

Teinõu

Kriminaal seadustik

Rõhtuministerlumi todiifikatsooni ojaonna wäljaanne

1925

Kriminaal seadustif

26457

2.

B-138

Oldakse üldiselt arvamisel, et praegu makswad kriminaal seadused (Ул. о Нак. ja Ует. о Нак.), mis juba rohkem kui pool sada aastat tagasi wene seadusandluse poolt wälja töötati, ei wasta enam muutunud elu nõuetele ei teoreetiliselt ega praktiliselt. Tundub tarwidus uue kriminaal seadustiku järele, mis siuliselt seisaks uuema aja kriminaalteaduse kõrgusel ja oleks kohastatud meie oludele.

Selle tarwiduse rahuldamiseks on kaks teed mõeldawad: 1) kas omapärane kriminaal kodeks wälja töötada, ehk 2) mõni uuem wäljamaa kodeks wõi eelnõu aluseks wõtta, ümber töötada ja maksuma panna.

Et omapärase kriminaal kodeksi wäljatöötamine praegusel ajal wõimata on, sest et see palju aega nõuaks ja selleks ka wastawatest jõududest puudus tundub, siis tuli paratamata teist teed käia.

Uuemaid kriminaal kodekse on nii mõnigi olemas, samuti ka eelnõusid. Wilmastest on mitmed hilisema töö saawutus, kui 1903 aasta wene Uus Nuhtluse Seadustik (Угол. Улож. 1903 а.).

Kui käesolewa eelnõu aluseks on sellegi peale waatamata wõetud wene U. N. S., siis tehti seda sellepärast, et 1) see on wõrdlemisi ikkagi uus seadustik, mis suure hoole ja täpsusega wälja töötati wene paremate kriminalistide poolt, ja 2) ta on kooskõlastatud paljude muude seadustega, mis ka meil makswad.

On ju teada, et kriminaal kodeks ei saa olla eraldatud teistest makswatest seadustest, waid et ta on nendega mitmeti seotud, et suur hulk peatükke eriofas on nõndanimetatud saatenormid, s. t. nad ei ole iseseiswad, waid on loodud teiste seaduste kaitseks, ja ripuwad järjekult oma konstruktsiooni poolest täiesti neist teistest seadustest.

On küll tõsi, et paljudes wäljamaa kriminaal kodeksites neid saatenorme sees ei ole, waid nad on eriseadustesse mahutatud; kuid wene seadustikus on nad sees, ja seda tuleb ka palju otsustarbekohasemaks pidada. Muidu tuleks lõppude lõpuks kaks

kodeksi välja töötada, üks iseseisvate normidega ja teine saate- normidega, kuna üldosa ikkagi üks ja seesama peaks olema.

Sellest välja minnes ongi esimene Riigikogu 29. juulil 1921 aastal soovi avaldanud, et vene U. N. S. meie olude kohaselt ümber töötataks ja eesti keeles maksma pandaks.

Wastawalt sellele soowiawaldusele moodustas Wabariigi Wab- litfus oma otsusega 1. märtsist 1922 kriminaal seadustiku ümber- töötamise komisjoni ja tegi temale ülesandeks wene 1903 a. Nuhtluse Seadustikku meie oludele wastawalt ümber töötada ja eesti keeles esitada.

Komisjoni määrati esimeheks kohtuministeriumi kodifik. osakonna juhataja J. Reinhold ja liigeteks: Riigikogu põllumeeste rühma esitaja wann. adw. A. Maurer, Riigikogu rahwaerakonna rühma esitaja wann. adw. J. Saakson, Riigikogu tööerakonna rühma esitaja wann. adw. T. Kalbus, Riigikogu sots.-dem. rühma esitaja wann. adw. A. Palwadre, wann. adw. nõukogu esitaja wann. adw. K. Eliasfer, Kohtupalati prokuröör K. Wälbe, sõjamäe pro- kuröör major Trakmann, kohtuministeriumi nõunik K. Saarmann, kohtuministri abi A. Mahoni.

Komisjon asus pealepandud ülesande täitmisele 12. märtsil 1922 a. ja lõpetas oma töö 17. detf. 1924 a., töötades seega 2 aastat ja 9 kuud. Selle aja jooksul on ta pidanud 110 koos- olekut ja lugenud eelnõu kolm korda, kusjuures tal kasutada oli kohtuministeriumi poolt juba warem walmistatud wene U. N. S. tõlge.

Terwe töö kestel oli komisjonile abiks tema enese poolt wa- litud kolmeliikmeline redaktsiooni komisjon, kuhu kuulusid Rein- hold, Saarmann ja Mahoni.

1922 a. suwel awaldati üldosa trükis ja saadeti laiali tut- wunemiseks ning arwustamiseks. Sedasama tehti 1923 a. suwel terwe eelnõuga peale tema wastuwõtmist teisel lugemisel. Sep- tembril 1923 algas komisjon peale suwist wahesaega uuesti tege- wust ja arutas eelnõu kolmandal lugemisel, kusjuures kaalumisele tulid kõik eelnõu kohta antud arwustused ja märkused.

Muudatusi tuli teha wene U. N. S. wõrreldes kaunis palju nii üldosas kui ka eriosas.

Muudatused üldosas on tehtud peaasjalikult teoreetilistel kaalutlustel. Oli waja neid seisukohti ja põhimõtteid rewideerida, mis seadustikus wiimase 20 aasta jooksul wananenud, oli waja arwesse wõtta ka uuema aja kriminaalpoliitika woolusid ja nen-

dele teed avada seadustikku vastavate täienduste kaudu. Selle juures arvas komisjon võimalikuks ainult neid woolusid arvesse võtta, mis enam-vähem suurema arvu teadlasi enese ümber koon-
danud, mis praktilises seadusandluses positiivseid tagajärgi annud ja mida lõpuks võimalik oli retsipereida ilma mene U. N. S. süsteemi lõhkumata.

Muudatused eriofas kannavad peasjalikult praktilist ilmet ja on tingitud muutunud elu ja olukorra nõuetest, samuti ka nende seaduste muutmisest, mille suhtes eelnõu eriofa normid saatepara-
grahvidena esinewad.

Mis puutub lõpuks eelnõu keelesse, siis on komisjon püüdnud siin võimalikult lihtsat keelt tarvitada, wabastades tõlget üle-
arustest wõõrastest sõnadest ja lauseehitustest. Peab aga siiski tähendama, et kui eelnõu kohati keeleliselt ehk raskena tundub, siis sellepärast, et käesolewat rasket ja kuiva materjaali on üldse waewalt võimalik keele poolest moodsalt forawaks teha, kui ei ta-
heta keele kergusele ohwriks tuua juriidiliste mõistete väljendamis-
wiiside täpsust.

Ei tohi unustada, et seesuguse suure seadusiikkuse praktilise käsitamise huwides ei wõi mõõduandwaks pidada keele ilukirjan-
duslist forawust, waid redaktsiooni täpsust ja oskussõnade ühtlust.

Sisuford:

Üldosa.	§§	lhf.
	1— 73	9
1. peatüff. Üldmäärused	1— 3	9
2. peatüff. Kriminaal seadustitu maksuvuSPIIRfond	4— 11	9
3. peatüff. Karistused	12— 26	11
4. peatüff. Karistuse kandmisest tingimisi vabastamine	27— 32	14
5. peatüff. Enne tähtaega tingimisi vabastamine	33— 38	14
6. peatüff. Süütsartvamise ja kuritegelikkuse tingimused	39— 47	15
7. peatüff. Süütluse liigid	48— 52	17
8. peatüff. Karistuste fergendamine ja vahetamine	53— 59	19
9. peatüff. Vastutust raskendavad asjaolud	60— 68	21
10. peatüff. Karistatavust fõrvaldavad asjaolud	69— 73	24
Eriosa.	74—636	25
1. peatüff. Süüteod fõrgema riigivõimu vastu	74— 79	25
2. peatüff. Riigi äraandmine	80— 97	26
3. peatüff. Süüteod rahvaalgatamise, rahvahääletamise ja vaimimiste vastu	98—103	32
4. peatüff. Süüteod välisriigi vastu	104—107	33
5. peatüff. Süüteod avaliku forra vastu	108—119	34
6. peatüff. Vastitustvõimudele vastuhakkamine	120—135	37
7. peatüff. Süüteod õigusmõistmise vastu	136—158	42
8. peatüff. Süüteod riigikaitse-, naturaali- ja maffufohuuste vastu	159—190	48
9. peatüff. Süüteod rahva terwishoiu vastu	191—216	54
10. peatüff. Süüteod feltfondliku ja isikliku julgeoleku vastu	217—234	60
11. peatüff. Süüteod rahva heaoluforra vastu	235—249	65
12. peatüff. Süüteod avaliku rahu vastu	250—264	68
13. peatüff. Süüteod kõlbluse vastu	265—273	72
14. peatüff. Süüteod fooliseaduse vastu	274—276	74
15. peatüff. Trükitoodete ja avalikkude ettekannete vaimvääruuste rikkumine	277—295	74
16. peatüff. Tõõstuse ja faubanduse vaimvääruuste rikkumine	296—342	78
17. peatüff. Tõõstaitse vääruuste rikkumine	343—356	88
18. peatüff. Süüteod ehitustõõde, teede ja liikumisiabinõude kohta väärvalde vääruuste vastu	357—381	91
19. peatüff. Süüteod perekonnadiguste vastu	382—392	96
20. peatüff. Rahamärkide, väärtpaberite ja väärmärkide tõõltsimine	393—402	97

Kriminaal seadustif.

Üldosa.

1. peatüff.

Üldmäärused.

§ 1. Süüteks loetakse tegu, mis keelatud tema kordasaatmise ajal seaduse poolt karistuse ähwardusega. (1)

§ 2. Süütegude eest määratawad karistused on:

- 1) surmanuhtlus;
- 2) sunnitöö;
- 3) wangimaja;
- 4) arest;
- 5) rahatrahw. (2)

§ 3. Süütegu, mille eest seadus määrab raskema karistusena surmanuhtluse wõi sunnitöö, nimetatakse raskes kuriteoks.

Süütegu, mille eest seadus määrab raskema karistusena wangi-
maja, nimetatakse kuriteoks.

Süütegu, mille eest seadus määrab raskema karistusena aresti
wõi rahatrahwi, nimetatakse ülestumiseks. (3)

2. peatüff.

Kriminaal seadustiku maksuwuspiirfond.

§ 4. Käesolewa seadustiku alla käiwad kõik Eesti Waba-
riigi piirides kordasaadetud süüteod, olgu kordasaatja Eesti Wa-
bariigi kodanik wõi wäljamaalane, § 5 ettenähtud eranditega. (4)

§ 5. Käesolewa seadustiku alla ei käi:

- 1) teod, mida karistatakse eriseaduste järele, neis piirides,
mis nimetatud seadustes kindlaks määratud;
- 2) nende wäljamaalaste poolt kordasaadetud süüteod, kellel
Eesti Wabariigis eksterritoriaalsuse õigus on. (5)

§ 6. Käesolewa seadustiku alla käiwad nende Eesti Wabariigi kodanikkude poolt wäljamaal kordasaadetud süüteoed, kellel seal eksterritoriaalsufe õigus on. (6)

§ 7. Käesolewa seadustiku alla käiwad Eesti Wabariigi kodanikkude poolt wäljaspool Wabariigi piire kordasaadetud süüteoed:

1) kui need on rasked kuriteoed wõi kuriteoed wõi

2) kui need on sarnased üleastumised, millede karistatamus nende kordasaatmisel wäljaspool Eesti Wabariigi piire on ette nähtud Wabariigi poolt tehtud rahwuswahelises lepingus.

Käesolewa seadustiku alla käiwad ka wäljamaalaste poolt wäljaspool Eesti Wabariigi piire kordasaadetud süüteoed:

1) kui need on rasked kuriteoed, wõi Eesti Wabariigi kodanikkude õiguste wõi Eesti Wabariigi waranduste wõi isisettevõtete vastu sihitud kuriteoed wõi

2) kui süüteo karistatamus tema kordasaatmisel wäljaspool Eesti Wabariigi piire on ette nähtud Wabariigi poolt tehtud rahwuswahelises lepingus. (9)

§ 8. Wäljaspool Eesti Wabariigi piire kordasaadetud süüteoed eest ei wõeta § 7 nimetatud juhtumustel kordasaatjat wastutusele käesolewa seadustiku järele:

1) kui tegu tema kordasaatmise koha seaduse järele keelatud ei olnud;

2) kui süüalune wäljamaa kohtu seadusjõulise otsuse läbi on õigeks mõistetud wõi karistusest wabastatud;

3) kui süüdlaseks mõistetud wäljamaa kohtu otsuse järele määratud karistuse täielt on ära kandnud, wõi

4) kui wõõra riigi vastu sihitud süütegu nende hulka kuulub, millede süüaluse wäljaandmist ei lubata.

Wäljaspool Eesti Wabariigi piire kordasaadetud süüteoed eest käesolewa seadustiku § 7 järele wastutusele wõetawale isikule kergendatakse karistust § 53 põhjal, kui süüdlaseks mõistetud wäljamaa kohtu otsuse järele määratud karistusest ühe osa on ära kandnud wõi kui süüteo kordasaatmise koha seadus, käesolewa seadustikuga wõrreldes, kergema karistuse määrab. (10)

§ 9. § 8 esimeses jaos p.p. 1 ja 2 ning teises jaos sisalduwad määrused ei maksa §§ 74—76 ettenähtud raskete kuritegude kohta ja, kui süüdlane Eesti Wabariigi kodanik, siis ka mitte nende süütegude kohta, mis §§ 80—87, 92—99, 594 (2. ja 3. jagu) ja 596 (4. jagu) ära on tähendatud. (11)

§ 10. Wäljamaalane, kes wäljaspool Eesti Wabariigi piire raske kuriteo wõi kuriteo korda saatnud, mille eest ta Eesti Wabariigis ei ole seatud korrast süüdlaseks wõi süütuks mõistetud

wõi karistusest wabastatud, antakse wälja lepingu järele, mis tehtud süüaluse wäljaandmist nõudwa riigiga, wõi selles juhtes nimetatud riigiga makswa wastastikkuse põhjal.

Eesti Wabariigi kodanik antakse wälja samadel tingimustel, kuid ainult lepingu järele, mis tehtud süüaluse wäljaandmist nõudwa riigiga. (13)

§ 11. Wäljaantud uut kriminaal seadust tarwitab kohus otfuste tegemisel ka tegude kohta, mis enne selle seaduse maksma hakkamist korda jaadeti, kui need teod kordasaatmise ajal karistuse ähwardusega keelatud olid.

Wäljaantud uue seaduse põhjal määratawat karistust kergendatakse § 53 järele, kui süüteo kordasaatmise ajal makswa seaduse järele karistus uue seadusega wõrreldes kergem oli.

Karistatawust kõrwaldaw aegumise tähtaeg arwatakse wälja selle seaduse põhjal, mis süüteo kordasaatmise (§ 69 p.p. 1 ja 2) wõi kohtuotfuse tegemise ajal (§ 69 p. 3) makfew oli, kui selles seaduses määratud tähtaeg uue seadusega wõrreldes lühem on. (14)

3. peatüff.

Karistused.

§ 12. Surmanuhtlus saadetakse täide mitteawalikult poomise wõi, surmamõistetute soowil, kihwtitamise läbi. (15)

§ 13. Sunnitöö määratakse tähtajata wõi tähtaegselt neljast kuni wiieteistkümmene aastani.

Sunnitöölisi peetakse kinni sunnitöömajades ja nende peale pannakse sunduslikud rasked tööd niihästi sunnitöömajades kui ka wäljaspool.

Rinnipidamise wiis, wastawalt parandamise sihile, määratakse lähemalt wangistuse seadustikus. (16)

§ 14. Wangimaja määratakse kahest nädalast kuni kuue aastani.

Wangimajaja mõistetuid peetakse kinni wangimajades ja nende peale pannakse sunduslikud tööd niihästi wangimajas kui ka wäljaspool.

Mitte üle kuue kuu kinnimõistetuid wõidakse töödele jaata wäljaspool wangimaja ainult nende oma nõusolekul.

Rinnipidamise wiis, wastawalt parandamise sihile, määratakse lähemalt wangistuse seadustikus. (18 ja 20)

§ 15. Arest määratakse ühest päewast kuni kuue kuuni.

Aresti mõistetuid peetakse kinni arestimajades ühiselt, kuid nende palwel ja wabade kambrite olemasolekul — üksikult.

Ule seitsme päewa aresti mõistetuid kohustatakse endale tegewust walima, mis arestimajas lubatud. (21)

§ 16. Sunnitöö tähtaega määratakse aastate ja poolaastate, wangimaja tähtaega — aastate, kuude ja nädalate, ning aresti tähtaega — kuude, nädalate ja päevade kaupa.

Seaduses ettenähtud lisakaristuste tähtaegu — õiguse kaotus töötada pärast karistuse ärakandmist seaduses nimetatud kaubandus- ja tööstusaladel või muus tegevuses, niisama ka riigi või omavalitsuse teenijate tagandamisega kaafaskäim keeld samasugust või kõrgemat teenistusk kohta pidada, — määratakse aastate ja kuude kaupa.

Tähtaegade väljaarvamisel loetakse päewas — kakskümmend-neli tundi, nädalas — seitse päewa; kuud ja aastad arwatakse kalendri järele. (22)

§ 17. Rahatrahw määratakse markades, välja arwatud juhtumused, kus seaduses iseäralik arwemiis on ette nähtud. Kui rahatrahwi ülemmäär seaduse järele mitte alla kümnetuhande marga ei ole, siis ei või määrataw trahwi summa mitte alla tuhande marga olla.

Rahatrahwi äramaksmise tähtaega võib kohus pikendada või maksmist jaotada, kuid mitte rohkem kui ühe aasta peale, otse seadusjõusse astumise päewast arwates.

Rahatrahw läheb riigi kasuks. (24)

§ 18. Surmanuhtlusele või sunnitööle mõistmisega käib kaafas riigi ja omavalitsuse teenistuskohast tagandamine ja riiklise pensiooni, kaitsewäeliste auastmete, autähtede ning aumärkide kaotus. (28)

§ 19. Sunnitööle mõistetetu kaotab õiguse:

1) olla walijaks või walitawaks riigi või omavalitsuse asutuste walimistel ja wõtta osa rahwahääletamisest;

2) olla riigi või omavalitsuse teenistuses;

3) olla mittekohuslikes kaitsewäe teenistuses;

4) olla eestkostjaks või hooldajaks;

5) olla awalikkudes või era õppe- või kaswatusasutustes juhatajaks, kaswatajaks või õpetajaks;

6) olla wahekohtunikuks, konkurssi walitsuse või administratsiooni liikmeks, wannutatud hooldajaks, wandekohtunikuks, adwokaadiks või wolinikuks asjade ajamisel riigi või omavalitsuse asutustes;

7) olla tunnistajaks lepingute või aktide tegemise juures, kus tunnistajate osawõtmist seaduse poolt nõutakse. (30)

§ 20. Wangimaja mõistmisega wõidakse ühendada §§ 18 ja 19 ettenähtud õiguste kaotust, kas kõik koos või üksikult, kui wangimaja ülemmäär seaduse järele ulatab üle ühe aasta; kui see ülemmäär üle ühe aasta ei ulata, siis ainult seaduses eriti ettenähtud juhtumustel. (27, 28 ja 30)

§ 21. § 19 põhjal kaotatud õigused antakse tagasi: sunnitööle mõistetule — kümne aasta pärast ja wangimaija mõistetule — viie aasta pärast, arvates kinnipidamise lõpuft.

Süüdi mõistetetu laitmata ülespidamise korral ja tema palwel võidakse neid tähtaegu lühendada, kui pool aega möödas on. (31)

§ 22. Seaduses ettenähtud kordadel määratakse seaduses eriti tähendatud lisakaristusi järgmiselt:

1) õiguse kaotuse korral seaduses tähendatud kaubandus- või tööstusaladel või mõnes muus tegemuses töötada, arvatakse kootuse tähtaeg karistuse ärakandmise lõpuft;

2) neil kordadel, kui kohtuotsuse avalik väljakuulutamine seaduses ette nähtud, trükitakse see süüdlase kulul „Riigi Teatajas“ ja ühes eraajalehes kohtu määramise järele;

3) seaduses ettenähtud riigi või omavalitsuse teenijate tagandamine teenistuskohast, välja arvatud § 66 teises jaos nimetatud juhtumus, käib koos keeluga samafugust või kõrgemat teenistusk kohta pidada seaduses määratud aja jookful;

4) seaduses eriti määratav tasuraha läheb riigi kasuks, kui seaduses teist otstarbet ei ole ette nähtud. (33)

§ 23. Sunnitööle või wangimaija mõistetud väljamaalasi võib kohus määrata maalt väljasaatmisele peale karistuse ärakandmist, temale ära keelates tagasitulekut Eesti Wabariiki. (35)

§ 24. Asjad, mille valmistamine, müümine, laialilaotamine, kaafaskandmine või hoidmine keelatud, võetakse ära ja, kui seaduses nende tarvitamise kohta erimääruft ei ole, hävitatakse või tunnistatakse riigi omanduseks.

Samuti võetakse ja hävitatakse ära või määratakse riigi kasuks:

1) süüteo kordasaatmiseks valmisseatud või tarvitatud asjad, kui neid asju harilikult ainult süüteo kordasaatmiseks tarvitatakse, ja

2) muud seaduses eriti nimetatud asjad. (36)

§ 25. Mis ilma sellekohase loata awatud või fiske seatud, pannakse kinni wastawa loa saamiseni.

Mis korrawastafelt ehitatud, awatud, fiske seatud, ümber ehitatud, parandatud või uuendatud, tuleb kohtu poolt määratud aja jookful süüdlase kulul maha kiskuda, kinni panna, parandada, teifale paigutada või alguskorda seada:

1) kui see, mis süüdlase poolt korda saadeti, kahjulikuks tunnistatakse avalikule julgeolekule või rahwa terwifele;

2) kui süüteod korda saadeti, mis ette nähtud §§ 218 (p. 3), 219, 296 (j. 2), 297, 298, 301 (p. 3), 303, 363, 373 ja 380. (37)

§ 26. §§ 24 ja 25 määrusi tarvitatakse kohtu poolt ka kaebeluse õigeksmõistmise või karistusest vabastamise korral, samuti ka kriminaal jälgimise lõpetamisel või seismapanekul. (38)

4. peatükk.

Karistuse kandmisest tingimisi vabastamine.

§ 27. Wangimaija mitte üle kolme aasta ilma §§ 18 või 19 ettenähtud õiguste kaotuseta, samuti ka aresti või aresti rahatrahvi vahetuseks mõistetut võidakse karistuse kandmisest tingimisi vabastada, kui ta waremalt sunnitööga või wangimajaga karistatud ei ole ja kui see kohtu arvamise järele süüdlase parandusele viib, nõnda et ta edaspidi kuritegevusele enam ei andu.

§ 28. Karistuse kandmisest tingimisi vabastatule määratakse katseajaks ühest kuni kolme aastani.

§ 29. Kui karistuse kandmisest tingimisi vabastatu katseaja kestel uue süüteo korda saadab, mille eest teda mõistetakse kas katseaja kestel või kahe aasta jooksul pärast seda sunnitööle või wangimajaja, siis pööratakse ühes sellega ka endine karistus täitmisele kokkuarvamise määruste järele.

Kui teda aga aresti mõistetakse, siis võib kohus ühes sellega ka endist karistust täitmisele pöörata kokkuarvamise määruste järele.

§ 30. Kui karistuse kandmisest tingimisi vabastatu enne katseaja määramist süüteo korda oli saanud, mille eest teda katseaja kestel mõistetakse sunnitööle või wangimajaja, siis pööratakse ühes sellega ka endine karistus täitmisele koostusmääruste järele.

§ 31. Karistuse kandmisest tingimisi vabastamine ei takista kohtukulu ja kahjutasu sissenõudmist ega asjade äravõtmist.

§ 32. Kui karistuse kandmisest tingimisi vabastamine tagasi ei ole mõtetud §§ 29 või 30 ettenähtud tähtaegadel, siis loetakse karistus kustunuks.

5. peatükk.

Enne tähtaega tingimisi vabastamine.

§ 33. Enne tähtaega võidakse tingimisi vabastada: tähtaajata sunnitööle mõistetut, kui ta vähemalt viisteistkümmend aastat, ja tähtaegsele sunnitööle või wangimajaja mõistetut, kui ta

wähemalt kaks kolmandikku temale määratud karistusest ära on kandnud. Igal juhtumisel ei võida wabastada enne, kui karistus-
alune vähemalt kuus kuud kohtuotsuse täitmiseks kinni on peetud.

Neisse tähtaegadesse arwatakse ka eelwangistuse aeg, mis kohtu poolt karistuse sisse on arwatud.

§ 34. Enne tähtaega tingimisi wabastada wõidakse kinni-
peetawat sel korral, kui tema kiiduwääriline ülespidamine kinni-
oleku ajal küllalt põhjust annab eeldamiseks, et ta peale wabas-
tamist kuritegewusele enam ei andu.

§ 35. Enne tähtaega tingimisi wabastatule määratakse katse-
ajaks kandmata jäänud karistusaeg.

Tähtajata sunnitööle mõistetule määratakse ennetähtaegse wa-
bastamise korral katseajaks kaheküa aastat.

§ 36. Kui enne tähtaega tingimisi wabastatu katseaja kestel
uue süüteo korda saadab, mille eest teda mõistetakse kas katseaja
kestel või kahe aasta jooksul pärast seda sunnitööle või wangi-
maija, siis pööratakse ühes sellega ka endise karistuse kandmata
jäänud osa täitmisele kokkuarwamise määruste järele.

Kui teda aga aresti mõistetakse, siis võib kohus ühes sel-
lega ka endise karistuse kandmata jäänud osa täitmisele pöörata
kokkuarwamise määruste järele.

§ 37. Enne tähtaega tingimisi wabastada wõidakse ka eel-
mise (36) paragrahwi järele kokkuarwatud karistuse kandmisest,
kuid selle juures arwatakse wabastamise tähtaeg (§ 33) wälja
uue süüteo eest määratud karistuse järele, peale endise karistuse
kandmata jäänud osa täielikku ärakandmist.

§ 38. Kui enne tähtaega tingimisi wabastamine tagasi ei ole
wõetud § 36 ettenähtud tähtajal, siis loetakse karistus kantuks
tingimisi wabastamise päewast arwates.

6. peatükk.

Süütsarwamise ja kuritegelikkuse tingimused.

§ 39. Süüks ei arwata süütegu, mis korda saadetud isiku
poolt, kes kordasaatmise ajal oma teo iseloomust ja tähendusest ei
wõinud aru saada või oma tegewust juhtida, olgu waimu tege-
wuse haiguslise rikisoleku, või meelemõistuse oleku, või keha
weast või haigusest olenewa mõistuslise arenematuise tagajärjel.

Kui kohus sarnase isiku ilma iseäralise wälweta jätmist häda-
ohtlikuks tunnistab, annab ta selle isiku wastutuslise walwe alla
tema wanemate või teiste isikute kätte, kes sellega nõus on, või

paigutab ta haigemaija. Kui aga tapmine, üliraske kehavigastus, wägistamine, tulesütitus wõi nende süütegude katse korda saadeti, siis paigutatakse kordasaatja tingimata haigemaija. (39)

§ 40. Süüks ei arvata süütegu, mis korda saadetud lapseealise poolt, alla kaheteistkümnne aastases wanaduses. (40)

§ 41. Süüks ei arvata süütegu, mis korda saadetud kahe- teistkümnne kuni seitsmeteistkümnne aastase allealise poolt, kes oma teo ijeloomust ja tähendusest ei wõinud aru saada wõi oma tegewust juhtida.

Neid allealisi wõidakse anda wastutuslise walwe alla wane- mate, nende eest hoolitsewate isikute wõi muude ustawate isikute kätte, kes sellega nõus on; raskete kuritegude wõi kuritegude kordasaatmise puhul aga wõidakse neid paigutada ka parandus- asutustesse, kui see aga wõimata, siis allealiste jaoks wangimaja juures eriti seatud ruumidesse.

Parandusasutustesse wõi allealiste jaoks wangimaja juures eriti seatud ruumidesse paigutatud allealised peetakse seal kinni kuni paranemiseni, igal juhtumusel mitte alla ühe aasta ja mitte kauem kui nende kahesateistkümnne aastaseks saamiseni; neid aga, kes paigutamise ajal üle wiieteistkümnne aasta wanad olid — mitte kauem kui nende kahekümne aastaseks saamiseni. (41)

§ 42. Süüks ei arvata süütegu, mida kordasaatja ei wõinud ette näha wõi ära hoida. (42)

§ 43. Selle asjaolu mitteteadmine, mille peal põhjeneb teo kuritegelikkus wõi wastutuse raskendamine, kõrwaldab teo enese wõi wastutust raskendawa asjaolu süüksarwamise.

See määrus ei maksa ettewaatomata tegude kohta. (43)

§ 44. Süüteks ei loeta tegu, mis korda saadetud seaduse täitmiseks, ega ka tegu, mis korda saadetud teenistuse alal antud käsu täitmiseks, kui käsk on antud sellekohase wõimu poolt tema seaduslikkudes wõimupiirides, kokkukõlas seatud eeskirjadega, ja kui ta midagi lausa kuritegelikku ette ei kirjutanud. (44)

§ 45. Süüteks ei loeta tegu, mis korda saadetud hädakaitse juures kaitsja enese wõi teise inimese isiklise wõi waranduslise huwi vastu sihitud seaduswastalise kallalekippumise korral.

Hädakaitse piiridest üleastumine kaitse liialdamise wõi ebaõigel ajal tarwitamise teel on karistataw ainult seaduses eriti ettenähtud juhtumustel. (45)

§ 46. Süüteks ei loeta tegu, mis korda saadetud enese wõi teise inimese elu päästmiseks hädaohust, mis ähwarduse, seadus- wastase sundimise wõi muu põhjuse läbi tekkis, ja mida samal ajal muude abinõudega kõrwaldada ei saadud.

Süüteoiks ei loeta ka tegu, mis korda saadetud enese või teise inimese terwise, wabaduse, sugulise puhtuse või muude isikliste või aineliste warade päästmiseks hädaohust, mis ähwarduse, seaduswastase sundimise või muu põhjuse läbi tekkis ja mida samal ajal muude abinõudega kõrwaldada ei saadud, kui sealjuures teo kordasaatjal küllalt põhjust oli tema poolt sünnitatawat kahju kaitstawa waraga wõrreldes wähetähtsaks pidada.

Nimetatud määrused ei maksa neil juhtumustel, kus hädaohu eest kõrwale hoidumine ise süüteoiks loetakse. (46)

§ 47. Süüteoiks ei loeta tegu, mis oli sihitud olemata objekti wastu, või niisuguse objekti wastu, mis silmanähtawalt kõlbmata seda liiki süüteo kordasaatmiseks, nagu see kawatsetud oli. (47)

7. peatüff.

Süüdluse liigid.

§ 48. Süütegu loetakse tahtlikeks mitte ainult siis, kui süüdlane tema kordasaatmist soowis, waid ka siis, kui süüdlane teadwalt sündida laskis tagajärje, mille peal selle teo kuritegelikkus põhjeneb.

Süütegu loetakse ettewaatmataks mitte ainult siis, kui süüdlane teda ette ei näinud, ehk seda küll wõis ja pidi ette nägema, waid ka siis, kui ta küll ette nägi tagajärje, mille peal kuritegelikkus põhjeneb, kuid kergemeelselt eeldas seda tagajärge kõrwaldada.

Rasked kuriteod on karistatawad ainult tahtlise süü olemasolekul.

Kuriteod on karistatawad tahtlise süü olemasolekul, ettewaatmata süü olemasolekul aga ainult seaduses eriti ettenähtud juhtumustel.

Uleatsumised on karistatawad mitte ainult tahtlise süü, waid ka ettewaatmata süü olemasolekul, wälja arwatud seaduses eriti ettenähtud juhtumused. (48)

§ 49. Tegu, millega süüteo täidesaatmine algab, kui süüdlane selle kordasaatmist soowis, see aga tema tahtmisest rippumata asjaolu pärast teostamata jäi, loetakse süüteo katseks.

Raske kuriteo katse, seaduses eriti nimetatud kordadel aga ka kuriteo katse on karistataw, kuid nende süütegude eest seaduses määratud karistusi kergendatakse § 53 kindlaksmääratud alustel.

Uleatsumise katse ei ole karistataw.

Katse süütegu korda saata selleks lausa kõlbmata, äärmise harimatuse või ebausju tõttu walitud abinõudega, ei ole karistataw. (49)

§ 50. Tahtlise süüteo täidesaatmiseks abinõu muretssemist või kõlblikuks tegemist loetakse süüteo ettevalmistuseks.

Ettevalmistus on karistatav seaduses eriti nimetatud juhtumustel, kui ta sealjuures seisma pandi asjaolu pärast, mis süüdlase tahtmiseft ei rippunud. (50)

§ 51. Kui süütegu korda saadeti mitme isiku poolt, kes tema kordasaatmiseks olid kokku leppinud või teadvalt üheskoos tegutsesid, siis loetakse süüteo osalisteks neid, kes:

1) süüteo otsekoheft korda saatsid või tema täidesaatmiseft oja võtsid;

2) kes teist isikut süüteoft osavõtmisele kihutasid;

3) kes kaasaitajateks olid selle läbi, et nad süüteo kordasaatmise abinõusid kätte muretsesid või takistusi kõrvaldasid, või et nad aitasid süütegu korda saata nõuandmisega, juhatusega või lubamisega kordasaatmist mitte takistada või seda warjata.

Raske kuriteo või kuriteo osalised langewad selle karistuse alla, mis seaduses nende süütegude eest on määratud, kuid kaasaitajale, kelle abil olulist tähtsust ei olnud, kergendatakse karistust § 53 kindlaksmääratud alustel.

Meastumise osaliste seast karistatakse ainult üleastumise otsekoheft kordasaatjat või tema täidesaatmiseft osavõtjat; kihutaja ja kaasaitaja aga langewad karistuse alla ainult seaduses eriti ettenähtud juhtumustel.

Teerallised isiklikud wahekorrad ja tingimused, mis mõne süüteo osalise karistatavust ära määravad, suurendawad või vähendawad, ei mõju teiste osaliste wastutuse peale.

Osaline, kes süüteoft osavõtmiseft taganes ja õigel ajal kõik temast rippuwad abinõud süüteo kõrvaldamiseks tarwitujele wõttis, wabastatakse karistuseft. (51)

§ 52. Kes teise või mitme isikuga kokku leppis rasket kuritegu või kuritegu korda saata ja seesuguseft kokkuleppest ei loobunud, kuid siiski raske kuriteo või kuriteo osaliseks ei olnud, wastutab ainult kokkuleppimise eest.

Rokkuleppimine rasket kuritegu või kuritegu korda saata, samuti ka osavõtmine mitme raske kuriteo või kuriteo kordasaatmiseks ühinenud salgast on karistatav seaduses eriti ettenähtud juhtumustel. (52)

8. peatükk.

Karistuste kergendamise ja vahetamise.

§ 53. Süüdlasele, kes süüd vähendavate asjaolude tõttu karistuskergenduse väärikileks on tunnistatud, kergendatakse karistust järgmistel alustel:

1) ei võida määrata süüteo eest seaduses ettenähtud karistuse ülemmäära;

2) võidakse süüteo eest seaduses ettenähtud karistusele üle minna ka teisele karistusele järgmises järjekorras:

- 1) surmanuhtlusele — tähtajata sunnitööle;
- 2) tähtajata sunnitöölt — tähtaegsele sunnitööle;
- 3) tähtaegselt sunnitöölt — wangimajale mitte alla kahe aasta;
- 4) wangimajalt mitte üle ühe aasta — arestile. (53)

§ 54. Selwangistust võib asja otustam kohus täielikult või osalt karistusaja järele arvata, kui süüdlane wangimajja, aresti või aresti rahatrahvi vahetuseks mõistetakse. (54)

§ 55. Allealised, kaheteistkümnelt kuni seitsmeteistkümnelt aasta vanaduseni, kui süütegu neile süüks on arvatud, mõistetakse:

1) surmanuhtluse või tähtajata sunnitöö asemel — wangimajja mitte üle kaheteistkümnelt aasta, ja tähtaegse sunnitöö asemel — wangimajja mitte üle kaheksa aasta.

Mõlemal juhtumisel aga, kui kohus seda otstarbekohasemaks peab ja kui süütegu ei ole korda saadetud kuritegevusega harjumuse või selle tegevuse äriasjaks muutumise tõttu, — paigutamisele parandusafutusse.

2) wangimaja asemel — paigutamisele parandusafutusse; kui kohus seda aga otstarbekohasemaks peab, siis vastutustule walve alla süüdlase wanemate, tema eest hoolitsevate isikute või muude ustavate isikute kätte, kes sellega nõus on. Leiab aga kohus, et kuritegu süüdlase poolt korda oli saadetud kuritegevusega harjumuse või selle tegevuse äriasjaks muutumise tõttu, siis — wangimajja üldistel alustel.

3) aresti või rahatrahvi asemel — manitsemisele kohtu poolt või vastutustule walve alla süüdlase wanemate, tema eest hoolitsevate isikute või muude ustavate isikute kätte, kes sellega nõus on. Leiab aga kohus, et üleastumine süüdlase poolt korda oli saadetud kuritegevusega harjumuse või selle tegevuse äriasjaks muutumise tõttu, siis — paigutamisele parandusafutusse.

Kui allealise paigutamine parandusafutusse võimalik ei ole, siis võidakse teda paigutada allealiste jaoks wangimaja juures eriti seatud ruumidesse.

Parandusafutusse või allealiste jaoks wangimaja juures eriti seatud ruumi paigutatud allealised peetakse seal kinni kuni paranemiseni, igal juhtumusel mitte alla ühe aasta ja mitte kauem kui nende kaheksateistkümne aastaseks saamiseni; neid aga, kes paigutamise ajal üle viieteistkümne aasta wanad olid — mitte kauem kui nende kahekümne aastaseks saamiseni.

Allealine, kes selle paragrahvi p. 1 või 2 järele parandusafutusse paigutamisele on mõistetud, kes aga kohtuotsuse täitmisele pööramise ajal kaheksateistkümne aastaseks sai, paigutatakse wangimaja: sunnitöö wahetamise korral — mitte enam kui wiieks aastaks ja muudel kordadel — karistusaega lühendades vähemalt pooleni, wahetatama karistusega wõrreldes. (55)

§ 56. Allealised kaheistkümnest kuni seitsmeteistkümne aasta wanaduseni käiwad õiguste kaotuse või kitsenduse alla ainult siis, kui nad kordasaadetud raske kuriteo eest surmanuhtluse või sunnitöö asemel § 55 p. 1 põhjal wangimaja on mõistetud. (56)

§ 57. Allealistele seitsmeteistkümnest kuni kahekümne aasta wanaduseni:

- 1) wahetatakse surmanuhtlus tähtajata sunnitöö wastu;
- 2) wahetatakse tähtajata sunnitöö wiieteistkümne aastase sunnitöö wastu;
- 3) lühendatakse ühe kolmandiku wõrra sunnitöö ja wangimaja tähtaegu; see kergendus ei käi nende allealiste kohta, kes kuriteo korda saatsid kuritegewusega harjumuse või selle tegemise äriasjaks muutumise tõttu;
- 4) määratakse õiguste kaotus või kitsendus ainult sunnitööle mõistmise korral, samuti ka sel korral, kui nad wangimaja mõisteti ilma p. 3 tähendatud kergenduseta.

Kergendamise alla käib karistus, mis tuleks kohtu arwamise järele määrata süüdlasele, kui ta täisealine oleks olnud. (57)

§ 58. Isikutele, kes seitsmekümne aastaseks saanud, wahetatakse surmanuhtlus või sunnitöö wangimaja wastu mitte alla kolme aasta. (58)

§ 59. Rahatrahw, mis ära makstud ei ole kohtuotsuse seadusjõusse astumise päewast arwates — ühe kuu jooksul või maksu tähtaja pikenduse või jaotuse korral — antud tähtajaks, wahetatakse aresti wastu kohtuotsuses määratud aja peale järgmises wahekorras: rahatrahw kuni kahetuhande wiiesaja margani — aresti wastu kuni ühe nädalani; kahesttuhandest wiieftajast kuni kümnetuhande margani — aresti wastu ühest nädalast kuni ühe kuuni; kümneftuhandest kuni wiiekümnetuhande margani — aresti

wastu ühest kuni kolme kuuni; wiiestkümneft tuhandest kuni saja-
tuhande margani — aresti wastu kolmest kuni kuue kuuni; üle
sajatuhande margaga — aresti wastu kuueft kuust kuni ühe aastani.

Makstakse rahatrahwi tema ajamele pandud aresti kandmise
ajal täielft wõi osalt ära, siis lõpetatakse wõi lühendatakse arest
wastawalt makstud summale. Niisuguse lühendamise juures arwa-
takse ärakantud arest rahatrahwi sisse kohtuotsuses määratud wah-
korras. (59)

9. peatüft.

Wastutust raskendawad asjaolud.

§ 60. Kui ühe teo kohta mitu kriminaal seadust tarwitatawad
on, siis karistatakse süüdlast selle seaduse järele, milles raskem
karistus ette nähtud.

§ 61. Kes enne kohtuotsuse, =resolutsiooni wõi wandekohtu-
nikkude werdikti kuulutamist kaks wõi rohkem süütegu korda
saatis, langeb kõige raskema karistuse alla nende hulgast, mis
kohtu poolt tähendatud tegude eest määrati. Kohus wõib kõige
raskemat karistust weel suurendada kuni sarnase teo eest seaduses
ettenähtud ülemmääraneni, kusjuures süüdlasele määratud karistuste
kogusummast üle ei wõida minna ja tähele tuleb panna § 16 mää-
rusi; sunnitöö jaotamine on lubatud kuni kolmekuuliste osadeni. Kui
aga kõige raskemaks karistuseks on sunnitöö wõi wangimaja
üle ühe aasta ja teiseks koostamise alla käiwaks karistuseks on
kohtu poolt määratud rahatrahwi wõi arest, — siis ei wõi kohus
kõige raskemat karistust suurendada. Samuti ei wõi kohus kõige
raskemat karistust suurendada wangimaja koostamisel parandus-
asutusega wõi wastutuslike walwe alla andmisega.

Siguste kaotus ja kitsendus, samuti ka seaduses ettenähtud
lisakaristused, mis kõige raskema karistusega kaasas ei käi, kohtu
poolt aga teiste, koostamise alla käiwate karistustega ühenduses
on määratud, lisatakse kõige raskemale karistusele juurde. (60)

§ 62. Kui süütegude hulgast, mida § 61 nimetatud koostus-
määruste järele tähtaegse wabaduskaotusega wõi rahatrahwiga
karistatakse, süüdlane ühe süüteo eest karistuse juba täielft wõi
osalt ära kandis, siis arwatakse ärakantud karistus koostatud
karistuse sisse. (61)

§ 63. Karistuse koostamisel arwatakse üksliikliste karistuste
raskus nende ajapikkuse wõi suuruse järele, lahkliikliste karistuste
raskus aga § 64 ettenähtud alustel.

Kui koostamise alla käivad lahkliiklised karistused § 64 järele üheraskuslised on, siis määratakse see karistus, mis § 2 järele liigi poolest raskem. (62)

§ 64. Karistuste kokku- ja fiskearvamise juures loetakse kuus kuud sunnitööd ühevääriliseks — üheaastase wangimajaga või kaheaastase arestiga.

Rahatrahw arwatakse arestile wastawaks § 59 seatud piirides.

Wangimaja loetakse raskemaks karistuseks kui parandusafutus ja parandusafutus raskemaks kui wastutuslise walwe alla andmine. (63)

§ 65. Kes enne kohtuotsuse, resolutsiooni või wandekohtunikkude werdikti kuulutamist kaks või rohkem samast või üksliiklist süütegu kuritegewusega harjumuse või selle tegewuse äriasjaks muutumise tõttu korda saatis, langeb, kui seaduses sarnaste tegude eest erikaristust ette nähtud ei ole, wastutuse alla koostusmääruste järele, mis paragrahwides 61—64 tähendatud.

Peale selle võib kohus, kui ta kõige raskema karistusena määrab:

1) tähtajata sunnitöö, — siis ära keelata ennetähtaega tingimisi wabastamise enne kahekümne aasta möödaminekut;

2) tähtaegse sunnitöö, — siis seda pikendada kuni kahekümne aastani;

3) wangimaja, — siis seda pikendada kuni kuue aastani või ka üle minna tähtaegsele sunnitööle;

4) aresti, — siis seda pikendada kuni ühe aastani;

5) rahatrahwi, — siis peale selle veel aresti määrata mitte üle ühe kuu. (64)

§ 66. Selmises (65) paragrahwis nimetatud alustel võib kohus karistust suurendada riigi või omawalitsuse teenijale, kes süüdlane on üldsüüteo kordasaatmises või sellest osawõtmises: kui süütegu oli ühenduses teenistusalistuuse wahekorra rikkumisega, või saadeti korda teenistuskohuse või wolituse kuritarwitusega, või surwe ähwardusega või mõne muu wõimukuritarwitusega, või oli ühenduses teenistuskohuse rikkumisega eraisikute suhtes, — ja kui sarnaste rikkumiste, kuritarwituste või ähwarduste eest seaduses erikaristust ei ole ette nähtud.

Mõistetakse teenija riiklises või omawalitsuslises teenistuses kordasaadetud teenistuslalise süüteo eest aresti, siis võib kohus aresti asemel teenistuskohast tagandamist määrata või arestile teenistuskohast tagandamist juurde lisada.

Mõistetakse teenija riiklises või omawalitsuslises teenistuses kordasaadetud teenistuslalise kuriteo eest wangimajaja ilma õiguste

kaotufeta, siis võib kohus teda teenistuskohast tagandada ihest kuni viie aastani. (65)

§ 67. Kes pärast kohtuotsuse, resolutsiooni või wandekohtunikkude verdikti kuulutamist, või karistuse kandmise ajal süüteo korda saatis, võetakse vastutusele üldistel alustel, filmas pidades järgmisi tingimusi:

1) tähtajata sunnitöö ühendamisel sama karistusega pikendatakse ennetähtaega tingimisi vabastamise tähtaega kolmekümne aastani;

2) tähtajata sunnitöö ühendamisel tähtaegse sunnitööga lihitakse ennetähtaega tingimisi vabastamise tähtajale juurde kohtu poolt otsustatud tähtaegse sunnitöö pool aega;

3) tähtajata sunnitöö ühendamisel muude vabaduskaotusliste karistustega, peale sunnitöö, pikendatakse ennetähtaega tingimisi vabastamise tähtaega neile karistustele vastavate sunnitöö tähtaegade võrra § 64 tähendatud sisearvamise määruste järele, kuid mitte enam, kui kahe aasta võrra;

4) tähtaegsete vabaduskaotusliste karistuste ühendamisel arwatakse nende tähtajad kokku; on aga süüdlasel lahkliiklised karistused kanda, siis arwatakse liigi poolest kergem karistus raskemale juurde ühes tähtaja lühendamisega § 64 tähendatud arwewiisil, kusjuures karistuse üldine kestus § 65 j. 2 p. 3 ja 4 nimetatud tähtaegadest üle ei tohi ulatada;

5) wangimaja ühendamisel parandusafutusega või wastutuslise walwe alla andmisega määratakse wangimaja, kusjuures kohus võib wangimaja karistust veel suurendada kuni seaduses ettenähtud ülemäärani. Parandusafutuse ühendamisel wastutuslise walwe alla andmisega määratakse parandusafutus. (66)

§ 68. Kes pärast karistuse ärakandmist süüteo korda saatis, võetakse vastutusele üldistel alustel. Saatis aga süüdimõistetu samase või endise süüteoga üksliiklise teo korda, siis tuleb uuesti määratawat karistust, välja arwatud juhtumused, kus seaduses iseäralised karistused süütegude kordamise eest on ette nähtud, § 65 seatud alustel suurendada, kui endise karistus: ärakandmise ajast kuni uue samase või üksliiklise süüteo kordasaatmiseni möödas on: raske kuriteo eest määratud karistuse ärakandmise ajast — mitte üle viie aasta, kuriteo eest — mitte üle kolme aasta ja üleastumise eest — mitte üle ühe aasta. (67)

10. peatüff.

Karistatawust kõrwaldawad asjaolud.

§ 69. Aegumine kõrwaldab karistuse:

1) kui süütegude kordasaatmise päewast kuni süüaluse wastu kriminaal jälgimise seaduskorralise alustamiseni möödas on järgmised tähtajad: raskete kuritegude korral — kümme aastat, kuritegude korral — wiis aastat ja üleastumiste korral — üks aasta;

2) kui raskete kuritegude ja kuritegude kordasaatmise päewast kohtuotsuse tegemise päewani selles paragrahwis p. 1 nimetatud tähtajad kahekordselt, üleastumiste kordasaatmise päewast kohtuotsuse tegemise päewani aga kolmekordselt möödas on;

3) kui kohtuotsuse tegemise päewast otsuse täitmisele pööramise päewani möödas on selles paragrahwis p. 2 nimetatud tähtajad, mida neil juhtumustel kohtuotsuses määratud karistuse kohaselt arwatakse. (68)

§ 70. Aegumine ei kõrvalda õiguste kaotust wõi kitsendust, mis süüdlasele seadusjõusse astunud, kuid aegumise pärast täitmata jäetud kohtuotsuses on määratud. Õiguste kaotuse wõi kitsenduse tähtajad arwatakse sest päewast peale, mil otsuses määratud karistus aegumise pärast kustus. (69)

§ 71. Süüteo juhtes, mis mitmest teost koos seisab, arwatakse aegumise tähtajad wiimase teo kordasaatmise päewast ja wahetpidamata wältawa süüteo juhtes — selle lõpu päewast peale. (70)

§ 72. On seaduse järele kriminaal jälgimise alustamine wõimata enne asja otsustamist tšiwiiil kohtus, wõi on alustatud asja edasijamine wõi kohtuotsuse täitmine seaduslistel alustel seisma pandud, siis ei arwata tšiwiiil kohtu asjaajamise aega ega seaduslikku seisakut aegumise tähtaja sisse.

Samuti ei arwata karistuse kandmisest tingimisi wabastamise ega ennetähtaega tingimisi wabastamise korral aegumise tähtaja sisse aega, arwates kohtuotsuse tegemise wõi tingimisi wabastamise päewast kuni karistuse kandmisest tingimisi wabastamise wõi ennetähtaega tingimisi wabastamise tagasiwõtmiseni (§§ 29, 30 ja 36). (71)

§ 73. Armuandmine ei ripu kohtust, waid kuulub Wabariigi Walitsuse wõimupiiri. Armuandmise ulatus määratakse Wabariigi Walitsuse otsuses, mis süüdlase saatust kergendab wõi süü täiesti andeks annab. (72)

§ 78. Kõrvalist isikut, kes süüdlane on selles, et ta Riigikogu, Wabariigi Walitsuse või Riigikohtu liiget takistas tema teenistuskohuste täitmises wägivaldaga isiku kallal või karistatava ähwardusega, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb ka Riigikogu liige, kes selles paragrahwis ettenähtud kuriteo korda saatis väljaspool Riigikogu koosolekut või kes osaline on selles paragrahwis ettenähtud kuriteos.

§ 79. Süüdlast jultunud lugupidamatuse ülesnäitamises Riigikogu, Wabariigi Walitsuse või Riigikohtu vastu kõne või kirjatöö awaliku ettekandmisega või ettelugemisega, või kirjatöö või kujutuse laialilaotamisega või awaliku wäljapanemisega, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

2. peatükk.

Riigi äraandmine.

§ 80. Eesti Wabariigi kodanikku, kes süüdlane on selles, et ta waenlasele Eesti Wabariigi vastu sihitud sõjaliste või muude waenuliste tegude juures abiks või toeks oli, karistatakse: tähtajata sunnitööga.

Rui abi või toetus waenlasele seisib:

1) selles, et temale wäeosa või komando, kindlustatud koht, sõjafadam või sõjalaew, või sõja lennuriist ära anti, ära ando katsuti, või neilt kaitsewõimalus waenlase vastu ära wõeti;

2) selles, et wäeosa või tema ülemat waenlase poole üle minema kaldutati või kihutati;

3) selles, et Eesti Wabariigi sõjajõududele wägivaldselt wastu hakati või nende kallale kiputi;

4) selles, et äraandlise otstarbega tapmine korda saadeti;

5) farnase isiku äraandmisel waenlase kätte, kes teadwalt tähtsat sõjalist ülesannet või kohust täitis;

6) pealetungimiseks või waenlase wastu kaitsmiseks määratud ladude või sõjawäe warustuse häwitamises, samuti ka maa- ja weeteede, telegraafi ja telefoni või muude wäeosadewaheliste läbikäimisabinõude kõlbmataks tegemises;

7) salakuulamises, —

siis karistatakse süüdlast:

surmanuhtlusega.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb Eesti Wabariigi kodanik selles paragrahwis ettenähtud raske kuriteo eest, kui wiimane Eesti Wabariigiga sõjalidus seiswa riigi wastu oli fihitud. (108)

§ 81. Eesti Wabariigi kodanikku, kes süüdlane on selles, et ta teadwalt waenulikku sõjawäkke astus või sellest wälja ei astunud, karistatakse:

tähtajata sunnitööga. (109)

§ 82. Eesti Wabariigi kodanikku, kes süüdlane on selles:

- 1) et ta wälisriigi walitsust awatles Eesti Wabariigi wastu sõjalisi või muid waenulisi tegusid ette wõtma, või temaga sõjalitu ära lõpetama, või temaga sarnasesse liitu astumiseft keelduma;
- 2) et ta enne sõjakuulutamist wälisriigi walitsusele enese või teiste nimel lubaduse andis selle riigi sõjategewusel Eesti Wabariigi wastu abiks olla, karistatakse:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta.

Kui süüdlane oma teenistuse tõttu Eesti Wabariigi sõjajõudude seisukorda wõis teada või wälisriigi walitsusele sõja juhtumusel Eesti Wabariigi wastu tuntawat abi anda, siis karistatakse teda:

tähtajata sunnitööga. (110)

§ 83. Süüdlast selles, et ta wälisriigi walitsusele või agendile aitas koguda asju või teateid, mis puutuwad Eesti Wabariigi wälisesse julgeolekusse või tema sõjajõududesse või sõjalise riigikaitse ehitustesse, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui selles paragrahwis ettenähtud kuritegu korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta.

Ratse on karistataw. (111, 118²)

§ 84. Süüdlast selles, et ta awaldas, teatas või edasi andis teisele isikule, wälisriigi huwides, ilma sellekohase wolituseta:

- 1) teateid või asju, mis puutuwad Eesti Wabariigi wälisesse julgeolekusse või tema sõjajõududesse või sõjalise riigikaitse ehitustesse ja mida pidi saladuses hoitama;

- 2) plaani, joonistuse või muu kirjelduse või kujutuse Eesti riigi kindlustatud kohast, tema jaoks määratud raioonist või esplanaadist, sõjalaewast või muust ehituseft, mis olid määratud sõjaliseks riigikaitseks, või dokumendi, mis puutub mobilisatsioonise või üleüldise sõja ettevalmistuskorraldustesfe,

karistatakse:

selle paragrahwi p. 1 ettenähtud juhtumusel —

sunnitööga mitte üle kaheküa aasta,

jelle paragrahwi p. 2 ettenähtud juhtumusel —
 sunnitööga mitte üle kaheteistkümnne aasta.

Kui jelles paragrahwis ettenähtud rasked kuriteod korda
 jaadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlasf:

jelle paragrahwi p. 1 ettenähtud juhtumusel —
 sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta,

jelle paragrahwi p. 2 ettenähtud juhtumusel —
 tähtajata sunnitööga. (111¹, 118²)

§ 85. Süüdlasf jelles, et ta kokku leppis välisriigi walit-
 susfega wõi tema agendiga rasket kuritegu wõi kuritegu korda
 jaata, mis ette nähtud §§ 83 wõi 84, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui jelles paragrahwis ettenähtud kuritegu korda jaadeti
 sõja ajal, siis karistatakse süüdlasf:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta.

Katse on karistataw. (111², 118²)

§ 86. Süüdlasf jelles, et ta korda jaatis §§ 83, 84 wõi 85
 ettenähtud raske kuriteo wõi kuriteo, kui neis paragrahwides nime-
 tatud teated wõi asjad olid tema kätte usaldatud teenistusafal
 wõi kui ta wõis neid oma kätte jaada wõi nendega tutwuneda
 oma teenistuse tõttu, karistatakse:

1) § 83 ettenähtud juhtumusel —

sunnitööga mitte üle kuue aasta,

2) § 84 p. 1 ettenähtud juhtumusel —

sunnitööga mitte üle kaheteistkümnne aasta,

3) § 84 p. 2 ettenähtud juhtumusel —

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta,

4) § 85 ettenähtud juhtumusel —

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui jelles paragrahwis ettenähtud rasked kuriteod wõi kuri-
 teod korda jaadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlasf:

jelle paragrahwi p.p. 2 ja 3 ettenähtud juhtumustel —
 tähtajata sunnitööga,

jelle paragrahwi p.p. 1 ja 4 ettenähtud juhtumustel —

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta. (111³, 118²)

§ 87. Süüdlast selles, et ta müüs või ainuõiguse saamiseks ette pani välisriigis ülesleiduse või täienduse, mis puutub sõjalise riigikaitse või tema sõjajõududesse või sõjaliseks riigikaitseks määratud ehitustesse ja mida pidi saladuses hoitama, karistatakse:

funitööga mitte üle kaheksa aasta.

Sama karistuse alla langeb ka süüdlane selles, et ta avaldas või teatas teisele isikule ilma sellekohase volituseta teateid, mis puutuvad selle paragrahvi esimeses jaos nimetatud ülesleiduse või täienduse, samuti ka selles, et ta üle andis ülesleiduse või täienduse enese või sellest mõne osa.

Kui selles paragrahvis ettenähtud raske kuritegu korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

funitööga mitte üle viieteistkümnep aasta. (111¹, 118²)

§ 88. Süüdlast selles, et ta ilma sellekohase loata kokku seadis või üles võttis plaani, joonistuse või mõne muu kujutuse või kirjelduse Eesti Wabariigi kindlustatud kohast, tema alla määratud raioonist või esplanaadist, sõjalaewast või muust ehitusest, mis oli määratud sõjaliseks riigikaitseks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Sama karistuse alla langeb ka süüdlane selles, et ta ilma loata kogus teateid või asju, mis puutuvad Eesti Wabariigi välisesse julgeolekusse või tema sõjajõududesse või sõjalise riigikaitse otstarbeks määratud ehitustesse ja mida pidi saladuses hoitama.

Kui selles paragrahvis ettenähtud kuriteod korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (112, 118²)

§ 89. Süüdlast selles, et ta ehitas traadita telegraafi või telefoni siseseade või pidas postituisid nende raskete kuritegude või kuritegude kordajaatmise otstarbega, mis on ette nähtud §§ 83 või 84, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui selles paragrahvis ettenähtud kuritegu korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

funitööga mitte üle viieteistkümnep aasta. (112¹, 118²)

§ 90. Süüdlast Eesti Wabariigi kindlustatud kohta, sõjalaewale või muusse riigi kaitseks määratud sõjaehituse tungimises ilma sellekohase loata, oma elukutset, nime, kodakondsust või rahwust salates või muid kawalusi tarwitades, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui selles paragrahvis ettenähtud kuritegu korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (113, 118²)

§ 91. Süüdlast selles, et ta ilma sellekohase loata lendas lennuriistal Eesti Wabariigi kindlustatud koha kohal kindlustuse raionis, samuti ka raionide kohal, kus see wastawate wõimude poolt keelatud oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui selles paragrahvis ettenähtud kuritegu korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (113¹, 118²)

§ 92. Riigi walitsufega tehtud lepingu põhjal wõi tema ülesandel pealetungimise wõi waenlase wastu kaitsmise abinõusid walmistajat wõi nende walmistuse juhatajat, kes süüdlane on nende walmistamises tarwitamiseks teadwalt kõlbmata olekus, kui need abinõud wastuwõtteks juba ette pandud wõi nende walmistus lõpetatud oli, samuti ka kes süüdlane on nimetatud lepingu wõi ülesande täitmise wiivitamises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui walmistatud pealetungimise wõi waenlase wastu kaitsmise abinõud olid üle antud ja sealjuures nende kõlbmatuse warjamiseks kokkulepet wastuwõtjaga wõi muid iseäralisi wõtteid tarwitatud, samuti ka kui lepingu wõi ülesande täitmise wiivitamine sõja ajal sündis, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümne aasta.

Samade karistuste alla ning samal alusel langeb riigi wõi omawalitsuse teenija, kes nimetatud abinõude walmistamist tarwitamiseks teadwalt kõlbmatuteks sündida laskis wõi neid selles olekus wastu wõttis. (114)

§ 93. Moonamuretsejat wõi tema wolinikku, kes süüdlased on selles, et nad riigi walitsufega tehtud lepingu wõi walitsuse ülesande täitmisel tegewale maa- wõi merewäele wõi nende haigemajadele sõja ajal üle andsid terwisele teadwalt kahjulikke wõi tarwitamiseks teadwalt kõlbmatuid tarbeaineid, samuti ka selles, et nad nimetatud lepingu wõi ülesande täitmist wiiwitasid, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw.

Sama karistuse alla langeb riigi wõi omawalitsuse teenija, kes süüdlane on selles, et ta sarnaste teadwalt kahjulikkude ja kõlbmata ainete hankimist sündida laskis wõi neid wastu wõttis. (115)

§ 94. Eesti Wabariigi esitajat või wolinikku, kes süüdlane on tegudes, mis sihitud Eesti Wabariigile teadwalt kahjuliku lepingu tegemiseks välisriigi walitsusega, või wiimasega teadwalt Eesti Wabariigi kahjuks kalduwates diplomaatlistes läbirääkimistes, karistatakse:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümne aasta.

Sama karistuse alla langeb esitaja või woliniku juures töötaw teenija, kes süüdlane on esitajale või wolinikule teadwalt wale teate andmises või muus teenistuskohuste rikkumises selle otstarbega, et esitajat või wolinikku awatleda tegudele, mis sihitud olid välisriigi walitsusega Eesti Wabariigile teadwalt kahjuliku lepingu tegemiseks või teda awatleda teadwalt Eesti Wabariigi kahjuks kalduwatele diplomaatlistele läbirääkimistele välisriigi walitsusega, kui need teod või läbirääkimised järgnesid.

Selle paragrahwis esimeses jaos tähendatud teod ei ole karistatavad, kui Eesti Wabariigi esitaja või wolinik toimetab temale antud eeskirjade või juhtnõõride piirides või kui ta põhjendatult oletada võib, et tekkinud oludes läbirääkimiste katkestamine või lepingu tegemisest loobumine suuremat kahju Eesti Wabariigile enesega kaasa oleks toonud. (116)

§ 95. Süüdlast:

1) niisuguse dokumendi rikkumises, peitumises, ärahaaramises või wõltsimises, mis Eesti Wabariigi õigust välisriigi suhtes teadwalt tõendas;

2) Eesti Wabariigi piirimärkide rikkumises või ümberpaigutamises või muus riigi piirijoone moonutamises selle otstarbega, et osa Eesti Wabariigist välisriigile ära anda,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümne aasta. (117)

§ 96. Süüdlast selles, et ta teise või mitme isikuga kokku leppis § 80 ettenähtud rasket kuritegu korda saata, karistatakse: wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui selles paragrahwis ettenähtud kuritegu korda saadeti sõja ajal, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümne aasta.

Räesolewas paragrahwis ettenähtud kokkuleppest osawõtjale, kes enne jarnase kokkuleppe awalikuks tulemist temast wõimudele teatas, kergendatakse karistust § 53 seatud alustel või wabastatakse sellest hoopis. (118, 118¹ ja 118²)

§ 97. Väljamaalast, kes Eesti Wabariigis wiibimise ajal § 80 ettenähtud raske kuriteo korda saatis, või samas teos süüdlast sõjawangi, kui nad sõjaseaduste järele ei wastuta, karista-

takse nimetatud paragrahwi järele niisama kui Eesti Wabariigi kodanikku.

Isikut, kes Eesti Wabariigi kodakondsusest välja astus ilma teise riigi kodakondsuse astumata, või kes waenulise riigi kodakondsuse astus pärast sõjakuulutamist või otse enne seda rahu wahekorra lõpetamise ootel, karistatakse §§ 80—82 ettenähtud raskete kuritegude kordasaatmise eest nende paragrahwide järele niisama kui Eesti Wabariigi kodanikku. (119)

3. peatükk.

Süüteoõd rahwaalgatamise, rahwahääletamise ja walimiste wastu.

§ 98. Süüdlast hääleõigusliku kodaniku rahwaalgatamise, rahwahääletamise, Riigikogu või omawalitsuse walimise õiguse waba teostamise takistamises wägiwallaga isiku kallal, karistatava ähwardusega, wõimu kuritarwitusega või majandusliku äraripumuse kaudu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw.

§ 99. Süüdlast pettuse abil hääleõigusliku kodaniku kaldutamises rahwaalgatamisel, rahwahääletamisel, või Riigikogu või omawalitsuse walimistel allkirja anda, hääletada või walida oma õige tahtmise wastu või tühiselt, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 100. Süüdlast hääleõiguslikule kodanikule või tema perekonna liikmele ainelise või isiklise kasu pakkumises, lubamises või andmises mõjuwaldamiseks rahwaalgatamisest, rahwahääletamisest, või Riigikogu või omawalitsuse walimistest keelduda või teatawal wiisil neist osa wõtta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane jelles paragrahwis tähendatud kasu wastuwõtmises, kui ta on hääleõiguslik kodanik.

§ 101. Süüdlast rahwaalgatamise, rahwahääletamise, või Riigikogu või omawalitsuse walimiste seaduspärase kihutustöö takistamises wägiwallaga isiku kallal, karistatava ähwardusega või wõimu kuritarwitusega, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 102. Süüdlast rahwaalgatamise, rahwahäaletamise või Riigikogu või omavalitsuse walimiste korraldamise või läbiwimise takistamises wägivallega isiku kallal, karistatawa ähwardusega või wõimu kuritarwitusega, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw.

Kui jama tegu mitme sõjariistus isiku poolt korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kuue aasta.

§ 103. Süüdlast korduvalt või wale nime all rahwaalgatamisest, rahwahäaletamisest, või Riigikogu või omavalitsuse walimistest osawõtmises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

4. peatükk.

Süüteod wälisriigi wastu.

§ 104. Süüdlast Eesti Wabariigi piirides tehtud katses Wabariigiga sõpruses olewas riigis makswat riigikorda wägiwaldselt kukutada või muuta, või nendeks otstarweteks ettevalmistuste tegemises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (135)

§ 105. Süüdlast Eesti Wabariigiga sõpruses olewa riigi awalikult wäljapandud riigiwapi või muu riigiwõimu märgi tahtlises teotamises, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Saadeti sarnane teotamine rahwahulga poolt korda, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (136)

§ 106. Süüdlast wälisriigi riigipea, saadiku või wolitatud asjaajaja teotamises § 483 ettenähtud isikliku haavamise läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui teotamine korda saadeti § 487 ettenähtud laimamise läbi, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (534)

§ 107. Süüdlast seatud korras wäljakuulutatud neutraliteedi määruste rikkumises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (137)

5. peatüft.

Süüteod awaliku torra wastu.

§ 108. Süüdlast jelles, et ta awalikult rahwakoondumijest wõi koosolekult ei lahkunud, teades, et politsei wõim selle laialiminekut nõudis, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu.

Kui rahwakoondumise wõi koosoleku laialiajamiseks kaitsewäe oša abiks kutsuti ja isik ei lahkunud rahwahulgast, hoolimata kaitsewäe oša juuresolekul ettepanud laialimineku nõudmijest, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Rahwakoondumise wõi koosoleku ošalist, kes teisi laialimineku nõudmijest wastu tõrkuma kihutas, karistatakse:

selle paragrahwis esimeses jaos nimetatud juhtumisel —
arestiga mitte üle kuue kuu,

selle paragrahwis teises jaos nimetatud juhtumisel —
wangimajaga mitte üle kolme aasta. (120)

§ 109. Süüdlast ošawõtmijest awalikust rahwakoondumijest, kui ošawõtjate ühijel jõul korda saadeti:

1) wägivald isiku kallal, wõi wõõra wara riisumine, häwita-
mine, rikkumine wõi waldamijele wõtmine, wõi wõõrasse elutse-
tawasse hoone wõi muusse ruumi tungimine, wõi seesuguste te-
gude katse;

2) §§ 123 wõi 126 ettenähtud wastuhakkamine wõi sundimine,
karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Sarnase rahwakoondumise korraldajat wõi sellele kihutajat, samuti ka ošawõtjat, kes juhatajaks oli selles paragrahwis nime-
tatud tegude kordasaatmijest juures, wõi kes teisi nende kordasaat-
mijele wõi jätkamijele kihutas, wõi kes nende kordasaatmijest juures
sõjariista tarwitas, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (122)

§ 110. Süüdlast ošawõtmijest rahwakoondumijest, kui oša-
wõtjad ühijel jõul:

1) rahwahulga laialiajamiseks kutsutud kaitsewäe ošale wägi-
waldijest wastu hakkasid wõi wägivaldselt kaitsewäelise wahijalga
wõi selle tunnimehe kallale kippusid;

2) oma wõimu alla haarasid, tühjaks riisusid wõi ära häwi-
tasid sõjariistade wõi sõjamoona ladu wõi tehase, kindlustatud koha,
sõjalaewa, sõja lennuriista, raudtee, üldijel wõi riigi wõi oma-

walitsuse kasutamisel olewa telegraafi wõi telefoni, rahatehase wõi krediitafutuse;

3) wange wahi alt wabastafid, sealjuures wahtide ifiku kallal wägivalda tarwitades wõi wangistuskohta rikkudes;

4) wägivaldategude kordasaatmiseks lõhkeainet wõi lõhkeabinõu tarwitafid,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle kahekja aasta.

Sarnase rahwakoondumise korraldajat wõi sellele kihutajat, samuti ka osawõtjat, kes juhatajaks oli selles paragrahwis nimetatud tegude kordasaatmise juures, wõi kes teisi nende kordasaatmisele wõi jätkamisele kihutas, wõi kes nende kordasaatmise juures lõhkeainet, lõhkeabinõu wõi sõjariista tarwitas, karistatakse:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta. (123)

§ 111. Süüdlast awaliku koosoleku kokkukutsumises selleks keelatud kohas wõi ajal, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 112. Süüdlast awaliku koosoleku kokkukutsumises ilma featud korras teatamata, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

§ 113. Süüdlast selles, et ta õhutas kõne wõi kirjatöö awaliku ettekandmise wõi ettelugemisega wõi kirjatöö wõi kujutuse laialilaoatamisega wõi awalikult wäljapanemisega:

1) tõrkumisele wõi wastutegewusele seaduse, fundusliku määruse wõi wõimu seadusliku korralduse wastu;

2) riigikaitse teenistuskohuste rikkumisele kaitsewäelaste poolt;

3) wägivaldategudele;

4) mõne muu, peale eespool tähendatud, raske kuriteo wõi kuriteo kordasaatmisele,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta wõi arestiga mitte üle kuue kuu.

Rui sealjuures:

1) süüdlane õhutas teguwisile, mis on kardetaw hulga inimeste elule;

2) õhutuse tagajärjeks oli raske kuriteo kordasaatmine, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kahekja aasta wõi wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (129)

§ 114. Süüdlast õhutamises mitteawalikult:

- 1) tõrkumisele või vastutegemisele seaduse, fundusliku määruse või võimu seadusliku korralduse vastu;
- 2) riigikaitse teenistuskohuste rikkumisele kaitsewäelaste poolt;
- 3) vägivalla tegudele;
- 4) mõne muu, peale eespool tähendatud, raske kuriteo või kuriteo kordasaatmisele, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui sealjuures:

- 1) süüdlane õhutas teguviisile, mis kardetaw on hulga inimeste elule;
- 2) õhutuste tagajärjeks oli raske kuriteo kordasaatmine, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheküa aasta või wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (130 ja 131)

§ 115. Süüdlast raskele kuriteole või kuriteole õhutawa kirjatöö või kujutuse paljundamises, paljundatud kirjatöö või kujutuse hoidmises või väljamaalt fissetoomises, nende laialilaotamise või awaliku väljapanemise sihiga, kui süüdlasel nende fissu teada oli ja kui šarnase kirjatöö või kujutuse laialilaotamine või awalik väljapanemine teostamata jäi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta või arestiga mitte üle kuue kuu. (132)

§ 116. Süüdlast raske kuriteo või kuriteo ülistamises awalikult ettekantud või ettelõetud kõnes või kirjatöös, või šarnast ülistamist teadwalt šifaldawa kirjatöö või kujutuse laialilaotamises või awalikult väljapanemises, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (133)

§ 117. Süüdlast teadwalt wale kuulujutu laialilaotamises Eesti Wabariigis põhiseadusega maksma pandud riigikorra wägivaldse muutmise või Wabariigi küljest mõne tema oša wägivaldse lahutamise kohta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (134)

§ 118. Süüdlast jultunud lugupidamatuse ülesnäitamises awalduše või teoga Eesti Wabariigi vastu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 119. Süüdlast wale kuulujuttude laialilaotamises sihiga halwata riigi krediiti wõi tekitada umbusaldust riigi krediitafutuste maksumõime wastu wõi neis hoitawate hoiusummade allesoleku wastu wõi nende hoiusummade suhtes wõetud kohustuste täitmise wastu, samuti ka õhutada hoiuleandjaid neist afutustest oma hoiusummastid tagasi nõudma, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (N. S. 275¹)

6. peatüff.

Walitsuswõimudele wastuhaffamine.

§ 120. Süüdlast selles, et ta sunduslikku määrust ei täitnud, kui selle määruse täitmatajätmise eest seaduses iseäralist karistust ei ole määratud, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (138)

§ 121. Süüdlast seadusliku korralduse wõi nõudmise täitmatajätmises, mis tehtud wõi temale ette pandud riigi wõi omawalitsuse teenija, samuti ka raudtee rongijuhhi, wõi auru- wõi mere-laewa kapteni, wõi teise isiku poolt, kelle teenistuskohuste täitmisest ära ripub raudtee-, laewa- wõi mereõidu julgeolek, kui selle sõnakuulmatuse eest seaduses iseäralist erikaristust ei ole määratud, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui seesugune sõnakuulmatus:

1) sündis mitme isiku poolt üheskoos, kes aga karistatawat rahwakoondumist ei tekitanud;

2) sündis hulga rahwa kokkuwalgumise ajal ja kohal, ning katkestas korralikku rahwaliikumist wõi tegi liikumise hädaohtlikuks;

3) andis põhjust rongi, auru- wõi merelaewa kinnipidamiseks wõi tegi nende liikumise hädaohtlikuks;

4) näidati üles kaitsewäe karauli wõi tunnimehe wastu;

5) sündis õidu ajal wäljaspool sadamat auru- wõi merelaewa teenija poolt kapteni wastu,

stis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (139)

§ 122. Riigi või omavalitsuse asutuse koosolekuruumis viibivat kõrvalist isikut, kes süüdlane on selles, et ta koosoleku juhataja seaduslikku nõudmist ei täitnud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle viietuhande marga.

Kui seefugune sõnakuulmatus koosoleku katkestamise põhjuseks oli, siis karistatakse süüdlast:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (140)

§ 123. Süüdlast selles, et ta riigi või omavalitsuse teenijale või sellele abiks olevale eraisikule wägivaldaga isiku kallal või karistatava ähwardusega vastu hakkas sihiga seaduse, fundusliku määruse või võimu seadusliku korralduse wäljakuulutamist või makspanemist, või seadusliku teenistustegemise täitmist takistada, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui seefugune wastuhakkamine mitme isiku poolt sündis, kes aga karistatawat rahwakoondumist ei tekitanud, siis karistatakse süüdlaste hulgast seda, kes wastuhakkamise juures sõjariista tarwitas või kehawigastuse sünnitas:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane, kes selles paragrahwis ettenähtud wastuhakkamise toime pani raudtee rongijuhil või auru- või merelaewa kapteni, või teise isiku vastu, kelle teenistuskohuste täitmisest ära ripub raudtee liikumise, laewa- või mere sõidu julgeolek. (142)

§ 124. Süüdlast selles, et ta tahtlikelt takistas riigi või omavalitsuse teenijale sissepääsemist hoone, ruumi või muusse kohta, kuhu temal oma teenistuskohuste täitmise tõttu seaduse järele õigus oli minna, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta tahtlikelt ei lasknud tööstuse või kaubanduse järelwalwe teostajat temale seaduse poolt pealepandud kohust täita järelwalwe alal. (143)

§ 125. Süüdlast selles, et ta pitserit või muud märki rikkus, mis riigi või omavalitsuse teenija poolt seaduses ettenähtud kordadel külge oli pandud ruumile, hoiukohale või muule asjale nende alalhoidmise otstarbel, või selles, et ta sissepääsemist awas seefugusesse kinnipitserdatud ruumi või hoiukohta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratse on karistatam.

Pitseri või muu märgi rikkumist või sissepääsemise awamist kinnipitserdatud ruumi või hoiukohta ei loeta süüteoaks, kui need

teod on korda saadetud kinnipitserdatud ruumi, hoiukoha või asja peremehe poolt pärast seaduslikus korras tehtud ja täitmisele kuuluvat otsust või korraldust pitseri või märgi mahavõtmise üle, või pärast selle isiku rahuldamist, kelle huvides kinnipitserdamine toime pandud. (144)

§ 126. Süüdlast selles, et ta vägivallaga isiku kallal või karistatava ähvardusega riigi või omavalitsuse teenijat sundis tema kohuseid täitmata jätma, või teenistuslasi wolutusi kuritarwitama, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui fundimine mitme isiku poolt sündis, kes aga karistatawat rahwakoondumist ei tekitanud, siis karistatakse süüdlaste hulgast seda, kes selle juures sõjariista tarwitas või kehawigastuse sünnitas:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw. (145)

§ 127. Süüdlast selles, et ta vägivallaga isiku kallal või karistatava ähvardusega katsus riigi või omavalitsuse teenijat sundida tema kohuste täitmata jätmise või teenistusslikkude wolutuste kuritarwituse läbi kuritegu või rasket kuritegu korda saatma, karistatakse:

kui ta fundis kuritegu korda saatma —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

kui ta fundis rasket kuritegu korda saatma —

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui kuritegu või raske kuritegu või nende karistataw katse sunnitawa poolt korda saadeti, siis karistatakse sundijat:

kuriteole fundimise eest —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

raskele kuriteole fundimise eest —

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta. (146)

§ 128. Süüdlast selles, et ta riigi või omavalitsuse teenijat wastu tema tahtmist meelemärkuseta olekusse wiis sihiga temale tema kohuse täitmist wõimataks teha, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratse on karistataw. (147)

§ 129. Süüdlast selles, et ta vägivallaga isiku kallal või karistatava ähvardusega fundis raudtee rongijuhti, auru- või merelaewa kaptenit või teist isikut, kelle teenistuskohuste täitmisest ära ripub raudtee liikumise, laewa- või meresõidu julge-

olek, nende kohuseid täitmata jätma, või jelles, et ta neid isikuid vastu nende tahtmist meelemärkujeta olekusse viis, sihiga neile nende kohuste täitmist võimataks teha, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui sellest tekkis raudteerongi, auru- või merelaewa õnnetuse hädadoht, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga sellest tekkis raudteerongi, auru- või merelaewa õnnetus, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta.

Kui sundimine või meelemärkujeta olekusse wiimine korda saadeti sihiga raudteerongi, auru- või merelaewa õnnetust tekitada, siis karistatakse süüdlast:

felle paragrahwi esimeses jaos ettenähtud juhtumusel —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

felle paragrahwi teises jaos ettenähtud juhtumusel —

sunnitööga mitte üle wiieteistkümnne aasta,

felle paragrahwi kolmandas jaos ettenähtud juhtumusel —

tähtajata sunnitööga.

Katse on karistatav. (148)

§ 130. Süüdlast jelles, et ta altkäe maksu andes katsus awatleda riigi või omawalitsuse teenijat tema teenistuskohuste täitmatajätmise või teenistuslikkude wolituste kuritarwituse läbi kuritegu või rasket kuritegu korda saatma, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui kuritegu või raske kuritegu või nende karistatav katse äraostetu poolt korda saadeti, siis karistatakse äraostjat:

kuriteole äraostmise eest —

wangimajaga mitte üle ühe aasta,

raskele kuriteole äraostmise eest —

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (149)

§ 131. Süüdlast võimu omastamises:

1) omawoliliselt riigi või omawalitsuse teenijana efinemise läbi sihiga tegu korda saata, mida ainult seesugune teenija teha võis;

2) omawoliliselt teo kordajaatmise läbi, mida ainult riigi või omawalitsuse teenija teha võis,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui võimu omastaja omastatud võimu kuritarvituse abil raske kuriteo või kuriteo korda saatis, siis karistatakse teda koostusmääruste järele.

Kui võimu omastaja teo korda saatis, mis vastab teenistusalalisele raskele kuriteole või kuriteole riigi- või omavalitsuse teenistuses, siis langeb tema sellesama karistuse alla, mis teenijale selle teo eest oleks määratud. (151)

§ 132. Süüdlast selles, et ta kohtu ees ennast tahtliliselt üles andis teise isikuna, kes wandekohtuniku kohuste täitmisele välja oli kutsutud, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui süüdlane tegelikult teise isiku asemel wandekohtuniku kohused ära täitis, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane selles, et ta teist isikut kihutas enese või kolmanda eest wandekohtuniku kohuste täitmisele ilmuma, kui niisugune ilmumine järgnes. (153)

§ 133. Süüdlast selles, et ta võimu vastu lugupidamatust üles näitas lauša kõlbmata teo läbi riigi või omavalitsuse asutuses teenistustalituste ajal, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui lugupidamatus võimu vastu sündis riigi või omavalitsuse asutuse teotamise läbi paberis, mis sellele asutusele anti, või avalikult peetud või ettelõetud kõnes või kirjatöös või laiali laotatud või avalikult väljapandud trükitootes, kirjas või kujutuses, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui lugupidamatus võimu vastu sündis riigi või omavalitsuse asutuse või mõne tema liikme teotamise läbi teenistustalituste ajal, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui aga lugupidamatus võimu vastu sündis wägivali tarvitamise läbi isiku kallal mõne riigi või omavalitsuse asutuse liikme vastu teenistustalituste ajal, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (154).

§ 134. Süüdlast selles, et ta tahtliliselt maha kiskus, rikkus või moonutas sellekohase võimu korraldusel avalikult väljapandud kuulutuse, või mõne muu riigi või omavalitsuse dokumendi, pealkirja, wapi või muu võimu märgi, samuti ka riigi, Riigivanema, riigiasutuse, wäeosa või merewäe lipu, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Rui:

1) see üleastumine korda saadeti sihiga võimu vastu lugupidamatust üles näidata;

2) nimetatud lippude avalik teotamine korda saadeti,

fiis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (155)

§ 135. Süüdlast võõra riigi kodakondsusse astumises enne Eesti Wabariigi kodakondsusest teatud korras väljaastumist, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

7. peatükk.

Süüteo õigusemõistmise vastu.

§ 136. Süüdlast teadwalt wale teate andmises olemata raskest kuriteost või kuriteost võimule, kellest ära ripub kriminaaljälgimise alustamine, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (156)

§ 137. Süüdlast selles, et ta võimu ees, kellest ära ripub kriminaaljälgimise alustamine või distsiplinaar wastutusele wõtmine, teadwalt walesti süüdistas teatud isikut süüteo või distsiplinaar üleastumise kordasaatmises, ühes süüdistusandmete ettetoomisega, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Rui tõsteti teadwalt wale süüdistus raskes kuriteos, fiis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (157)

§ 138. Isikut, kellel õigust ei olnud kohtuasutustes wõõraid asju ajada ja kes süüdlane on selles, et ta:

1) neis asjus tasu eest asjatundmataalt nõu andis või paberid kokku seadis;

2) äriajana omakasu tõukel kohtuasutustes ajas wõõraid asju nõudmiste põhjal, mis omanikult olid fiktiivselt omandatud wolutuslepingu warjamise sihiga,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (M. S. 939¹)

§ 139. Süüdlast teadwalt waletunnistuse andmises õigusmõistmise kahjuks eeluurimisel või kohtus tunnistajana, eksperdina, tõlgina või ümbruselanikuna, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Rui waletunnistus anti:

1) äraostmise tagajärjel;

2) wande all või peale wannet asetawat hoiatust,

fiis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Waletunnistus, mis kaebaluse kasuks anti isiku poolt, kellel seaduse järele õigus oli tunnistuse andmisest keelduda, ei loeta süüteks, kui ülekuulaja tunnistajale sellest õigusest warem ei teatanud. (158)

§ 140. Süüdlast selles, et ta:

1) kirjaliku või asitõenduse järele või ümber tegi sihiga teatud isiku peale kahtlustust juhtida süüteo või distsiplinaarüleastumise kordasaatmises, kui seesugune wale tõendus juurdluse materjaaliks või süüdistuse alustamise või distsiplinaarwastutusele wõtmise tõukeks sai;

2) kohtule või wõimule, kes õigustatud oli juurdlust toime panema, kriminaal jälgimist alustama või distsiplinaarwastutusele wõtma, teadwalt wale kirjaliku või asitõenduse ette pani sihiga teatud isiku peale kahtlustust juhtida süüteo või distsiplinaarüleastumise kordasaatmises,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (159)

§ 141. Nõudjat või kostjat, kes süüdlane on tsiwiil asjas wande all teadwalt wale tunnistuse andmises õigusmõistmise kahjuks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (160)

§ 142. Süüdlast selles, et ta:

1) eeluurimisel või kohtus teadwalt wale seletuse andis asjaolu üle, mis seaduslikuks põhjuseks on tema kõrwaldamiseks või tagandamiseks tunnistuse andmisest wande all või ilma wandeta, või asjast osawõtmisest eksperdina või tõlgina;

2) palwekirjas temale wõõraste asjade ajamiseks tunnistuse wäljaandmise kohta teadwalt walesti tõendas, et temal seesuguse tunnistuse saamiseks seaduslikke takistusi ei ole;

3) kohtule teadwalt wale teate andis oma warandusliku seisukorra üle kohtu lõiwust või muust maksust wabastamiseks tsiwiil asjus, või waesusõiguse tunnistuse saamiseks, või et ta waesus=

õigust edasi tarvitas teadvalt nende asjaolude muutumise peale vaatamata, mille tõttu teda lõivust või muust maksust vabastati, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb isik, kellel võõraste asjade ajaminiseks sellekohast tunnistust ei olnud ja kes kohtule teadvalt walesti üles andis, kui mitu korda tema aasta jooksul selle kohtu piirkonnas võõraid asju oli ajanud. (161)

§ 143. Süüdlast selles, et ta ilma mõjuva põhjuseta wastawale mõimule või ähwardatawale isikule ei teatanud kawatsetud või ettewõetud raskest kuriteost, mis temale kindlasti teada oli, kui selle raske kuriteo kõrvaldamiseks või lõpetamiseks abinõude tarwitusele wõtmine weel võimalik oli, ja kui sealjuures kawatsetud raske kuritegu või selle katse korda saadeti, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (162)

§ 144. Süüdlast selles, et ta ilma mõjuva põhjuseta wastawale mõimule ei teatanud kawatsetud või ettewõetud raskest kuriteost või kuriteost, mis temale kindlasti teada oli ja mis on ette nähtud §§ 74—76, 80 või 96, kui kawatsetud raske kuritegu või kuritegu korda saadeti, karistatakse:

kui ta raskest kuriteost ei teatanud, mis §§ 74 või 80 ette nähtud —

funnitööga mitte üle kaheküa aasta,

kui ta raskest kuriteost ei teatanud, mis §§ 75 või 76 ette nähtud —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

kui ta kuriteost ei teatanud, mis § 96 ette nähtud —

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (163)

§ 145. Süüdlast selles, et ta ilma mõjuva põhjuseta wastawale mõimule ei teatanud §§ 74—76, 80 või 96 ettenähtud raskest kuriteost või kuriteost osawõtjast, kes temale kindlasti teada oli, karistatakse:

kui ta §§ 74—76 või 80 ettenähtud raskest kuriteost osawõtjast ei teatanud —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

kui ta § 96 ettenähtud kuriteost osawõtjast ei teatanud —

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (164)

§ 146. Süüdlast selles, et ta tahtliselt ei täitnud wastawa mõimu poolt temale ette pandud seaduslikku nõudmist wälja anda tema käes olevat kirjalikku või asitõendust kriminaal asjas, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui süüdlaselt tõenduse väljaandmist nõuti, mis teadwalt raske kuriteo toimetuse puutus, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (165)

§ 147. Süüdlast selles, et ta:

1) kirjalikku või asitõendust rikkus, warjas või ära haaras, mis teadwalt wastawa võimu poolt hoiti kriminaal, tsiviil või administratiiv asja toimetuse juurde lifamiseks, või mis selle juurde oli lifatud;

2) raske kuriteo või kuriteo kohta käiwat kirjalikku või asitõendust rikkus, warjas või ära haaras, mis asja toimetuse juurde weel ei olnud lifatud, kui see sündis sihiga seda rasket kuritegu või kuritegu või tema kordajaatjat õigusmõistmise eest ära warjata, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui tõendus käis §§ 74—76, 80 või 96 ettenähtud raske kuriteo või kuriteo kohta, siis karistatakse süüdlast:

juhtumusel, kui tõendus käis §§ 74—76 või 80 ettenähtud raske kuriteo kohta —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

juhtumusel, kui tõendus käis § 96 ettenähtud kuriteo kohta —

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (166)

§ 148. Süüdlast selles, et ta teadwalt aresti mõistetud või üleastumises süüdistuse pärast eeluurimise või kohtu alla võetud isikut warjas või selle warjamises kaasa aitas, kui feesugune tegu sündis sihiga seda isikut kohtu või karistuse eest ära warjata, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga. (167)

§ 149. Süüdlast selles, et ta warjas või aitas warjata isikut, kes teadwalt:

1) wangimajaja või raskemale karistusele oli mõistetud;

2) eeluurimise või kohtu alla oli võetud süüaluseks raskes kuriteos või kuriteos, või keda võimude poolt taga otfiti nendes kahtlustamise pärast;

3) raske kuriteo oli korda saanud, kuid weel võimude poolt taga ei otfitud —

kui feesugune tegu korda saadeti sihiga seda isikut kohtu või karistuse eest ära warjata, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui:

1) warjati isikut, kes teadwalt sunnitööle oli mõistetud;

2) warjamine oli äriasjaks saanud;

3) varjati isikut, kes teadwalt raske kuriteo oli korda saatanud, mis §§ 74—76 või 80 ette nähtud, või keda see suguses raske kuriteos süüdistatakse, või kes selle eest süüdi oli mõistetud, siis karistatakse süüdlasest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui varjati isikut, kes teadwalt § 96 ettenähtud kuriteo oli korda saatanud, või keda see suguses kuriteos süüdistatakse, või kes selles süüdi oli mõistetud, siis karistatakse süüdlasest:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (168)

§ 150. Süüdlasest selles, et ta:

1) ilmus oma süü ülestunnistamisele raske kuriteos või kuriteos, mis teadwalt teise isiku poolt oli korda saadetud;

2) eeluurimisel või kohtus teadwalt walesti ennast teise isikuna üles andis, kes wastutusele oli wõetud süüaluseks raske kuriteos või kuriteos;

3) wabaduskaotuslike karistuse ära kandis teise isiku eest, kes see sugusele karistusele oli mõistetud,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (169)

§ 151. §§ 149—150 ettenähtud süütegude kordasaatja ei lange karistuse alla:

1) kui teatamine oleks mitteteataja enese või tema perekonna liikme süüdistamine raske kuriteo või kuriteo kordasaatmises;

2) kui varjati süütegu, milles varjaja ise või tema perekonna liige osalised olid;

3) kui varjati varjaja perekonna liiget. (170)

§ 152. Süüdlasest selles, et ta enne kohtuarstlikku läbiwaatust maha mattis või ilma mahamatmata peitis furnukeha, mis teadwalt läbiwaatuse alla pidi minema, kui selle juures ei olnud sihti raske kuriteo või kuriteo jälgi ära kaotada, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (171)

§ 153. Süüdlasest selles, et ta tunnistajana, juurde kutsutud tunnistajana, eksperdina või tõlgina eeluurimisele või kohtus ise ilmus oma kohuse täitmise keeldus ilma mõjuma põhjuseta, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (172)

§ 154. Süüdlast wangi wabastamises wahi alt wõi kinnipidamiskohast, wõi wangi ärajooksmisel kaasaaitamises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui wabastamine süüdis wägivallega wangiwahi isiku kallal wõi kinnipidamiskoha rikkumise abil, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui wabastati teadwalt sunnitööle mõistetud wõi seda karistust kandja isik, siis karistatakse süüdlast:

felle paragrahwi esimeses jaos ettenähtud juhtumusel —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

felle paragrahwi teises jaos ettenähtud juhtumusel —

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga wabastati teadwalt §§ 74—76, 80 wõi 96 ettenähtud raske kuriteo wõi kuriteo eest uurimisele wõetud wõi selles süüdi mõistetud isik, siis karistatakse süüdlast:

felle paragrahwi esimeses jaos nimetatud tingimustel:

kui wabastati isik, kes §§ 74—76 wõi 80 ettenähtud raske kuriteo eest uurimisele wõetud wõi selles süüdi mõistetud oli —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

kui wabastati isik, kes § 96 ettenähtud kuriteo eest uurimisele wõetud wõi selles süüdi mõistetud oli —

wangimajaga mitte üle kolme aasta;

felle paragrahwi teises jaos nimetatud tingimustel:

kui wabastati isik, kes §§ 74—76 wõi 80 ettenähtud raske kuriteo eest uurimisele wõetud wõi selles süüdi mõistetud oli —

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta,

kui wabastati isik, kes § 96 ettenähtud kuriteo eest uurimisele wõetud wõi selles süüdi mõistetud oli —

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (173)

§ 155. Wangi, kes süüdlane on selles, et ta wahi alt wõi kinnipidamiskohast ära jooksis wangiwahi isiku kallal wägivallo tarwitamise wõi kinnipidamiskoha rikkumise abil, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui ärajooksmine korda saadeti kokkuleppel teiste wangidega, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (174)

§ 156. Süüdlast sunnitöölt ärajooksmises karistatakse:

sunnitöö tähtaja pikendamisega ühest kuni kahe aastani.

Kui sunnitöölt ärajooksmine korda saadeti § 155 esimeses jaos nimetatud tingimustel, siis karistatakse süüdlast:

sunnitöö tähtaja pikendamisega kahest kuni nelja aastani.

Kui aga sunnitöölt ärajooksmine korda saadeti § 155 teises jaos nimetatud tingimustel, siis karistatakse süüdlast:

sunnitöö tähtaja pikendamisega neljast kuni kaheksa aastani. (176)

§ 157. Süüdlast selles, et ta:

1) võimu seaduslikul korraldusel temale määratud sunduslikust elukohast omavoliliselt lahkus;

2) niisuguses kohas omavoliliselt viibis, kus see temale võimu seaduslikul korraldusel keelatud oli;

3) omavoliliselt õigust tarvitab, mis ta seadusjõusse astunud kohtuotsuse järele kaotanud oli,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui süüdlane juba waremini selles paragrahvis ettenähtud teo eest karistatud oli ja kui karistuse ärakandmise ajast mitte üle ühe aasta mööda ei ole, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle viimase karistuse alla langeb ka wäljamaalane, kes võimu seaduslikul korraldusel üle piiri wälja saadeti ja kes süüdlane on omavolilises tagasitulekus Eesti Wabariiki. (177)

§ 158. Wõlgnikku, kes süüdlane on selles, et ta rikkus kohtu- korraldust wõi tširiül kohtupidamiskorras ettenähtud juhtumustel kohtule oma allkirjaga antud kohustust oma elu- wõi ajutisest wiibimiskohast mitte lahkuda, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (178)

8. peatüft.

Süüteod riigikaitse-, naturaal- ja maffu- fohuste wastu.

§ 159. Kes kohustatud oli ennaft kaitsewäe teenistusse kut- sutawate nimekirja üles wõtta laskma ja süüdlane on selles, et ta seda ei teinud enne 1. detsembrit sel aastal, mil ta kahekümne aastaseks sai, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (N. S. 506)

§ 160. Kaitsewäe teenistusje kutsutawate nimekirja wõetud isikut, kes süüdlane on selles, et ta ilma mõjuwa põhjuseta seatud ajaks wäkke kutsutawate läbiwaatamisele ei ilmunud, karistatakse:

kui ta ilmus enne 15. jaanuari wäeteenistusje kutsule järgnewal aastal —

arestiga mitte üle kolme nädala,

kui ta ilmus wõi tabati enne 34 aastat wanaks saamist —

wangimajaga mitte üle ühe aasta,

kui ta ilmus wõi tabati peale 34 aastat wanaks saamist —

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (N. S. 508, 508¹, 513 ja 514²)

§ 161. Süüdlast selles, et ta:

1) riigikaitse kohuse täitmiseft kõrwalehoidmise sihiga ise wõi teise isiku läbi tekitas enese juures kehawigastuse wõi terwiserikke;

2) pettust tarwitas riigikaitse kohuse täitmiseft wabanemiseks wõi temale seadusega mitteantud kergenduste saamiseks,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (N. S. 511 ja 512)

§ 162. Süüdlast selles, et ta tekitas teisele isikule, tema soovil wõi nõusolekul, kehawigastuse wõi terwiserikke sihiga takistada tema wäkke wõtmist, wõi et ta pettust tarwitas selle isiku wabastamiseks riigikaitse kohuse täitmiseft, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (N. S. 514 ja 514¹)

§ 163. Süüdlast selles, et ta teist isikut kihutas riigikaitse kohuse täitmiseft kõrwale hoiduma, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (N. S. 515)

§ 164. Maakaitsewäelast, kes süüdlane on selles, et ta ilma mõjuwa põhjuseta seatud ajaks ei ilmunud mobilisatsiooni korral tegelikku kaitsewäe teenistusje, kui ta tabatakse peale maakaitsewäe kojulaskmist, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (N. S. 510 II jagu)

§ 165. Süüdlast selles, et ta tegelikus wäeteenistusjes seiswat isikut kihutas wäejookjule wõi muude teenistuskohuste täitmatajätmisele, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (N. S. 531)

§ 166. Süüdlast selles, et ta warjas teadwalt wäejookisikut wõi isikut, kes kuulub referwi wõi maakaitsewäkke ja kaitsewäe teenistusjeft kõrwale hoidub, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (N. S. 528 ja 530)

§ 167. Reserwi wõi maakaitsewäkke kuuluvat ohwitseri, kes süüdlane on selles, et ta enese kohta reserwi wõi maakaitsewäe arwelpidamiseks tarwilikke teateid ei esitanud wõi neid õigel ajal ei esitanud, wõi et ta oma alalisest elukohast ajutiselt lahkudes tarwilikku korraldust ei teinud, et walitsuse korraldused teenistusse kutsumise asjus ajutisel wiibimiskohal õigel ajal tema kätte jõuaksid, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (N. S. 516 ja 516²)

§ 168. Reserwi ohwitseri, kes süüdlane on selles, et ta ei esitanud wõi õigel ajal ei esitanud arstlist tunnistust oma termislike seisukorra üle, wõi et ta ilma mõjuwa põhjuseta määratud ajaks ei ilmunud arstlikele läbiwaatusele, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb ka reserwi sanitaar ohwitser, kes süüdlane on selles, et ta ei esitanud wõi õigel ajal ei esitanud andmeid oma olemise kohta riigi wõi omawalitsuse teenistuses wõi oma arstlike tegewuse kohta. (N. S. 516¹)

§ 169. Reserwi kaitsewäelast, kes süüdlane on selles, et ta asutusele, kes reserwi arwelpidamist toimetab, ei teatanud oma lahkumisest eriarwelt wõi sarnasest ametist, mis seaduse järele mobilisatsioonist wabastab, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb ka I järgu maakaitsewäelane, kes süüdlane on selles, et ta asutusele, kes maakaitsewäe arwelpidamist toimetab, ei teatanud oma lahkumisest sarnasest ametist, mis seaduse järele mobilisatsioonist wabastab. (N. S. 517)

§ 170. Reserwi kaitsewäelast, kes süüdlane on selles, et ta asutusele, kes reserwi arwelpidamist toimetab, ei teatanud oma lahkumisest Eesti Wabariigi piiridest wõi elukoha muutmise korral lahkumisest oma maakonnast kauemaks kui 14 päewaks ja üle 50 klm. kauguseni, arwates maakonna piirist, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga.

Sama karistuse alla langeb ka alalisest kaitsewäest I järgu maakaitsewäkke arwatud isik, kes süüdlane on selles, et ta asutusele, kes maakaitsewäe arwelpidamist toimetab, ei teatanud elukoha muutmise korral oma lahkumisest oma maakonnast kauemaks kui 14 päewaks ja üle 50 klm. kauguseni, arwates maakonna piirist. (N. S. 518)

§ 171. Reserwi kaitsewäelast, kes kohustatud oli kontrollkogumisele ilmuma ja süüdlane on selles, et ta ilma mõjuwa põhjuseta määratud ajaks ei ilmunud, karistatakse:

arestiga mitte üle 7 päewa wõi rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (N. S. 519)

§ 172. Süüdlast selles, et ta mobilisatsiooni wõi sõja ajal ilma mõjuwa põhjuseta kogumiskohhta ei toonud kaitsewäe tarbeks nõutawat hobust wõi weoriista ühes hobuseriistadega wõi ifesõitjat weo- wõi sõiduriista ühes päralduste ja tagawara osadega, karistatakse:

rahatrahwiga: iga warjatud hobuse eest —

mitte üle kahekordse hinna, mis kõige kallimat liiki hobuste eest kindlaks oli määratud,

ja iga warjatud weoriista eest ühes hobuseriistadega ning ifesõitja weo- wõi sõiduriista eest ühes päralduste ja tagawara osadega —

mitte üle kahekordse hinna, mis nimetatud asjade kõige kallima liigi jaoks kindlaks oli määratud. (193 ja N. S. 541³)

§ 173. Süüdlast selles, et ta mobilisatsiooni wõi sõja ajal rikkus, warjas wõi wäljamaale wiis ifesõitja weo- wõi sõiduriista wõi nende päraldusi wõi tagawara osasid, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (N. S. 541⁴)

§ 174. Laewa õmanikku, tema asemikku wõi laewa kapteni, kes süüdlane on laewade sõjakohuse seaduse eeskirjade täitmatajätmises, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui nimetatud eeskirjade täitmatajätmine sündis peale üldise wõi osalise mobilisatsiooni wäljakuulutamist, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (N. S. 520¹)

§ 175. Laewa teenijat, samuti ka laewasõidu ettevõtte rannaafutuse teenijat, kes kohustatud oli üldise wõi osalise mobilisatsiooni wäljakuulutamise korral oma teenistuskohale edasi jääma ja kes süüdlane on selles, et ta omawoliliselt teenistusest lahkus wõi ilma mõjuwa põhjuseta määratud tähtajaks teenistuskohale ei ilmunud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb laewa õmanik, tema asetäitja wõi kapten, kes süüdlane on seesuguse teenija teenistusest wabastamises wõi temale puhkeaja andmises ilma laewade sõjakohuste seaduse eeskirjade tähelepanemata. (N. S. 520²)

§ 176. Kes kohustatud on seaduses määratud naturaalkohuseid kandma ja süüdlane on selles, et ta wastawa riigi wõi omawalitsuse teenija seaduslikku korraldust wõi temale ettepanud nõudmist selle kohuse täitmise asjus ei täitnud, — kui sarnane

täitmatajätmine korda jaadeti üheskoos mitme isiku poolt, kuid ilma karistatawat rahwakoondumist sünnitamata, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu,

farnamele täitmatajätmisele kihutajat aga —

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (194)

§ 177. Süüdlasest selles, et ta tulumaksu seaduse järele nõutawat nimekirja seatud tähtjaks ei saanud või puuduliku nimekirja saatis wastawale wõimule tema majas elawate või tema juhatusel all olewal laewal asuwate isikute kohta, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga.

§ 178. Süüdlasest selles, et ta tulumaksu seaduse järele nõutawat nimekirja seatud tähtjaks ei saanud või puuduliku nimekirja saatis wastawale wõimule nende isikute kohta, kes temalt või tema juhatusel all olewast ajutusest eelmisel aastal palka, paiukit või mõnda muud tasu saanud, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb awalikule aruandmisele kohustatud ettevõtte juhataja, kes süüdlane on selles, et ta seatud tähtjaks nõutawat nimekirja või teateid ei saanud või puuduliku nimekirja või puudulikud teated saatis wastawale wõimule ettevõtte osanikkude või aktsionäride kohta.

§ 179. Süüdlasest selles, et ta tulumaksu seaduse poolt nõutawaid teateid seatud tähtjaks ei saanud või puudulikke teateid saatis wastawale wõimule oma eelmise aasta tulude üle, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui süüdlane teadwalt wale teateid saatis oma tulude üle, tulumaksu wähandamise või sellest wabanemise sihil, või selleks otstarbeks tuluallikat warjas, siis karistatakse teda:

rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

§ 180. Süüdlasest selles, et ta wastawa wõimu sellekohase nõudmise peale teateid ei annud oma tulude selgitamiseks, kui seefugune teadete andmine seaduse järele sunduslik oli, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

§ 181. Raubandus- või tööstusettevõtte pidajat, kes süüdlane on selles, et ta äri ajas ilma seatud äritunnistufeta, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Peale selle nõutakse süüdlaselt sisse põhiärimaks või selle puuduw osa. (Ots. m. j. 579)

§ 182. Väljamaalast, kes Gestisje tulnud ärilisel otstarbel ja kes süüdlane on selles, et ta ei täitnud seaduse määrusi registreerimise ja äritunnistuse lunastamise asjus, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle sajatuhande marga.

Peale selle nõutakse süüdlaselt isse põhiarimaks või selle puuduw osa. („R. T.“ nr. 44 — 1923, sead. nr. 66 § 16)

§ 183. Kaubandus- või tööstusettevõtte pidajat, kes süüdlane on selles, et ta ei täitnud seaduse määrusi äritunnistusega warustatud woliniku pidamise, samuti ka woliniku või teenijate teenistuse võtmise kohta ilma seatud äritunnistusega, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (Dts. m. j. 580 ja 581)

§ 184. Käfikauplejat, kes süüdlane on selles, et ta ei täitnud seaduse määrusi kande- või ringiveokauplemise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (Dts. m. j. 582)

§ 185. Kaubandus- või tööstusettevõtte pidajat, kes süüdlane on selles, et ta ei täitnud seaduse määrusi ärisfiktide ja äritunnistuste nähtawale kohale väljapanemise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (Dts. m. j. 584 ja 585)

§ 186. Süüdlast selles, et ta jaoskonna ärimaksu komisjonile seatud tähtajaks ei andnud awalikule aruandmisele kohustatud või nendega ühetaoliseks loetud kaubandus- või tööstusettevõtte üle aruannet ja peakoosoleku protokollsi ära kirja, samuti ka aruande juurde nõutud täiendawat teadet või seletust, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 187. Süüdlast selles, et ta jaoskonna ärimaksu komisjonile seatud tähtajaks ei andnud ärimaksu seaduse järele nõutawat teadaannet oma äri üle, või et ta antud teadaandesje ei mahutanud wajalikke andmeid äri läbikäigu ja kasu määramiseks, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (Dts. m. j. 587)

§ 188. Süüdlast selles, et ta jaoskonna ärimaksu komisjoni antud teadaandesje teadwalt wale teateid mahutas kaubandus- või tööstusettevõtte läbikäigu või kasude kohta ärimaksu wähen-damise või sellest wabanemise sihil, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (327)

§ 189. Uvalikule aruandmisele kohustatud või temaga ühe-
taoliseks loetud ettevõtte juhatuse liiget, väljamaa seltsi vastu-
tawat agentti, raamatupidajat või üldise isikut, kes alla kirjutas
või kirjalikult kinnitas aruande, bilansi või nende kohta käiwa
täiendawa teate või seletuse, ja kes süüdlane on selles, et ta ni-
metatud ettevõtte aruandes või bilansis või nende kohta käiwas
täiendawas teates või seletuses teadwalt wale teateid mahutas,
ärimaksu vähendamise või sellest wabanemise sihil, karistatakse:
wangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle
sajatuhande marga. (328)

§ 190. Linnades või alewites riigi kinniswarade maksu alla
kuuluwa kinniswara omanikku, peremeest või nende asetäitjat, kes
süüdlane on selles, et ta riigi kinniswarade maksuametile seatud
tähtjaks ei andnud seaduse poolt nõutud teadaannet kinniswara
kohta, või antawasje teadaandesje mahutas wale teateid, karis-
tatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (Dtj. m.
j. 189 ja 190)

9. peatüff.

Süüteod rahwa terwishoiu wastu.

§ 191. Süüdlast rawitsemisses kihwtiste või kangemõjuliste
ollustega ilma arstipraktika õigusega või pärast selle õiguse kaotamist, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle
kolmekümnetuhande marga. (195)

§ 192. Ämmaemandat, kes süüdlane on selles, et ta ilma mõ-
juwa põhjusega arsti ei kutsunud sünnitaja juurde juhtumustel, kui
see seadusega temale kohuseks oli tehtud, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle
kolmekümnetuhande marga.

Kui sellel juhtumusel raskejalgsje juures enneaegne sünnitamine
oli, siis karistatakse süüdlast ämmaemandat:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (196)

§ 193. Süüdlast selles, et ta walmistas või hoidis müügi
jaoks või müüis väljaspool apteeke, wabrikuid, laboratooriume või
keemiawabrikute erijaoskondi, mis farmatseütliste liitpreparaatide
walmistamiseks sisse seatud, niisuguseid arstirohte, mille walmista-
mine seaduse või sundusliku määruse järele lubatud oli ainult ni-
metatud asutustes, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta väljaspool apteeke valmistas või hoidis müügi jaoks või müüs arstirohtu, mille väljaandmine apteegist ainult arsti retsepti põhjal lubatud oli. (197)

§ 194. Arstirohtliste ollustega suur- või jaotikauplejat, kes süüdlane on selles:

1) et ta ei täitnud seaduse või fundusliku määruse eeskirju farmatseutiliste liitpreparaatide müügi asjus;

2) et ta arstirohtlisi ollusi lõigatult, tükeldatult, pulbriks õõrutult või segatult valmistas või hoidis müügi jaoks või müüs, välja arvatud need ollused, mis tähendatud olekus farmatseutiliste liitpreparaatide valmistamiseks sisse seatud vabrikuteft, laboratooriumidest või keemiavabrikute erijaoskondadest saadakse või kaubanduses müügil peetakse;

3) et ta arsti retsepti põhjal arstirohtu valmistas või kokku seadis,

karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse arstirohtliste ollustega kaubelda ühest kuni wiie aastani. (198)

§ 195. §§ 193 või 194 tähendatud määruste wastaselt valmistawad, hoitawad või müüdawad arstirohud mõetakse ära. (199)

§ 196. Apteegi walitsejat või apteegis teenijat rohuteadlast või õpilaft, kes süüdlane on selles:

1) et ta apteegist välja andis arstirohtu ilma arsti retseptita, kui selle väljaandmine ainult arsti retsepti põhjal lubatud oli;

2) et ta apteegist välja andis arstirohtu, mis retsepti kohaselt valmistatud ei olnud;

3) et ta apteegist välja andis arstirohtu, mis mittekohase omadusega materjalist, või puhastamata või terwisele kahjulikkudes nõudes valmistatud, või mittekohaselt kinni korgitud või pakitud oli;

4) et ta terwishoiu nõukogu poolt heakskiitmata salarohtu valmistas või välja andis;

5) et ta eksikombel ühe arstirohu teise pähe välja andis;

6) et ta seaduse või fundusliku määruse eeskirju rikkus retseptide armelpidamise ja hoidmise asjus, või retsepti raamatute pidamise või hoidmise asjus,

karistatakse:

rahaträhwiga: apteegi walitsejat või rohuteadlast —

mitte üle kolmekümnetuhande marga,

ja õpilaft —

mitte üle kümnetuhande marga. (200)

§ 197. Farmatsöitliste liitpreparaatide valmistamiseks sisse-
seatud apteegi, wabriku, laboratooriumi või keemiamabriku eri-
jaoskonna walitsejat, sealsamas teenawat rohuteadlast, keemikut
või õpilast, kes süüdlane on selles, et ta maksmaid määrusi
kihwtiste või kangemõjuliste olluste hoidmise, wäljaandmise või
tarwitamise asjus, nagu ka neid ollusi sisaldawate arstirohtude
valmistamise või wäljaandmise asjus ei täitnud, karistatakse:

rahaträhwiga: walitsejat, keemikut või rohuteadlast —

mitte üle wiiekümnetuhande marga,

ja õpilast —

mitte üle kahekümnetuhande marga. (201)

§ 198. §§ 196 või 197 ettenähtud süüteo kordamisel, või
kui süüteoal asjaolude järele iseäranis kahjulikud tagajärjed wõisid
olla, siis ka esimesel kordasaatmisel, karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse farma-
tsöitlist praktikat pidada kuuest kuust kuni kahe aastani.

Oli süüdlane farmatsöitliste liitpreparaatide valmistamiseks
sisseseatud apteegi, wabriku, laboratooriumi või keemiamabriku
erijaoskonna walitseja, siis võib kohus temalt ära wõtta õiguse
neid asutusi walitseda ühest kuni wiie aastani, või kui süüdlane
ise sarnast asutust pidas, siis ka selle pidamise õiguse sama tähtaja
jooksul. (202)

§ 199. Farmatsöitliste liitpreparaatide valmistamiseks sisse-
seatud apteegi, wabriku, laboratooriumi või keemiamabriku eri-
jaoskonna walitsejat, kes süüdlane on selles, et ta isikut, kes
selleks õigustatud ei olnud, rohuteadlast, keemiku või õpilast
kohuseid täita laskis, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (203)

§ 200. Süüdlast selles, et ta kihwtist või kangemõjulist
ollust müügi jaoks hoidis või müüs ilma sellekohase loata, või
olugi loaga, kuid seaduse või sundusliku määruise wastaselt,
karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte
üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse nimetatud
ollusi müüa ühest kuni wiie aastani. (204)

§ 201. Isikut, kellel tema tegewusala tõttu luba on kihwti-
seid või kangemõjulisi ollusi oma juures pidada või tegewuses
tarwitada ja kes süüdlane on selles, et ta seaduse või sundusliku

määruse eeskirju nende olluste hoidmise või tarvitamise kohta ei täitnud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse nimetatud ollusi oma juures pidada või tegewuses tarvitada ühest kuni viie aastani. (205)

§ 202. Süüdlast suitsu oopiumi või selle suitsetamiseks piipude või muude abinõude valmistamises, omandamises, hoidmises või edasiandmises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta oma ruumides lubas oopiumi suitsetada. (R. S. 869²)

§ 203. Kes seaduse või fundusliku määruse järele kohustatud on õigel ajal teatama epideemiliste haiguste juhtumustest ja süüdlane on selle kohuse täitmatajätmises, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahwiga mitte üle kahekümnetuhande marga. (206)

§ 204. Süüdlast selles, et ta seaduse või fundusliku määruse eeskirju rahwa terwishoiu alal ei täitnud, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui määruste täitmatajätmine puutus abinõudesse, mis olid määratud rahwa terwise kaitseks epideemiliste haiguste vastu, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Sündis määruste täitmatajätmine sarnases maakohas, kus seaduslikus korras olid maksuma pandud erakorralised määrused seaduses iseäranis kardetawaks loetawate epideemiliste haiguste ootel või ilmumisel, siis karistatakse süüdlast nende määruste rikkumises, kui need määrused ise wastutust ei määra,

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (207)

§ 205. Naisterahwast, kes ennast lapse imetajaks või hoidjaks on palganud ja süüdlane on palkaja eest warjamises või waikimises, et ta enne või pärast palkamist saadud hakkawat haigust põeb, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (208)

§ 206. Kes teadwalt hakkawat suguhaigust põdes ja süüdlane on selles, et ta selle haiguse suguühenduse teel teisele isikule edasi andis, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (R. T. S. 103)

§ 207. Kauplejat või töösturit, kes füüdlane on selles, et ta tarwilist puhtust ja korda ei pidanud toiduainete ning jookide valmistamisel või hoidmisel müügi jaoks või müügil, karistatakse: rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (209)

§ 208. Kauplejat või töösturit, kes füüdlane on selles:

1) et ta rikkus seaduse või sundusliku määruse eeskirju toiduainete või jookide wõltsimise wastu;

2) et ta niisuguste ainete valmistamisel või hoidmisel müügi jaoks või müügil, mille valmistamise, hoidmise või müügi kohta seaduses või sunduslikus määrukses rahwa terwise kaitseks iseäralised eeskirjad olid maksuma pandud, neid eeskirju rikkus,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahwiga mitte üle kahetekümnetuhande marga. (210)

§ 209. Kauplejat või töösturit, kes füüdlane on selles, et ta walmistas või hoidis müügi jaoks või müüis:

1) terwisele kahjulikke või halvaks läinud toiduaineid või jooke;

2) terwisele kahjulikuft materjaalist tehtud sööginõusid;

3) kauplemiseks keelatud tarbeasju või koduse majapidamise asju (kihwitiste ollustega wärwitud riidet, tapeete, paberit, pappi, küünlaid, mänguasju jne.);

4) terwishoiu nõukogu poolt kahjulikuks tunnistatud wärwimid või essentse, mida tarbeasjade, toiduainete või jookide wärwimiseks tarwitatakse, samuti ka kõiki muid terwishoiu nõukogu poolt kahjulikuks tunnistatud ollusi või materjaale, mida toiduainetele või jookidele juurdesegamiseks või nende wõltsimiseks tarwitatakse:

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (211)

§ 210. Kauplejat või töösturit, kes füüdlane on selles, et ta walmistas, või hoidis müügi jaoks või müüis leiba toiduks kõlbmata ollustega segatult, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Ol i farnane segu terwisele teadwalt kahjulik, siis karistatakse füüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (212)

§ 211. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane on seaduse või fundusliku määruse eeskirjade rikkumises, mis antud selleks, et kõrvaldada teravilja või jahu rikkumist toiduks kõlbmata olluste juurdesegamise läbi, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui nende eeskirjade rikkumine suurkaupleja poolt korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui aga nende eeskirjade rikkumine niijulgusel ajal sündis, mil rahwas leivapuudust kannatas, või kui juurdesegu terwisele teadwalt kahjulik oli, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (213)

§ 212. Süüdlast seaduse või fundusliku määruse eeskirjade rikkumises, mis antud margariini, kunstvõi või muude raswade walmistamise, hoidmise või müügi kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui aga sealjuures margariin, kunstvõi või muud raswad leiti lehmawõiga segatult farnaste segudega kauplemise sihil, või kui neid segusid hoiti lehmawõi walmistamise või müümise kohtadel, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (214)

§ 213. Süüdlast seaduse või fundusliku määruse eeskirjade rikkumises, mis antud kunstlikkude magusainete walmistamise, wäljamaalt fiskewedamise, hoidmise või edasiliikumise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui seaduse või fundusliku määruse eeskirju kunstlikkude magusainete müügi kohta rikuti, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Ülined, tagawarad ja joogid wõetakse ära. (215)

§ 214. Juhtumusel, kui kaupleja või tööstur süüdi mõistetakse §§ 207—213 ettenähtud süütegudes, võib kohus oma otsust awalikult wälja kuulutada, samuti ka süüdlaselt ära wõtta õiguse wastawas kaubandusharus kaubelda või tööstusharus töötada ühest kuni wiie aastani. (218)

§ 215. Süüdlast joogiks või loomade jootmiseks tarwitatawa wee rikkumises sellega, et wette pilluti, heideti, walati, fiske lasti

wõi temas leotati ollusi, mis wee tarwitamist joogiks wõi loomade jootmiseks kõlbmataks teewad, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui sarnase rikkumise tagajärjel wefi terwisele kahjulikuks sai, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (220)

§ 216. Süüdlast:

1) furnu matmises wäljaspool furnuaeda ilma sellekohase loata;
2) seaduse wõi fundusliku määruse eeskirjade täitmatajätmises furnukehade matmise, hauast wäljakaewamise, wäljamaalt fissemendamise wõi weo kohta;

3) furnukeha ärareitumises ilma matmata;

4) seaduse wõi fundusliku määruse eeskirjade täitmatajätmises, tarwitusel olewate furnuaedade korrashoidmise wõi kaitsmise, wõi tarwituselt kõrwale jäetud furnuaedade kaitsmise kohta,

karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (221)

10. peatükk.

Süüteoõd feldsfondliku ja isikliku julgeoleku wastu.

§ 217. Süüdlast jelles, et ta lõhkeainet wõi abinõu valmistas, omandas, hoidis wõi edasi andis asjaoludel, mis tõendawad, et sarnane lõhkeaine wõi abinõu teadwalt määratud oli raske kuriteo kordajaatmiseks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (222)

§ 218. Süüdlast jelles, et ta:

1) ilma seaduses wõi funduslikus määrukses ettenähtud loata laske- wõi lõhkeainet, laske- wõi lõhkeabinõu wõi nende osajid valmistas;

2) ilma sellekohase loata fiske seadis wabriku wõi muu asutuse laske- wõi lõhkeainete wõi laske- wõi lõhkeabinõude wõi nende osade valmistamiseks;

3) relwe, millede valmistamine eraisikutele keelatud on, valmistas wõi nende valmistamiseks wabriku wõi muu asutuse fiske seadis,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Walmistatud ained, abinõud, relvad ja nende osad, samuti ka wabrikus wõi muus asutuses leitud tööriistad ja materjaalid wõetakse ära. (223)

§ 219. Süüdlast selles, et ta:

1) töid toime pani laske- wõi lõhkeainete wõi laske- wõi lõhkeabinõude, wõi nende osade walmistamiseks sellekohase loaga sisseseatud wabrikus wõi muus asutuses, kuid enne wabriku wõi asutuse seaduskorralise ülewaatuse toimepanekut;

2) täitmata jättis seaduse wõi sundusliku määruse eeskirjad selle paragrahwi p. 1 nimetatud asutuste sisseseadmise wõi neis toimepandawate tööde korra kohta,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui eeskirjade täitmatajätmine plahwatuse hädaohtu ähwardas tekitada, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Wiimasel juhtumusel wõib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse niisugust asutust pidada ühest kuni wiie aastani. (224)

§ 220. Süüdlast selles, et ta:

1) ilma sellekohase loata hoidis laskeainet, peale püüsirohu, wõi lõhkeainet wõi abinõu, wõi neid hoidis pärast nende omandamiseks loa saamist, kuid väljaspool nende ainete wõi abinõude jaoks sisseseatud ladu, wõi ka ladus, kuid suuremal määral kui lubatud;

2) ilma sellekohase loata püüsirohu wõi muu laske- wõi lõhkeaine ladu sisse seadis;

3) lõhkeaineid wõi abinõusid omandas lubatud ladu tarbeks, kuid ilma iseäralise loata neid omandada;

4) lõhkeaineid wõi abinõusid müüs wõi muul wiisil edasi andis isikule, kellel luba ei olnud neid omandada;

5) püüsirohuga wõi muude laske- wõi lõhkeainetega wõi abinõudega kauples ilma sellekohase loata,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle wõib kohus, kui need süüteoed korda saadeti kaupleja poolt, temalt ära wõtta õiguse laske- wõi lõhkeainetega kaubelda wõi nende ladu pidada ühest kuni wiie aastani, wõi ka jäänawalt.

Korrawastaselt hoitud wõi omandatud püüsirohi wõi muud laske- wõi lõhkeained wõi abinõud wõetakse ära.

Sama karistuse alla ja samal alusel langeb lõhkeainete või abinõude ladu pidaja sel juhtumusel, kui ladus nende asjade puudumist, nõõrraamatutes tähendatud määraga võrreldes, leitakse. (225)

§ 221. Süüdlasest selles, et ta püüsirohtu üle kolmekümne naela väljaspool ladu hoidis, või ladus üle lubatud määr, karistatakse: wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Rorrawastastelt hoitud püüsirohi võetakse ära. (226)

§ 222. Süüdlasest selles, et ta:

1) täitmata jättis seaduse või fundusliku määruse eeskirjad lõhkeainete ladude sisseseadmise ja pidamise kohta kaewandustöötuse tarbeks, või lõhkeainete või abinõude hoidmise kohta ladus või väljaspool, või nende veo, väljaandmise, müümise, omandamise, kulutamise või tarvitamise kohta;

2) püüsirohtu või muid laske- või lõhkeaineid hoidis ladus, mis sellekohase loaga oli sisse seatud, kuid enne sarnase ladu ülewaatust,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui eeskirjade täitmatajätmine plahwatuse hädasohtu ähwardas tekitada, siis karistatakse süüdlasest:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Selle paragrahwi esimeses jaos ettenähtud karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta püüsirohtu või muid laske- või lõhkeaineid või abinõusid sedawõrd ettevaatmatalt, kuigi ilma eeskirjade rikkumiseta, käsitas, et sellest plahwatuse hädasoht ähwardas tekkida.

Sel juhtumusel, kui lõhkeainete või abinõude ladupidaja selle paragrahwi teises jaos ettenähtud kuritegusid kordab, võib kohus süüdlasest ära võtta õiguse nimetatud ainete või abinõude ladu pidada ühest kuni wiie aastani. (227)

§ 223. Süüdlasest selles, et ta täitmata jättis seaduse või fundusliku määruse eeskirjad atsetüleeni tarvitamise, kui ka kaltsiumkarbiidi hoidmise ja müügi asjus, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle võib kohus sarnase üleastumise kordamisel süüdlasest ära võtta õiguse kaltsiumkarbiidi ladu pidada või selle ainega kaubelda ühest kuni wiie aastani, või ka jäädawalt. (228)

§ 224. Süüdlast selles, et ta täitmata jättis seaduse või sundusliku määruse eeskirjad aurukatelde tarvitamise asjus, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (229)

§ 225. Süüdlast selles, et ta:

- 1) keelatud relwa hoidis või kandis;
- 2) relwa hoidis või kandis kohal, kus selle hoidmine või kandmine seaduse või sundusliku määruse järele keelatud oli;
- 3) relwa laskmiseks tarvitab kohal, kus sarnane laskmise seaduse või sundusliku määruse järele keelatud oli;
- 4) tarwilist ettevaatust ei tarwitanud: laetud relwa käsitamisel; kõwade asjade wäljapanemisel, wäljariputamisel, wiskamisel, lodumisel või wedamisel; wedelikkude wäljawalamisel; inimeste wedamisel weeteedel; teadwalt kardetawa kodulooma pidamisel;
- 5) hoiatusmärki või hädaohu eemalhoidmise abinõu wälja ei pannud ehituse või muude tööde juures või augu või kaewu ümber, või ülepea kohal, kus niisugune märk või abinõu isikliku julgeoleku pärast tarwilik oli,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (230)

§ 226. Süüdlast selles, et ta:

- 1) linnas, alewis või külas ettevaatmataalt või ülearu kiirelt sõitis;
- 2) hobuse juhtimise selleks teadwalt wõimetu või joobnud isiku kätte usaldas,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga.

Rui:

- 1) selle paragrahwi eimeses jaos p. 1 tähendatud ettevaatmata või ülearu kiire sõit korda saadeti auto, mototsükleti või trammiga;
- 2) auto, mototsükleti, trammi, lennuriista või mootorpaadi juhtimine selleks teadwalt wõimetu või joobnud isiku kätte usaldati, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (231)

§ 227. Süüdlast selles, et ta kiskja metslooma pidamisel tarwilist ettevaatust ei tarwitanud, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (232)

§ 228. Süüdlast selles, et ta koera või muu looma tahtlifest inimese peale äsitas, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (233)

§ 229. Süüdlast selles, et ta müüjana asutuses, kus kangete jookidega kohal joomiseks kaubeldakse, abinõusid ei tarwitanud tema asutuses wiibiwa või sealt wälja minewa joobnud isiku eest hoolitsemiseks, keda ilma filmanähtawa hädaohuta tema enese hooleks ei wõidud jätta, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (234)

§ 230. Süüdlast selles, et ta täitmata jättis seaduse või fundusliku määruse eeskirjad walgustusmineraalõlide hoidmise või müügi asjus, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (235)

§ 231. Süüdlast selles, et ta täitmata jättis seaduse või fundusliku määruse eeskirjad:

1) ettewaatusabinõude kohta tulekahju wastu hoones, laewal või parwel või muus ruumis, või tulega või kergesti põlema süttiwate ollusega ümberkäimisel wäljaspool hooned;

2) kaasaaitamise kohta tulekahjude kustutamisel;

3) kergesti põlema süttiwate olluste, peale mineraalõlide, walmistamise, hoidmise, wedamise, wäljalaadimise või müügi kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (236)

§ 232. Süüdlast selles, et ta täitmata jättis eeskirjad ettewaatusabinõude kohta tulekahju wastu kergesti põlema süttiwate olluste ladus või wäljalaadimise kohas või nende ollustega laaditud laewal või wagunis, või niisuguse laewa või waguni seisukohal, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (237)

§ 233. Süüdlast selles, et ta:

1) tubakat suitsetas seesuguses kohas, kus sarnane suitsetamine seaduse või fundusliku määruse järele keelatud oli;

2) suitsetamise keelu kohta wäljapandud hoiatuselt hoolimata tubakat suitsetas, kuna sarnane suitsetamine tulekahju või plahwatuse hädaohu ähwardas tekitada,

karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande marga.

§ 238. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seadusega või fundusliku määrusega pealepandud kohust aegsasti teada anda hakkavatest tõbedest põllumajandusliste taimede või wiljakandjate või puude istanduste küljes, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga. (244)

§ 239. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse või fundusliku määruse eeskirju ettevaatusabinõude kohta:

1) kodulooma taudide, põllumajandusliste taimede või wiljakandjate või puude istanduste hakkavate tõbede vastu;

2) putukate või muude elukate laialilagunemise vastu, kes kahjulikud on põllumajanduslistele taimedele või wiljakandjatele või puude istandustele,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahaträhwiga mitte üle kahekümnetuhande marga. (245)

§ 240. Süüdlast kala või muus püügis keelatud ajal, keelatud kohas, keelatud wiisil või sellekohaseid eeskirju rikkudes, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui keelatud püük süüdlasel äriasjaks oli, või kui ta kalu püüdis kihwtiste või lõhkeainete abil, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Keelatud püügiriistad võetakse ära. (246)

§ 241. Süüdlast jahipidamises:

1) ilma seatud jahitunnistusega;

2) mitte selle jahiloomade tõu peale, mille peale jahipidamine tol ajal lubatud oli;

3) keelatud wiisil,

karistatakse:

selle paragrahwi p. 1 ninetatud juhtumusel —

arestiga mitte üle ühe kuu või rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga,

ja teistel juhtumustel —

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Keelatud jahiriistad võetakse ära. (247)

§ 242. Süüdlast linnupestade lubamata lõhkumises või nendest munade või poegade äravõtmises, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kahetuhande wiiefaja marga. (248)

§ 243. Süüdlast selles, et ta jahi peal olles jahitunnistust ette ei näidanud isiku nõudmise peale, kes jahipidamise kohta käivate eeskirjade täitmise järele walwab, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (249)

§ 244. Süüdlast selles, et ta jahi peal tappis emapõdra, emahirwe wõi emametskitse wõi nende wajika, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (250)

§ 245. Süüdlast keelatud ajal tapetud metslooma wõi metslinnu liha müügi tarbeks laialikandmises, müümises wõi müügi tarbeks ostmises, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb süüdlane § 244 ettenähtud metslooma liha müügi tarbeks laialikandmises, müümises wõi müügi tarbeks ostmises. (251)

§ 246. Metsaomanikku wõi isikut, kellele tema poolt on õigus antud metsa käsutada, kes süüdlased on selles, et nad kaswawat metsa raiufid wõi juuri wõi kände juurifid juhtumustel, kui sarnane raiumine wõi juurimine seaduse wõi fundusliku määruse järele keelatud oli, wõi et nad kaswawat metsa raiufid wõi juuri wõi kände juurifid sellekohaste eeskirjade rikkumisega, karistatakse:

rahaträhwiga maharaiutud wõi väljajuuritud metsa wääruses, mis välja arvatakse põllutöoministeriumi poolt väljakuulutatud kohaliku metšataksi järele käesolewa maa-konna kohta määratud kõige madalamas järgus.

Peale selle wõetakse ära maharaiutud mets wõi väljajuuritud kännud wõi juured, wõi nõutakse sisse nende hind. (255)

§ 247. Metsaomanikku wõi isikut, kellele tema poolt on õigus antud metsa käsutada, kes süüdlased on selles, et nad metsa maha raiufid wõi metšaalust maad teisel otstarbel kasutama hakkafid juhtumustel, kus seesugune raiumine wõi kasutamine seaduse wõi fundusliku määruse järele keelatud oli, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiiesaja marga metšaaluse maa iga saja ruutsülla eest, kusjuures metšaalune maa, mis alla saja ruutsülla suur, loetakse saja ruutsülla suuruseks.

Karistus selles paragrahwis ettenähtud üleastumise eest määratakse rippumata karistusest, mis § 246 metsa raiumise enese eest on määratud. (256)

§ 248. Metšaomanikku wõi isikut, kellele tema poolt õigus on antud metša käsutada, kes süüdlased on selles, et nad:

1) metšas karja hoidsid wõi metšas risu korjasid wõi muul kõrwalisel wiisil metša kasutasid juhtumustel, kui šarnane karja hoidmine, risu korjamine wõi kõrwaline metšakasutamine seaduse wõi fundusliku määruise järele keelatud oli;

2) omawoliliselt jatkasid ajutist metšamaa põllumajanduslist kasutamist peale tähtaja, mis šarnaseks kasutamiseks antud oli seaduse wõi fundusliku määruise järele,

karistatakse:

jelle paragrahwi p. 1 ettenähtud tegude eest —

rahaträhwiga mitte üle tuhanda marga,

jelle paragrahwi p. 2 ettenähtud teo eest —

rahaträhwiga mitte üle saja marga iga saja ruutjülla eest metšaalusest maast, mida üle tähtaja kasutati, kusjuures metšaalune maa, mis alla saja ruutjülla juur, loetakse saja ruutjülla suuruseks. (257)

§ 249. §§ 246—248 määratud karistuste alla ja nendes tähendatud alustel langeb süüdlane nendes paragrahwides ettenähtud üleastumise kordasaatmises ilma metšaomaniku wõi isiku loata, kellele metšaomanik oli õiguse andnud metša käsutada, kuid teadmises, et keelatud oli metša raiuda, wõi juuri wõi kände juurida, wõi metša maha raiuda, wõi metšaalust maad teisel otstarbel kasutama hakata, wõi metša kasutada.

Maharaiutud metša, šamuti ka wäljajuuritud kände wõi juuri ei wõeta mitte ära, kuid süüdlaselt nõutakse nende wäärtus sisse.

Karistus määratakse rippumata omawolilise metšaraiumise eest määratawast karistusest. (258)

12. peatükk.

Süüteoõd awaliku rahu wastu.

§ 250. Süüdlast selles, et ta müra, kisa wõi muud korratust sünnitas wõi ulaka teo korda saatis awalikus kohas wõi awalikul koosolekul, wõi ka neist wäljaspool, kuid awalikku rahu wõi korda rikkudes, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kümnetuhanda marga.

Kui nimetatud juhtumustel kakelus wõi muu määramine toime pandi, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhanda marga.

Kui see suguse korratuse või määratsemise tagajärjel avalik koosolek või ettekanne katkestati, või korda rikuti üfuliste talituste täitmise või rongikäigu ajal, või kui korratusest või määratsemisest osa võttis rahvahulk, kes politsei võimu nõudmise peale laiali ei läinud, siis karistatakse süüdlas:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiekümnetuhande marga.

Kui rahvahulga poolt toimepandud määratsemise tagajärjeks oli raske või ülliraske kehavigastus või surm, siis karistatakse määratsemises süüdlasi:

rahvahulgast osavõtjat, kes seda juhatab, üles kihutas määratsemisele või selle jätkamisele, või kes määratsemise juures sõjariista tarvitab —

wangimajaga mitte üle ühe aasta

ja teisi rahvahulgast osavõtjaid —

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (262)

§ 251. Süüdlas:

1) riigivalitsuse korralduse, seltskondliku õnnetuse või muu sündmuse kohta teadwalt wale kuulujutu laialilaotamises, mis seltskondlikku ärewust wõis sünnitada;

2) seltskondliku ärewuse sünnitamises ilma mingi põhjuseta hädakella löömise läbi või muul wiisil,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui sarnase wale kuulujutu laialilaotamise või ärewuse sünnitamise tagajärjeks oli rahwa rahutus, või wõimule wastuhakkamine, või korra rikkumine kaitsewäe osades, siis karistatakse süüdlas:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (263)

§ 252. Süüdlas wale kuulujutu laialilaotamises börsel või isikute seas, kes börsi operatsioonid toimetawad, mis teadwalt wõis mõju awaldada börsi tehingute sõlmimise peale, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiekümnetuhande marga.

Kui sarnase wale kuulujutu laialilaotamine sündis sihiga börsi tehingute sõlmimise peale mõju awaldada, siis karistatakse süüdlas:

wangimajaga mitte üle ühe aasta ja tasurahaga mitte üle sajatuhande marga. (264)

§ 253. Süüdlast jelles, et ta laiali laotas rahwa keskel teadwalt wale kuulujutte wäljarändamise kafulikkusest wäljamaale, fihiga awatleda kodanikke wäljarändamisele, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga wäljamaale wäljarändamisele kihutati kaitsewäelasi, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (265)

§ 254. Kes seaduse wõi fundusliku määruse järele kohustatud oli teatama majast wälja wõi sisse kolinud isikutest, ja süüdlane on selle kohuse täitmatajätmises, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande wiiesaja marga.

Kui see üleastumine korda saadeti wõõrastemaja wõi mõne muu sarnase sissesõidu asutuse walitseja poolt, siis karistatakse süüdlast:

rahatrahwiga mitte üle kolmetuhande marga.

Wõõrastemaja wõi mõne muu sarnase sissesõidu asutuse walitsejalt, kes ühe aasta jooksul üle kaheksa korra ülemalnimetatud karistuse alla langes, wõidakse jäädawalt ära wõtta õigus sarnaseid asutusi walitseda. (266)

§ 255. Süüdlast möbleeritud tubade awamises ilma sellekohase loata kohtades, kus seefugust luba nõutakse, samuti ka nende tubade pidajat, kes süüdlane on jelles, et ta seatud silti wõi nimetahwlit wälja ei pannud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (267)

§ 256. Süüdlast jelles, et ta majaperemehele wõi walitsejale üles ei andnud wõi walesti üles andis oma elukoha muutmise kohas, kus seefugune ülesandmine seaduse wõi fundusliku määruse järele kohuseks tehtud oli, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande marga. (268)

§ 257. Süüdlast ilma isikutunnistuse wõi peatusloata elamises wõi elukohast lahkumises neil juhtumustel, kui seaduse wõi fundusliku määruse järele isikutunnistust wõi peatusluba nõutakse, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande wiiesaja marga. (269)

§ 258. Süüdlast teadwalt walesti teatamises isikutunnistuse saamise puhul tunnistusi wäljaandwale asutusele, et temal isikutunnistust ei ole, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (271)

§ 259. Süüdlast:

- 1) oma nime warjamises wastawa wõimu ees;
 - 2) temale teadwalt mitte kuuluwa autähe, aumärgi, teenistusmärgi wõi teenistuswormiriide awalikus kandmises;
 - 3) temale seaduse wõi fundusliku määruse poolt mittelubatud kutse omastamises,
- karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (272)

§ 260. Süüdlast selles, et ta wastawale wõimule isiku wale-
tõestamise sühiga ette näitas teadwalt wõõra wõi temale ebaõigelt
väljaantud dokumendi, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle
wiiekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb süüdlane teisele isikule oma wõi
wõõra isikutunnistuse wõi peatusloa edasiandmises isiku waletões-
tamise sühiga wastawa wõimu ees, kui seesuguse isikutunnistuse
wõi peatusloa ettenäitamine järgnes. (273)

§ 261. Süüdlast tööpõlgamise pärast ümberhulkumises ilma
kindla elukohata, tööta ja eluülespidamise allikata, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui süüdlane sealjuures keeldus oma isiku tõestamisest wõi
oma isiku kohta wale teateid andis, wõi kui tal kaafas oli wale
wõti, muukraud, riist, mis sisse-
murdmiseks kõlbulik wõis olla,
wõi laskeriist, wõi kui ta wiibis
dössel wõõras elutsetawas hoones
wõi muus ruumis wõi aiaga
ümbritsetud elutsetawa hoone
õues wõi taluhoonete ümbruses,
kus inimesed elawad, ilma
peremehe wõi tema asetäitja
teadmata, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (274 ja 275)

§ 262. Süüdlast kerjamises karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme kuu.

Kui kerjamises süüdlasel wale wõti, muukraud, riist, mis sisse-
murdmiseks kõlbulik wõis olla, wõi laskeriist kaafas oli, siis
karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (276)

§ 263. Süüdlast awaliku korjanduse toimepanemises ilma
sellekohase loata, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala wõi rahatrahwiga mitte
üle wiietuhande marga.

Kui korjanduse otstarbe wälja mõeldud oli, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Süüdlase poolt korjatud asjad ja raha wõetakse ära. (277)

§ 264. Süüdlast salgast osawõtmises, mis ühinenud oli:

1) §§ 393 ja 394 nimetatud metallrahamärgi, piletide wõi paberite, samuti ka dokumentide järele= wõi ümbertegemiseks wõi järele= wõi ümbertehtud rahamärkide, piletide, paberite wõi dokumentide edasiandmiseks;

2) wõõra waranduse rikkumiseks juhtumustel, mis § 519 nimetatud;

3) warguse, rööwimise, wäljapressimise wõi kelmuse otstarbeks;

4) teadwalt süüteo läbi saadud wõõra waranduse omandamiseks, hoiule wõtmiseks, warjamiseks, pantimiseks wõi edasiandmiseks;

5) salakauba sissetoomiseks,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta ulualust andis teadwalt sarnasest salgast osawõtjale, wõi et ta abinõusid muretses süütegude kordasaatmiseks. (279)

13. peatükk.

Süüteod kõlbluse wastu.

§ 265. Süüdlast selles, et ta rüüwetas matmispaika, jurnu= keha wõi selle põrmu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kahe aasta. (79)

§ 266. Süüdlast korralikkuse awalikus rikkumises häbemata sõnade wäljaütlemisega wõi häbemata teoga, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui häbemata tegu seisib suguihade rahuldamisest awalikus kohas, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (280)

§ 267. Süüdlast selles, et ta hoidis müügi jaoks wõi müüis, awalikult wälja pani wõi muul wiisil laiali laotas teadwalt häbemataid kirjatõid wõi kujutusi, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle, kui süüdlane on kaupleja või perioodilise triiki-
toote vastutaw toimetaja, siis võib kohus temalt ära võtta
kauplemise õiguse või õiguse vastutawaks toimetajaks olla ühest
kuni viie aastani. (281)

§ 268. Süüdlast julmilt ümberkäimises waimuhaige isikuga,
kes tema walwe või hoole alla oli usaldatud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (282)

§ 269. Süüdlast alla seitsmeteistkümne aastase isiku oma
juurde wõtmises sihiga teda kerjama või muule kõlbluswastasele
tegewusele saata, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (283)

§ 270. Süüdlast awalikku kohta ilmumises lausa joobnud
olekus, mis ähwardab julgeolekut, rahu või korralikkust, ka-
ristatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte
üle wiietuhande marga.

Sarnase teo kordamisel karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle
kümnetuhande marga. (284)

§ 271. Süüdlast kangete jookide joomises neis awalikkudes
kohtades, kus sarnane joomine keelatud oli seaduse või fundus-
liku määruse järele, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte
üle wiietuhande marga. (286)

§ 272. Süüdlast koduloomade asjata piinamises, karistatakse:

arestiga mitte üle seitsme päewa või rahatrahwiga mitte
üle kahetuhande wiiesaja marga. (287)

§ 273. Süüdlast seaduse või fundusliku määruse järele kee-
latud kaardi või muu hasard mängu toimepanemises või seesuguse
mängu tarbeks oma ruumide andmises, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle
wiiekümnetuhande marga.

Kui süüdlane awas mängumaja keelatud mängu tarbeks,
siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta ja tasurahaga mitte
üle kolmesajatuhande marga. (289)

14. peatüff.

Süüteod fooliseaduse wastu.

§ 274. Süüdlast eraõppeasutuse awamises ilma sellekohase loata, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (290)

§ 275. Süüdlast koolikohuslise lapse õppeajal palgalisse teenistusse wõtmises ilma sellekohase loata wõi teenistuses pidamises antud loale mitte wastawalt, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (365)

§ 276. Lapse wanemat wõi lapse eest hoolitsejat isikut, kes süüdlane on selles, et ta seaduse poolt nõutawa koolikohuse täitmata jättis ilma mõjuwa põhjuseta wõi abinõusid tarwitusele ei wõtnud lapse korratu kooliskäimise kõrwaldamiseks, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

15. peatüff.

Trükitoodete ja aivalikkude ettekannete
walwemääruste rikkumine.

§ 277. Süüdlast selles, et ta perioodilise trükitoote wälja andis ilma seaduse poolt nõutawa teadaande saatmata, wõi et ta esialgses teadaandes tähendatud asjaolude muudatuselt ei teatanud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 278. Trükiasutuse juhatajat, kes süüdlane on selles, et ta perioodilise trükitoote trükiasutusest wälja laskis ilma trükitoote nimetuse, järjekorra numbri, wastutawa toimetaja wõi wäljaandja nime, trükiasutuse nimetuse wõi asukoha wõi toimetuse aadressi äratähendamiseta, wõi walesti äratähendamisega, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb mitteperioodilise trükitoote kirjastaja, kes süüdlane on selles, et ta seesuguse trükitoote läbikäimuse saatis ilma kirjastaja nime, trükiasutuse nimetuse wõi asukoha wõi ilmumise aasta äratähendamiseta, wõi walesti äratähendamisega.

§ 279. Perioodilise trükitoote wastutawat toimetajat, kes süüdlane on selles, et ta seaduses ettenähtud korras ei awaldanud riigi wõi omawalitsuse asutuse wõi teenija, samuti ka eraisiku

poolt avaldamiseks saadetud ümberlukkamist või diendust selles trükitootes avaldatud asjaolude kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

§ 280. Perioodilise trükitoote wastutawat toimetajat, kes süüdlane on § 282 p. 2 põhjal avaldamiseks saadetud kohtuotsuse või riigi või omavalitfufe asutuse või teenija poolt avaldamiseks saadetud teadaande või kuulutuse avaldamatajätmises, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

§ 281. Perioodilise trükitoote wastutawat toimetajat või mitteperioodilise trükitoote wäljaandjat, kes süüdlane on selles, et ta riigiasutuste salajas hoitawaid protokolle, teenistuslikke kirju, dokumente või nende siisu, või Riigikogu kinnistel istungitel arutatawatest asjadest trükis avaldas ilma sellekohase loata, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 282. Perioodilise trükitoote wastutawat toimetajat, kes süüdlane on Wabariigi Walitfufe poolt seaduslikus korras avaldamiseks keelatud teadete avaldamises kaitsewäe jõudude, nende liikumise, riigikaitse abinõude või mobilisatsiooni kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

§ 283. Süüdlast trükiasutuse awamises ilma seaduse poolt nõutawa teadaande saatmata või esialgses teadaandes tähendatud asjaolude muudatusest teatamata jätmises, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui seefugune ettewõte awati ühes abinõude tarwitusele wõtmisega tema warjamiseks wastawa järelwalwe eest, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Trükiasutuse all mõistetakse: trükikoda, litograafiat, metallograafiat või muud farnast tööstusettewõtet, kus mehaaniliste või keemiliste abinõudega waimutooteid paljundatakse.

§ 284. Trükiasutuse juhatajat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) seaduse eeskirju ei täitnud nimetatud ettewõtete jaoks seatud nõõrraamatute pidamise kohta;

2) nimetatud ettevõttest trükitöö väljalaskmise korral nõutavaid eksemplaare ei saanud määratud aja jooksul vastavale asutusele,

karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 285. Süüdlast selles, et ta hoidis müügi jaoks või müüs või muul viisil laiali laotas väljamaal ilmuvat perioodilist trükitoodet, mille laialilaotamine seatud korras oli ära keelatud, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 286. Ajutiselt seisma pandud perioodilise trükitoote väljaandjat, kes süüdlane on selles, et ta rikkus keeldu tähendatud toodet välja anda, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahaträhwiga mitte üle viiekümnetuhande marga.

§ 287. Süüdlast selles, et ta trükis avaldas ilma sellekohase loata enne kohtuistungist või asja äralõpetamist teate, mis juurdluse või eeluurimise materjalist oli võetud, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahaträhwiga mitte üle viiekümnetuhande marga.

§ 288. Autorit, väljaandjat, trükiasutuse juhatajat, või raamatukauplejat, perioodilise trükitoote juhtes aga vastutawat toimetajat, kes süüdlased on selles, et nende ettevaatamata pärast läbikäimuse saadeti seesugune trükitoode, milles süüteo tunnemärgid sifalduvad, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle viiekümnetuhande marga.

Perioodilise trükitoote vastutav toimetaja arvatakse süüdlaseks, kui ta ei tõesta, et tal möödapääsemata olukorra tõttu võimalus puudus seesuguse trükitoote läbikäimuse saadmisest takistada.

Mitteperioodilise trükitoote juhtes võetakse vastutusele autor, väljaandja, trükiasutuse juhataja või raamatukaupleja järgmises järjekorras:

1) autor, kui ta tõeks ei tee, et trükitoode ilma tema teadmata läbikäimuse saadeti;

2) väljaandja, kui autor või tema asukoht teadmata, või kui ta väljamaal viibib;

3) trükiasutuse juhataja, kui autor ja väljaandja või nende asukohad teadmata või kui nad väljamaal viibivad;

4) raamatukaupleja, kui väljaandes ei ole trükiasutus nimetatud, kus see valmistatud oli. (307)

§ 289. Süütegu sijaaldama trükitoote valmistamise või läbikäimise saatmise asjas võib kohus, rippumata § 24 tarvitusele võtmisest, määrata:

- 1) perioodilise trükitoote seismapanemist kuni viie aastani või jäädavalt ärakeelamist;
- 2) kohtuotsuse lähemas trükitoote numbris väljakuulutamist;
- 3) väljamaal ilmuma perioodilise trükitoote sissetoomise ärakeelamist kuni kahe aastani. (309)

§ 290. Süüdlast selles, et ta avas raamatukaupluse, ajalehtede kontori, ajalehtede kioski või avalikuks tarvitamiseks määratud laenuraamatukogu või lugemistoa, ilma seaduse poolt nõutava teadaande saatmata, või et ta esialgses teadaandes tähenatud asjaolude muudatusest ei teatanud, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 291. Süüdlast selles, et ta kauples trükitoodetega käsimüügi teel avalikkudel platsidel, teedel, tänavatel või kodanikele kodus pakkumas käis ilma seaduse poolt nõutava teadaande saatmata, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 292. Süüdlast selles, et ta korraldas avaliku ettekande, ilma et ta sellest seatud korras teatanud oleks, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Avaliku ettekande alla mõistetakse näitemängu, ooperi, kontserdi, kino või tsirkuse etendust, või teist sarnast ettekannet, kuhu igalüks ilma isikliku kutseta võib ilmuda või kuhu pääsemise eest tasu võetakse.

§ 293. Süüdlast selles, et ta ilma kohaliku omavalitsuse nõusolekuta ja sifeministeeriumi loata restoraanis, kabarees, kohvikus või teises sarnases ettevõttes, kus jõoke ja jookke kohal tarvitamiseks müüakse, avalikke ettekandeid korraldas, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 294. Süüdlast avalikul platsil, teel või tänaval avaliku ettekande korraldamises, ilma kohaliku poliitseiülema loata, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 295. Avaliku ettekande korraldajat, kes süüdlane on selles, et ta:

- 1) sarnase ettekande korraldas saadetud teadaandele või saadud loale mittewastawalt;

2) seatud määrusi ei täitnud allealiste pääsemise suhtes jarnastele ettekannetele või nende ülesastumise suhtes neil ettekannetel, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

16. peatükk.

Tööstuse ja kaubanduse walwemääruste rikkumine.

§ 296. Süüdlast jelles, et ta ilma seaduse poolt nõutawa loata tööstus- või kaubandusettewõtte sisse seadis või sisseseadmisele asus, või peale sisseseadmist töötamist alustas, või ettewõtte sisseseadet, saaduste wäljatöötamise määra või wiisi tunnawalt muutis, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui aga tööstus- või kaubandusettewõtte sisse seati või nende sisseseadmisele asuti olgugi sellekohase loaga, kuid:

1) ifiku poolt, kellel õigust ei olnud jarnast ettewõtet pidada;
2) niisuguses kohas, kus nimetatud ettewõtete sisseseadmine seaduse või fundusliku määruse järele keelatud oli, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (310)

§ 297. Tööstus- või kaubandusettewõtte peremest või juhatajat, kes süüdlane on jelles, et ta seesuguses ettewõttes sisse ei seadnud seaduses või funduslikus määrukses ettekirjutatud abinõusid õhu, wee või maapinna rikkumise eemaldamiseks, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (311)

§ 298. Süüdlast jelles, et ta tapamaja sisse seadis ilma seaduse või fundusliku määruse eeskirjade täitmata, või jelles, et ta pidas tapamaja kasimata olekus, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (312)

§ 299. Süüdlast jelles, et ta kohtades, kus tapamajad on sisse seatud, määrust rikkus, mis ära keelab loomi tappa wäljaspool tapamaja, karistatakse:

arestiga mitte üle seitsme päewa või rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (313)

§ 300. Süüdlast jelles, et ta:

1) trahteri asutuse lahti pidas keelatud ajal;
2) trahteri asutuses wõimaldas korratust, keelatud lõbustust wõi mängu;

3) kangete jookidega trahteri asutuses teenijat pidas, kes seaduse wõi fundusliku määruse nõudmisele wastawalt wana ei olnud, wõi neis asutustes lubas kangeid jooke juua isikule, kes alla seitsmeteistkümmne aastane, wõi kes nähtawalt joobnud oli;

4) seaduse wõi fundusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis kangete jookidega kaupluste wõi trahteri asutuste pidamise ja nendes kauplemise kohta käiwad;

5) äriasjana oma elu- wõi muid ruume andis teises kohas ostetud kangete jookide joomiseks;

6) trahteri asutuses toiduaineid wõi jooke müüs wõi ruume üürile andis kallima hinna eest, kui see wälja kuulutatud oli, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (315)

§ 301. Süüdlast jelles, et ta kangete jookidega kauples:

1) kohal, kus kangete jookidega kauplemine keelatud oli;

2) ilma et tal kangete jookidega kauplemiseks õigust oleks olnud kas üldse wõi käesolewas piirkonnas;

3) asutuses, mille awamiseks ei olnud sellekohast luba, wõi mille sifimine ehitus ei wastanud seaduse wõi fundusliku määruse nõuetele,

karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Peale selle wõetakse süüdlaselt ära luba kangete jookidega kaubelda. (316)

§ 302. Kangete jookidega trahteri asutuse pidajat wõi jelles kauplejat, kes süüdlane on jelles, et ta:

1) kangeid jooke müüs asjade pantimise wastu, wõi üldse wõlgu;

2) kangete jookidega maksis kohustuste wõi tehtud tööde eest raha asemel,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle wõetakse süüdlaselt ära luba kangete jookidega kaubelda.

Jookide eest pealewõetud kohustused tunnistatakse tühjaks; pandiks wõi wahetusel saadud asjad wõetakse süüdlaselt ära ja antakse tasuta tagasi omanikkudele.

Selle paragrahvi esimese jao p. 1, samuti ka kolmanda jao eeskirjad ei käi wõlakohustuste kohta, mis tekiwad kangete jookide müügil wabrikuteft ja fuurladudeft. (317)

§ 303. Süüdlast jelles, et ta ilma featud eeskirjade täitmata wõi ilma jellekohase loata awas:

- 1) aktfiaseftfi wõi osaühisuse;
 - 2) krediit- wõi kooperatiiwafutufe;
 - 3) komisjoni wõi teadete muretsemise kontori eraasjade jaoks;
 - 4) laenukasfa,
- karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Sama karistufe alla langeb isik, kes süüdlane on jelles, et ta jellekohaselt lubatud seftfi wõi ühisufe nimel niifuguseid operatfioone toimetas, mis seftfile wõi ühisufele ei olnud lubatud, wõi jelles, et ta olgugi lubatud operatfioone toimetas, kuid faadud loale mittewastawalt. (318)

§ 304. Laenukasfa pidajat wõi teenijat, kes süüdlane on jelles, et ta laenukasfade pidamise kohta käiwaid seadufe wõi sundusliku määrufe eeskirju ei täitnud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt ära wõtta laenukasfa pidamise õigufe ühest kuni wiie aastani ja sarnase üleastumise kordamisel — jäädawalt. (319)

§ 305. Pangakontori wõi rahawahetufe asutufe pidajat, juhatajat wõi teenijat, kes süüdlane on jelles, et ta seadufe wõi sundusliku määrufe järele keelatud tehingu toime pani, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahesajatuhande marga.

Sarnase üleastumise kordamisel karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle kolmesajatuhande marga.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt ära wõtta õigufe pangakontorit wõi rahawahetufe asutust pidada wõi juhutada ühest kuni wiie aastani ja sarnase üleastumise kordamisel — jäädawalt. (322)

§ 306. Pangakontori wõi rahawahetufe asutufe pidajat, juhatajat wõi teenijat, kes süüdlane on jelles, et ta operatfioone toimetas, millede kohta ta rahaministeeriumile teatanud ei olnud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahekümnetuhande marga. (323)

§ 307. Süüdlast jelles, et ta:

- 1) wäärtpaberite ettetellimise awas niifugufe aktfiaseftfi wõi osaühisufe nimel, mille asutamiseks luba ei olnud;

2) väärtpaberid välja laskis omavalitsuse asutuse, aktsiaseltsi või osühisuse nimel, ilma et nende paberite väljalaskmiseks sellekohast luba oleks olnud, või kui nende paberite väärtus loale ei vastanud, või kui neid rohkem välja lasti, kui lubatud oli, olgugi et selle juures üleüldisest paberite väljalaskmiseks lubatud koguhinnast üle ei mindud,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (324)

§ 308. Süüdlast selles, et ta kinnitusoperatsioon toimetas niisuguse kinnituseltsi nimel, kellel sellekohast luba ei olnud, või olgugi seltsi nimel, kes loa oli saanud, kuid saadud loale mitte vastavalt, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (325)

§ 309. Aktsiaseltsi või osühisuse asutajat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) ei pidanud seaduses ettekirjutatud nõorraamatuid aktsiate või osatähtede ja nende eest saadud summade sissekandmiseks;

2) neid raamatuid rewideerimiseks ette ei pannud sellekohase asutuse nõudmise peale, kelle poolt nimetatud raamatud välja olid antud,

karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (326)

§ 310. Süüdlast selles, et ta ilma seadusliku loata läbi käiwuse saatis nimeta rahamärke, ükskõik misugusel kujul, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (329)

§ 311. Krediit- või kooperatiivasutuse, osühisuse või aktsiaseltsi asjade juhatajat või korraldajat, kes süüdlane on selles, et ta nendele asutustele, seltsidele või ühistustele keelatud operatsioon toimetas, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kahesajatuhande marga.

Sarnase üleastumise kordamisel karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle kolmesajatuhande marga. (330)

§ 312. Süüdlast selles, et ta:

1) seaduse või sundusliku määruse eeskirju väärtpaberite väljaandmise kohta rikkus;

2) väärtpaberite blankette walmistas mitte selleks seatud korras,

karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (331)

§ 313. Süüdlast selles, et ta toime pani awaliku loterii ilma sellekohase loata wõi selle kohta seatud eeskirju rikkudes, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (332)

§ 314. Süüdlast selles, et ta:

1) müüs wõi teisiti laiali laotas läbikäimusele mittelubatud wäljamaa loterii piletid;

2) seaduse keelu wastu müüs loterii wõi wõiduloosi piletite promesse,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (333)

§ 315. Isikut, kellel seaduse järele õigust ei ole üldse wõi teataval kaubandus- wõi tööstusalal töötada ja kes süüdlane on selles, et ta seesugust kauba- wõi tööstusäri ajas, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui aga süüdlane andis kauba- wõi tööstusäri ajamise loa saamiseks wale tõendusallkirja selles, et ta ei kuulu nende isikute hulka, kellele seaduse järele keelatud on kaubandus- wõi tööstusalal töötada wõi warjas põhjuseid, mis seaduse järele takistawad temale nimetatud loa wäljaandmist, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kuue kuu. (335)

§ 316. Süüdlast jaoti kauplemises Baltiski wabašadama piirkonnas, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 317. Põllu, heina, aia wõi metsa taimede külwiseemnetega kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta ostjale nõudmise peale seatud tunnistust wälja ei andnud wõi tunnistusse wale teateid paigutas, kui tunnistuse wäljaandmine kohuslik oli, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse seemnetega kaubelda ühest kuni kolme aastani.

§ 318. Põllu, heina, aia wõi metsa taimede külwiseemnetega kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta müügil olevate seemnete juurde nõutawaid teateid üles ei pannud, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui aga müügil olevate seemnete juurde wale teated üles olid pandud, siis karistatakse süüdlast:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse seemnetega kaubelda ühest kuni kolme aastani.

§ 319. Põllu, heina, aia või metsa taimede külviõemnetega kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta müüs seemneid, mis eneses umbrohtu üle määratud normide sisaldasid, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Sarnase üleastumise kordamisel karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle viiekümnetuhande marga.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse seemnetega kaubelda üheft kuni kolme aastani.

§ 320. Kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta mitte kaalu järele, waid muul wiisil wastu wõttis ostetud terawilja, jahu, kamajahu, tangu, linnakseid, kliisid või üldse jahwatatud või peeneks õõrutud wilja, õli, külwi või muid seemneid, kui see sündis kohtades, kus seaduse või fundusliku määruse järele nende wastuwõtmine ainult kaalu järele sündida võib, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (341)

§ 321. Kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta rikkus lina või kanepi müügi kohta käiwaid seaduse või fundusliku määruse eeskirju, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui aga kaupleja süüdlane on selles, et ta walmistas või hoidis müügi jaoks või müüs lina või kanepit, mis segatud jätisega või muude kõrwalainetega, või mis niifutatud kiude kaalu raskendamise otstarbel, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (342)

§ 322. Süüdlast mängukaartidega kauplemise kohta käiwate eeskirjade rikkumises karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (343)

§ 323. Süüdlast selles, et ta müügi jaoks walmistas mängukaarte, või ümber tegi, puhtaks pefi, või puhastas juba tarwitusel olnud kaarte sama otstarbega, või müügi jaoks hoidis või müüs seaduswastaselt walmistatud, ümbertehtud, puhtaks pestud või puhastatud kaarte, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Peale selle nõutakse süüdlaselt sisse iga niifuguse kaardipaki tofina pealt tuhat wiisjada marka.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta walmistas või tarwitas mängukaartide peale panemiseks banderolle, mis wäärtmärkidena ei esine, või selles, et ta kaartide peale pani õigeid, kuid tarwitusel olnud banderolle.

Kui kaartide või banderollide valmistamine või müümine süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Walmistusabinõud, samuti ka seadusvastaselt valmistatud kaardid või banderollid võetakse ära. (344)

§ 324. Süüdlast avalikkude ettekannete pealt võetava lõbus-
tusemaksu kohta käivate seaduse või fundusliku määruse eeskirjade
rikkumises, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (345)

§ 325. Süüdlast selles, et ta selleks mitterivolitatud isiku telli-
misel valmistas pitseri või muu asja, mida tarvitatakse tõendus-
märgi pealepanemiseks riigi või omawalitsuse asutuse või teenija
nimel, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (347)

§ 326. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta
hoidis müügi jaoks või müüs:

1) müügile määratud või tellimise peale valmistatud kuld-
või hõbeasju ilma Eesti Wabariigi proowitemplita, kui need asjad
fundusliku proowimise alla kuulusid;

2) sifemaa ettevõtetes valmistatud kuld- või hõbeasju ilma
ettevõtte pidaja nimetemplita,
karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiiekordse nendeks asjadeks wal-
mistatud metalli hinna. (348)

§ 327. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta
hoidis müügi jaoks või müüs fundusliku proowimise alla käivat
kuld- või hõbeasja, mis kas terwes omas massis või koosseisu-
või lisaosades alla seadusliku proowi oli, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle
kolmekümnetuhande marga.

Sarnase üleastumise kordamisel karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle
kolmekümnetuhande marga. (349)

§ 328. Süüdlast selles, et ta:

1) valmistas või hoidis müügi jaoks järeletehtud proowi-
templit;

2) järeletehtud proowitempli kuld- või hõbeasja peale pani;

3) proowikoja poolt pealepandud proowitempli kõrgemaks
muutis;

4) proowitempli väljaspool proowikoda peale pani;

5) proovikoja poolt asja peale pandud proovitempli teise asja külge jootis,
karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaajas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (351)

§ 329. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta hoidis müügi jaoks või müüs kuld= või hõbeasju, kui neile teadwalt järeletehtud proovitempel peale oli pandud või proovikoja poolt pealepandud proovitempel kõrgemaks oli muudetud või proovikoja poolt teise asja peale pandud proovitempel nende külge oli joodetud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Selle karistusega käib kaajas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (352)

§ 330. §§ 326—329 ettenähtud juhtumustel võetakse ära asjades olev kuld ja hõbe, kus seatud proovi= või nimetemplit peal ei olnud, või mis alla seadusliku proovi olid. (353)

§ 331. Kuld= või hõbeasjade töösturit või nende asjadega kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta enne tööstus= või kaubandusettevõtte avamist seda ettevõtet proovikojas ei registreerinud või proovikojale nõutud teateid ei andnud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga.

Sama karistuse alla langeb ka kuld= või hõbeasjade tööstur, kes süüdlane on selles, et ta enne tööstusettevõtte avamist ei saatnud proovikotta oma nimetemplit wafkplaadil.

§ 332. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) omawoliliselt peale pani oma walmistatud või oma käes müügi jaoks olevale kaubale või kauba ümbrikule või nõule, kus kaupa hoitakse, või ärikuulutusele, hinnakirjale või blanketile niisuguse kaubamärgi, mis täpselt järele tehtud või lausa ühetao-line oli samasuguse teadwalt teise töösturi või kaupleja aimõigustel tarwitusel oleva kaubamärgiga;

2) hoidis müügi jaoks või müüs, või saatis läbikäiwusse äriotstarbega kaupa, millel eelmises punktis tähendatud märk teadwalt omawoliliselt peale oli pandud,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Seaduswastastelt pealepandud kaubamärgid võetakse maha ja häwitatakse ära. (356)

§ 333. Töösturit või kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta kaubale või kauba ümbrikule, või nõule, kus kaupa hoitakse,

wõi ärikuulutusele, hinnakirjale wõi blanketile niisuguse kaubamärgi peale pani, millel keelatud pealkirjad wõi kujutused peal, wõi et ta niisuguse märgiga kaupa hoidis müügi jaoks wõi müüs, karistatakse.

rahatrahwiga mitte üle kahekümnetuhande marga.

Seaduswastastelt pealepandud kaubamärgid wõetakse maha ja häwitatakse ära. (357)

§ 334. Süüdlast jelles, et ta tarwitas tööstus=saaduste peal niisugust märki, mis mustri wõi mudeli tarwitamise ainuõiguse kindlustamiseks on seatud, ilma et ta mustrit wõi mudelit enne ettekirjutatud korras registreerinud oleks, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (358)

§ 335. Süüdlast jelles, et ta ilma sellekohase loata tarwitas seatud korras asutatud seltsi märki kauplemises, asjade weo wõi igasuguste korjanduste juures, kauplus= wõi tööstusafutuste sitidel wõi kuulutustel, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (359)

§ 336. Süüdlast jelles, et ta ilma sellekohase loata tarwitas riigiwapi kujutust wõi kujutust, mis lauša riigiwapi šarnane oli, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (360)

§ 337. Süüdlast jelles, et ta wastawale wõimule ei teatanud tema päralt olewa Eesti Wabariigi kaubalipu kandmise patendiga warustatud kaubalaewa edasiandmisest isikule, kellel seaduse järele õigust ei olnud seda lippu tarwitada, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb ka süüdlane jelles, et ta kinnistatud laewa wõõrandamisel isikule, kellel puudub õigus Eesti Wabariigi kaubalipu all sõita, seatud tähtajal ei esitanud laewakinnistus= osakonnale seatud dokumente laewa kustutamiseks kinnistusregistrist. (361)

§ 338. Süüdlast jelles, et ta isikule, kellel õigust ei olnud Eesti Wabariigi kaubalippu üles tõsta, wõimalikuks tegi tema, süüdlase, nime tarwitada patendi saamiseks wõi temale wäljaantud patendi kasutamiseks laewaõidu peale Eesti Wabariigi kaubalipu all, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb wäljamaalane, kes Eesti Wabariigi kodanikuga seaduswastase tehingu sõlmis, sihiga omale patenti

saada laewasõidu peale Eesti Wabariigi kaubalipu all, ilma et tal selleks õigust oleks, samuti ka wäljamaa laewa kapten, kes süüdlane on seaduswastases laewasõidus Eesti Wabariigi kaubalipu all. (362)

§ 339. Töösturit wõi kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta hoidis müügi jaoks wõi müüs, wõi hoidis tarwitamise jaoks wõi tarwitas kauplemise wõi tööstusäri ajamise juures seesugust kaalu wõi mõõtu, mis:

1) õige ei olnud;

2) kauplemises üldse wõi käesolewas kauplemisharus eriti tarwitamiseks keelatud oli;

3) ilma seatud templita oli,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 340. Töösturit, kes müügi jaoks walmistab kaale wõi mõõte ja kes süüdlane on kaalude wõi mõõtude läbikäiwusse saatmises enne nende ettepanekut funduslikule proowimisele, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

§ 341. Süüdlast selles, et ta:

1) templi järele tegi kaalude wõi mõõtude tembeldamiseks;

2) järeletehtud templi peale pani kaalule wõi mõõdule;

3) proowiasutuse poolt pealepandud templi muutis;

4) templi wäljaspool proowiasutust peale pani,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

§ 342. Töösturit wõi kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) müüs, wõi hoidis tarwitamise jaoks wõi tarwitas kauplemise wõi tööstusäri ajamise juures seesugust kaalu wõi mõõtu, millele järeletehtud tempel teadwalt peale pandud, proowiasutuse poolt pealepandud tempel muudetud wõi tempel wäljaspool proowiasutust peale pandud oli;

2) tarwitas seesugust kaalu wõi mõõtu, mis proowimisele ja tembeldamisele ei olnud ette pandud, kuid millel teiste mõõtmisabinõude pealt wõetud tempel peal oli,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme kuu.

17. peatüht.

Tööstaitse määruste rikkumine.

§ 343. Tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta seaduse või fondusliku määruse eeskirju rikkudes:

- 1) omawoliliselt töölisele palka alandas;
- 2) töölisele palka maksis raha asemel kaubaga või muude asjadega;
- 3) töölisele palka maksis kupongiga, kuigi selle maksu tähtaeg juba käes oli, või maksumühaga, millel tingitaw väärtus oli;
- 4) tööliselt maksu võttis seesuguste asjade kasutamise eest, mille kasutamise eest tööliselt tasu ei võidud võtta, või maksu võttis suuremal määral, kui lubatud oli;
- 5) töölisele võlgu antud raha pealt protsenti või töölise võlakohustuse kindlustuseks antud vastutuse eest tasu võttis, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui sarnane üleastumine korda saadeti kolmat korda, või olgugi esimest korda, kuid sünnitas töölise hulgas rahutusi, mis välja kutsus politseivõimu kohaleilmumise korra jalule seadmiseks, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus juhtumisel, kui süüdlane tööstusettevõtet juhatab, temalt õiguse ära võtta niisugust ettevõtet juhatada ühest kuni viie aastani. (364)

§ 344. Tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta seaduse või fondusliku määruse eeskirju rikkudes:

- 1) töölisi pidas ilma palgaraamatuta;
- 2) palgaraamatut korralikult ei pidanud, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiekümnetuhande marga.

§ 345. Tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta seaduse või fondusliku määruse eeskirju rikkus:

- 1) töölise nimekirja pidamise kohta;
- 2) tööstusettevõtte poe avamise või selles kauplemise kohta;
- 3) seatud raamatute pidamise kohta;
- 4) nõutavate teadaannete väljapanemise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb tööstusettevõtte juhataja, kes süüdlane on seaduse või fondusliku määruse eeskirjade rikkumises omale asemiku nimetamise kohta, samuti ka tööstusettevõtte pidaja, kes süüdlane on seaduse või fondusliku määruse eeskirjade rikkumises tööstusettevõtte juhataja nimetamise kohta.

§ 346. Tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta seaduse või fondusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis laste, allealiste või naisterahwaste töö alal nende terwise või julgeoleku kaitseks olid antud, karistatakse: arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb põllumajapidaja, kes süüdlane on selles, et ta seaduse või fondusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis laste või allealiste töö asjus nende terwise või julgeoleku kaitseks olid antud. (366)

§ 347. Tööstus- või kaubandusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane on selles, et ta seaduse või fondusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis antud laste, allealiste või naisterahwaste töö aja kohta nimetatud ettevõttes, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

§ 348. Tööliste õnnetujuhtumuste vastu kinnitamise seaduse alla käiwa tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta seatud korras politseile ei teatanud õnnetusest, mis ettevõtte töö juures või töö tagajärjel tööliste juhtunud, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (N. S. 1404⁴)

§ 349. Tööliste õnnetujuhtumuste vastu kinnitamise seaduse alla käiwa tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta seatud korras teateid ei saanud ettevõtte töötamiswiisi või tööle võetud isikute arvu kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahekümnetuhande marga.

Kui süüdlane teadwalt wale teateid saatis, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (N. S. 1404⁵ ja 1404⁶)

§ 350. Tööliste haiguse vastu kinnitamise seaduse alla käiwa tööstusettevõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta nimetatud seaduse järele nõutawaid teateid ei saanud selles ettevõttes tehtawate tööde, tööle võetud isikute arvu, neile palga suuruse ja selle maksmise tähtaegade, nende tööle või tee-

nistusse võtmise aja või nende wabastamise aja kohta, samuti ka selles, et ta nimetatud seaduse järele nõutawaid dokumente, arweid, raamatuid või sissekirjutusi ei pidanud või rewideerimisele ette ei pannud, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kahekümnetuhande marga.

Kui süüdlane teadwalt wale teateid saatis, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahaträhwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (N. S. 1404⁷ ja 1404⁸)

§ 351. Tööliste haiguse wastu kinnitamise seaduse alla käiwa tööstusettewõtte juhatajat või tema asemikku, kes süüdlane on selles, et ta sünnitajat, kes oli haigekassa osanik, teadwalt laskis tööle enne nelja nädala möödaminekut sünnitamise päewast arwates, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga. (N. S. 1404⁹)

§ 352. Süüdlast osawõtmises streikimisest niisuguses ettevõttes või asutuses, kus streik seaduse või fundusliku määruse järele keelatud, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (367)

§ 353. Tööstusettewõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane on selles, et ta ettevõtte fulgus, kui fulgumine seaduse või fundusliku määruse järele keelatud oli, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 354. Auru= või merelaewa kaptenit, kes süüdlane on selles, et ta seaduse eeskirju ei täitnud, mis käiwad auru= või merelaewale teenijate võtmise, nendega palgaarwete diendamise, nende äraajamise kohta auru= või merelaewalt väljaspool Eesti Wabariigi piire, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Sama karistuse alla langeb auru= või merelaewa omanik, kes neid seaduse eeskirju ei täitnud, mis auru= või merelaewa kapteniga kirjaliku lepingu tegemise kohta käiwad. (370)

§ 355. Auru= või merelaewa kaptenit, kes süüdlane on selles, et ta:

- 1) auru= või merelaewa tarwiliselt ei warustanud toiduainetega või warustas toiduks kõlbmata toiduainetega;
 - 2) ilma äärmise wajaduseta wähenaldas toiduportsjone auru= või merelaewa teenijatele;
 - 3) toiduaineid wälja jagas toiduks kõlbmata olekus,
- karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümmetuhande marga.

Kui sarnastel juhtumustel auru- või merelaewal olemad isikud sõidu ajal toidu puudusel või kõlbmata toidu tõttu elukardetawalt haigeks jäid, või neid näljasurma hädaoht ähwardas, siis karistatakse süüdlast auru- või merelaewa kaptenit:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (371)

§ 356. Auru- või merelaewa teenijat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) lubatud puhkuse aega omawoliliselt pikendas auru- või merelaewa sõidule mineku või sõidul oleku ajal, kui see sugune omawoliline pikendus üle kolme ööpäewa kestis;

2) omawoliliselt auru- või merelaewalt ära läks rohkem kui kolmeks ööpäewaks, ilma mõjuma põhjuseta, laewa sõidule mineku või sõiduloleku ajal;

3) auru- või merelaewa ärasõiduks määratud tähtajaks laewale ei ilmunud ilma mõjuma põhjuseta,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see sugune üleastumine mitme isiku kokkuleppel korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (372)

18. peatükk.

Süüteo ehitustööde, teede ja liikumisabinõude kohta käiwate määruste wastu.

§ 357. Süüdlast selles, et ta hoone või ehituse üles või ümber ehitas ilma sellekohase loata, kui luba seaduse poolt nõuti, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (378)

§ 358. Süüdlast selles, et ta ehitustööde tegemise või teede või liikumisabinõude ehitamise juures ei täitnud seaduse või sundliku määruse tehnilisi või muid ehituste, teede või liikumisabinõude ehitamise kohta käiwaid eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga.

Kui eeskirju ei täidetud, mis isikliku julgeoleku kaitseks määratud, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui aga süüdlane on inseneer, tehnik või töötlemõtja, kes ehitustööd suurel määral teha võttis, siis karistatakse teda:

felle paragrahvi esimeses jaos ettenähtud juhtumusel —
arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga,

felle paragrahvi teises jaos ettenähtud juhtumusel —
arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus süüdi olevale inseneerile, tehnikule või suur-töötlemõtjale ära keelata nimetatud töid teha ühest kuni viie aastani ja järele ülestumise kordamisel jäädavalt. (382)

§ 359. Süüdlast selles, et ta seaduse või fundusliku määruse poolt pealepandud kohust ei täitnud kaevude korraspidamise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande marga. (383)

§ 360. Süüdlast selles, et ta toru ehitas mustuse kõrvaldamiseks jõe või kanaali kohas, kus see seaduse või fundusliku määruse järele keelatud, või selleks mittemääratud linna või alevi weetorusse, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (385)

§ 361. Süüdlast selles, et ta seaduse või fundusliku määruse eeskirju ei täitnud:

- 1) põletis- või ehituspuude parvetamise kohta;
 - 2) kalda weoradade korraspidamise ja nende tarvitamise kohta;
 - 3) fildade lahtivõtmise kohta laevade läbilaskmiseks või wee allalaskmise kohta,
- karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle viietuhande marga.

Sama karistuse alla langeb süüdlane laevafõidu seifaku tekitamises või muus laevade liikumise takistamises. (386)

§ 362. Süüdlast selles, et ta seaduse või fundusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis käivad: laevade ehitamise, varustamise, registreerimise, mõõtmise ja korraspidamise kohta; laevale märkide või nimetuste ülestähendamise kohta; laevade weeteedel liikumise kohta; laevade peale ja välja laadimise kohta; sadamate korraspidamise ja tarvitamise kohta; sadamas olevate tõstekraanade, aitade ja muude ehituste ning abinõude või sadama all olevate maatükkide tarvitamise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle viiekümnetuhande marga.

Kui ülemalnimetatud eeskirjade rikkumine isiklikule julgeolekule hädaohtlik oli, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (387)

§ 363. Süüdlast selles, et ta laewafõiduks kõlbuliku jõe sihti omawoliliselt muutis, wõi selle jooksu tammiga seisma pani, wõi kanaali ehituse läbi wõi muul wiisil tema jooksu nõrgendas, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (388)

§ 364. Auru= wõi merelaewa kaptenit, kes süüdlane on selles, et ta laewalt ära läks, ilma et ta laewa walitsemist temale järgnema wanema teenija kätte oleks andnud, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga. (389)

§ 365. Auru= wõi merelaewa kaptenit, kes süüdlane on selles, et ta auru= wõi merelaewa reisija wõi teenija mittekokkulepitud kohal omawoliliselt maha paigutas, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (390)

§ 366. Lootsi wõi muud sadama wõi ranna juhti, kes süüdlane on selles, et ta kohuseid ei täitnud laewa juhtimise suhtes, samuti ka isikut, kes loots ei olnud ja kes süüdlane on selles, et ta ilma sellekohase loata wõi ilma silmanähtawa tarwidufeta nimeatud kohuse enese peale wõttis, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala wõi rahaträhwiga mitte üle wiietuhande marga.

Kui lootsi wõi lootsi kohused enese peale wõtnud isiku süü pärast juhitaw laew madalikule wõi kiwi peale kinni jäi, wõi laewade liikumises seisak tekkis, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (391)

§ 367. Süüdlast seaduses keelatud tuletegemises rannatule-
torni piirkonnas, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui selle tagajärjel laewaõnnetus juhtus, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (392)

§ 368. Auru= wõi merelaewa kaptenit, kes süüdlane on selles, et ta sel ajal, kui tema laew mere telegraafi kaabeli sisepanemise wõi parandamise kallal töötas, eeskirju ei täitnud, mis laewade kokkupõrkamise ärahoidmise signaalide kohta käiwad, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga. (393)

§ 369. Süüdlast selles, et ta, telegraafi kaabeli sissepanemist või parandamist toimetava laewa poolt ülespandud signaale tähelepanemata jättes, selle laewa juurest ära ei wiinud laewa, kalawõrkusid või püügiriistu, vähemalt ühe meremiili kauguseni, või vähemalt weerand meremiili kauguseni paagist, mis kaabeli seisukohta tähendas selle sissepanemise või parandamise ajal, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiietuhande marga.

Kui aga süüdlane ära ei wiinud oma laewa või kalapüügiriistu seatud kauguseni ka peale sellekohast nõudmist isiku poolt, kes kaabeli sissepanemist või parandamist juhatas, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kuue kuu. (394)

§ 370. Süüdlast selles, et ta ballasti wälja heitis selleks määratud kohal, kuid seaduse või sundusliku määruse eeskirju rikkudes, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui ballasti keelatud kohal wälja heideti, nagu reidil, laewa sõiduteel, sadamas, jões või kanaalis, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahaträhwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui aga ballasti wäljaheitmise tagajärjel mittelubatud kohal wõis laewade liikumises seisak tekkida, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (395)

§ 371. Raudtee, postitee või weete teenistuses olewat isikut, samuti ka awalikkude sõiduriistade juhti, kontrolööri või konduktorit, kes süüdlane on sõitjatega jämedalt ümberkäimises, karistatakse:

arestiga mitte üle seitsme päewa või rahaträhwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (396)

§ 372. Süüdlast selles, et ta seaduse või sundusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis publikumi kohta raudteel seatud, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiietuhande marga. (397)

§ 373. Süüdlast selles, et ta:

1) raudteelt üle sõitis, üle läks või midagi üle wedas keelatud ajal;

2) politsei või raudtee walitsuse meeldetuletuse peale waatamata ära ei hawitanud või ära ei wiinud raudtee liini peale pandud takistusi või üldse ülesseadet, mis raudteeliini läheduses tehtawate ehituste ja tööde kohta käiwate seaduse eeskirjade rikkumisel tehtud,

karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga. (398)

§ 374. Raudtee teenijat, kes süüdlane on selles, et ta reisijate või kraami veo või raudtee politsei walwe kohta käiwaid seaduse või sundusliku määruse eeskirju ei täitnud, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (399)

§ 375. Süüdlast selles, et ta raudtee eksploateerimise või laewasõidu teenistusse wõttis ifiku, kellel teadwalt selleks õigust ei olnud, või niisuguse eksploateerimise juures kohuseid täita andis ifikule, kes teadwalt selleks wõimetu oli, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (400)

§ 376. Süüdlast selles, et ta:

1) seaduse või sundusliku määruse eeskirju ei täitnud, mis linnades uulitsate, platside, sõidu- või kõnniteede, kraawide või nende peale tehtud sildade sisseseadmise kohta käiwad;

2) kõnni- või sõiduteid või sildu korratus olekus pidas, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (401)

§ 377. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse või sundusliku määruse eeskirju uulitsate korrashoidmise või walgustamise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (402)

§ 378. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse või sundusliku määruse eeskirju koormaweo või karjaajamise kohta kiwi või muudel teedel, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande marga. (403)

§ 379. Süüdlast selles, et ta ilma postiwaliitjuse loata postiweo sisse seadis kirjade, raha või asjade lubamata edasi saatmiseks, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (406)

§ 380. Süüdlast selles, et ta üldtarwitusele määratud teedel sõitmist ja käimist takistas tee sulgumise läbi, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle wiietuhande marga. (407)

§ 381. Süüdlast selles, et ta ilma sellekohase loata traadita telegraafi jaama üles seadis, mis ühendust wõimaldas ifikutega väljaspool Wabariigi piire, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

19. peatüff.

Süüteod perefonnaõiguste vastu.

§ 382. Süüdlast selles, et ta abiellu astus isikuga, kes selleks teadwalt sunnitud oli wägivallaga isiku kallal, wõi tapmise, wõi üliraske wõi raske kehawigastuse ähwardusega, mis ähwardatava enese wõi tema perekonna liikme vastu oli sihitud, kui jeesugune ähwardus kahjujaajas kartust selle teostamise wõimaluse kohta wõis äratada, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheküa aasta wõi wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta abiellu astumisele fundis selles paragrahwis tähendatud wiisil mõlemaid wõi ühte abiellu astujatest. (408)

§ 383. Süüdlast selles, et ta isikuga abiellu astus, kes teadwalt oma teo iseloomust ja tähendusest ei wõinud aru saada wõi oma tegewust juhtida olgu waimutegewuse haiguslise rikisoleku wõi meelemõistuseleta oleku wõi kehaweast wõi haigussest olenewa mõistuse arenematusse tagajärjel, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (409)

§ 384. Süüdlast selles, et ta abiellu astus peiu wõi mõrsja petmise läbi walesti esinedes nende poolt wäljawalitud isikuna, wõi warjates asjaolu, mis abielu tühiseks teeb, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (410)

§ 385. Süüdlast selles, et ta teadwalt nii lähedaastmelise sugulasega abiellu astus, kus suguihendus käesolewa seadustiku järele werefegamiseks loetakse, karistatakse niisama kui werefegamise eest. (411)

§ 386. Süüdlast selles, et ta abiellu astus senise teadwalt olemasolewa abielu peale waatamata, karistatakse:

abielus olijat —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

abielus mitteolijat —

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (412)

§ 387. Süüdlast selles, et ta oma emale wõi seaduslikule isale, kes teadwalt puudust kannatawad, ülespidamist ei andnud, kui tal selleks jatkumat jõukust oli, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (419)

§ 388. Wanemat, eestkostjat, hooldajat wõi allealise eest hoolditajat, kes süüdlane on selles, et ta:

- 1) julmilt ümber käis alla seitsmeteistkümne aastase isikuga;
- 2) alla seitsmeteistkümne aastase isiku kerjama või muule kõlblusvastasele tegemisele saatis või selleks otstarbeks teisele edasi andis;
- 3) alla kahekümne aastast isikut oma wanemlise või eestkostlise võimu kuritarvituse abil fundis abiellu astuma, kui abielu järgnes, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta võimu allealise üle. (420)

§ 389. Wanemat, eestkostjat, hooldajat või lapsealise eest hoolditajat, kes süüdlane on selles, et ta tööstusettemõttesse tööle saatis lapsealise, kes veel nii wana ei olnud, kui nende tööde jaoks kindlaks on määratud, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (421)

§ 390. Eestkostjat või hooldajat, kes süüdlane on selles, et ta oma võimu kuritarvituse abil alla kahekümne aastast isikut fundis enefega abiellu astuma, kui abielu järgnes, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (422)

§ 391. Süüdlast selles, et ta tema wastutuslise walwe all seiswa alla seitsmeteistkümne aastase allealise või muu isiku, kes seatud korras tema walwe alla antud, jättis ilma tarwilise walweta, milleks ta kohustatud oli, kui selle tagajärjel walwealune raske kuriteo või kuriteo korda saatis, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (423)

§ 392. Isikut, kes seaduse järele kohustatud oli sündimisest või surmast teatama perekonnaseisu ametnikule ja kes süüdlane on selle oma kohuse täitmatajätmises, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle viietuhande marga. (424)

20. peatükk.

Rahamärkide, wäärtpaberite ja wäärtmärkide wõltsimine.

§ 393. Süüdlast selles, et ta järele tegi:

- 1) Eesti Wabariigi metallrahamärgi, olgugi metallist selle proowi wäärtuses, mis Wabariigi metallraha kohta maksew, või Eesti Wabariigi kasvatähe, wahetustähe või Eesti pangatähe;

2) Eesti Wabariigi kasjawekslid, protsentpaberi, selle kuponi või taloni, või Wabariigi muu väärtpaberi, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheistkümnepaasta.

Kui Wabariigi metallrahamärgid, kasjatähe, vahetustähe, pangatähe, kasjawekslid, paberi, kuponi või taloni järeletegemine sündis niisugusel viisil, mis ei võimalda järeletehtud märkide tuntawat paljundamist, siis karistatakse süüdlasest:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui järele tehti välisriigi metallrahamärk, krediitpilet või protsentpaber, selle kupon või talon või riiklise krediitafutuse pileti või riigi muu väärtpaber, siis karistatakse süüdlasest:

sunnitööga mitte üle kümne aasta.

Kui aga:

1) välisriigi metallrahamärgid, pileti, paberi, kuponi või taloni järeletegemine sündis niisugusel viisil, mis ei võimalda järeletehtud märkide tuntawat paljundamist;

2) välisriigi mittetäisväärtusline metallrahamärk (biljon) järele tehti,

siis karistatakse süüdlasest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (427)

§ 394. Süüdlasest selles, et ta järele tegi Eesti Wabariigi või välisriigi omawalitsuse või era krediitafutuse pileti või niisuguse seltsi või ühise akti või obligatsiooni, kes seatud korras õigustatud oli piletid, akti või obligatsioonid välja andma, või järele tegi muu läbikäimisele lubatud protsent- või väärt- paberi või selle kuponi või taloni, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Kui järeletegemine sündis niisugusel viisil, mis ei võimalda järeletehtud märkide tuntawat paljundamist, siis karistatakse süüdlasest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (428)

§ 395. Süüdlasest selles, et ta ümber tegi §§ 393 või 394 nimetatud metallrahamärgid, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi või taloni nende kõrgemat väärtust andes, või niisuguselt wekslist, piletilt, paberilt, kuponilt või talonilt äramaksmise või muu kustutusmärgi kõrvaldas, karistatakse niisama kui nende järeletegemise eest. (429)

§ 396. Süüdlasest selles, et ta läbikäimise saatis, või välja maksmiseks ette pani, või edasi andis, vastu võttis, hoidis,

wäljamaalt fiske wedas wõi fiske tuua laskis läbikäiwusje jaatmise wõi wäljamaksmisele ettepanemise otstarbel teadwalt järele= wõi ümbertehtud §§ 393 wõi 394 nimetatud mteallrahamärgi, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi wõi taloni, karistatakse niifama kui järeletegemise eest.

Kui niifuguse teadwalt järele= wõi ümbertehtud metallraha= märgi, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi wõi taloni edasiandja nad ise ehtjate pähe wastu oli wõtnud wõi ehtjate pähe wastu= wõtja käest saanud, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (430)

§ 397. Süüdlast selles, et ta:

1) §§ 393 wõi 394 nimetatud metallrahamärgi, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi wõi taloni järeletegemist ette walmistas;

2) teise wõi mitme isikuga kokku leppis §§ 393 wõi 394 nimetatud metallrahamärgi, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi wõi taloni järele= wõi ümberteagemiseks wõi nende edasiandmiseks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (431)

§ 398. Süüdlast selles, et ta Eesti Wabariigi wõi wälisriigi metallrahamärgi proowi wõi kaalu muutis, nendelt ühe oja ära= wõtmise läbi, fihiga feefugust raha täiskaalulise raha pähe edasi andes ärawõetud osafid omastada, kui feefugune edasiandmine järgnes wõi kui see tegewus süüdlasel äriasjaks oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane niifuguse metalli ostmises, mis teadwalt selles paragrahwis ettenähtud wiisil oli saadud. (432)

§ 399. Süüdlast selles, et ta:

1) riigi wõi omawalitsuse asutuste wõi teenijate asjatoime= tustes hoitawate paberite, aktide wõi dokumentide pealt tempel= margid ära wõttis, millega nende paberite, aktide wõi dokumentide eest wõetaw tempelmaks ära oli maksetud;

2) niifuguste tempelmarkide pealt kustutusmärgid wälja wõt= tis wõi ära häwitas;

3) riigi wõi omawalitsuse asutuste wõi teenijate asjatoimetusest wäljawõetud tempelpaberi peale kirjutatud teksti wälja wõttis wõi ära häwitas,

kui need teod korda saadeti fihiga neid tempelmarke wõi =pabe= rid ehtjate pähe edasi anda wõi läbikäiwusje jaata,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui selle paragrahvi esimeses jaos ettenähtud üleastumised äriasjana korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (433)

§ 400. Süüdlast jelles, et ta järele tegi wõi wäärtust kõr-
gendawalt ümber tegi Eesti Wabariigi wõi välisriigi tempelpaberi,
margi, banderolli wõi muu wäärtmargi, mis riigi wõi oma-
walitsuse lõiwu wõi muu maksu äramaksmise tõendamiseks mää-
ratud oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Katse on karistatav.

Sama karistuse alla langeb süüdlane teadwalt järele- wõi
ümbertehitud wäärtmärkide ehtsate pähe tarwitamises wõi edasi-
andmises.

Kui aga süüdlasele järele- wõi ümbertegemine, wõi järele-
wõi ümbertehitud wäärtmärkide edasiandmine äriasjaks oli, siis
karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (434)

§ 401. Süüdlast jelles, et ta ehtsate pähe tarwitas wõi tar-
witusel mitte olnute pähe edasi andis tempelpaberi, margi, bande-
rolli wõi muu wäärtmargi, mis riigi wõi omawalitsuse lõiwu wõi
muu maksu äramaksmise tõendamiseks määratud ja mille pealt
teadwalt kustutusmärgid olid häwitatud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane jelles, et ta tarwitusel
olnud tempelpaberi, margi, banderolli wõi muu sarnase wäärtmargi
pealt kustutusmärgi ära häwitas, sihiga neid ehtsate pähe edasi
anda wõi läbikäiwusse saata, kui nende edasiandmine wõi läbi-
käiwuse saamine temale äriasjaks oli.

Selle paragrahvi teise jao järele süüdi mõistmise korral käib
kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (435)

§ 402. Tööriistad ja materjaalid, mida tarwitati metallraha-
margi, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi, taloni, wõi wäärt-
margi järele- wõi ümbertegemiseks, niisama ka järele- wõi ümber-
tehtud metallrahamärgid, tähed, wekslid, piletid, paberid, kuponid,
talonid wõi wäärtmärgid wõetakse ära.

Peale karistuse määratakse süüdlaselt, kes § 393 esimeses wõi
teises jaos nimetatud metallrahamargi, tähe, weksli, pileti, paberi,
kuponi wõi taloni järele wõi ümber tegi, wõi järele- wõi ümber-
tehtuid edasi andis, tasuraha selles suuruses, mis läbikäiwusse
saadetud metallrahamargi, tähe, weksli, pileti, paberi, kuponi wõi
talonid nominaal hinnale wastab. (436)

21. peatüff.

Dokumentide wõltsimine.

§ 403. Süüdlast selles, et ta dokumendi, mis tõendab teise isiku perekonnaseisu, rikkus, peitis, ära haaras, järele wõi ümber tegi selle isiku perekonnaseisu warjamise wõi muutmise sihiga wõi teades, et tema tegu selleks sihiks oli määratud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (438)

§ 404. Süüdlast selles, et ta perekonnaseisu akti, mis teadwalt tema päralt ei olnud, selleks tarwitas, et wõdraft perekonnaseisu omastada, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (439)

§ 405. Süüdlast selles, et ta dokumendi, mis õiguse wõi kohustuse tekkimist, muutumist wõi kustumist tõendada wõib, järele wõi ümber tegi ehtsa dokumendi pähe tarwitamise sihiga wõi teades, et tema tegu selleks sihiks oli määratud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (440)

§ 406. Süüdlast selles, et ta dokumendi, mis wälja antud oli riigi wõi omawalitsuse asutuse wõi teenija poolt nende toimingu, määruse wõi korralduse tõendamiseks, järele wõi ümber tegi ehtsa dokumendi pähe tarwitamise sihiga wõi teades, et tema tegu selleks sihiks oli määratud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (441)

§ 407. Süüdlast selles, et ta isikutunnistuse wõi peatus-, sõidu- wõi puhkeloa järele wõi ümber tegi ehtsa dokumendi pähe tarwitamise sihiga wõi teades, et tema tegu selleks sihiks oli määratud, kui dokumenti ehtsa pähe tarwitati wõi edasi anti, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Rui:

1) ümbertegemine käis ainult neis dokumentides tähendatud tähtaja wõi wiibimiskoha kohta;

2) farnast dokumenti ehtsa pähe ei tarwitatud ega edasi ei antud,

siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Rui aga selles paragrahwis nimetatud dokumentide järele wõi ümbertegemine süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (442)

§ 408. Süüdlast jelles, et ta järele wõi ümber tegi ehtsa pähe tarwitamise sihiga wõi teades, et tema tegu selleks sihiks oli määratud:

- 1) terwise, elukombe wõi waesuse tunnistuse;
- 2) tunnistuse awaliku maksu, lõiwu wõi muu maksu kergenduse saamise wõi neist wabastamise kohta, wõi riiklise wõi omawalitsuslise abi saamise kohta;
- 3) asja, mis õiguse wõi kohustuse tekkimist, muutumist wõi kustumist wõib tõendada;
- 4) seaduse wõi sundusliku määrusega seatud plekktähe, shetoni wõi muu tõendusmärgi, mis tõendab lõiwu wõi muu maksu äramaksmist, wõi sellekohase wõimu poolt loa saamiseks tarwisminewa teo äratagemist, wõi sarnase loa saamist;
- 5) teenistuslepingu lehe wõi raamatu;
- 6) dokumendid, mida tarwitatakse teatiseks wõi paberite sisse tulemise wõi liikumise tõendamiseks, wõi asjaajamise wormide ja kommete täitmiseks;
- 7) tunnistuse, pileti wõi märgi, mis tõendawad õigust jahti pidada, kala wõi muud sarnast püüki toimetada, seeni korjata wõi muul wiisil warandust kasutada;
- 8) tunnistuse, pileti, wõi märgi, mis tõendawad õigust raudteel wõi muudel teedel sõita, wõi näitustele wõi ruumidesse minna, kus sisse minek iseäraliste tunnistuste, piletite wõi märkide järele lubatud on;
- 9) riigivalitsuse poolt lubatud loterii pileti, kui sarnaseid dokumente ehtsate pähe tarwitati wõi edasi anti, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Rui:

- 1) sarnase dokumendi läbi tõendatav asjaolu tõele wastab;
- 2) sarnast dokumenti ehtsa pähe ei tarwitatud ega edasi ei antud,

siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Rui aga jelles paragrahwis nimetatud dokumentide järele wõi ümbertegemine süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (443)

§ 409. Arsti, kes riigi wõi omawalitsuse teenistuses ei seisja ja süüdlane on teadwalt wale tunnistuse wäljaandmises terwislike seisukorra kohta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (444)

§ 410. Süüdlast jelles, et ta:

- 1) sellekohase wõimu ees teadwalt walesti tõendas asjaolu, mida sisse peab kantama perekonnaseisu, wõi notariaal wõi kreposti

aktidesse, või kreposti raamatusse, kui selle tõenduse põhjal sarnane akt tehti või tõestati, või sissekirjutus raamatusse kanti;

2) tunnistajana oma allkirjaga kinnitas dokumendi, mis seaduse põhjal sarnast kinnitust nõuab, kui see dokument või kinnitus seda asjaolu, mille kohta kinnitus käis, teadwalt walesti kirjeldas;

3) seaduse põhjal peetawates kaubaraamatutes või neist wäljakirjutatud kaubarwetes teadwalt walesti kirjeldas nende raamatute läbi tõendatavat asjaolu, kui nimetatud raamatud või arwed sellekohasele asutusele ette pandi sarnase asjaolu tõendamiseks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (445)

§ 411. Süüdlast selles, et ta teadwalt järele- või ümbertehitud või wale tõendust sisaldawat dokumenti ehtsa pähe tarwitas või edasi andis, karistatakse niisama kui sarnase dokumendi järele- või ümbertegemise või kokkuseadmise eest. (448)

§ 412. Süüdlast Eesti Wabariigi suure riigipitseri järeletegemises ehtsa pähe tarwitamise sühiga või teades, et tema tegu selleks sühiks oli määratud, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane teadwalt järeletehtud Eesti Wabariigi suure riigipitseri tarwitamises ükspuhas misfuguse sühiga. (449)

§ 413. Süüdlast selles, et ta ehtsate pähe tarwitamise sühiga või teades, et tema tegu selleks sühiks oli määratud, järele tegi pitseri või muu abinõu templi või muu tõendusmärgi pealepanemiseks riigi või omawalitsuse asutuse või teenija nimel, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (450)

§ 414. Süüdlast selles, et ta järele tegi wõõra wapi- või nimepitseri, või muu abinõu pitserit asetawa märgi pealepanemiseks, kui see järeletegemine sündis pitseri või abinõu tarwitamise sühiga ehtsate pähe, või teades, et tema tegu selleks sühiks oli määratud, ja sühiga eraisiku või eraasutuse waranduslistele huwidele kahju teha, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme kuu. (451)

§ 415. Süüdlast selles, et ta tõendusmärgi pealepanemiseks tarwitas:

1) teadwalt järeletehtud pitserit või muud abinõu, mis määratud oli templi või muu tõendusmärgi pealepanemiseks riigi või omawalitsuse asutuse või teenija nimel;

2) teadwalt järeletehtud wõõrast wapi- wõi nimepitserit wõi muud abinõu pitserit ajetawa märgi pealepanemiseks;

3) õiget pitserit wõi muud selle paragrahwi p.p. 1 wõi 2 nimetatud abinõu, teades, et tal selleks õigust ei olnud, wõi wastu selle isiku tahtmist, kelle nimel lõendusmärk peale pandi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui farnast pitserit wõi abinõu tarwitati dokumendi tõestamiseks, siis karistatakse süüdlast niifama kui dokumendi wõltsimise eest. (452)

22. peatükk.

Surmamine.

§ 416. Süüdlast tapmises, karistatakse:

sunnitööga mitte üle wiieteistkümne aasta. (453)

§ 417. Süüdlast selles, et ta tappis:

- 1) oma ema wõi seadusliku isa;
- 2) Eesti Wabariigi Riigivanema;
- 3) wälisriigi riigipea;
- 4) salgaga koos;
- 5) wiie aasta jooksul pärast karistuse ärakandmist tapmise eest, mis §§ 416—418 ette nähtud, karistatakse:

surmanuhtlusega wõi tähtajata sunnitööga. (454—456)

§ 418. Süüdlast selles, et ta tappis:

- 1) oma ülenewa wõi alanewa sugulase, abikaasa, wenna wõi õe;
 - 2) riigi wõi omawalitsuse teenija tema teenistuskohuste täitmisel wõi nende täitmise pärast;
 - 3) kaitsewäe wahtkonna tunnimehe;
 - 4) wiisil, mis paljude inimeste elule kardetaw oli;
 - 5) wiisil, mis tapetule iseäranis piinaw oli;
 - 6) kihwtitamise läbi;
 - 7) waritsemise abil;
 - 8) omakasu sihiga;
 - 9) teise raske kuriteo kordasaatmise hõlbustamiseks,
- karistatakse:

tähtajata sunnitööga. (455)

§ 419. Süüdlast selles, et ta §§ 416—418 ettenähtud tapmist ette walmistas wõi et ta teise wõi mitme isikuga kokku leppis seesugust tapmist korda saata, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui tapmise kordajaatmiseks valmis seatud oli lõhkeaine või lõhkeabinõu, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (457)

§ 420. Süüdlast tapmises, mis karatseti ja täide saadeti juure hingelise ärewuse mõjul, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Kui sarnane hingeline ärewus oli kahjuaja poolt välja kutsutud seaduswastase wägivallega isiku kallal või raske teotamisega, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav. (458)

§ 421. Süüdlast tapmises, mis korda saadeti hädakaitse piiridest üleastumisel, kui see tapmine ei järgnenud kaitseks elu kallale kippumise või wägistamise vastu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (459)

§ 422. Süüdlast tapmises, mis korda saadeti tapetu tungiva palwe peale ja halastuse pärast tema vastu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kahe aasta.

Katse on karistatav. (460)

§ 423. Ema, kes süüdlane on väljaspool abielu sünititud lapse tapmises tema sünitamise ajal, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav. (461)

§ 424. Süüdlast abinõu kättetoimetamises enesetapmiseks, kui selle tagajärjeks enesetapmine oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (462)

§ 425. Süüdlast selles, et ta enesetapmisele awatles isikut alla kahekümne aastases wanaduses, või isikut, kes teadwalt oma teo iseloomust ja tähendusest ei wõinud aru saada või oma tegewust juhtida, või et ta sarnase isiku enesetapmisel kaasa aitas nõuga või juhatusfega, abinõu kättetoimetamisfega või takistuse kõrwaldamisfega, kui selle tagajärjeks enesetapmine või selle katse oli, karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta. (463)

§ 426. Süüdlast ettewaatmatalt surma tekitamises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui surma tekitamine selle tagajärjeks oli, et süüdlane tähelepanemata jättis seaduse või sundusliku määruse eeskirjad, mis

tema tegewusala kohta isikliku julgeoleku kaitseks antud, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Peale selle mõib kohus süüdlasele ära keelata sellel tegewus-
alal tegutseda, kus ta surma tekitas, kuuest kuust kuni kolme
aastani ja otsuse avalikult välja kuulutada. (464)

§ 427. Ema, kes süüdlane on oma ihuwilja surmamises, ka-
ristatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (465)

§ 428. Süüdlast raskejalgse naisterahwa ihuwilja surmami-
ses karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui ihuwilja surmamine süüdlasele äriasjaks oli, siis karis-
tatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui ihuwilja surmamine korda saadeti arsti wõi ämmaemanda
poolt, siis mõib kohus neile peale selle praktika ära keelata ühest
kuni viie aastani ja otsuse avalikult välja kuulutada.

Kui ihuwilja surmamine korda saadeti ilma raskejalgse enese
nõusolekuta, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta. (466)

23. peatükk.

Kehawigastamine ja wägivald isiku kallal.

§ 429. Süüdlast jelles, et ta tekitas: terwise rikkumist, mis
elule kardetaw; waimuhaigust; nägemise, kuulmise, keele, käe, jala
wõi sugutus- wõi sigituswõime kaotust; näo parandamata inetuks
tegewat rikkumist, karistatakse selle üliraske kehawigastuse eest:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Kui jarnase kehawigastuse tagajärjeks oli surm, siis karista-
takse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kümne aasta. (467)

§ 430. Süüdlast jelles, et ta tekitas terwise rikkumist, mis
elule mitte kardetaw aga jäädaw on, wõi mis küll ajutine on,
kuid keha orgaani tegewust katkestas, karistatakse selle raske
kehawigastuse eest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (468)

§ 431. Süüdlast selles, et ta tekitas muud terwise rikkumist peale nende, mis §§ 429 wõi 430 nimetatud, karistatakse selle kerge kehawigastuse eest:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui selle tagajärjeks oli üliraske kehawigastus wõi surm, wõi kui tegu korda saadeti teadwalt raskejalgsel naisterahwa kallal ja selle tagajärjeks oli enneaegne sünnitamine ja ihuwilja surm, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw. (469)

§ 432. Süüdlast kehawigastuse tekitamises, mis kawatseti ja täide saadeti suure hingelise ärewuse mõjul, karistatakse:

kui wigastus üliraske oli —

wangimajaga mitte üle kuue aasta,

kui wigastus raske oli —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

kui wigastus kerge oli —

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui sarnane hingeline ärewus oli kahjujaaja poolt wälja kutsutud seaduswastase wägimallaga isiku kallal wõi raske teotamisega, siis karistatakse süüdlast:

kui wigastus üliraske oli —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

kui wigastus raske oli —

wangimajaga mitte üle ühe aasta,

kui wigastus kerge oli —

arestiga mitte üle kuue kuu.

Ratse on karistataw. (470)

§ 433. Süüdlast kehawigastuse tekitamises:

1) oma emale, seaduslikule isale wõi muule ülenenale sugulasele;

2) Eesti Wabariigi Riigivanemale;

3) wälisriigi riigipeale;

4) riigi wõi omawalitsuse teenijale tema teenistuskohuste täitmisel wõi nende täitmise pärast;

5) kaitsemäe wahtkonna tunnimehele;

6) wiisil, mis kahjujaajale iseäranis piinaw oli,

karistatakse:

kui wigastus üliraske oli —

sünnitööga mitte üle kümne aasta,

kui wigastus raske oli —
 wangimajaga mitte üle kuue aasta,

kui wigastus kerge oli —
 wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui seejalgune kehawigastus kawatseti ja korda saadeti suure hingelise ärewuse mõjul, siis karistatakse süüdlast:

kui wigastus üliraske oli —
 sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või wangimajaga mitte üle kuue aasta,

kui wigastus raske oli —
 wangimajaga mitte üle kolme aasta,

kui wigastus kerge oli —
 wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratse on karistatav. (471 ja 472)

§ 434. Süüdlast üliraske või raske kehawigastuse tahtlikes tekitamises hädakaitse piiridest üleastumisel, kui see wigastus ei järgnenud kaitseks elu kallale kippumise või wägistamise vastu, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (473)

§ 435. Süüdlast kehawigastuse ettevaatamatalt tekitamises karistatakse:

kui wigastus üliraske või raske oli —
 arestiga mitte üle kuue kuu,

kui wigastus kerge oli —
 arestiga mitte üle ühe nädala või rahatrahwiga mitte üle kahetuhanda wiiesaja marga.

Kui farnane wigastus selle tagajärjeks oli, et süüdlane tähelepanemata jättis seaduse või fundusliku määruse eeskirjad, mis tema tegewusala kohta isikliku julgeoleku kaitseks antud, siis karistatakse teda:

kui wigastus üliraske või raske oli —
 wangimajaga mitte üle kuue kuu,

kui wigastus kerge oli —
 arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus süüdlasele ära keelata sellel tegewusalal tegutseda, kus ta kehawigastuse tekitas, kuuest kuust kuni kahe aastani ja otse awalikult wälja kuulutada. (474)

§ 436. Süüdlast tahtlises löömises või muus vägivallateos, mis kehapuutumatuft rikkus, karistatakse selle vägivalla eest ifiku kallal:

arestiga mitte üle kuue kuu. (475)

§ 437. Süüdlast § 436 ettenähtud vägivallas ifiku kallal § 433 nimetatud ifikute vastu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui sarnane vägivald ifiku kallal kawatseti ja täide jaadeti suure hingelise ärewuse mõjul, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratse on karistatav. (476)

§ 438. Süüdlast § 436 ettenähtud vägivallas ifiku kallal võidakse karistuseft wabastada:

1) kui vägivald ifiku kallal välja kutsjutud oli kahjusaja poolt ühewäärilise või raskema vägivallaga ifiku kallal või ühewäärilise või raskema teotamisega;

2) kui kahjusaja temale tajus ühewäärilise või raskema vägivallaga ifiku kallal või ühewäärilise või raskema teotamisega.

Need eeskirjad jääwad tarwitamata, kui vägivald ifiku kallal korda jaadeti riigi või omawalitsuse teenija vastu tema teenistuskohuste täitmisel või nende täitmise pärast. (477)

§ 439. Süüdlast § 436 ettenähtud vägivallas ifiku kallal välisriigi jaadiku või woliniku vastu karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selle paragrahwi esimeses jaos nimetatud vägivallas ifiku kallal muu diplomaatliku agendi vastu, kui sarnane vägivald korda jaadeti tahtmisega tema riigi walitsusele lugupidamatuft awaldada. (478)

§ 440. Auru- või merelaewa teenijat või reisijat, kes süüdlane on kerge kehawigastuse tekitamises auru- või merelaewa kaptenile, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga sarnane teenija või reisija korda saatis wägivalla ifiku kallal, mis § 436 ette nähtud, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui selle paragrahwi esimeses või teises jaos nimetatud süütegu kawatseti ja täide jaadeti suure hingelise ärewuse mõjul, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme kuu. (479)

24. peatüff.

Hädaohtu jätmine.

§ 441. Kes seaduse, oma peale wõetud kohustuse wõi perekondliku wahekorra põhjal kohustatud hoolt kandma niifuguse isiku eest, kes oma lapseasuse, raugandõruse, kehawea, haiguse wõi meelemõdistuseta wõi muu abita oleku pärast iseene eest hoolitseda wõi ennaft kaitsta ei suuda, ja süüdlane on selle isiku abita jätmises tingimustel, kus abitu elu teadwalt hädaohus oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui abita jäetud isik, kes enese eest hoolitseda wõi ennaft kaitsta ei suuda, olgugi süüdlase hoole all ei seisnud, kuid tema poolt tingimustes oli pandud, kus abitu elu teadwalt hädaohus oli, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (489)

§ 442. Kes seaduse, oma peale wõetud kohustuse wõi perekondliku wahekorra põhjal kohustatud hoolt kandma niifuguse isiku eest, kes oma lapseasuse, raugandõruse, kehawea, haiguse, wõi meelemõdistuseta wõi muu abita oleku pärast iseene eest hoolitseda wõi ennaft kaitsta ei suuda, ja süüdlane on selle isiku tahtliliselt abita jätmises tingimustel, kus tema elu hädaohus ei olnud ja tõenäoline oli, et teised inimesed teda leiawad, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (490)

§ 443. Süüdlast jelles, et ta, olles teise isiku elu hädaohus oleku tunnistajaks, sellest hädaohust wastawale wõimule ei teatanud, wõi abi ei andnud wõi ei muretsenud, mida ta oleks wõinud anda wõi muretseda ilma tõsise kartuseta enese wõi teiste pärast, kui selle tagajärjeks oli abitarwitaja surm wõi üliraske kehawigastus, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (491)

§ 444. Auru- wõi merelaewa kaptenit, kes süüdlane on selles, et ta omawoliliselt wõi pettuse abil auru- wõi merelaewa teenija wõi reifija maha jättis tingimustel, kus mahajäetu elu teadwalt hädaohus oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb ka mõne muu laewa juht, jamuti ka woorimees wõi teejuht, kes süüdlane on selles, et ta omawoliliselt wõi pettuse abil laewa teenija, reifija wõi teekäija maha jättis tingimustel, kus mahajäetu elu teadwalt hädaohus oli. (492)

§ 445. Lootsi või muud sadama või ranna juhti, kes süüdlane on selles, et ta laewale, kes signaali läbi abi otsis või teadwalt hädaohus oli, abi ei andnud, kui tal võimalus oli jarnast abi anda, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui jarnane abita jätmise sündis auru- või merelaewa kapteni või teistliiki laewa juhi poolt, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse kapteniks, laewa juhiks, lootfiks või sadama või ranna juhiks olla ühest kuni viie aastani. (493)

§ 446. Süüdlast selles, et ta täitmata jättis seaduse või sundusliku määruse eeskirjad merehädasse sattunud laewale abiandmise kohta, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui nende eeskirjade täitmatajätmise ähwardas isiklikku julgeolekut, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (494)

§ 447. Auru- või merelaewa kaptenit või teistliiki laewa või raudteerongi või weduri juhti, kes süüdlane on selles, et ta hädaohu ajal tarwitusele ei võtnud wastawaid abinõusid laewa, rongi või weduri, või laewal, rongil või weduril reisiija või teenija päästmiseks, või et ta laewalt, rongilt või wedurilt lahkus enne kui sealjamas wiibivad teised isikud jeda tegid, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse auru- või merelaewa kapteniks, või teistliiki laewa, raudteerongi või weduri juhiks olla ühest kuni viie aastani. (495)

§ 448. Laewa teenijat, kes süüdlane on teenistuskohuste rikumises laewa ähwardama hädaohu ajal, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (496)

§ 449. Süüdlast selles, et ta täitmata jättis seaduse või sundusliku määruse eeskirjad haigele või meelemõistusteta olekus olijale abiandmise kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (497)

25. peatüff.

Süüteod isikuvabaduse vastu.

§ 450. Süüdlast isikuvabaduse võtmises kinnipidamise või kinnihoidmise läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui sarnane isikuvabaduse võtmine kestis üle ühe nädala, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Katse on karistatav. (498)

§ 451. Süüdlast isikuvabaduse võtmises kinnipidamise või kinnihoidmise läbi:

- 1) emalt, seaduslikult isalt või muult ülenewalt sugulaselt;
- 2) riigi või omavalitsuse teenijalt, tema teenistuskohuste täitmisel või nende täitmise pärast;

3) kaitsewäe wahtkonna tunnimehelt;

4) wiisil, mis hädaohtlik oli isiku elule, kellelt wabadus wõeti, või mis temale piina sünnitas,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui sarnane isikuvabaduse võtmine kestis üle ühe nädala, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav. (499)

§ 452. Süüdlast isikuvabaduse võtmises kinnipidamise või kinnihoidmise läbi:

1) waimuhaigete haigemajas — teadwalt mitte waimuhaigelt isikult;

2) pordumajas — naisisikult,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui sarnane isikuvabaduse võtmine kestis üle ühe nädala, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav. (500)

§ 453. Süüdlast:

1) orjaks müümises või andmises;

2) neegritega kauplemises;

3) otsekohesest või muus osavõtmises sarnasest kauplemisest, või laeva kordaseadmises või sõjariistu panemises sarnaseks kauplemiseks,

karistatakse:

selle paragrahvi p.p. 1 või 2 ettenähtud juhtumustel —
sunnitööga mitte üle kaheksa aasta,

selle paragrahvi p. 3 ettenähtud juhtumustel —
vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Laenu, mida sarnaseks seadusvastaseks kauplemiseks tarvitati, või mis selleks otstarbeks korda oli seatud või sõjariistu pandud, võetakse ära. (501)

§ 454. Süüdlas:

1) alla neljateistkümnepäevase vanuse lapse riisumises või peitumises;

2) alla neljateistkümnepäevase lapse ümbervahetamises,
karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui laps riisuti, peideti või ümber vahetati kerjamise või muu kõlblusvastase tegemise otstarbel, või omakasu tõukel või sihiga lapselt tema perekonnaseisu õigusi ära võtta, siis karistatakse süüdlas:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (502)

§ 455. Süüdlas, kes, et ta tahtlises tagasi ei andnud omavoliliselt võetud või kinnipeetud last, kes alla neljateistkümnepäevase vanuse, selle vanemate või neid asendava isiku seadusliku nõudmise peale vaatamata, kui seejulguse mittetagasiandmine või kinnipidamine ei sünninud halastuse pärast lapse vastu, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (503)

§ 456. Süüdlas, kes, et ta teada ei andnud kahe nädala jooksva kohalikule politseile, vanematele või neid asendavale isikule oma juurde jäetud heitlastest või äraeksinud lastest, kes alla neljateistkümnepäevase vanuse, karistatakse:

rahatrühmiga mitte üle kümnetuhande marga. (504)

§ 457. Süüdlas:

1) neljateistkümnepäevase kuni kuueteistkümnepäevase alleelise naisisiku riisumises ilma tema nõusolekuta, või olgugi tema nõusolekul, kuid tema süütuse kurjasti tarvitamisega;

2) kuueistkümmne aastaseks saanud naisifiku riifumises ilma tema nõusolekuta,

kui riifumine sündis sugukõlwatuise sühiga,
karistatakse:

selle paragrahwi p. 1 ettenähtud juhtumusel —
wangimajaga mitte üle kuue aasta,

selle paragrahwi p. 2 ettenähtud juhtumusel —
wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Wiimase karistuse alla langeb ka süüdlane selles, et ta riifus neljateistkümmne kuni kahekümne aastase naisifiku ilma tema nõusolekuta, sühiga selle juhtumuse awalikuks tegemise läbi naisifiku au rikkuda.

Katse on karistataw. (505)

§ 458. Süüdlast abielus mitteolija naisifiku riifumises abiellu astumise otstarbel ilma tema nõusolekuta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Katse on karistataw. (506)

§ 459. Süüdlast selles, et ta wägiwallaga ifiku kallal, wõi karistatawa ähwardusega wõi wanemlise, eestkostlise wõi muu wõimu kuritarwitusega sundis teist ifikut midagi täitma wõi sündida laskma, mis sunnitawa õiguft wõi kohust rikkus, wõi loobuma õiguse teostamisest wõi kohuse täitmisest, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Katse on karistataw.

Kui sundijal oli küllalt põhjust eeldada, et ta sundimisega oma õiguft teostab, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (507)

§ 460. Süüdlast selles, et ta katsus sundida teist ifikut wägiwallaga ifiku kallal, wõi karistatawa ähwardusega, wõi wanemlise, eestkostlise wõi muu wõimu kuritarwitusega rasket kuritegu wõi kuritegu korda saatma, karistatakse:

kui sundis korda saatma rasket kuritegu —
wangimajaga mitte üle kolme aasta,

kui sundis korda saatma kuritegu —
wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui sarnase sundimise tagajärjeks oli raske kuriteo wõi kuriteo kordasaatmine wõi nende karistataw katse, siis karistatakse süüdlast:

kui fundis korda saatma rasket kuritegu —
 wangimajaga mitte üle kuue aasta,
 kui fundis korda saatma kuritegu —
 wangimajaga mitte üle kahe aasta. (508)

§ 461. Süüdlast jelles, et ta töölisti fundis wägivaldaga isiku kallal wõi karistatava ähwardusega § 352 ettenähtud streiki toime panema, kaasa wõi edasi streikima, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (509)

§ 462. Süüdlast jelles, et ta tahtliselt ähwardas surmata ähwardatavat isikut wõi tema perekonna liiget, wõi neilt wabadust wõtta, wõi toime panna wägivaldset isiku kallale kippumist nende wastu, wõi häwitada nende warandust sütituse, plahwatuse wõi uputuse läbi, kui sarnane ähwardus kahjusaaajas kartust selle teostamise wõimaluse kohta wõis äratada, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui nimetatud ähwardus tehti kirjalikult wõi jähiti:

1) ema, seadusliku isa wõi muu ülenema sugulase wastu;
 2) riigi wõi omawalitsuse teenija wastu tema teenistuskohuste täitmisel wõi nende täitmise pärast, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (510)

§ 463. Süüdlast jelles, et ta:

1) tahtliselt ära ei läinud wõõrast elutsetawast hooneist wõi muust ruumist, peremehe wõi teda asendawa isiku nõudmise peale waatamata;

2) tahtliselt wiibis wõõras elutsetawas hoones wõi muus ruumis öösel ilma peremehe wõi teda asendawa isiku teadmata, kui süüdlane oli läinud sarnasesse hoone wõi ruumi salaja wõi omawoliliselt,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (511)

§ 464. Süüdlast jelles, et ta tahtliselt tungis wõõrasse hoone wõi muusse ruumi wõi aiaga ümbritsetud kohta wägivaldaga isiku kallal, wõi karistatava ähwardusega, wõi walewõtmega abil, wõi tõkete rikkumisega wõi kõrwaldamisega, mis sissepääsemist takistasid, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui sarnane sissetungimine korda saadeti öösel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui sarnane sissetungimine korda saadeti öösel kahe või rohkem isiku poolt, kes aga karistatawat rahwakoondumist ei sünnitanud, või ühe isiku poolt, kes sõjariistus oli, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratse on karistatav. (512)

26. peatükk.

Sugufõlvatud teod.

§ 465. Süüdlast kiimalises teos:

1) alla neljateistkümne aastase lapse kallal;

2) neljateistkümne kuni kuueteistkümne aastase allealise kallal ilma tema nõusolekuta, või olgugi tema nõusolekul, kuid tema süütuse kurjasti tarvitamisega,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (513)

§ 466. Süüdlast kiimalises teos kuueteistkümmend aastat waks saanud naisisiku kallal ilma tema nõusolekuta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (514)

§ 467. Süüdlast §§ 465 või 466 ettenähtud kuritegudes:

1) tema võimu või hoole all oleva isiku kallal;

2) isiku kallal, keda selleks sunniti vägiwallaga isiku kallal, või tapmise, üliraske või raske kehavigastuse ähwardusega, mis sihitud oli ähwardatava enese või tema perekonna liikme vastu, kui sarnane ähwardus kahjusajajas kartust selle teostamise võimaluse kohta wõis äratada;

3) naisisiku kallal, kui kiimaline tegu koos käis neitsirikkega, kuid ilma suguühenduseta,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (515)

§ 468. Süüdlast pederastias:

1) neljateistkümne kuni kuueteistkümne aastase allealise kallal, ilma tema nõusolekuta või olgugi tema nõusolekul, kuid tema süütuse kurjasti tarvitamisega;

2) ifiku kallal, kes teadwalt ei wõinud aru saada tema kallal tehtawa teo ifeloomust ja tähenduselt, wõi oma tegewust juhtida, olgu waimutegewuse haiguslise rikisoleku, wõi meelemõistufeta oleku, wõi kehaweast wõi haiguselt olenewa mõistuslise arenematuft tagajärjel;

3) ifiku kallal, kellel ei olnud wõimalust süüdlasele wastu hakata ja kes pederastlufe teoga nõus ei olnud,

karistatakfe:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui pederastline tegu korda saadeti:

1) alla neljateistkümne aastafe lapfe kallal;

2) süüdlase wõimu wõi hoole all olewa ifiku kallal;

3) ifiku kallal, keda selleks sunniti wägivalllaga ifiku kallal, wõi tapmife, üllraske wõi raske kehawigastufe ähwardufega, mis fihitud oli ähwardatawa enefe wõi tema perekonna liikme wastu, kui farnane ähwardus kahjufaajas kartust selle teostamife wõimalufe kohta wõis äratada;

4) ifiku kallal, kes selleks meelemõistufeta olekusfe oli wiidud wägivallla tarwitaja enefe poolt wõi tema ofawõtmifel,

fifis karistatakfe süüdlast:

funnitööga mitte üle kahekfa aasta.

Ratfe on karistataw. (516)

§ 469. Süüdlast fuguühendusfes selleks tema poolt ärameelitatud neljateistkümne kuni kahekümne aastafe neiuga, kes süüdlase wõimu wõi hoole all oli, karistatakfe:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (517)

§ 470. Süüdlast weresegamifes alanewa wõi ülენewa fugalafega, karistatakfe:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratfe on karistataw

Alanew fugalane, kes alla neljateistkümne aasta wana oli, wabastatakfe karistuselt. (518)

§ 471. Süüdlast weresegamifes oma täis- wõi poolwenna wõi -õega, karistatakfe:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratfe on karistataw.

Rüügfugulane, kes alla neljateistkümne aasta wana oli, wabastatakfe karistuselt. (519)

§ 472. Süüdlast suguühenduses:

1) allealise neljateistkümne kuni kuueiteistkümne aastase nais-
isikuga ilma tema nõusolekuta, või olgugi tema nõusolekul, kuid
tema süütuse kurjasti tarvitamisega;

2) naisisikuga, kes teadvalt ei võinud aru saada tema kallal
tehtava teo iseloomust ja tähendusest või oma tegemust juhtida,
olgu waimutegemuse haiguslise rikisoleku, või meelemõistufeta
oleku, või kehaweast või haigusest olenewa mõistuslise arenema-
tuse tagajärjel;

3) naisisikuga, kellel ei olnud võimalust süüdlasele wastu ha-
kata ja kes suguühendusega nõus ei olnud,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (520)

§ 473. Süüdlast suguühenduses allealise neljateistkümne kuni
kuueiteistkümne aastase naisisikuga ilma tema süütuse kurjasti
tarvitamiseta, kuid ära kasutades selleks tema abita olekut, ka-
ristatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (521)

§ 474. Süüdlast suguühenduses:

1) alla neljateistkümne aastase lapsiga;

2) naisisikuga, keda selleks sunniti wägiwallaga isiku kallal,
või tapmise, üliraske või raske kehawigastuse ähwardusega, mis
sihitud oli ähwardatava enese või tema perekonna liikine wastu,
kui sarnane ähwardus kahjusaajas kartust selle teostamise wõima-
luse kohta wõis äratada;

3) naisisikuga, kes selleks meelemõistufeta olekusse oli wiidud
wägiwalla tarwitaja enese poolt või tema ofawõtmisel,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle kümne aasta. (522)

§ 475. Süüdlast §§ 472—474 ettenähtud suguühenduses:

1) alanewa või ülenewa sugulasega;

2) tema wõimu või hoole all olewa isikuga,

karistatakse:

§§ 472 või 473 nimetatud juhtumustel —

sunnitööga mitte üle kahetse aasta,

§ 474 nimetatud juhtumustel —

sunnitööga mitte üle kaheteistkümne aasta. (523)

§ 476. Süüdlast alla kahäkümne aastase naisifiku kupeldamises fukukölvatufe otstarbega, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistufega käib kaafas öiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui fiiüdlane kupeldas naist, tütart, wõi tema wõimu wõi hoole all olewat naisifikut wõi feefugust ifikut, kellega fuguühendamise eest karistatakse §§ 470—475 järele, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistufe alla langeb fiiüdlane selle paragrahwi efimeses jaos ettenähtud kupeldamises, kui see temale äriasjaks oli. (524)

§ 477. Wanemat, eestkoftjat, hooldajat wõi ifikut, kes alla feitsmeteifskümne aastase allealife järele walwab wõi kes nende teenija on, kui nad fiiüdlased on kaafamöjumises feefugufe allealife fukukölvatufele, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistufega käib kaafas öiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (525)

§ 478. Süüdlast jelles, et naisifikut fukukölvatufega äri ajama kaldutas wägiwallaga ifiku kallal, wõi tapmise, üliraske wõi raske kehawigastufe ähwardufega, mis fihitud oli ähwardatawa enefe wõi tema perekonna liikme wastu, wõi pettufega, wõi oma wõimu kuritarwitufega tema üle, wõi tema abita olekut wõi äri-rippumust enefest selleks ära kafutades, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistufega käib kaafas öiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Ratse on karistataw. (526)

§ 479. Süüdlast jelles, et ta alla kahäkümne aastast naisifikut kaldutas Eesti Wabariigift wälja föitma fihiga teda faata fukukölvatufe ärile wäljaspool Eesti Wabariiki, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistufega käib kaafas öiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui feefugune kaldutamine korda faadeti eelmises (478) paragrahwis ettenähtud wiifil, siis karistatakse süüdlast rippumata kahju-jaaja wanadufest:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui aga tõestatakse, et süüdlasele eelmises (478) ja käesolevas paragrahvis nimetatud kuriteod äriasjaks olid, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (526¹)

§ 480. Meesifikut, kes süüdlane on selles, et ta omale äri-
asjana saavutas waranduslist kaju sugukõlwatuslega äri ajama
naisifiku käest, kes tema mõju all seisis või temast ära rippus,
või kui süüdlane kajatut selleks tema abita olekut, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ette-
nähtud alustel.

Sama karistuse alla langeb isik, kes süüdlane on selles, et ta
rekruteeris äriasjana naisifikuid pordumajades sugukõlwatuslega äri
ajama sihiga sellest waranduslist kaju saada. (527)

§ 481. Süüdlast seatud eeskirjade täitmatajätmises, mis olid
määratud sugukõlwatuse eemaldamiseks ja tema kahjulikkude taga-
järgede kõrvaldamiseks, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle
wiiekümnetuhande marga. (528)

§ 482. Süüdlast selles, et ta pordumaija wõttis teadwalt alla
kahekümne aastase naisifiku, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (529)

27. peatükk.

Teotamine.

§ 483. Süüdlast tahtlikes isiklikus haavamises seesuguse üm-
berkäimise või awalduise läbi, mis häbistas haawatut ennast või
tema perekonna, olgugi furnud, liiget, karistatakse selle teota-
mise eest:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle
wiiekümnetuhande marga. (530)

§ 484. Süüdlast selles, et ta teotas § 483 ettenähtud isik-
liku haavamise läbi:

- 1) oma ema, seaduslikku isa või muud ülenuwat sugulast;
- 2) riigi või omawalitsuse teenijat, tema teenistuskohuste täit-
misel või nende täitmise pärast;
- 3) kaitsewäe wahtkonda, tema tunnimeest, wäeosa või mees-
konda.

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb auru= wõi merelaewa teenija wõi reifija, kes süüdlane on auru= wõi merelaewa kapteni teotamises § 483 ettenähtud isikliku haavamise läbi. (532)

§ 485. Süüdlast teotamises § 483 ettenähtud isikliku haavamise läbi laialilaotatud wõi awalikult wäljapandud trükitootes, kirjas wõi kujutuses, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (533)

§ 486. Süüdlast Eesti Wabariigi Riigivanema teotamises § 483 ettenähtud isikliku haavamise läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 487. Süüdlast laimamises, olgugi laimatava äraolekul, teda häbistawa asjaolu avaldamise läbi, karistatakse selle teotamise eest:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (531)

§ 488. Süüdlast jelles, et ta teotas § 487 ettenähtud laimamise läbi:

- 1) oma ema, seaduslikku isa wõi muud ülenevat sugulaist;
- 2) riigi wõi omawalitsuse teenijat, tema teenistuskohuste täitmisel wõi nende täitmise pärast;
- 3) kaitsewäe wahtkonda, tema tunnimeest, wäeosa wõi meeskonda,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb auru= wõi merelaewa teenija wõi reifija, kes süüdlane on auru= wõi merelaewa kapteni teotamises § 487 ettenähtud laimamise läbi. (532)

§ 489. Süüdlast teotamises § 487 ettenähtud laimamise läbi laialilaotatud wõi awalikult wäljapandud trükitootes, kirjas wõi kujutuses, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Seefuguse teotamise korral karistatakse ka perioodilise trükitoote wäljaandjat, kuigi ta selle paragrahwi esimese jao järele süüdi ei ole:

tafurahaga mitte üle saja marga iga läbikäiwusse saadetud eksemplaari eest. (533)

§ 490. Süüdlast Eesti Wabariigi Riigivanema teotamises § 487 ettenähtud laimamise läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kahe aasta.

§ 491. Süüdlast §§ 483 või 487 ettenähtud teotamises või-dakse karistusest wabastada:

1) kui teotamine oli välja kutsutud kahjusaaja enese poolt ühewäärilise või raskema wägiwalla läbi isiku kallal või ühe-wäärilise või raskema teotamise läbi;

2) kui kahjusaaja tafsus temale ühewäärilise või raskema wägiwallaga isiku kallal või ühewäärilise või raskema teota-misega. (536)

§ 492. Laimawa asjaolu awaldamine ei loeta karistatawaks laimamiseks, kui süüalune tõeks teeb:

1) et awaldatud asjaolu tõele wastab, või

2) et tal oli küllaldaw põhjus awaldatud asjaolu tõeliseks lugeda ja et ta seda awaldas riigi või feltskonna kasu pärast, või oma kohuse täitmise huwides, või oma või perekonna au kaitseks. (537)

§ 493. Süüdlane laimamises ei või ette tuua tõendusil awal-datud asjaolu tõelikkuse äranäitamiseks ja ei võida teda wabas-tada wastutusest § 492 põhjal, kui nimetatud asjaolu käib:

1) wälisriigi riigipea, jaadiku, wolitatud asjaajaja või muu diplomaatlise agendi kohta;

2) laimatud isiku era- või perekonnaelu kohta ja kui seal-juures awaldamine oli korda jaadetud laialilaotatud või awalikult wäljapandud trükitootes, kirjas või kujutuses, või awalik-kus kõnes. (538)

§ 494. Teotamise eest süüdimõistmise korral võib kohus kahjusaaja palwel kohtuotsust awalikult välja kuulutada. (539)

§ 495. Süüdlast teadwalt wale asjaolu awaldamises, mis tööstuslikes või kaubanduslikes tegewuses usaldust halwab isiku, feltfi või asutuse wastu, või usaldust halwab isiku wõimete wastu tema kutse- või tegewuskohuste täitmise suhtes, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui awaldamine korda jaadeti laialilaotatud või awalikult wäljapandud trükitootes, kirjas või kujutuses, või awalikus kõ-nes, või sihiga waranduslist kahju sünnitada või waranduslist kasu saada, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (540)

§ 496. Süüdlast selles, et ta Eesti Wabariigis registreeritud usutunnistuslikku ühingusse kuuluwa isiku usutunnet tahtlisset awa-

likult haawas Sumala või ufutunnistusliku ühingu jultunud teotamise läbi, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

28. peatükk.

Galaduste avaldamine.

§ 497. Kes oma teenistuse või tegewuse järele kohustatud on salajas hoidma temale usaldatud teadet ja kes süüdlane on selles, et ta tahtlikult selle teate avaldas ilma mõjuwa põhjuseta, kui sealjuures avaldatud teade mõis waranduslist kahju sünnitada või laimata isikut, kelle kohta teade käis, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui sarnane avaldamine korda saadeti sühiga waranduslist kahju sünnitada või waranduslist kasu saada või laimata isikut, kelle kohta avaldatud teade käis, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (541)

§ 498. Süüdlast teadwalt wõõra kirja, telegrammi või muu paberi omawolilises lahtitegemises, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui süüdlane avaldas tema poolt lahtitehtud paberites sisalduwa teate, mis mõis laimata isikut, kelle kohta ta käis, siis karistatakse teda:

arestiga mitte üle kuue kuu. (542)

§ 499. Tööstusettewõtte teenijat või töolist, kes süüdlane on selles, et ta avaldas neid iseäralisi töötamiswiisid, mis selles ettemõttes tarwitati või kawatseti tarwitusele wõtta ja mis saladustena süüdlasele olid usaldatud, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui sarnane üleastumine korda saadeti sühiga ettemõttele waranduslist kahju sünnitada või enesele waranduslist kasu saada, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (543)

§ 500. Krediti- või kooperatiwasutuses, aktiwasutuses või osahisutuses teenistuses olewat isikut, kes süüdlane on selles, et ta

tahtlilselt avaldas teate, mis teadwalt seesuguse seltfi wõi asutuse saladus oli ja mis awaldamise alla ei käinud, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui sarnane awaldamine korda saadeti sihiga kahju teha nimetatud asutuse, seltfi wõi ühifuse krediidile wõi eraisikute krediidile, kes oma warandused wõi waranduslise huwi selle asutuse, seltfi wõi ühifuse kätte olid usaldanud, wõi sihiga enesele waranduslist kasu saada, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (544)

§ 501. Raubandusettewõttes teenistuses olevat isikut, kes süüdlane on selles, et ta avaldas selle ettewõtte ärisaladuse sihiga kahju teha ettewõtte peremehe krediidile wõi enesele waranduslist kasu saada, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (545)

§ 502. Riigi äri- wõi tulumaksu komisjoni kutsutud eksperti, kes süüdlane on selles, et ta avaldas saladuses hoitawaid teateid, mis puutuwad riigi äri- wõi tulumaksu maksjate waranduslise seifukorda, wõlakohustustesje, läbikäikudesje ja kasudesje, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui sarnane üleastumine korda saadeti sihiga kahju teha selle isiku aule wõi krediidile, kelle kohta awaldataw teade käis, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Peale selle kaotab süüdlane õiguse seesugusesse komisjoni eksperdina kutsutud saada kolme aasta jooksul. (546)

29. peatükk.

Waranduse rikkumine ja üldhädasohtlikud süüteo.

§ 503. Süüdlast wõõra waranduse tahtlises rikkumises karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui sünnitatud kahju üle wiiekümnetuhande marga ulatab, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui aga rikkumine wähetähtis oli, siis karistatakse jüüdlast:
rahaträhwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (547)

§ 504. Süüdlast jõe, kanaali, allika wõi kaewu ummista-
mises neisje feesuguste olluste pildumise läbi, mis wett ei riku,
karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga. (548)

§ 505. Süüdlast:

1) üldtarwitusel olewa maa= wõi weete wõi riigi wõi oma-
walitsuse päralt olewa ja üldtarwitusel seiswa ehituse wõi asja
tahtlikes rikkumises;

2) piiri, otsimistööde wõi uurimistööde märgi, wõi riigi wõi
omawalitsuse wõi nende poolt lubatud rajamistöode tegemise juu-
res teede ehitamise tarbeks, wõi riikliste maamõõtmistööde jaoks
ülespandud märgi tahtlikes rikkumises wõi ümberpaigutamises;

3) wõõra wiljapuu wõi aiawilja aia wõi külwi tahtlikes
rikkumises,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahaträhwiga mitte üle
wiiekümnetuhande marga.

Kui feesugune rikkumine wähetähtis oli, siis karistatakse
jüüdlast:

rahaträhwiga mitte üle wiietuhande marga. (549)

§ 506. Süüdlast felles, et ta rikkus:

1) riigi wõi omawalitsuse loaga ülesseatud awalikku mäles-
tusjammaft;

2) teaduse wõi kunsti asja, mis on awaliku raamatukogu,
muuseumi wõi muu riiklise, omawalitsuslise wõi feltskondlise
hoiukoha päralt;

3) ehitust, mida tarwitatakse riigi kaitseks wõi mis selleks
otstarbeks oli korda seatud;

4) riigi wõi omawalitsuse toiduainete ladu wõi kaitsewäe taga-
warade, laskemoona wõi muu kaitsewäe warustuse ladu;

5) hüdrotehnilist kõrgewäärtuslist ehitust, mida tarwitatakse
liikumise wõi niisutamise abinõuks wõi üleujutamise eemaldamise
abinõuks;

6) hoiatusmärki, mis teadwalt oli pandud isikliku julgeoleku
kaitseks;

7) wõõrast mitteelutsetawat hoonet wõi laewa;

8) wõõraid kariloomi jootmiskoha wõi toidutagawarade kihwi-
titamise, wõi taudi ülekanndmise läbi;

9) kalu mõõrais wetes wee kihwtitamise või plahwatuse tekitamise läbi;

10) wiinamarjapõõsast mõõras wiinamarja aias phylogera ülekandmise läbi,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratje on karistatav.

Sama karistuse alla langeb süüdlane hoiatusmärgi ümberpaigutamises, mis teadwalt oli pandud isikliku julgeoleku kaitsmaks. (550)

§ 507. Süüdlast jelles, et ta rikkus wee, gaasi, nafta või elektri juhtimise abinõu, mis üldtarvitusel oli, või mõõra tööstusettevõtte käimapanemise abinõu, kui seesugune rikkumine sünnitas abinõu töötamise seisakut või ähwardas isiklikku julgeolekut või waranduse puutumatuft, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (551)

§ 508. Süüdlast jelles, et ta rikkus:

1) mõõrast dokumenti, mis tõendada võis õiguse või kohustuse tekkimist, muutumist või kustumist;

2) mõõrast posti või telegraafi kirjawahetust, mis oli posti-telegraafi asutuse korralduses;

3) dokumenti, mis kuulus riigi või omavalitsuse asutuse asjatoimetuse,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane seesuguse dokumendi või kirjawahetuse peitmises või omastamises.

Ratje on karistatav.

Kui tehtud kahju on wähetähtis või kui süüdlane andis wabatahtlikult tagasi peidetud või omastatud dokumendi või kirjawahetuse enne kohtu otsuse, resolutsiooni või wandekohtunikku werdikti kuulutamist ja kui selle peitmise või omastamise tagajärjel ei olnud kahjulikke järeldusi, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (552)

§ 509. Süüdlast haura, haurasamba või ristri rikkumises karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratje on karistatav. (554)

§ 510. Süüdlast jelles, et ta rikkus:

1) wõdraft elutsetawat hoonet wõi laewa wõi seebugust mitte-elutsetawat hoonet, laewa wõi muud ruumi, kus tol ajal teadwalt inimene wiibis, kelle elu seebuguse rikkumise tõttu hädaohtu sattus;

2) wõdraft kaewandust wõi naftaallikat;

3) wõdraft tulekustutamise wõi päästmise abinõu, sihiga tulekahju kustutamist wõi hukkaminejate päästmist takistada;

4) wõdraft abinõu wõi ehitust, mida teadwalt tarwitati tööliste iplikliku julgeoleku kaitseks tööstusettewõttes, kaewandus-tööstuses wõi ehituse wõi mulla tööde juures,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw. (555)

§ 511. Süüdlast jelles, et ta rikkus üldisel wõi riigi wõi omawalitjuse tarwitusel olewat telegraafi wõi telefoni wõi era-tarwitusel olewat kõrgehinnalist telegraafi wõi telefoni, kui seebugune rikkumine nende töötamise seisakut sünnitas, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui seebugune telegraafi wõi telefoni rikkumine korda jaadeti sihiga riikliste wõi omawalitjusliste teadete edasiandmist seisma panna, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (556)

§ 512. Süüdlast jelles, et ta rikkus üldtarwitusel olewat weeteed, paisu, weemahalaskekohta, tammi, silda wõi muud ehitust, mis ülekäimiseks, laewafõiduks wõi üleujutamise eemaldamiseks määratud, kui seebugune rikkumine üleujutamist sünnitas wõi ühendust katkestas, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui seebuguse rikkumise läbi hädaoht tekkis inimese elule, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (557)

§ 513. Süüdlast jelles, et ta raudtee liikumist wõi laewafõidu hädaohhtlikuks tehes rikkus:

1) raudteed wõi raudtee liikuwat koosseisu;

2) auru- wõi merelaewa;

3) hoiatusmärki, mis seatud raudtee liikumise wõi laewafõidu julgeoleku kindlustamiseks,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse teenida raudteel, weeteel, auru- või merelaeval, samuti ka olla ehitajaks või töötlemõtjaks raudtee või auru- või merelaewade ehituste alal, ühest kuni wiie aastani.

Kui seefuguse rikkumise tõttu raudteerongi, auru- või mere-laewa õnnetus tekkis, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Kui aga seefugune rikkumine korda saadeti sihiga raudtee-rongi, auru- või merelaewa õnnetust tekitada, siis karistatakse süüdlast:

selle paragrahwi esimeses jaos nimetatud juhtumustel —

sunnitööga mitte üle kümne aasta;

selle paragrahwi teises jaos nimetatud juhtumustel —

tähtajata sunnitööga või sunnitööga mitte üle wiieteist-kümne aasta. (558)

§ 514. § 513 määratud karistuste alla ja selles nimetatud alustel langeb:

1) süüdlane selles, et ta raudtee liikumise või laewasõidu julgeolekut rikkudes walesti sarnast märki andis, mida tarwitatakse raudtee liikumise või laewasõidu julgeoleku kindlustamiseks;

2) raudtee, weeteel, auru- või merelaewa teenistuses olem isik, kes süüdlane on selles, et ta raudtee liikumise või weesõidu julgeolekut rikkudes eeskirju ei täitnud, mis seatud olid seadusega või fundusliku määrusega raudtee liikumise või laewasõidu julgeoleku kindlustamiseks. (559)

§ 515. Raudtee, auru- või merelaewa ehitajat, raudteewalitsuse liiget või muud isikut, kes juhatab või korraldas raudtee, või tema liikuma koosseisu, auru- või merelaewa ehitamist, parandamist või eksploateerimist, või kes walwas sarnase ehitamise, parandamise või eksploateerimise üle, ja kes süüdlane on selles, et ta tarwitas või tarwitada laskis teadwalt kõlbmata või mitte tarwilisel määral materjaali, või et ta teadwalt ei täitnud tehnilisi eeskirju või laskis sündida nende täitmatajätmist, või et ta abinõusid käsitusele ei wõtnud, mis tarwilikud olid raudtee või tema liikuma koosseisu, auru- või merelaewa julgeoleku kindlustamiseks liikumise juures, kui seefugune tegu rikkus raudtee liikumise või laewasõidu julgeolekut, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui seefuguse kuriteo tagajärjel tekkis raudtee rongi, auru- või merelaewa õnnetus, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Samade karistuste alla ja samal alusel langeb raudtee ehituse või raudtee liikumise koosseisu, auru- või merelaewa wastuwõtja, kes süüdlane on selles, et ta neid kõlbuliste pähe vastu wõttis teadwalt seefuguses mitterahuldawas seisukorras, mis eneses sisaldas hädahoitu raudtee liikumisele või laewasõidule. (560)

§ 516. Inseneeri, tehnikut või tööettemõtjat, kes süüdlane on kõlbmata või mitte tarwilisel määral materjaali tarwitamises või tehniliste eeskirjade täitmatajätmises ehitustööde juures, kui selle tagajärjel hoone, ehituse või nende osa fisiselangemine tekkis, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse ehitusi teha või ehitustöö ettemõtteid oma peale wõtta ühest kuni wiie aastani ja kohtuotsust awalikult välja kuulutada. (561)

§ 517. Süüdlast wõõra waranduse rikkumises süütuse, plahwatuse või uputuse läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui seefugusel wiijil rikuti wõõrast metsa, aeda, põlluwilja kõrrel, turbaraba, naftaallikat, ehituspuude, põletispuude, kauba, põllumajandusjaaduste, toiduainete, lõhkeainete või kergesti süttivate ainete või lõhkeabinõude ladu, mitteelutjetawat hoonet või laewa, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga see rikkumine asjade iseloomu või oleku või teo kordasaatmise tingimuste tõttu teadwalt ähwardas tulekahju, plahwatuse või uputuse laialilagunemise hädahuga nende hoonete, laewade, ruumide või kohtade peale, mis § 518 nimetatud, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Selle paragrahwi kolmandas jaos nimetatud juhtumisel langeb süüdlane samas jaos määratud karistuse alla, kuigi rikutud asjad tema omandus olid.

Ratse on karistataw. (562)

§ 518. Süüdlast selles, et ta rikkus süütuse, plahwatuse või uputuse läbi:

1) riigi või omawalitsuse asutuse ruumi, awalikku raamatukogu või muuseumi või muud riiklist, omawalitsuslist või seltskondlist teadus- või kunstiasjade hoiukohta;

2) elutsetawat hoonet wõi laewa, kaewandust wõi feefugust mitteelutsetawat hoonet, laewa, ruumi wõi muud kohta, kus tol ajal inimene teadwalt wiibis, kelle elu hädaohtu sattus, karistatakse:

funnitööga mitte üle wiieteistküümne aasta.

Kui see rikkumine korda saadeti mitme isiku kokkuleppel ja sealjuures korraga mitmes kohas linnas, alewis wõi külas, siis karistatakse süüdlast:

tähtajata funnitööga. (563)

§ 519. Süüdlast selles, et ta ette walmistas:

1) raudtee, selle liikuma koosfeisu wõi raudtee liikumise julgeoleku kindlustamiseks seatud märgi rikkumist sihiga raudtee rongi õnnetust tekitada;

2) auru- wõi merelaewa wõi laewasõidu julgeoleku kindlustamiseks seatud märgi rikkumist sihiga auru- wõi merelaewa õnnetust tekitada;

3) § 518 ettenähtud rikkumist, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb isik, kes teise wõi mitme isikuga kokku leppis selles paragrahwis ettenähtud süütegu korda saata. (564)

§ 520. Süüdlast selles, et ta ettevaatmataalt rikkus:

1) üldisel wõi riigi wõi omawalitsuse tarwitusel olewat telegraafi wõi telefoni, kui see rikkumine nende töötamise seisakut tekitas;

2) § 512 nimetatud asja, kui see rikkumine üleujutamist tekitas wõi ühendust katkestas,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmeküümnetuhande marga. (565)

§ 521. Süüdlast selles, et ta raudtee liikumist wõi laewasõitu hädaohtlikuks tehes ettevaatmataalt rikkus:

1) raudtee liini wõi raudtee liikumat koosfeisu;

2) auru- wõi merelaewa;

3) raudtee liikumise wõi laewasõidu julgeoleku kindlustamiseks seatud hoiatusmärki,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiieküümnetuhande marga.

Kui sellest tekkis raudtee rongi, auru= või merelaewa õnnetus, siis karistatakse süüdlaselt:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt ära võtta õiguse teenida raudteel, weeteel, auru= või merelaewal, samuti ka olla ehitajaks või töötewõtjaks raudtee, auru= või merelaewade ehituste alal ühest kuni wiie aastani. (566)

§ 522. § 521 määratud karistuste alla ja selles tähendatud alustel langeb:

1) süüdlane raudtee liikumise või laewaõidu julgeoleku kindlustamiseks seatud signaali ettevaatmatalt walesti andmises, kui selle läbi raudtee liikumise või laewaõidu julgeolek sai rikutud;

2) raudtee, weeteel, auru= või merelaewa teenija, kes süüdlane on raudteeliikumise või laewaõidu julgeoleku kindlustamiseks seatud seaduse või sundusliku määruse eeskirjade ettevaatmatalt täitmatajätmises, kui selle läbi raudtee liikumise või laewaõidu julgeolek sai rikutud;

3) § 515 nimetatud isik, kes süüdlane on selles, et ta ettevaatmatalt tarwitas või tarwitada laskis kõlbmata või mitte tarwilisel määral materjaali raudtee või selle liikuma koosseisu, auru= või merelaewa ehitamise, parandamise või eksploateerimise juures, või seefuguste ehitamise, parandamise või eksploateerimise järelewalwamise juures, või selles, et ta ei täitnud tehnilisi eeskirju, või nende täitmatajätmist lubas, või et ta abinõusid käsitusele ei wõtnud, mis tarwilikud olid raudtee või selle liikuma koosseisu, auru= või merelaewa julgeoleku kindlustamiseks liikumise juures, või et ta ettevaatmatalt wastu wõttis mitte-rahuloldawas seisukorras raudtee-ehituse, selle liikuma koosseisu, auru= või merelaewa, kui see raudtee liikumise või laewaõidu julgeolekut rikkus. (567)

§ 523. Süüdlaselt § 517 teises jaos ja § 518 nimetatud asja ettevaatmatalt rikkumises süütuse, plahwatuse või uputuse läbi, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (568)

§ 524. §§ 520—523 ettenähtud ettevaatmata teod ei loeta süütegudeks, kui süüdlase enese poolt või tema ülesandmise põhjal tema teo läbi tekitatud, neis paragrahwides tähendatud, hädaoht kõrwaldati, või kui tule, plahwatuse või uputuse mõju algusel juba ära lõpetati. (569)

§ 525. Süüdlaselt selles, et ta ei teatanud või õigel ajal ei teatanud raudtee wahile või muule isikule, kes walwas maa= või

meeteede julgeoleku üle, süüdlase poolt juhtumisi tehtud tee rikkumisest, mis selle peal liikumise hädasohtlikuks tegi, või süüdlase poolt juhtumisi tehtud hoiatusmärgi rikkumisest, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga. (570)

30. peatükk.

Leiutamatamatajätmine, wõõra waranduse omastamine ja usalduse furitarwitamine.

§ 526. Süüdlast selles, et ta teatud korras ei teatanud:

1) tema poolt leitud, teadmata kelle päralt olevast warandusest, mille wäärtus ulatab üle kolmesaja marga;

2) süüdlase karja hulka või tema maa peale tulnud teadmata kelle päralt olevast hulkuwast koduloomast,

karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande marga. (571)

§ 527. Süüdlast selles, et ta tahtliliselt oma kätte jättis omandamise sihiga või et ta tahtliliselt ära raiskas:

1) tema poolt leitud või tema juurde unustatud teadmata kelle päralt olewa waranduse, mille wäärtus ulatab üle kolmesaja marga;

2) teadmata kelle päralt olewa hulkuwa kodulooma, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (572)

§ 528. Süüdlast selles, et ta omastas:

1) wõõra maa seest tema poolt leitud peitewara;

2) tema poolt leitud või tema juurde unustatud wõõra waranduse või hulkuwa kodulooma, kelle peremees omastamise ajal süüdlasele teada oli,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui aga süüdlasele omastamise ajal teada oli, et peremees seda warandust taga otsib, või kui peremees selle tagasi andmist süüdlaselt nõudis, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (573)

§ 529. Süüdlast tema kätte usaldatud wõõra wallaswara omastamises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui omastatud varanduse väärtus üle viiekümnetuhande marga ulatab, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui omastatud varanduse väärtus üle viiekümne marga ei ulata, või kui süüdlane enne kohtuotsuse, =resolutsiooni või wande-kohtunikkude werdikti kuulutamist omastatud varanduse wabatahtlikult tagasi andis, või muul wiisil kahjusaajat rahuldab, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui aga selle paragrahwi kolmandas jaos ettenähtud omastamine kergemeelselt korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (574)

§ 530. Haigekassa juhatusel liikmeid, samuti ka ettevõtte omanikku, kus haigekassa olemas, või haigekassa asjade ajamiseks kinnitusameti poolt eriti määratud isikuid, kes süüdlased on jelles, et nad:

1) haigekassast rahalist toetust andsid isikule, kellel teadwalt selleks õigust ei olnud või kes haigekassa osanik ei olnud, või seesuguse isiku perekonna liikmele;

2) haigekassa raha või muud varandust teadwalt kulutasid seesuguste otstarbete peale, mis kassa põhikirjas ette ei ole nähtud, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui toetuse või ärakulutatud summa ulatab üle viiekümnetuhande marga, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui süüdlane enne kohtuotsuse, =resolutsiooni või wande-kohtunikkude werdikti kuulutamist wäljaantud toetuse või ärakulutatud summa või varanduse haigekassale wabatahtlikult tagasi andis või muul wiisil haigekassat rahuldab, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui aga selle paragrahwi kolmandas jaos ettenähtud kuritegu kergemeelselt korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu. (N. S. 1199¹)

§ 531. Pangakontori või rahawahetusasutuse pidajat, juhatajat või teenijat, samuti ka igapähe, kes wõõrast wallaswara hoiule, panti või muudeks teatawateks operatsioonideks wõtab, kui nad süüdlased on sarnase nendele usaldatud varanduse omastamises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (575)

§ 532. Isikut, kes riigi või omavalitsuse võimu poolt on volitatud abi andma tulekahju, rahva toetamisainete puuduse või muu seltskondliku õnnetuse läbi kannatajatele ja kes süüdlane on selles, et ta:

1) varandust omastas, mida kannatajatele pidi välja jagatama;

2) varandusest, mida pidi välja jagatama kannatajatele, omakasu tõukel abi andis isikule, kellel õigust ei olnud seda abi saada, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (576)

§ 533. Isikut, kes volikirja või muu seadusliku volituse järele kohustatud oli hoolt kandma võõra varanduse või varandusliku huvi eest ja kes süüdlane on oma volituse tarvitamises teadwalt varanduse või varandusliku huvi kahjuks, mis tema kätte oli usaldatud, kui sellest kuritarvitusest kahju järgnes, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui sünnitatud kahju üle viiekümnetuhande marga ulatab või kui see kuritarvitus eestkostja poolt korda saadeti eestkostevalise kahjuks, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Viimase karituse alla langeb ka eestkostja või hooldaja, kes süüdlane on tema valitsemise all oleva võõra wallaswara omastamises. (577)

§ 534. Heategewas, krediit- või kooperatiivafutuse, osatühituse või aktiaafeltsi teenijat, kes süüdlane on oma teenistusseisu tarvitamises teadwalt varanduse või varandusliku huvi kahjuks, mis tema hoole alla teenistuslal oli usaldatud, kui sellest kuritarvitusest kahju järgnes, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Oli aga kahju niivõrd suur, et sellest järgnes krediitafutuse asjade korratus või halwenemine, või et selle tõttu paljud isikud oma varanduse kaotasid, või kui sellest tekkis tähtis kahju kroonule, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langewad selles paragrahwis nimetatud isikud, kes süüdlased on teenistuslal nende käes oleva varanduse omastamises, või kes süüdlased on teenistuslal nende walwe all oleva varanduse warguses.

Viimasel juhtumusel on ka sarnane warguse katse karistatav. (578)

§ 535. Krediit- või kooperatiivafutuse, osaühifuse või aktsiaseltsi asjade juhatajat või korraldajat, kes süüdlane on:

1) sarnase afutuse, ühifuse või seltsi varanduse tarvitamises seesugusteks operatsioonideks, mis põhikirja järele lubatud ei olnud;

2) riigivalitsuselt ettevõtte vajaduste jaoks saadud kapitaalide tarvitamises mittewastawalt määratud otstarbele,

kuigi sarnane tegu korda saadeti nimetatud afutuse, ühifuse või seltsi otjuste täitmiseks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga sarnase teo tagajärjeks oli maksmiste seismapanek või nimetatud afutuse, ühifuse või seltsi maksujõuetuks tunnistamine, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla ja samal alusel langeb selles paragrahwis nimetatud isik, kes süüdlane on selles, et ta riigivalitsuselt ettevõtte vajaduste jaoks saadud kapitaalide mitte ainult määratud otstarbele wastawalt, waid üldse ettevõtte vajaduseks ei tarwitanud. (579)

§ 536. Aktsiaseltsi või osaühifuse afutajat või krediit- või kooperatiivafutuse, osaühifuse või aktsiaseltsi asjade juhatajat või korraldajat, kes süüdlane on:

1) teadwalt wale teadete andmises riigivalitsusele afutatawa aktsiaseltsi või osaühifuse üle seltsi või ühifuse afutamiseks loa nõutamise juures, kui seesugune wale teadete andmine wõis aktsionäridele või osanikkudele kahju sünnitada;

2) teadwalt wale teadete mahutamises afutuse, ühifuse või seltsi asjade seisju või arwete üle kuulutusel, aruandes, bilansis või ärraamatus;

3) teadwalt wale jaotusarwe ettepanemises dividendi wäljaarwamise ja wäljaandmise kohta;

4) obligatsioonide või pantkirjade wäljaandmises, mis põhikirja või sellekohaste eeskirjade järele kindlustatud ei olnud, või hoiupiletite wäljaandmises ilma wastawa hoiusumma wastuwõtmata;

5) obligatsioonide või muude wäärtpaberite wäljaandmises suuremas summas kui see lubatud oli,

kuigi see tegu korda saadeti nimetatud afutuse, ühifuse või seltsi otjuste täitmiseks, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (580)

31. peatiiff.

Wargus, röövimine ja väljapressimine.

§ 537. Süüdlast wõõra wallaswara riisumises salaja wõi awalikult, omastamise sihiga, karistatakse selle warguse eest:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Rohus wõib wangimaja pikendada kuni kahe aastani, kui wargus oli korda saadetud: iseäralise jultumusega; usalduse rikkimisega; tõkete wõi lukustuste kõrvaldamisega, mis takistabid pääsemist õue, hoone wõi muuse ruumi wõi hoiukohta; raudteerongi liikumise wõi selle peatuse ajal; õõsel; kui arwõdetud warandus kahjusaaja toitmiseks teadwalt hädatarwilik oli.

Kui riisutud waranduse wäärtus üle wiiekümnetuhande marga ulatab, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga riisutud waranduse wäärtus üle wiiekümne marga ei ulata, wõi kui süüdlane enne kohtuotsuse, =resolutsiooni wõi wandekohtunikkude werdikti kuulutamist riisutud waranduse waba=tahtlikult tagasi andis wõi kahjusaajat muul wiisil rahuldab, wõi kui wargus äärmise häda sunnil korda saadeti, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane § 508 nimetatud dokumendi wõi kirjawahetuse riisumises salaja wõi awalikult, omastamise sihiga.

Ratse on karistataw. (581)

§ 538. Süüdlast selles, et ta warastas:

1) warandust, selleks otstarbeks lahtikaawatud wõi rikutud hauast;

2) warandust, mis tulekahju, üleujutuse, laewaõnnetuse wõi muu seltskondlise õnnetuse hädaohus oli, kui wargus see suguse õnnetuse ajal korda saadeti;

3) kroonu sõjariistu, padrunid, püsifirohtu wõi muid asju, mis kuulusid pealetungimise wõi kaitse abinõude hulka, kui wargus äri=asjaks oli, wõi olgugi mitte äri=asjaks, kuid kui see korda saadeti ladudest wõi kaitsewäe hoiukohtadest wõi ruumidest,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (582)

§ 539. Süüdlast warguses elutsetawast hoonest, laewast wõi muust ruumist wõi sarnasest elutsemata ruumist, kus tol ajal teadwalt inimene wiibis, wõi aiaga ümbritsetud elutsetawa hoone õuest:

1) kui süüdlane ennast warustanud oli sõjariistaga wõi muu abinõuga kallaletungimiseks wõi kaitseks;

2) õõsel, kui sealjuures süüdlane sellesse ruumi wõi õue tungis walewõtme abil, wõi tõkete wõi lukustuste rikkumise abil, mis neisse pääsemist takistasid,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (583)

§ 540. Süüdlast warguses, mis korda saadeti:

1) õõsel mitme isiku poolt, kes olid ennast warustanud sõjariistaga wõi muu abinõuga kallaletungimiseks wõi kaitseks, elutsetawast hoonest wõi laewast wõi muust ruumist, wõi sarnasest elutsemata ruumist, kus tol ajal teadwalt inimene wiibis, wõi aiaga ümbritsetud elutsetawa hoone õuest, kui sealjuures süüdlane sellesse ruumi wõi õue tungis walewõtme abil wõi tõkete wõi lukustuste rikkumise abil, mis neisse pääsemist takistasid;

2) salgaga koos,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Ratse on karistataw. (584)

§ 541. Süüdlast hobusewarguses karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga süüdlane hobusewarguse korda saatis peale karistuse ärakandmist samuti hobusewarguse eest enne wiie aasta möödaminekut selle karistuse ärakandmise päewast arwates, wõi kui hobusewargus temale äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Ratse on karistataw. (585)

§ 542. Süüdlast § 537 esimeses ja teises jaos ettenähtud warguses, mis korda saadeti peale kahel korral karistuse ärakandmist warguse, rööwimise, wäljapressimise wõi kelmuse eest enne wiie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw. (586)

§ 543. Süüdlast warguses, mis korda saadeti peale karistuse ärakandmist mitte vähem kui kolmel korral warguse, röövimise, wäljapressimise wõi kelmuse eest enne wiie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga süüdlane mõne nimetatud süütegude eest karistusena ära kandis wangimaja üle ühe aasta ja uuesti kordasaadetud warguse eest enne nimetatud tähtaja möödaminekut kohtu poolt tunnistatakse wangimaja karistuse wääriliseks samuti üle ühe aasta, siis karistatakse teda:

funitööga mitte üle kaheksa aasta.

Ratse on karistataw. (587)

§ 544. Süüdlast wõõra wallaswara riisumises omastamise sihiga meelemõistusteta olekusse wiimise, kehawigastuse, karistatawa ähwarduse, wõi isiku kallal wägivalda tarwitamise abil, karistatakse selle röövimise eest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui rööwimine korda saadeti:

- 1) üliraske wõi raske kehawigastuse abil;
- 2) lahtisel merel;
- 3) mitme isiku poolt, kes selleks elutsetawasse hoone wõi muusse ruumi tungisid;
- 4) isiku poolt, kes oli ennast warustanud sõjariistaga wõi muu abinõuga kallaletungimiseks wõi kaitseks;
- 5) isiku poolt, kes mitte vähem kui kolmel korral karistuse ära kandnud oli warguse, röövimise, wäljapressimise wõi kelmuse eest, enne wiie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates,

siis karistatakse süüdlast:

funitööga mitte üle wiieteistkümnepäevase aasta.

Kui rööwimine korda saadeti salgaga koos, siis karistatakse süüdlast:

surmanuhtlusega wõi tähtajata funitööga.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane § 508 nimetatud dokumendi wõi kirjawahetuse riisumises käesolewas paragrahwis nimetatud tingimustel.

Ratse on karistataw. (589)

§ 545. Süüdlast jelles, et ta sihiga waranduslist kasu saada omale wõi teisele sundis kehawigastuse, karistatawa ähwarduse wõi isiku kallal wägivalda tarwitamise abil ära andma waranduslist

õigust või astuma muusse kahjulikku varandusliste tehingusse, karistatakse selle väljapressimise eest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui väljapressimine korda saadeti:

1) üliraske või raske kehavigastuse abil;

2) mitme isiku läbi, kes selleks tungisid elutsetamasse hoone või muusse ruumi;

3) isiku poolt, kes oli ennast varustanud sõjariistaga või muu abinõuga kallaletungimiseks või kaitseks;

4) salgaga koos;

5) isiku poolt, kes mitte vähem kui kolmel korral karistuse ära oli kandnud warguse, röövimise, väljapressimise või kelmuse eest, enne viie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates,

fiis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Ratse on karistatav. (590)

32. peatükk.

Kelmus.

§ 546. Süüdlast:

1) wõõra wallaswara riisumises omastamise sihiga pettuse abil;

2) awatlemises pettuse abil sihiga waranduslist kasu saada omale või teisele, waranduslist õigust ära andma või muusse kahjulikku warandusliste tehingusse astuma,

karistatakse selle kelmuse eest:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui kahju wiiekskümnest tuhandest margast üle ulatab, fiis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga kahju üle wiiekümne marga ei ulata või kui süüdlane enne kohtuotsuse, resolutsiooni või wandekohtunikkuude werdikti kuulutamist waranduse wabatahtlikult tagasi andis või kahju-saajat muul wiisil rahuldus, fiis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane § 508 nimetatud dokumendi või kirjavahetuse riisumises omastamise sühiga, pettuse abil.

Ratse on karistataw. (591)

§ 547. Süüdlast asja edasiandmises kriminaal seaduse poolt läbikäimuseks keelatud või süüteo läbi saadud asja pähe, kui tehingu järele tingitud hind täielik või osalt kätte saadi, karistatakse selle kelmuse eest:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Selle karistusega käib kaahas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Karistatava tehingu järele saadud raha või muu warandus võetakse süüdlaselt ära või nõutakse temalt sisse wastaw summa. (592)

§ 548. Süüdlast selles, et ta:

1) pantis, müüs või muul viisil võõrandas enne ostuhinna lõpulikku väljamaksmist masina, tööriista või muu wallaswara, mis jaotikauplusest järeelmaksuga oli ostetud, koduse majapidamise, põllumajapidamise (peale elawa inventaari) või tööstuse sisseaadesse kuulus ja mis tarwitamiseks, mitte aga äratarwitamiseks, või edasimüümiseks määratud oli;

2) warjas või pantis, müüs või muul viisil võõrandas ilma wäikelaenu asutuse nõusolekuta asja, mis selle asutuse poolt saadud laenu eest oli omandatud ja selle laenu kindlustuseks pidi olema, kuid laenaja tarwitamiseks oli jäetud, kui laenusumma weel täielik tagasi makstud ei olnud,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaahas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui kahju wiieftkümnest tuhandest margast üle ulatab, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (R. R. L. S. 177, R. S. 1682)

§ 549. Süüdlast kinnitussumma wastuwõtmises oma nõudmise peale waranduse eest, mis kinnitatud oli rikkumise wastu, kui rikkumist teadwalt ei olnud või kui süüdlane warjas asjaolu, et warandus rikutud oli põhjuse läbi, mis temalt õiguse ära wõttis kinnitussummat saada, karistatakse selle kelmuse eest:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (594)

§ 550. Süüdlast kelmuses:

1) kui ta selle jaoks ennast walesti üles andis riigi wõi omawalitsuse teenijana wõi isikuna, kes seesuguse teenija poolt antud ülesannet täidab;

2) mis korda saadeti salgaga koos,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (595)

§ 551. Süüdlast § 546 esimeses jaos ettenähtud kelmuses, mis korda saadeti peale kahel korral karistuse ärakandmist warguse, rööwimise, wäljapressimise wõi kelmuse eest enne wiie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw. (596)

§ 552. Süüdlast kelmuses, mis korda saadeti peale karistuse ärakandmist mitte vähem kui kolmel korral warguse, rööwimise, wäljapressimise wõi kelmuse eest enne wiie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui süüdlane mõne nimetatud süüteo eest karistusena ära kandis wangimaja üle ühe aasta ja uuesti kordasaadetud kelmuse eest enne sama tähtaja möödaminekut kohtu poolt tunnistatakse wangimaja karistuse wääriliseks samuti üle ühe aasta, siis karistatakse teda:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Ratse on karistataw. (597)

§ 553. Süüdlast kinnitatud waranduse süütisuses, plahwatuses wõi uputuses kinnitussumma saamise sihiga, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Ratse on karistataw. (598)

33. peatüff.

Banfrott, liiafasuvõetmine ja muud farištatawad seadusvastased teod waranduse asjus.

§ 554. Kohtu poolt maksujõuetuks tunnistatud wõlgnikku, kes süüdlane on:

1) maksujõuetuks tunnistamise juures oma waranduse warjamises mitteülesandmise wõi wale teadete andmise läbi sihiga wõlgade maksmisest pääseda;

2) konkurstompu wähendawa täielt wõi osalt wäljamõeldud wõla peale wõlakohustuse wäljaandmises, wõi oma waranduse tasuta edasiandmises, ümberkreposteerimises wõi muul wiisil warjamises peale maksujõuetuks tunnistamist, kui see sünnis sihiga wõlgade maksmisest pääseda;

3) täielt wõi osalt wäljamõeldud wõla peale wõlakohustuse wäljaandmises wõi oma waranduse tasuta edasiandmises, ümberkreposteerimises wõi muul wiisil warjamises, olgugi enne maksujõuetuks tunnistamist, kuid ette nähes, et sarnane tunnistamine lähemal ajal paratamata sünnib, kui see sünnis sihiga wõlgade maksmisest pääseda,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (599)

§ 555. Kohtu poolt kaubandusliselt maksujõuetuks tunnistatud wõlgnikku, kes süüdlane on § 554 ettenähtud süütegudes, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Oli aga kahju niiwõrd suur, et sellest järgnes krediitafutuse asjade korratus wõi halwenemine, wõi et selle tõttu paljud isikud oma waranduse kaotasid, wõi kui sellest tekkis tähtis kahju kroonule, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta. (600)

§ 556. Krediit- wõi kooperatiwafutuse, osaiühisuse wõi aktiiaseltsi asjade juhatajat wõi korraldajat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) feesuguse afutuse, ühisuse wõi seltsi kohtu poolt maksujõuetuks tunnistamise juures keeldus teatamast kohtule wõi wastawale wõimule seaduses määratud juhtumustel ja korras selle afutuse, ühisuse wõi seltsi warandusest, wõi sarnase teadaandmise juures wale teate andis nende waranduse kohta, kui feesugune keeldumine sünnis wõi teade anti sihiga kaasa aidata afutusele, ühisusele wõi seltsile wõlgade maksmisest pääseda;

2) täielts wõi ofalt wäljamõeldud wõla peale wõlakohustuse wälja andis, mis seesuguse asutuse, ühifuse wõi feltfi warandust wähendab, wõi tasuta edasi andis, ümber krepoteeris wõi muul wiisil warjas selle warandust sihiga kaasa aidata asutusele, ühifusele wõi feltfile wõlgade maksimisest pääseda, kui seesugune kohustuse wäljaandmine wõi waranduse tasuta edasiandmine, ümberkrepoteerimine wõi warjamine sündis peale maksimise äralõpetamist seesuguse asutuse, ühifuse wõi feltfi poolt, wõi peale nende maksujõuetuks tunnistamist, wõi olgugi enne, kuid ette nähes, et sarnane äralõpetamine wõi tunnistamine lähemal ajal paratamata sünnib;

kui selle juures asutuse, ühifuse wõi feltfi maksujõuetuks tunnistamine wõi maksimise seismapanek järgnes,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Oli aga kahju niiwõrd suur, et sellest järgnes krediitafutuse asjade korratus wõi halwenemine, wõi et selle tõttu paljud isikud oma waranduse kaotasid, wõi kui sellest tekkis tähtis kahju kroonule, siis karistatakse süüdlast:

sunnitõega mitte üle kaheksa aasta. (601)

§ 557. §§ 554—556 ettenähtud süütegude osaliseks nende kordasaatmise puhul loetakse ja osalisena karistatakse süüdlast:

1) nendele tegudele kihutamises;

2) maksu nõudmises wõi wastuwõtmises seesuguse kohustuse järele, mis teadwalt nimetatud paragrahwides tähendatud tingimustel wälja oli antud;

3) seesuguse waranduse tasuta omandamises, mis teadwalt oli üle antud nimetatud paragrahwides tähendatud tingimustel, ta ju eest omandamise näol;

4) waranduse warjamises wõi warjamisest osawõtmises, nimetatud paragrahwides tähendatud tingimustel. (602)

§ 558. Raubandusliselt ettewaatmata maksujõuetuks tunnistatud isik, kes süüdlane on kergemeelses äriasjade ajamises, samuti ka pillamises, mis tema maksujõuetusele põhjuseks oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt ära wõtta kauplemise õiguse ühest kuni wiie aastani wõi jäädawalt. (603)

§ 559. Krediit- wõi kooperatiivasutuse, osaiühifuse wõi aktfiatselt asjade juhatajat wõi korraldajat, kes süüdlane on selles, et ta kergemeelselt seesuguse asutuse, ühifuse wõi feltfi asju ajas, wõi neis asjus pillamist korda saatis, kui sarnane asjaajamine wõi pillamine tekitas maksimise äralõpetamist seesuguse asutuse, ühi-

füse wõi feltfi poolt, wõi nende maksujõuetuks tunnistamist, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt ära wõtta õiguse selles paragrahwis nimetatud asutuste, ühifuste wõi feltfide asju juhatada wõi korraldada ühest kuni wiie aastani wõi jäädawalt. (604)

§ 560. Krediit- wõi kooperatiivafutuse, osaiühifuse wõi aktfiatfeltfi asjade juhatajat wõi korraldajat, kes süüdlane on seaduse wõi põhikirja järele nõutawate korralduste tegematajätmises ette wõtte asjade likwideerimiseks nende tingimuste olemasolekul, mil seaduse wõi põhikirja järele sarnane likwideerimine ette kirjutatakse, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui afutuse, ühifuse wõi feltfi asjade seisukord teadwalt sarnane oli, mille juures seaduse wõi põhikirja järele ette kirjutatakse afutuse, ühifuse wõi feltfi maksujõuetusest teatada, siis karistatakse süüdlast selle ülesandmise kohuse täitmatajätmises:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (605)

§ 561. Isikut, kellel teadwalt käepärast olid mingisugused wõimalused oma wõlauskuja rahuldamiseks ja kes süüdlane on:

1) nendest wõimalustest mitteteatamises kohtule wõi sellekohasele wõimule seaduses määratud juhtumustel ja korras;

2) nendest teatamise juures kohtule wõi sellekohasele wõimule wale teate andmises wõlauskuja kahjuks,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb:

1) süüdlane wale teate andmises kohtule, et ta maksmata weksli ära kaotanud;

2) süüdlane wale teate wõi tõenduse andmises seaduse poolt määratud korral temalt allkirja wõtmise juures päranduswara kinnipitferdamise ja üleskirjutamise wõi kohtu kutsetoimetuse awamise puhul. (606)

§ 562. Süüdlast selles, et ta riifus, warjas, rikkus, tasulifelt wõi tasuta wõõrandas wõi pantis oma panditud wõi aresti wõi sekwestri all olewat wallaswara, wõi seefugust wallaswara, mille aresti wõi sekwestri alla panemise kohta wastawa wõimu poolt korraldus ehk küll juba teadwalt tehtud oli, kuid millele arest wõi sekwester weel peale pandud ei olnud, kui need teod korda

saadeti wõlauskuja wõi muu isiku kahjuks, kelle õigused selle warandusega kindlustatud olid, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (607)

§ 563. Süüdlast kapitaali laenuks andmises ülemäära kõrge protsendiga, kui laenuwõtja sunnitud oli oma kitsikuse tõttu, mis laenuandjale teada, laenuitingimusi vastu wõtma wõi pikendama, mis äärmiselt koormawad ja rasked olid oma tagajärgede poolest, karistatakse selle liiakasu wõtmise eest:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Peale selle wõib kohus süüdlaselt tasuraha määrata mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui see sugune liiakasuwõtmine süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Samade karistuste alla ja samal alusel langeb süüdlane teadwalt liiakasulise kohustuse omandamises ja selle põhjal nõudmise tõstmises wõi sarnase kohustuse järele teadwalt liiakasulise maksu wastuwõtmises.

Liiakasuwõtmise korral laenukasja pidaja wõi tema asjaajaja poolt wõib kohus süüdlaselt jäädawalt ära wõtta õiguse laenukasjat pidada wõi laenukasjas asjaajajaks olla.

Liiakasuline kohustus tunnistatakse tühi seks, kuid laenuandjale jääb õigus tagasi saada tõesti antud kapitaali, maha arwatud kättesaadud maksud.

Kapitaali laenuks andmine mitte kõrgema kui kaheteistkümne protsendiga aastas ei ole karistataw. (608)

§ 564. Süüdlast selles, et ta:

1) isikut, kes teadwalt ei suutnud aru saada tema poolt tehtud tehingu wõi korralduse iseloomust wõi tähendusest, wõi oma tegevust juhtida, wõi kes tjiwiilõigusliselt täisealine ei olnud, awatles temale kahjulikku waranduslise tehinguse astuma wõi muud temale kahjulikku waranduslist korraldust tegema, kasutades tema teadmatust wõi wilumatust;

2) awatles kahjulikku tehinguse astuma wõi muud kahjulikku waranduslist korraldust tegema wale lubadustega wõi muude kawalustega, selleks kasutades selge arusaamise puudust kahjusaja juures sarnase tehingu wõi korralduse iseloomu wõi tähenduse kohta;

3) dokumendi järele nõudmist tõstis selle termes summas wõi osas, kui jissenõutaw wõlg teadwalt kustutatud oli;

kui need teod korda jaadeti sihiga waranduslist kasu jaada omale wõi teisele, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaajas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui tehtud kahju üle wiiekümnetuhande marga ulatab, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Selle paragrahwi p.p. 1 ja 2 ettenähtud kuriteo katse on karistatav. (611)

§ 565. Süüdlast pimedada isiku awatlemises niisuguse dokumendi allakirjutamisele, mis teadwalt tema tahtmisele ei wastanud, kuid jarnafel näol, nagu oleks ta tema tahtmisele wastaw, ja mis allakirjutaja wõi teise isiku warandusele wõi waranduslisele huwile kahjulik oli, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla ja samadel alustel langeb süüdlane, kes teadwalt jarnast dokumenti kasutas. (612)

§ 566. Süüdlast wõõra allkirjaga warustatud blanketi täitmises dokumendi teksti pealekirjutamise läbi, allakirjutaja warandusele wõi waranduslisele huwile kahjuks, mis teadwalt ei wastanud allakirjutaja tõelisele tahtmisele, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla ja samal alusel langeb süüdlane, kes teadwalt jarnast dokumenti kasutas. (613)

§ 567. Süüdlast wõõra allkirjaga warustatud blanketi täitmises dokumendi teksti pealekirjutamise läbi allakirjutaja warandusele wõi waranduslisele huwile kahjuks, mille järeletegemine § 408 ette nähtud ja mis teadwalt ei wastanud allakirjutaja tõelisele tahtmisele, karistatakse:

kui dokumenti ehtsa pähe tarwitati wõi edasi anti —

wangimajaga mitte üle kuue kuu,

kui jelles dokumendis tõendatav asjaolu on tõeline, wõi kui dokumenti ehtsa pähe ei tarwitatud ega edasi ei antud —

arestiga mitte üle kuue kuu,

kui süüdlasele jarnane teksti pealekirjutamine dokumentidele äriasjaks oli —

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Selle paragrahvi esimeses jaos ettenähtud karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane, kes teadvalt farnaft dokumenti kasutas. (614)

§ 568. Süüdlast awatlemises, sihiga omale või teisele waranduslist kasu saada, waranduse või waranduslise õiguse üleandmisele või muusse kahjulikku waranduslise tehingusse astumisele ähwardusega awaldada wäljamõeldud või tõelisi teateid:

1) asjaolu kohta, mis häbistab kahjuasaajat või tema perekonna, olgugi furnud, liiget;

2) seebuguse teo kordasaatmise kohta kahjuasaaja või tema, olgugi furnud, perekonna liikme poolt, mida karistatakse kui raskest kuritegu või kuritegu;

3) asjaolu kohta, mis kahjuasaaja ärikrediiti halvab, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui seebugune kuritegu korda saadeti:

1) jalgaga koos, kes oli koondunud jeda liiki tegude kordasaatmiseks;

2) isiku poolt, kes mitte vähem kui kahel korral karistuse oli ära kandnud samasuguse teo eest, või warguse, rööwimise, wäljapressimise või kelmuse eest enne wiie aasta möödaminekut ühe nende süütegude eest karistuse ärakandmise päewast arwates;

3) perioodilise trükitootte toimetaja, wäljaandja või kaastöölise poolt, kes ähwardas farnaft teadet trükkis awaldada,

fiis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (615)

§ 569. Süüdlast teadwalt raske kuriteo või kuriteo läbi saadud wõõra waranduse omandamises, või hoiule, warjamiseks, pandiks või edasiandmiseks wõtmises, või edasiandmises, karistatakse:

kui warandus raske kuriteo läbi oli saadud —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

kui warandus kuriteo läbi oli saadud —

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui selle paragrahvi esimeses jaos ettenähtud kuritegu süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (616)

§ 570. Rauplejat, kes süüdlane on raske kuriteo või kuriteo läbi saadud võõra varanduse omandamises, või hoiule, pandiks või edasiandmiseks võtmises, või edasiandmises ilma teadmata, et see varandus raske kuriteo või kuriteo läbi oli saadud, kuid siiski ilma tarwiliku ettevaatusega, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui süüdlane oli kangete jookide trahteri asutuse pidaja, siis wõetakse peale selle temalt ära õigus sarnaste jookidega kaubelda ühest kuni wiie aastani. (617)

§ 571. Süüdlast kaitsewäelasele teadwalt kroonu sõjariista, riide või warustusasja omandamises, või pandiks võtmises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui seesugune kuritegu süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui süüdlane oli kangete jookide trahteri asutuse pidaja, siis wõetakse peale selle temalt ära õigus nende jookidega kaubelda ühest kuni wiie aastani. (619)

34. peatükk.

Süüteod autoriõiguste ja ainuõiguste vastu.

§ 572. Süüdlast võõra autoriõiguse tahtlises rikkumises, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui seesugune autoriõiguse rikkumine korda saadeti teose omawolilise kirjastamise või paljundamise läbi teose edasiandmise sihiga, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui aga süüdlane omavoliliselt välja andis võõra teose oma nime all, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (620)

§ 573. Süüdlast selles, et ta omavoliliselt kasutas võõrast teatud korras antud ainuõigust ülesleiduse peale, või võõrast õigust teatud korras ülesantud tööstusfaaduse mudeli või joonistuse reprodutseerimise peale, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (621)

§ 574. Kauplejat, kes süüdlane on selles, et ta müügi jaoks hoidis või väljamaalt müügi jaoks sisse vedas või müüs asja, mis teadwalt oli valmistatud autoriõiguse või ülesleiduse ainuõiguse rikkumisega, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga. (622)

35. peatükk.

Wõõra waranduse omavoliline kasutamine.

§ 575. Süüdlast omavolilises jahipidamises, kala või muus püügis võõra maa peal, võõras metsas või võõrais wetes, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta:

- 1) ükspuhas mil wiisil ära ajas võõra maa pealt jahilooma;
- 2) wiibis teelt kõrwal võõra maa peal või metsas püüfiga või mõnesuguste riistadega jahiloomade püüdmiseks.

Kui omavoliliselt jahti peeti heinamaadel või põldudel enne lõikuse või heina ärakoristamist, siis karistatakse süüdlast:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (623)

§ 576. Süüdlast selles, et ta:

- 1) omavoliliselt puid raius võõras metsas, kuigi maharaiutud puud ei olnud välja weetud või ära wiidud;

- 2) riisus omastamise sihiga võõrast metsast, mitte aga metsa-
materjaali valmistuskohast või hoiuladudest, tormistmurtud puu,
lamapuu või farnase puu osa,

karistatakse:

kui see tegu süüdlase poolt korda saadeti esimest korda —
rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga,

kui see tegu süüdlase poolt korda saadeti teist korda enne kahe aasta möödaminekut endise samasuguse teo eest karistuse ärakandmise päevast arvates —

arestiga mitte üle kolme kuu,

kui see tegu süüdlase poolt korda saadeti kolmat või rohkemat korda enne kahe aasta möödaminekut endise samasuguse teo eest karistuse ärakandmise päevast arvates —

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Karistuse alla, mis jelle teo teistkordse kordasaatmise eest määratakse, võib langeda süüdlane, kes ta korda saatis esimest korda, kui omawoliline metsaraiumine või kõrvaletoimetamine mitme isiku poolt korda saadeti öösel, või metsas, salus või metsatükis, mis olid määratud iseäraliseks otstarbeks, või olid kaitse all, või istutatud, või kraawiga või aiaga ümbritsetud, või kui seemne puu maha löigati.

Karistuste alla jelles paragrahwis ettenähtud tegude eest ja jelles nimetatud alustel langewad mitte ükski nende otsekoheised kordasaatjad, waid ka kihutajad ja kaasaitajad. (624)

§ 577. § 576 määratud karistuste alla ja jelles nimetatud alustel langeb süüdlane jelles, et ta:

- 1) wõõras metsas omawoliliselt metsasaadusi walmistas;
- 2) omawoliliselt wõõrast metsa, metsa kasumise alla pandud wälja, või metstaga istutatud või külitud kohta laastas teiseks otstarbeks kasutamise sihiga;
- 3) omawoliliselt metsa üle lubatud määra raius või metstasaadusi üle lubatud määra walmistas; kroonu metstades aga lubatud metsaraiumise või metstasaaduste walmistamise juures ainult jellel juhtumusel, kui seesugune üle määra raiumine või walmistamine suurem on, kui kümnendik oja lubatud määra;
- 4) omawoliliselt metsa raius, mis teadwalt teistfugu või teise omadusega oli, kui see, mis lubatud;
- 5) metstsa raius või metstsaadusi walmistas teadwalt mitte jelleks määratud metsttükis;
- 6) omawoliliselt rikkus wõõra maa peal kaswawat puud täkkimisega, koorimisega või muul wiisil. (625)

§ 578. Süüdlast teadwalt §§ 576 või 577 ettenähtud süütegude läbi saadud metstmaterjaali või metstsaaduste omandamises, või hoiule, warjamiseks, pandiks või edasiandmiseks wõtmises, või edasiandmises, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle kümnetuhande marga.

Kui see üleastumine süüdlasele äriasjaks oli, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaafas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui süüdlane metsaäriajaja on, võib kohus peale selle temalt ära võtta õiguse metsaäri ajada ühest kuni viie aastani. (626)

§ 579. Peale §§ 576—578 määratud karistuste mõistetakse süüdlaselt metsaomaniku kasuks, süüteo mitme isiku poolt kordasaatmise puhul aga kõigilt süüdlaselt solidaarselt, — tasuraha omawoliliselt raiutud, rikutud või kõrvaletoimetatud metsamaterjaali või metsasaaduste või seadusvastaselt valmistatud metsasaaduste kahekordses väärtuses; kui aga süüdlased ilmsiks ei tulnud või maksujõuetud on nimetatud tasuraha maksmiseks, siis nõutakse warjajatelt sisse nende poolt warjatud metsa või metsasaaduste kahekoradne hind. Selle tasuraha maksmatajätmise korral wahetatakse tasuraha aresti vastu § 59 tähendatud eeskirjade järele.

Sellest ärarippumata võetakse omawoliliselt raiutud või kõrvaletoimetatud metsamaterjal ära ja antakse metsaomanikule tagasi süüdlase kulul või nõutakse sisse metsaomaniku kasuks tarnase metsamaterjaali väärtus.

Metsamaterjaali ja metsasaaduste väärtus arvatakse välja metsataki järele. (627)

§ 580. Süüdlast selles, et ta:

1) selleks lubatud kroonu metsa raiuma hakkas enne seatud loa kättefaamist või seda raius peale loas nimetatud tähtaja;

2) omawoliliselt välja wedas või ära wiis raiumiseks lubatud kroonu metsamaterjaali enne selle ülewaatuseks määratud tähtaega,

karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiietuhande marga. (628)

§ 581. Süüdlast wõõras metšas telliskivi või muu tule abil töötawa tehase omawolilises sisseseadmises, või omawolilises tõrwa või tõkati ajamises, või potase, süte või lubja põletamises, karistatakse:

rahaträhwiga mitte üle wiietuhande marga.

Peale selle määratakse süüdlaselt metsaomaniku kasuks tasuraha mitte üle wiietuhande marga ja kõik süüdlase omawolilised ehitused ning valmistused, samuti ka tööriistad ja materjalid võetakse ära metsaomaniku kasuks.

Kui see üleastumine korda saadeti kroonu metsas sellekohase loaga, kuid teadwalt mitte selleks määratud kohas, siis karistatakse süüdlast:

rahatrahwiga mitte üle kahetuhande wiiesaja marga.

Peale selle määratakse süüdlaselt tasuraha mitte üle kahetuhande wiiesaja marga ja kohustatakse teda korravastaselt üles seatud ehitused ära koristama. (629)

§ 582. Süüdlast wõõras metsas wiibimises ilma mõjuma põhjuseta läbisõidu teelt kõrwal metsaraiumise riistadega wõi weoriistadega metsamaterjaali wäljavedamiseks, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle tuhande marga. (630)

§ 583. Wähetähtis wõõra metsa § 576 ettenähtud omawoliline kasutamine ei loeta süüteoaks, kui sarnane kasutamine sündis ainult teekäigul tekkinud tarwiduste rahuldamiseks metsasaaduste järele. (631)

§ 584. Süüdlast selles, et ta:

1) wõõra maa pealt korjas teadwalt peremehe keelu wastu metsamarju, metspuu wilja, seeni wõi muid asju, mis peremehele wõisid kasu tuua;

2) omawoliliselt wõõra maa peal mättaid lõikas, kiwe, liiwa, sawi wõi muid wäljakaawatawaid asju saawutas;

3) omawoliliselt wõõra maa peale wedas kiwe, prügi, lõp-
nud loomi wõi mustust;

4) omawoliliselt wõõra maa peal kariloomi wõi lindusid sõötis;

5) omawoliliselt läbi läks jala wõi sõites wõõrast heinamaast wõi põllust enne nendelt heina wõi lõikuse ärakoristamist;

6) omawoliliselt üle ajas wõõrast heinamaast wõi põllust kariloomi wõi lindusid;

7) omawoliliselt niitis metsarohu wõõra heinamaa peal wõi wõõras metsas;

8) omawoliliselt ära wiis wõi ajas karilooma wõi linnu, kes sõötusel wõõra maa peal kinni oli peetud;

9) omawoliliselt noppis wõi korjas tähtsufeta arwul wõõras wiljapuu wõi aiawilja aias, põllul wõi külitud heinamaal aialillesid, puuwilja, aiawilja wõi muid külitusi wõi istutusi nende ajawiitmata äratarwitamiseks, kuigi mitte selle üleastumise kordas-
saatmise kohas,

karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (633)

§ 585. Süüdlast omawolilises sõitmises wõi kariloomade ajamises läbi wõõra wiljapuu wõi aiawilja aia wõi läbi wõõra heinamaa, põllu, salu wõi karjamaa, mis olid aiaga ümbritsetud, wõi kui nendest läbisõit wõi ajamine teadwalt keelatud oli ülespandud hoiatusmärkide läbi, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (634)

§ 586. Isikut, kes wõõra liikuva waranduse panti wõi hoiulewõtmist toimetab, wõi tema asjaajajat, kes süüdlane on sarnase waranduse omawolilises kasutamises waranduse peremehele kahjuks wõi selle waranduse kasutamiseks wäljaandmises, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (635)

36. peatükk.

Teenistusalalised süüteoõd riigi ja omawalitsuse teenistuses.

§ 587. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta teenistuse alal korda saatis teo:

1) milleks seadus wõi tema peale pandud ülesanne temale õigust ei andnud, wõi, kuigi andis, mille kordasaatmiseks siiski seaduslikke põhjusi ei olnud;

2) ilma sellekohase wõimu loata, kui seaduse poolt sarnast luba nõuti,

karistatakse selle wõimuliialduse eest,

kui see korda saadeti tahtlilselt, wõi kui see korda saadeti ettewaamatamatalt ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui wõimuliialdus korda saadeti tahtlilselt ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile, wõi sarnase kahju hädaoht, wõi kui süüdlane wõimuliialduse juures tarwitas wägivalda isiku kallal wõi karistatawat ähwardust, wõi kui wõimuliialdus korda saadeti omakasu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui aga sellest omakasu tõukel kordasaadetud wõimuliialdusest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile, wõi sarnase kahju hädaoht, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Riigi wõi omawalitsuse teenijaks loetakse ifikut, kes kohuseid kannab wõi ajutist ülesannet täidab riigi wõi omawalitsuse teenistuse alal. (636)

§ 588. Võimulialduseks ei loeta juhtumust, kui riigi wõi omawalitsuse teenija mõnedel erakorralistel asjaoludel korda saadab teenistusalalise teo, milleks seadus wõi tema peale pandud ülesanne temale õigust ei andnud, mis aga hädatarvilik oli riigi huvides wõi mida asja tungivuse pärast kuni selleks loa saamiseni ei wõidud edasi lükata ilma nähtava hädaohuta wõi kahjuta teenistuse huwile. (637)

§ 589. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on jelles, et ta teist teenijat tema kohuste täitmises tahtlilselt takistas, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (638)

§ 590. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kes seaduse, tema peale pandud ülesande wõi oma teenistuse iseloomu põhjal kohustatud oli eemaldama wõi katkestama kahju, mis ähwardas walitsemiskorda, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwi, ja kes süüdlane on jelles, et ta, hoolimata oma teenistuskohusest, abinõusid tarwitusele ei wõtnud wõi tegusid ei teinud, milledega sarnast kahju oleks wõidud eemaldada wõi katkestada, karistatakse selle wõimuteostamatuse eest, kui see korda saadeti tahtlilselt, wõi kui see korda saadeti ettevaatmataalt ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see wõimuteostamatus korda saadeti tahtlilselt ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile, wõi sarnase kahju hädaoht, wõi kui see wõimuteostamatus korda saadeti omakašu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui aga sellest omakašu tõukel kordasaadetud wõimuteostamatusest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile, wõi sarnase kahju hädaoht, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Samade karistuste alla ning samadel alustel langeb riigi wõi omawalitsuse teenija, kes süüdlane on jelles, et ta, hoolimata oma teenistuskohusest, abinõusid tarwitusele ei wõtnud wõi tegusid ei teinud raskete kuritegude wõi kuritegude jälgimiseks wõi seadusjõuse astunud kohtu määruste wõi otsuste täidesaاتمiseks kriminaal, adminiftratiiv wõi tsiviil asjus. (639)

§ 591. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta, hoolimata oma teenistuskohusest, abinõusid tarvitusele ei võtnud seaduse väljakuulutamiseks, teadaandmiseks või maksmapanemiseks, karistatakse selle võimuteostamatuse eest, kui see korda saadeti tahtliliselt, või kui see korda saadeti ettevaatamatalt ja sellest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui see võimuteostamatus korda saadeti tahtliliselt ja sellest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile, või sarnase kahju hädaoht, või kui see võimuteostamatus korda saadeti omakašu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga sellest omakašu tõukel kordasaadetud võimuteostamatusest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile, või sarnase kahju hädaoht, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta. (640)

§ 592. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta, hoolimata oma teenistuskohusest, abinõusid tarvitusele ei võtnud sundusliku määruse väljakuulutamiseks või maksmapanemiseks, karistatakse selle võimuteostamatuse eest, kui see korda saadeti tahtliliselt, või kui see korda saadeti ettevaatamatalt ja sellest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see võimuteostamatus korda saadeti tahtliliselt ja sellest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile, või sarnase kahju hädaoht, või kui see võimuteostamatus korda saadeti omakašu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga sellest omakašu tõukel kordasaadetud võimuteostamatusest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile, või sarnase kahju hädaoht, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (641)

§ 593. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) ei tarwitanud abinõusid, milleks kohustatud oli temast alistuwuskorras kõrgema teenistuskoha või ülemuse poolt antud käsu või muu ettekirjutuse täidesaatmiseks;

2) oma kohusest hoolimata sissetulnud paberist teada ei andnud oma ülemusele või asutusele, kus ta teenistuses seisis,

karistatakse selle võimuteostamatuse eest, kui see korda saadeti tahtliliselt, või kui see korda saadeti ettevaatmatalt ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, või kroonu, omawalitsuse või era huvile:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see võimuteostamatus korda saadeti tahtliliselt ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, või kroonu, omawalitsuse või era huvile, või sarnase kahju hädasoht, või kui see võimuteostamatus korda saadeti omakašu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui aga sellest omakašu tõukel kordasaadetud võimuteostamatusest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, või kroonu, omawalitsuse või era huvile, või sarnase kahju hädasoht, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (642)

§ 594. Riigi või omawalitsuse teenijat, kes oma teenistuse iseloomu tõttu kohustatud oli süütegusid eemaldama või katkestama ja süüdlane on selles, et ta, hoolimata sellest, et tõendusel kawatsetud või etteõdetud raske kuriteo või kuriteo kohta temale teada olid, wastawaid abinõusid tarwitusele ei wõtnud nende eemaldamiseks või katkestamiseks, kui abinõude tarwitamatajätmise tagajärjeks oli kuriteo või raske kuriteo kordasaatmine, karistatakse:

kuriteo kordasaatmise juhtumusel —

wangimajaga mitte üle ühe aasta,

raske kuriteo kordasaatmise juhtumusel —

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui neid abinõusid tarwitusele ei wõetud §§ 74—76 või 80 ettenähtud raske kuriteo eemaldamiseks või katkestamiseks, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga sarnase abinõude tarwitamatajätmise tagajärjeks oli §§ 74—76 või 80 ettenähtud raske kuriteo kordasaatmine, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Samade karistuste alla ning samadel alustel langeb riigi või omawalitsuse teenija, kes süüdlane on selles, et ta oma ülemusele või sellekohasele wõimule või ähwardatawale isikule ei teatanud

kawatsetud või ettevõetud raskest kuriteost või kuriteost, hoolimata sellest, et tõendusel selle kohta temale teada olid, või et ta oma teadaandes warjas asjaolu, mis tähtis oli raske kuriteo või kuriteo eemaldamiseks või katkestamiseks. (643)

§ 595. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta, hoolimata oma kohusest, oma ülemusele või sellekohasele politsei või kohtu võimule ei teatanud kordasaadetud raskest kuriteost või kuriteost, mille jälgimine ei ripu ära era-kaebusest, või ei teatanud nende kuritegude kordasaatmisest osavõtjast, hoolimata sellest, et tõendusel selle kohta temale teada olid, või et ta oma teadaandes warjas asjaolu, mis tähtis oli raske kuriteo või kuriteo või nendest osavõtja avalikuks tegemiseks, karistatakse selle teatamatajätmise eest,

kui see korda saadeti tahtliliselt, või kui see korda saadeti ettevaatmatalt ja sellest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huwile:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see teatamatajätmine korda saadeti tahtliliselt ja sellest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huwile, või sarnase kahju hädaoht, või kui teatamatajätmine korda saadeti omakašu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga sellest omakašu tõukel kordasaadetud teatamatajätmisest järgnes tähtis kahju valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huwile, või sarnase kahju hädaoht, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui teatamatajätmine puutus §§ 74—76 või 80 ettenähtud raskesse kuriteosse või sellest osavõtjasse, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (644)

§ 596. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta, hoolimata oma kohusest, sellekohaseid abinõusid tarvitusele ei võtnud isiku kinniwõtmiseks, kes teadwalt:

1) ära oli jooksnud wahi alt või kinnihoidmiskohast;

2) kinni pidi võetama tema kohta wabaduskaotuslise kohtuotsuse täitmiseks, või sellekohase võimu kinniwõtmise määruse täitmiseks tema eeluurimise või kohtu alla andmise tõttu, wõt et teda raskes kuriteos või kuriteos süüdistamise pärast otjiti;

3) kinni pidi võetama, sest et teda raske kuriteo või kuriteo kordasaatmisel või kohe pärast selle kordasaatmist oli tabatud,

karistatakse selle wõimuteostamatuse eest, kui see korda saadeti tahtliliselt, või kui see korda saadeti ettevaatmatalt ja sellest

järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see wõimuteostamatus korda saadeti tahtlisset ja sellest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile, wõi sarnase kahju hädasoht, wõi kui see wõimuteostamatus korda saadeti omakašu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui:

1) sellest omakašu tõukel kordasaadetud wõimuteostamatuselt järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, wõi kroonu, omawalitsuse wõi era huwile wõi sarnase kahju hädasoht;

2) tarwitamata jäeti abinõud teadwalt sunnitööle mõistetud isiku kinniwõtmiseks, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui tarwitamata jäeti abinõud isiku kinniwõtmiseks, kes teadwalt §§ 74—76 wõi 80 ettenähtud raske kuriteo korda saatanud, wõi selles süüdistataw wõi selles süüdi mõistetud oli, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (645)

§ 597. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta ei täitnud tema peale pandud kohust walwata seaduse wõi sundusliku määruse eeskirjade täitmise üle rahwa terwise kaitseabinõude kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu wõi rahatrahwiga mitte üle kolmekümnetuhande marga.

Kui kohuse täitmatajätmine puutus eeskirjadesse rahwa terwise kaitseabinõude kohta epideemiliste haiguste wastu, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu wõi rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui kohuse täitmatajätmine korda saadeti kohas, kus seatud korras kuulutatud oli erakorraliste eeskirjade maksusus niisuguste epideemiliste haiguste ootel wõi ilmumisel, mida seadus iseäranis kardetawaks loeb, siis karistatakse süüdlast nimetatud kohuse täitmatajätmises, kui eeskirjades nende täitmatajätmise eest teistsugu wastutus määratud ei olnud:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (646)

§ 598. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta ei täitnud tema peale pandud kohust walwata seaduse või sundusliku määruse eeskirjade täitmise üle, mis antud olid ettewaatusabinõude kohta:

1) kodulooma taudide, põllumajandusliste taimede, või wiljakandjate või puude istanduste hakkawate tõbede vastu;

2) putukate või muude elukate laialilagunemise vastu, kes kahjulikud on põllumajanduslistele taimedele, või wiljakandjatele või puude istandustele,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahwiga mitte üle kahekümnetuhande marga. (648)

§ 599. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta ettewaatmatuse tõttu seaduswastaselt isikuwabaduse wõttis kinnipidamise, kinnihoidmise, wabaduskaotuse tähtaja pikendamise või wabaduskaotuse wiisi ebakohase raskendamise läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (649)

§ 600. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta seaduse poolt lubamata korras toimetas läbiotsimist, ülewaatust või asjade ärawõtet, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Rui süüdlane selleks tarwitas wägivalda isiku kallal või karistatawat ähwardust, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Rui süüdlane läbiotsimist, ülewaatust või asjade ärawõtet toimetas olgugi peremehe või tema asemiku nõusolekul, kuid ilma seadusliku alufeta, ainult wäljamõeldud ettekäände all teenistustalitust toime panna, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Rui süüdlane läbiotsimist, ülewaatust või asjade ärawõtet toimetas ilma seadusliku alufeta, wäljamõeldud ettekäände all teenistustalitust toime panna ja selleks tarwitas wägivalda isiku kallal või karistatawat ähwardust, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (650)

§ 601. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta häbitundmuft haawawat läbiwaatust toimetas naisisiku juures ilma wiimase nõusolekuta ja ilma sellekohase wolitufeta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui süüdlane sarnase läbiwaatuse toime pani, olgugi waatusaluse nõusolekul, kuid ilma seadusliku aluseta, ainult väljamõeldud ettekäände all teenistusülesannet täita, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Ratse on karistataw. (651)

§ 602. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta tema kätte usaldatud walwet wangi üle ettewaatmatast teostas, kui selle ettewaatmatuse tagajärjeks oli ärajooksmine wahi alt või kinnihoidmiskohast, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui ärajooksnud wang teadwalt mõistetud oli raske kuriteo eest seatud karistusele, või kui ta kinni wõetud oli raskes kuriteos süüdistamise pärast, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui ärajooksnud wang teadwalt süüdi mõistetud või kinni wõetud oli süüdistamise pärast raskes kuriteos, mis §§ 74—76 või 80 ette nähtud, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (652)

§ 603. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta awaldas riigi või omavalitsuse korraldusi, teateid või dokumente, mis temale teatawaks olid saanud teenistuse alal või tema poolt teenistuswolituste kuritarwituse läbi, ja mis teadwalt saladuses pidi hoitama, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb posti, telegraafi või telefoni asutuse teenija, kes süüdlane on telegrammi, postikirjawahetuse või telefonikõne siju awaldamises või teadaandmises.

Kui see, mida awaldati, tähtsat kahju wõis tekitada walitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huwile, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui aga see, mida awaldati, Eesti Wabariigi välisesse julgeolekusse puutuwat saladust sisaldas, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (653)

§ 604. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta ettewaatmatuse või seatud eeskirjade täitmatajätmise tagajärjel wõimaldas plaani, joonistuse või dokumendi riisumist, häwitamist või kaotamist, mida Eesti Wabariigi julgeoleku pärast teadwalt saladuses pidi hoitama välisriigi eest, või et ta sarnase saladuse ilmutas ettewaatmatuse tõttu, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (654)

§ 605. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta avaldas teenistuse alal või tema poolt teenistusvolituste kuritarvituse läbi temale teatavaks saanud:

1) valmistusviise, mida tarvitatakse riikliste krediitpaberite valmistamisel, või nende paberite jala tundemärke;

2) riigi või omavalitsuse või eraisiku päralt oleva saladuse mõnede asjade või tööde iseäraliste valmistusviiside kohta;

3) kroonu või omavalitsusliste töötetvõtete või hangete asjus enampakkumise saladuse, kui enampakkumine kinniste teadannete läbi sünnib;

4) teate, mille avaldamine laimata võis jeda isikut, kellesse ta puutus;

5) akti siisu, kui akt tehtud oli tema osaliste soovil ilma siisu avaldamiseta tunnistajatele, notariaal seaduses ettenähtud korras, kui neid teateid teadvalt saladuses pidi hoitama, karistatakse:

jelle paragrahvi p. 1 nimetatud juhtumusel —

wangimajaga mitte üle ühe aasta,

muudel juhtumustel —

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (655)

§ 606. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta vastu võttis altkäemaksu, mis teadvalt antud oli tema poolt tehtud ja tema teenistuskohuste piirkonda kuuluva toimetuse eest, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Kui teenija vastu võttis altkäemaksu, mis teadvalt antud oli tema awatlemiseks farnase toimetuse tegemisele, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui teenija vastu võttis altkäemaksu, mis teadvalt antud oli tema awatlemiseks süüteo või distsiplinaar üleastumise kordasaatmiseks tema teenistuskohuste piirkonnas, või farnase teo või üleastumise eest pärast nende kordasaatmist, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (656)

§ 607. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta vastu võttis altkäemaksu, mis tema poolt nõutud oli toimetuse tegemise puhul tema teenistuskohuste piirkonnas, või farnase toimetuse eest pärast selle kordasaatmist, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui teenija vastu võttis altkäemaksu, mis tema poolt nõutud oli süüteo või distsiplinaar üleastumise kordasaatmise puhul tema teenistuskohuste piirkonnas, või sõnase teo või üleastumise eest pärast nende kordasaatmist, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui aga teenija vastu võttis altkäemaksu, mis tema poolt välja pressitud oli teenistusosalise surwega või selle ähwardusega, teenistustoimetuse tegemise puhul või sõnase toimetuse eest pärast selle kordasaatmist, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav.

Altkäemaksu nõudmist või väljapressimist loetakse tema saamise katseks. (657)

§ 608. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta seadusvastaseid maksusid enese kasuks sisse seadis või võttis, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaajas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui aga süüdlane sõnaseid maksusid välja pressis teenistusosalise surwe või selle ähwarduse abil, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistatav. (658)

§ 609. Kindlaks määratud kohtuistungite ajajärgu jaoks wande-kohtunikkude nimekirja üleswõetud isik, niisama ka wande-kohtunikkude koosseisu kuuluw isik, kes süüdlane on selles, et ta temale pakutud või tema poolt nõutud altkäemaksu vastu võttis, mis temale teadwalt antud oli kohtu asjas, mis tema kui wande-kohtuniku läbiwaatamise alla võis tulla, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (659)

§ 610. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta §§ 606—609 ettenähtud altkäemaksu maksmise juures teadwalt kaasa aitas selle maksu edasiandmisega, enese nimel wastuwõtmisega või muu wahetalitusega, karistatakse kui nende kuritegude kaasaitajat. (660)

§ 611. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) omastas kingituse, mis temale oli antud edasiandmiseks, või tema poolt saadud oli teisele teenijale edasiandmise ettekäände all;

2) omastamise sihil vastu wõttis altkäemaksu teise teenija näol,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta. (661)

§ 612. §§ 606—611 ettenähtud tegude eest süüdimõistmisel wõetakse süüdlaselt ära temale osaks saanud kingitus, wõi nõutakse, kui kingitus kättejaadawal ei ole, selle hind sisse. Kui aga kohus leiab, et kingitus wälja pressitud oli, siis antakse ta kingituse andjale tagasi. Kui altkäemaks seisab waranduslise õiguse kinkimises, siis tunnistatakse seesugune kinkimine maksuwõetaks. (662)

§ 613. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kelle peale oli pandud walwe ehitustööde tegemise üle, ja kes süüdlane on selles, et ta hoone wõi muu ehituse juures teadwalt laskis tarwitada kõlbmata wõi mitte tarwilisel määral materjaali, wõi wõimaldas sündida tehniliste eeskirjade täitmatajätmist, kui sellest teos järgnes hoone wõi muu ehituse wõi nende osa kokkulangemine, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb hoone wõi muu ehituse vastuwõtja, kes süüdlane on nende wastuwõtmises kõlbulikkude pähe, teades, et nad ehitatud olid kõlbmata wõi mitte tarwilisel määral materjaalist wõi tehniliste eeskirjade rikkumisega, kui selle tagajärjeks oli hoone wõi muu ehituse wõi nende osa kokkulangemine. (663)

§ 614. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta omastamise sihil vastu wõttis rahasumma wõi muu waranduse, mis tema poolt teadwalt seaduswastaselt nõutud oli seaduse wõi sundusliku määruse täitmise, wõi awaliku enampakkumise tingimuste, wõi kroonuga wõi omawalitsusega tehtud lepingu tingimuste täitmise ettekäände all, wõi teenistustoimetuse eest seatud maksu pähe, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui sealjuures warandust aresti, keelu wõi müügi alla pandi, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Ratse on karistataw. (664)

§ 615. Riigi wõi omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta surwe wõi selle ähwarduse abil wõi teenistuswolituse muu kuritarwituse abil käjutuskorras wälja pressis teadwalt mittekohuslike töö wõi naturaal kohuse täitmise enese wõi teise kasuks, tasuta wõi ülemäära madala tasu eest, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Ratse on karistatav. (665)

§ 616. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) kõrwale kaldus eeskirjadest, mis seatud olid arwepidamise, või raha või muu waranduse wastuwõtmise, hoidmise ja wäljaandmise korra kohta;

2) seatud korda ei pidanud raharaamatute pidamise juures;

3) eeskirju ei täitnud nende raamatute pidamisel, mis seatud on mõnesuguste asjade ülestähendamiseks või muude fiskekirjutuste jaoks, samuti ka nende raamatute pidamisel, mis määratud on kinniswara omandusõiguse ülemineku või kitsendamise ülestähendamiseks,

kui need teod korda saadeti tahtliiselt või olgugi ettewaatmata, kuid kui neist järgnes tähtis lohakilejäämine või korratus teenija hoolde usaldatud teenistustegewuse harus või tähtis kahju walitsemiskorrale, või kroonu, omawalitsuse või era huwile,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui aga need teod korda saadeti omakasu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (666)

§ 617. Riigi või omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) kokku seadis dokumendi, kus teadwalt ebaõigelt kirjeldati selle dokumendi läbi tõendatawat asjaolu;

2) teadwalt wale teated fiske kandis raamatutesse, mis seatud olid rahasummade või muude asjade ülestähendamiseks, või muude fiskekirjutuste jaoks, mis walitsemiskorra kohta tähtsad,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui teadwalt wale kirjeldus mahutati dokumentidesse, mis § 408 nimetatud, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue kuu. (667)

§ 618. Riigi või omawalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta ettewaatmata suuõnal või kirjalikult ametlikus teadaandes või tunnistuses andis ebaõigeid teateid, milledest järgnes tähtis kahju walitsemiskorrale, või kroonu, omawalitsuse või era huwile, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu. (669)

§ 619. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta oma teenistusosalal suusõnal teadwalt ebaõigeid teateid andis või neid tõendas, kui sellest kahju tekkis valitsemiskorrale, või kroonu, omavalitsuse või era huvile, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui süüdlane selle kuriteo korda saatis sihiga välja kutsuda teadwalt süüta isiku süüdlaseks tunnistamist või tema peale kahtlustuse juhtimist, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (670)

§ 620. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta õigel ajal selleks seatud raamatutesse ei kandnud või õigel ajal ära ei saatnud rahasummasid või asju, millede sissekandmine või ärasaatmine oli tema teenistuskohus, kui see tegu tahtlikult korda saadeti, karistatakse peale arwepeaduses määratud tasuraha:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui see tegu korda saadeti omakaasu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (671)

§ 621. Notariust või muud riigi või omavalitsuse teenijat, kes seaduse järele wolitatud on akte tegema, tõestama või kinnitama ja kes süüdlane on seaduse järele keelatud akti tegemises, tõestamises või kinnitamisest, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb teenija, kes oja wõttis kroonu või omavalitsuse asutuse ehitajana selles paragrahwis nimetatud aktide tegemisest, tõestamisest või kinnitamisest. (672)

§ 622. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on toimetuse kordasaatmises, mis tema teenistuskohuste piirkonda kuulub, seesuguste eeskirjade või wormide tahtlike rikkumisega, mis sarnase toimetuse kohta seaduse või sundusliku määruse järele seatud ja millede täitmatajätmine toimetuse enese maksuwušetaks teeb, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui seesugune eeskirjade või wormide rikkumine korda saadeti omakaasu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. (673)

§ 623. Kreposti jaoskonna ülemat, notaariust või muud riigi või omavalitsuse teenijat, kes seaduse järele õigustatud on akte tegema, tõestama või kinnitama ja kes süüdlane on miisuguste wormide rikkumises, millede täitmatajätmine akti tõestamise või akti enese maksumisetaks teeb, või viimaselt ära võtab kreposti või notariaal akti jõu, kui seesugune wormide rikkumine korda saadeti sihiga akti maksumisetaks teha, või temalt kreposti või notariaal akti jõudu ära võtta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui see tegu korda saadeti omakasu tõukel, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (674)

§ 624. Kohtunikku või muud riigi või omavalitsuse teenijat, kes seaduse järele volitatud on kriminaal, administratiiv, tsiviil või distsiplinaar asju otsustama, või wahekohtunikku, kes süüdlane on teadwalt ülekohtuse otsuse tegemises, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui see tegu korda saadeti omakasu tõukel, või kui selle otsusega kohtualusele teadwalt ebaõigelt karistus määrati, mis seaduse järele raske kuriteo eest seatud, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (675)

§ 625. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta kriminaal, administratiiv, tsiviil või distsiplinaar asjade ajamisel taotles oma teenistusvolituste kuritarvitusega või õigsumõistmisele mittekohaste abinõudega süüaluselt süütunnistust, või tunnistajalt või eksperdilt tunnistust, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui süüdlane selle teo korda saatis sihiga wälja kutsuda teadwalt süüta isiku süüdlaseks tunnistamist või tema peale kahtlustuse juhtimist, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle kuue aasta. (676)

§ 626. Asja otsustamisest osawõtjat wandekohtunikku, kes süüdlane on kohtu nõupidamise või wandekohtunikku hääletamise saladuse tahtlises avaldamises nimetatud asjas, karistatakse:

rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (677)

§ 627. Wandekohtunikku, kes süüdlane on selles, et ta kohtu kutsel wandekohtuniku kohuste täitmisele kolmat korda ei ilmunud ilma seadusliku põhjuseta, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb wandekohtunik, kes süüdlane on teadwalt waletunnistuse andmises asjaolu üle, mis on seaduslikuks põhjuseks tema kõrwaldamiseks või tagandamiseks asjast osawõtmisest wandekohtunikuna. (678)

§ 628. Kohtu kutsel wandekohtuniku kohuste täitmisele ilmunud wandekohtunikku, kes süüdlane on oma kohuse täitmisest keeldumises ilma mõjuwa põhjusega, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahwiga mitte üle kümnetuhande marga. (679)

§ 629. Posti-telegraafi-telefoni asutuse teenijat, kes süüdlane on selles, et ta:

1) ära häwitas, warjas või omastas postikirjawahetuse või telegrammi, või kinni pidas selle edasisaatmist või wäljaandmist;

2) moonutas postikirjawahetuse või telegrammi sisu;

3) awaldas või teada andis telegrammi, kinnise postikirjawahetuse või telefoni kõne sisu, olgugi peale oma teenistuse mahapanekut neis asutustes, või kätte andis seesuguse telegrammi või kirjawahetuse teadwalt mitte wastawale isikule, sähiga teda nende sähiga tutwustada;

4) postikirjawahetuse või telegrammi lahti tegi,

kui see tegu korda saadeti omakasu tõukel,

karistatakse:

selle paragrahwi p.p. 1 ja 2 nimetatud juhtumustel —

wangimajaga mitte üle kolme aasta,

muil juhtumustel —

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Ratse on karistataw.

Samade karistuste alla ja samal alusel langeb posti-telegraafi-telefoni asutuse teenija, kes süüdlane on selles, et ta wõimaldas asutuse teisele teenijale või muule isikule selles paragrahwis ettenähtud süütegusid korda saata. (680)

§ 630. Riigi või omawalitsuse teenijat, kes wõõra waranduse müümist enampakkumise teel toimetab või müümise järele walwab ja kes süüdlane on selles, et ta tähendatud waranduse ülemäära madala hinna eest maha müüs või maha müüa wõimaldas, oksjoni jaoks seatud eeskirjade teadwalt rikkumise abil, kui see tegu korda saadeti omakasu tõukel, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb oksjoni toimetawa isiku ülem, kes süüdlane on nimetatud teo kordasaatmisele kihutamises. (681)

§ 631. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on warandusliste tehingusse astumises, mis temale tema teenistusala tõttu seaduse järele keelatud oli, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb teenija, kes süüdlane on sarnase tööstuslike või kaubanduslike äri ajamises, või muu waranduslike iseloomuga tegemise või era ülesande toimetamises, mis temale tema teenistusala tõttu seaduse järele keelatud oli, või ülemuse poolt lubatud ei olnud, kui sarnast luba seaduse järele nõuti. (682)

§ 632. Riigi või omavalitsuse teenijat, kelle peal lasub kohus walwata warandusliste ettevõtete üle, või sõlmida, kinnitada või täita töövõtte, hanke või muud waranduslist lepingut, või toime panna oksjoni, või walwata nimetatud toimetuste järele, ja kes süüdlane on temale seaduse järele keelatud osawõtmises neist ettevõtetest või lepingutest, või kautsjoni andmises lepingu järele oma nimel või oma abikaasa nimel või asefisku läbi, karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta.

Süüdlase poolt sifsemakstud kautsjon wõetakse ära. (683)

§ 633. Kaitsewäe hobuste jaoskonna juhataja kohuste täitjat või tema abi, kes süüdlane on jaoskonna juhatamisest tahtlikult kõrwalehoidumises või oma kohuste täitmatajätmises selle jaoskonna juhatamisel kaitsewäe hobuste või kaitsewäe weoriistade üleskirjutamise või kaitsewäele hobuste või weoriistade andmisel, kui see tegu üleskirjutamisele või andmisele kahju tekitas, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahwiga mitte üle wiiekümnetuhande marga.

Kui süüdlane ei täitnud oma kohust kaitsewäele hobuste või weoriistade andmise asjus sõja ajal, siis karistatakse teda:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (684)

§ 634. Riigi või omavalitsuse teenijat, kes süüdlane on:

- 1) kaalu või mõõdu tembeldamises, mis teadwalt ebaõiged olid;
- 2) tembeldamise alla käiwale jaadusele teadwalt ebaõige proomi pealepanemises,

karistatakse:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (685)

§ 635. Riigi või omavalitsuse teenijat, kelle peale oli pandud kohus toiduainetele või muule kaubale templit või muud märki peale panna, mis tõendab nende kahjutust terwisele, ja kes süüdlane

lane on sarnase märgi pealepanemises kaubale, mis teadwalt läbi-
maatuse all ei olnud, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Kui sarnane märk peale pandi toiduainetele või muule kaubale,
mis terwifele kahjulikud, siis karistatakse süüdlast:

wangimajaga mitte üle ühe aasta. (686)

§ 636. Raudtee teenistuses olewat isikut, kes kohustatud
oli sellesse teenistusse jääma kaitsewäe mobilisatsiooni wäljakuu-
lutamise päewast peale, ja kes süüdlane on sellesst teenistusest oma-
wolilises lahkumises või teenistuskohuste täitmisele antud tähtajaks
mitteilmumises selle tee peale, kuhu ta komandeeritud oli, ilma
mõjuwa põhjuseta, karistatakse:

wangimajaga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb selle paragrahwi esimeses jaos ni-
metatud raudtee teenija ülem, kes süüdlane on selles, et ta teda
teenistusest wabastas sihiga talle võimalust anda oma kohuslifest
teenistusest kõrwale hoiduda, või teda teenistuspuhkusele laskis
sama sihiga. (687)

Motiiwid.

Üldosa.

Kriminaal seadustiku jaotus üld- ja eriosa, mis puudub wene kodekxis, wõeti sisse komisjoni poolt. Seda jaotust leidis komisjon tarwiliku olewat sisse wõtta filmas pidades, et mõlemad nimetatud osad (esimene sisaldab wene U. N. S. 1. peatükki, teine — 2. peatükist peale kuni lõpuni) üksteisest täiesti lahku lähewad oma sifu kui ka konstruktsiooni poolest. Uue jaotuse tõttu, — mis ka mitmes välisriigi kriminaal seadustikus, eriti uuemates seadustikkudes, läbi wiidud, — esineb terve seadustiku materjaal ülewaatlikumalt, niisama on tema fiteerimine tarwitamisel kergendatud.

Üldosa sisaldab, nagu tähendatud, wene U. N. S. 1. peatükki wõrdlemisi tõfiste muudatustega: täiesti uutena esinewad käesolewas eelnõus 4. ja 5. peatükk; põhipanewad muudatused on 1., 3., 8. ja 9. peatükis (wene U. N. S. 1., 3., 6. ja 7. jaotus); vähemate muudatustega on 2. ja 7. peatükk (wene U. N. S. 2. ja 5. jaotus). Üksikasjalised märkused nende muudatuste kohta järgnewad nimetatud peatükkide ja üksikute paragrahwide juures.

1. peatükk.

Üldmäärused.

Räesolew peatükk sisaldab eneses wene U. N. S. 1. peatüki 1. jaotust (§§ 1—3). Selles peatükis on muudatused ette wõetud §§ 2 ja 3, mille kohta lähemad seletused allpool järgnewad.

§ 1.

Selles paragrahwis on wõrreldes wene U. N. S. wälja jäetud märkus, sest et see peaausjalikult tingitud oli osalisest U. N. S. maksmapanemisest Wenemaal. Mis puutub märkuse teise jaosse, milles saade tehakse tolliseaduse peale, siis tuleb tähendada, et see sugune saade oli süstemaatiliselt ekslik, kuna seadustiku § 5 juba määrab wahekorra kriminaal seadustiku ja eriseaduste wahel ja

wiimastes need piirid ära tähendatud peavad olema, misfugustes käesolew seadustik eriseaduse normide täienduseks tarwitada tuleb.

§ 2.

Käesolew paragrahw sisaldab eneses peakaristuste redelit. Wene U. N. S. tundis järgmisi karistusi: surmanuhtlus, sunnitöö, asumisele saatmine, kinnipidamine parandusmajas, kinnipidamine kindluses, kinnipidamine türmis, arest ja rahatrahw; sellega, peale surmanuhtluse ja rahatrahwi, 6 liiki wabaduskaotuslisi karistusi.

Mis puutub surmanuhtluse, siis kawatses wene U. N. S. wäljatöötamise komisjon alguses seda karistust üldse mitte sisse wõtta, kuna surmanuhtluse wastuwool seltskonnas ja ka teaduseski suur oli. Kuid arwesse wõttes arwustusi wäljatöötatud kawa kohta, eriti wäljamaa kriminalistide omi (näiteks saksa kriminalisti Lijzti kriitika), leidis wene U. N. S. wäljatöötamise komisjon siiski tarwiliku olewat surmanuhtlust sisse wõtta. Selle karistuse tarwitamine eriosas oli aga väga piiratud; surmanuhtlusega olid ähwardatud ainult oja riigiwastaseid süütegusid, kuna n. n. üld-süütegude hulgas see sanktsioon puudus.

Peale nimetatud quasi liberaalsete woolude wene seltskonnas, mis muidugi mõju awaldasid, oli wene oludes weel teine põhjus, mis wõimaldas surmanuhtluse, kui mitte wäljajätmist, siis vähemalt tuntawat piiramist. Wene U. N. S. kui ka wanas N. S. oli karistusena tarwitusel asumisele saatmine; sellega saadi kriminaalpoliitiliselt peaaegu sedasama kätte, mida surmanuhtlusega — süütegija jäädawalt eraldamist seltskonnast, wõi vähemalt sellest ümbrusest, kus süütegija elas wõi kus tema oma süüteo korda saatis. Ühes sellega katfuti ka Siberi koloniseerimist arendada.

Need põhendused surmanuhtluse wäljajätmiseks wõi kitsendamiseks puuduwad aga meie oludes täiesti, kuna asumisele saatmiseks puudub meil wastaw territoorium; ka kriminaal õigus ei eita surmanuhtlust karistusena. Kriminaalpoliitiliselt peab aga tähendama, et meie oludes peale üleelatud rahutuid aegu seesuguse radikaalse karistuse järgi möödapääsemata tarwidus on. Sõda on nii demoraliseeriwalt mõne liigi kuritegijate peale mõjunud, et nende parandamiseks sagedasti lootust ei ole. Teisest küljest on kahtlemata tähtis surmanuhtluse generaal präveneriw mõju.

Rõigil neil kaalutlustel leidis komisjon tarwiliku olewat surmanuhtlust kui karistust sisse jätta ja tema tarwitamist ka mõne üldfüüteo peale laiendada.

Ühes sellega peab aga tähendama, et ka neil juhtumustel, kus surmanuhtlus ainja karistusena sanktsioonis ette on nähtud, tema tarwitamine siiski mitte ainuwõimalik ei ole. Käesolewa seadustiku kawa § 53 p. 1 järgi on wõimalik süüid wähendawate asjaolude olemasolekul üle minna surmanuhtlusest järgmise karistuse liigile — sunnitööle.

Rahatrahwi sisejäätmine ei tarwita lähemat motiweerimist.

Üle minnes peakaristuste redeli tähtsama osa — wabaduskaotusliste karistuste — waatlusele, paistab kohe filma, et wene U. N. S. ülearu palju liike wabaduskaotuslisi karistusi ette näeb. Peab tähendama, et wene U. N. S. wäljatöötamise komisjon eriti selle karistusredeli osa kindlaksmääramisel wabalt talitada ei wõinud, sest ta oli seotud keisri poolt 11. XII 1879 kinnitatud riiginõukogu otsusega, mis juba enne komisjoni tööde algust karistusredeli fikseeris. Teisest küljest oli see karistusredel ka juba suur samm edasi makswast wene N. S., mille karistusredel wabaduskaotusliste karistuste suhtes weel keerulisem ja suurem oli.

Üldiselt läheb karistusredelite arenemiskäik kõigi riikide kriminaal seadustikkudes ikka enam ja enam lihtsustamise poole. Suurem osa 20. aastaja kriminaal seadustikke lepiwad 2—3 wabaduskaotusliste karistustega. Saksamaal wäljatöötatawad uue kriminaal seadustiku kawad tunnewad 3 wabaduskaotuslist karistust ja wiimasel ajal, nagu kuulda, ei taheta ka sellegagi leppida, waid needki kokku tõmmata üheks wabaduskaotuslikeks karistuseks. See lihtsustamise tendents on täiesti arusaadaw: wabaduskaotuslike karistuse peatundemärk on tema kestus; uuemal ajal, kus peaegu kõikide wabaduskaotusliste karistuste teostamisel progressiiv süsteemi tarwitatakse, ei ole enam võimalik üksikute wabaduskaotusliste karistuste reshiimi niiwõrd erindada, et karistustel peale kestuse weel muud eritundemärgid oleks. Sellega oleks siis soowitawam ainult üht wabaduskaotuslist karistust karistusredelisse wõtta. Kuid ka siinjuures tekiwad mitmed raskused, mille tõttu tuleb praegusel ajal kompromisliga leppida ja wabaduskaotuslike karistuse liike wähenendada nii palju kui võimalik.

Pöörates nüüd tagasi wene U. N. S. ülesseatud wabaduskaotusliste karistuste poole, peab esmalt tähendama, et asumisele saatmine, nagu ülemal juba tähendatud, karistus on, mida meie oludes täide saata ei wõi ja mis tahes ehk tahtmata wälja peab jääma; ka põhimõttelikult peab üttelema, et waimustus transportiooni vastu, mis omal ajal teaduses wõrdlemisi suur oli, praegusel ajal juba kustunud on ja kriminaalpoliitiliselt seda karistust otstarbekaks ei peeta.

Edasi kõidab tähelpanu kinnipidamine kindluses. Ka see karistus — custodia honesta, nagu teda nimetatakse — ei ole meie oludes kohane. Tema on keskmise kestusega ja ei pea häbistaw olema. Kui aga wiimasest kriteeriumist wälja minna ja jaotada kõiki wabaduskaotuslisi karistusi häbistawateks ja mittehäbistawateks, siis selgub, et wene U. N. S. süsteem on selles suhtes puudulik. Kui mittehäbistawateks lugeda aresti ja kindlust, ja neile wastawateks häbistawateks türmi ja parandusmaja, siis puudub sunnitööle, kui pikaajalisele häbistawale karistusele, wastaw mittehäbistaw karistus.

Raske on öelda, et üks süütegu on oma iseloomu järgi häbistav ja teine mitte. Kui juba seda kriteeriumi aluseks võtta, siis peab ütleva, et iga süüteo motiiv võib olla ühel juhtumusel häbistav, teisel — mittehäbistav. Sellele seisukohale on asunud muu seas norra kriminaal seadustik, võttes karistusredelise kaks paralleel vabaduskaotuslist karistust — üks häbistava iseloomuga, teine mittehäbistava iseloomuga, kuid ühe ja sama kestusega; selle tõttu võimaldatakse kohtule, arvesse võttes süüteo motiive, üht või teist karistust igal üksikul juhtumusel määrata.

Kui aga küsida, misjalgune moment iseloomustab karistuse häbistatavust või mittehäbistatavust, siis on ka selle peale raske vastata; ainjaks momendiks võiks olla asjaolu, kas karistus on ühendatud õiguste kaotamisega või mitte. Õiguste kaotamine on aga uuema aja kriminaal seadustikkudes kaotanud oma kindla sise üksikute karistusliikidega ja on suuremalt jaolt saanud fakultatiivseks; samuti on õiguste kaotamine ka häbistava iseloomu kaotanud ja saanud spetsiaal präventiivseks karistuse abinõuks, mida kohtunik igal üksikul juhtumusel tarvitusele võtab, hinnates süütegija iseloomu.

Lõpuks peab veel tähendama, et vene U. N. S. eriojas ainult mõnikümmend juhtumust on, kus kindlus karistusena ette nähtud. Nende mõne harva elus ettetuleva juhtumuse jaoks erivangimaja oma reshhiimiga sisse seada on praktiliselt täiesti otstarbeta. Rõige selle tõttu on komisjon seisukohale jõudnud, et kindlust kui karistuse liiki täiesti võiks välja heita, seda enam, et nagu eriojast selgub — oja süütegusid, mille kohta kindlus ette oli nähtud, ka ise välja tuleb heita (näit. kahewõitlus), teiste süütegude juures aga karistuste wahetamine ei põhimõttelikult ega praktiliselt raskusi ei tee.

Jääksid üle vene U. N. S. ettenähtud vabaduskaotuslistest karistustest sunnitöö, parandusmaja, türm ja arest; ka nende karistuste lähemal vaatlemisel tekib kahtlus, mispärast parandusmaja ja türm iseseisvatena karistustena esinevad. Türmi kestus on vene U. N. S. järele 2 nädalast kuni 1 aastani, parandusmaja kestus 1½ aastast kuni 6 aastani. Vene U. N. S. ettenähtud türmi eritundemärk oli üksikvangistus. Meie oludes üksikvangistust teostada on praktiliselt waewalt võimalik, põhimõtteliselt aga täiesti otstarbetu. Üksikvangistus kui erikaristus on oma aja äraelanud; ta on järele jäänud ainult wäheste osana progressiiv süsteemis. Kui aga nüüd progressiiv süsteemi tarvitada parandusmaja karistuse täidefaatmisel, üksikvangistust ainuõndsakstegewa abinõuna türmi karistuse juures eitada ja wiimases ka, nii palju kui võimalik, teostada progressiiv süsteemi, siis kaob igajalgune võimalus eraldada nimetatud üht karistusliiki teisest. Ühetaolise reshhiimiga karistused peavad aga

põhimõttelikult üht nime kandma. Kui nüüd arvesse võtta, et kaugelt suurem hulk karistusi, mis igal aastal tegelikult mõistetakse, on just türmi karistused, kui sanktsioonid vähemate kuritegude eest, siis tuleks üksikvangimaju riigil suuremal määral ehitada, mis aga finantspoliitiliselt soovimata, kui mitte täiesti võimata lähemal ajal. Sellepärast, kaaludes küsimuse teoreetiliselt kui ka praktiliselt külge, otsustas komisjon loobuda vene-tüübilisest türmi karistusest ja seda liita parandusmajaga.

Rõike kokku võttes leidis komisjon võimaliku olevat üles seada järgmist peakaristuste redelit: 1) surmanuhtlus, 2) sunnitöö, 3) vangimaja, 4) arest ja 5) rahatrahv, kus võrreldes vene U. N. S. välja heidetud on ajumisele saatmine ja kindlus, ning türm liidetud parandusmajaga ühise nime all „vangimaja“. Sunnitöö alalejätmise leidis komisjon tarviliku olevat, filmas pidades, et selle karistuse alla sattuvad raskemad kuritegijad, kelle kohta ehk küll progresiiv süsteem ka võimalikult tarvitusele tuleks võtta, kuid modifitseeritult nende eriseloole ja vastavalt karistuse pikaajalisusele.

§ 3.

Käesolev paragrahv on võrreldes vene U. N. S. § 3 muudetud vastavalt käesoleva eelnõu § 2 ja 3. peatükis ette-tulevate normidele (vaata seletusi nende kohta). Liigitamine raskeks kuriteoks, kuriteoks ja üleastumiseks on alale jäänud, kuid rasket kuritegu ja kuritegu iseloomustavad karistusliigid on karistusredeli muutmise tõttu ka muutunud.

2. peatükk.

Kriminaal seadustiku maksvuspiirfond.

Käesolevast peatükist on välja heidetud vene eelnõu §§ 7, 8 ja 12; esimese kahe paragrahvi väljajäet on enesest mõistetav, kuna Eesti Babariigil niifuguseid suhteid Türgi-, Persia-, Hiina-, Koreamaadega ning Buhaaraga ei ole, kui oli vene riigil; § 12 kohta arvas komisjon, et välisriikides maksvates kriminaal seadustikkudes ettenähtud karistuste redel meie omale harilikult ei vasta ja sellepärast kohtul tehniliselt võimata oleks täpselt neile karistustele meil seatuid tagajärgi määrata; pealegi on õiguste või õigusvõimete võtmine ja kitsendamise juurel määral antud kohtu äranägemise meelevalda, milleks teadagi vaja oleks põhjalikult tutvuneda iga käesoleva süüteo asjaoludega; see oleks aga vaevalt võimalik; sellepärast arwati õiglasemaks nende üksikute juhtumuste peale, kus meie kodanikule väljamaal mõistetud karistusele tuleks meil õiguste kärpimised juurde lisada, tähelepanu mitte pöörata.

§ 5.

Wene tekstis olem eriseaduste nimestik heideti välja, kuna nad veel eestistamata ja praegusel ajal veel täielist ütelugemist teha ei saa; selle asemel võetakse käsitusele üldistav sõna „eriseadused“; wene p.p. 2 ja 3 langewad välja kui meile mittekohased.

§ 10.

Komisjon luges wajalikuks täiendada seda paragrahwi uue teise jaoga, millega võimaldatakse oma kodanikke välja anda, kuid ainult sellekohase lepingu olemasolekul, mitte aga tekkinud wastastikkuse põhjal.

3. peatükk.

Karistused.

Käesolew peatükk sisaldab üksikasjalikke norme karistuste kohta. Wõrreldes wene U. N. S. 1. peatüki 3. jaotusega on täielt välja jäetud terve rida paragrahwe ja nimelt: §§ 17, 19, 23, 25, 26, 29, 32, 34 ja 35 (suurem osa). Kuna meil asumisele jaatmine ja kindlus peab kui ka lisakaristusena ära langewad, peawad §§ 17, 19 ja 23 ära jääma (waata märkused § 2 juurde). §§ 25, 26 ja 29 äralangemine on ligemalt motiveeritud märkustes §§ 18 ja 19 juurde. Wene U. N. S. § 32 jäeti välja järgmistel kaalutlustel: Nimetatud paragrahwiga taheti konstrueerida isefugust parandusasutust nimega „töömaja“ kuritegijatele, kes türmi olid mõistetud. Töömaja oli arwatud quasi lisakaristusena türmile teatawatel tingimustel. Kindlad kontuurid selle asutuse kohta puudusid nähtawasti wenelastel enestelgi; niipalju on aga selge, et ühest küljest pidi nimetatud asutuse paigutatama tööpõlgajaid süütegijaid, teisest küljest pidi töömaja täiendamaks türmi karistust, mis liiga ühekülgselt (üksikwangistus) arwatud oli. Kuna aga selge on, et rõhuw enamus kuritegijatest tööpõlgajad ja suurem tõukejõud kuritegemisele andumiseks just wõõrdumine tööst on, siis on arusaadaw, et iga wabaduskaotuslise karistuse siht peab olema wahialust tööd tegema õpetada ja töötamist harjumuseks teha. Sellepärast ei wõi „töömaja“ mitte eriline türmi lisakaristus olla, waid iga wabaduskaotusline karistus peab teatud määral töömajaks saama. See siht on, niipalju kui võimalik, teostatud n. n. progressiiv süsteemis, mida kaawatatakse kõikide wabaduskaotusliste karistuste täidejaatmisel (peale aresti) maksma panna. Eriti peab aga muutuma türmi kui ainult üksikwangistuse iseloom. Neil põhjustel leidis komisjon, et eriasutuse „töömaja“ sisseseadmine nii põhimõtteliselt kui ka praktiliselt otstarbekohatu on ja heitis wastawa wene U. N. S. paragrahwi välja.

Wene U. N. S. §§ 34 ja 35 käsitlevad keeldu elada peale karistuse ärakandmist teatud kohtades ja politsei walwet nende isikute üle. Ka neid instituute otustas komisjon wälja heita. Mis puutub keelusse elukohta walida, siis ei wõi see meie oludes juba territoriaalsel põhjustel aset leida.

Politsei walwe asjus on weneaegne praktika näidanud, et selle instituudi korralik funktsioneerimine wõimata on; see kas muutub puht formaalseks — lihtjaks enesest teatamiseks politsei asutuses, wõi aga läheb nii raskeks, et ta karistusest wabanenud isikule suuri takistusi teeb töö leidmiseks ja korralikku seltskonda tagasi pööramiseks. Sellepärast leidis komisjon otstarbekohase olewat ka seda instituuti wälja heita. Selle asemel soowitab komisjon ellu kutsuda sellekohaseid patronaate, kes wabakslastuile toeks ja abiks wõiksid olla.

§ 12.

Selle paragrahwiga on maksma jäetud wene U. N. S. § 15 ettenähtud kord, mille järgi surmanuhtlus täide saadetakse poomise läbi, kuid uuendusena esineb wõimaluse andmine surmamõistetule otjust täide saata ka kihwtitamise läbi. Komisjon kaalus läbi kõik tema teada olewad surmanuhtluse täidesaatmise wiisid: mahalaskmine, giljotiin, kirwes, mõök, garott, elektritool ja poomine, ning jäi peatama nimelt poomise kui wiisi juures, mis kõige vähem füüsilist piina tekitab. Kui ka paistaks, et kõige õigem surmanuhtluse täidesaatmise wiis oleks mahalaskmine, siiski selgus, et mahalaskmine üks kõige halwematest surmanuhtluse täidesaatmise wiisidest on. Eriti on kindlaks tehtud, et mahalaskmine pahatihti otjekohesest surma ei tekita ja mitmekordset laskmist tarwilikuks teeb, mis aga arusaadawalt füüsilist kui ka hingelist piina tekitab. Ka elektritool ei ole küllaldaselt kindel surmanuhtluse täidesaatmise wiis, nagu seda Ameerika praktika näidanud ja sagedasti surmamiseks mitmekordset woolulaskmist tarwitab. Poomine aga on juba sellepärast wastuwõetaw, et tema igal juhtumisel kohe surmamõistetut mõistust halwab ja selle läbi temalt wõtab igasuguse walu ja piinatunde. Selle seisukohaga ühines wastawa järelepärimise peale ka ülikooli arstiteaduskond. Et aga arwatawasti suurema hulga süüdimõistetute peale teadmine, et poomise surm ees seisab, hingeliselt väga raskewalt mõjuda wõib, otustas komisjon alternatiivselt täidesaatmise wiisi tarwitusele wõtta: surmamõistetule, kellel küllalt hingelist jõudu on, kuid kes poomist põlgab, wõimaldada kihwtitamise läbi surra. Wastawa järelepärimise peale seletas ülikooli arstiteaduskond, et wõimalik on joogi wõi söögi sees wõetud kihwtilise aine läbi kiirelt ja waluta surra. Neil kaalutlustel wõttis komisjon vastu § 12 uue redaktsiooni.

§ 13.

Räesolew paragrahw sifaldab enefes wene U. N. S. § 16 norme. Sunnitöö tähtjad on endiseks jäänud. Ära on langenud asumisele saatmine peale sunnitöö ärakandmist (waata märkused § 2 juurde), niifama ka märkus 1 ja 2, kuna täidesaatmise wiis lähemalt saab määratud wangistusseaduses. Toonitatud on ainult asjaolu, et täidesaatmise wiisi aluseks wõetakse süütegija parandamine, sellega niipalju kui wõimalik praegu välisriikides maksem progresiiv süsteem.

§ 14.

Räesolew paragrahw sifaldab wene U. N. S. §§ 18 ja 20 norme muudetud kujul. Wene parandusmaja ja türmi ühendamise aluseks wõetud kaalutluste kohta waata märkused § 2 juurde. Wene §§ 18 ja 19 ning märkustes ettetulewatest täidesaatmise määrustest on muudetud kujul sisse wõetud ainult kinnipidamise koha äramääramine ja funduslikkude tööde kord wangimajas ja väljaspool wangimaja. Üksikasjalise täidesaatmise korra asjus tehakse jaade wangistusseaduse peale, kuid ära tähendades, et täidesaatmise wiis peab wastama parandamise sihile, seega praktiliselt tuleb wõimalikult läbi wiia välisriikides läbiproowitud progresiiv süsteemi. Ka üksikwangistuse kohta üksikuid määrusi ei ole, sest seda wõib tarwitusele wõtta mitte iseseiswalt, waid kui lahutamata osa progresiiv süsteemist. Kolmanda löikena on käesolewasse paragrahwi paigutatud määrus, mille järgi mitte üle 6 kuu kinnimõistetud wõiwad nõuda, et neid wälistöõdele ei jaadetaks. See norm on tarwilik sellepärast, et wangimaja alla 6 kuu langewad süütegude eest ka isikud, kelledest kahtlemata nõuda ei wõi, et nad wälistöõdel peaksid käima. Wene § 18 märkus 4 ja § 20 märkus 2 sifaldawad norme ennetähtaegse wabastamise kohta, mis siit kohalt wälja jäetud, sest et nad on üksikasjaliselt normeeritud üldosa peatükk 5. Ühendatud türmi ja parandusmaja karistuse wangimaja tähtaeg on kahest nädalast kuni kuue aastani.

§ 15.

Räesolewas paragrahwis on wõrreldes wene U. N. S. § 21 wälja jäetud 4. jagu, kui meie oludes mittetarwilik ja otstarbetu. Wene § 21 märkus jäi arusaadawalt wälja, kui ajutine määrus, mis oli tingitud wana N. S. maksuwusest.

§ 16.

Räesolewas paragrahwis on, wõrreldes wene U. N. S., 1. jagu muudetud wastawalt karistusredeli muutmisele; 2. jaos wälja jäetud waimulikkude õiguste kitsendused, kuna käesolewa eelnõu erioast on wälja jäetud paragrahwid, mis waimulikke karistawad nende erikohuste ebaõige talitamise eest; 3. jaos on kuude wälja-

arvamine üle viidud kalendri peale välisriikide kriminaal seadustikkude eeskujul, et praktikas sagedasti ettetulevatest segadustest sellel alal pääseda. Uhtlasi on juurde lisatud aastate arve viis ka kalendri järgi.

§ 17.

Rahatrahwid on arusaadavalt fikseeritud markades ja nende määr suurendatud sajakordseks. Kuna meil wene U. N. S. § 24 3. jaos tähendatud erikapitaal puudub, on see osa wasta walt muudetud ja rahatrahwid määratud riigi kasuks.

§§ 18 ja 19.

Wene U. N. S. §§ 25—30 sisaldawad õiguste kaotamisi kui liiskaristust. Need õiguste kaotamised jagunewad 3 gruppi: seisusliste õiguste kaotus, awalikkude õiguste kaotus ja eraõiguste kaotus. Wiimased 2 gruppi jagunewad omakorda igauks 2 osfa: juba omandatud õiguste kaotus ja õiguswõime kaotus. Nende õiguste kaotuste liikidega tutvunedes peab tähendama, et meie oludes esimene grupp — seisusliste õiguste kaotus — iseeneft wälja peab langema, sest et meil seisused on ära kaotatud. Jääb järele awalikkude õiguste ja eraõiguste kaotus. Wiimase liiskaristuse grupi otstarbekuse juures tuleb aga tõsiselt kahelda. Üldiselt peab tähendama, et kõik õiguste kaotused said oma algatuse n. n. kodanlisest surmast, mis pidi kergema karistusena esinema füüsilise surma surmanuhtluse kõrwal. Surmanuhtlus, lõpetades inimese elu, eraldab teda täiesti seltskonnast, kuna kodanlise surma juures siiski isik alles jääb, kelle edasielamine ilma teatud õigusteta ikkagi wõimata on. Sellepärast tuli tahes ehk tahtmata nendele isikutele asumisele saatmisel pärast sunnitööd mõned õigused, õigem õiguswõime, tagasi anda. Peab pooldama nii teoreetiliselt kui praktiliselt põhjendatud seisukohta; kui riik ei taha süütegijaid eluks ajaks oma ülespidamisele wõtta, siis ei ole wõimalik eraõiguswõimet jäädawalt ära wõtta. Eraõiguswõimet wõiks ainult teatawaks ajaks ära wõtta, kuid ka see ei ole otstarbekas. Teine lugu on juba omandatud eraõigustega, sest et neid wõiks ära wõtta ainult jäädawalt, kuna wõimata oleks näit. juba pärijatele üleantud warandust tagasi anda isikule, kellelt see kord ära wõeti; kuid ka eraõiguste ärawõtmine ei ole soowitaw. Tähtsam osa eraõigusi on arusaadavalt waranduslised õigused; kõiki waranduslisi õigusi ära wõttes saadakse kätte kahte asja: esmalt, kui karistus tähtaegne on, — ja tähtajata karistust ei tule peaaegu ette, — wõetakse süütegijal wõimalus peale karistuse kandmist nii welda uue elu algamiseks; nagu teada, on esimene aeg peale karistuseft wabanemist kõige raskem, mille tõttu awatlus kuritegewusele ka kõige suurem on; kui nüüd karistuseft wabanenu kõik oma, kui ka wähefe, waranduse kaotanud

on, siis võib peaaegu kindlasti öelda, et ta jälle kuritegevusele andub.

Weel raskem, ühes sellega ka õiglusteta, paistab teine külg olevat. Kui veel warandusliste õiguste äravõtmises näha karistust isikule, kes süüteo korda saanud, siis ei peaks ju mingisugust põhjust olema tema perekonda karistada. Sa kahtlemata kannatab süütegijalt warandusliste õiguste äravõtmise all ka tema perekond. Neid väiteid on küllaldaselt ette toodud kriminaalõigustite poolt, ja kui meie välisriikide uuemaid kriminaalõigustikke vaatleme, siis näeme, et eraõiguste äravõtmised lijakaristuste hulgaft välja on langenud.

Kui kõigil neil põhjustel juba omandatud eraõigusi ära ei võtta, siis ei või seda muidugi teha ka eraõigusvõimega, sest esimesest on tingitud ka teine, ja ilma õigusvõimeta on õiguste teostamine võimata. Kõigil neil põhjustel leidis komisjon, et seisusliste õiguste kaotuse kõrval ka eraõiguste kaotused ära langema peavad.

Weidi teisiti on lugu avalikkude õigustega. Nende kaotus on teataval määral kindlustusabinõuks, mis võimaldab, jättes puutumata isiku eraelu, eraldada neid isikuid avalikuft elust, kelle poolt kordasaadetud süüteod on näidanud, et nad oma iseloomu tõttu avalikku usaldust ära ei teeni. Aga ka siin muidugi tekkib küsimus jäädavast ja ajutisest õiguste kaotuseft. Õigusvõimet võib ajutiselt ära võtta, omandatud õigusi aga võib ainult kord ära võtta ja seda jäädavalt. Sellele seisukohale on ka komisjon asunud, tähendades § 18 — omandatud avalikke õigusi, mis jäädavalt äravõtmisele kuuluvad, ja § 19 — avalikõigusvõimet, mis ajutiselt ära võetakse. Käesoleva kawa § 18 vastab teatud kitsendustega, mis meie oludeft tingitud, wene U. N. S. § 28, kawa § 19 niisama — wene § 30. Eriti tuleb tähendada § 19 p. 1 peale, milles meie põhiseaduse kohaselt ka õiguste äravõtmise rahvahäälletamisest sisse on võetud; sama paragrahwi p. 3 muudab oluliselt wene U. N. S. § 30 p. 3; komisjon leidis, et eriti lähemad sõjad on näidanud, et iga üksik meeskodanik riigile sõja ajal tarvilik on ja et kohuslikult sõjaväes teenimine, sõjaväelise ettevalmistuse saamine, vähem õigus kui kohus on. Kui nüüd ilma sõja ajal Wenemaal isegi wangisid wabastati, kes soowi avaldasid wäerinnale minna, siis seda enam ei ole põhjust sõjaväe kohuseft wabastada wõrdlemisi suurt kogu isikuid ainult sellepärast, et nad õiguskautuslike süüteo korda saanud, mis tihti kõige raskem polegi. Sellepärast leidis komisjon, et õiguste kaotus võib puudutada ainult mittekohuslike sõjaväeteenistust. Peale ilma sõda ilmunud välisriikide kriminaalõigustikkude kawas on ka umbes samale seisukohale asutud, kasutades ära ilma sõja kogemusi sellel alal. Välja heidetud on sellega wene U. N. S. §§ 25, 26 ja 29, ning 27 nii palju

kui viimane paragrahv eeltoodud põhimõtete vastu käib. Rääs-olema kawa §§ 18 ja 19 ettenähtud õiguste kaotamised on ühendatud sunnitööle ja osalt surmanuhtlusele mõistmisega, kusjuures kõik seal ettenähtud õiguste kaotamised obligatoorsed on. Õiguste võime tagasiandmise kohta waata § 21.

§ 20.

Nagu §§ 18 ja 19 näha, on seal ära tähendatud õiguste kaotamine igal juhtumusel ühendatud sunnitööga kui pikaajalise raske karistusega. Sellele seisukohale ei võinud aga komisjon ajuda wangimaja suhtes.

Wangimaja, mis karistusena kuriteo eest esineb, ei nõua wastawate süütegude iseloomu järgi igakord õiguste ärawõtmist. Nagu § 19 märkustes tähendatud, on õiguste kaotus kindlustusabinõu; sellepärast leidis komisjon täiesti otstarbeka olevat kergema karistuse — wangimaja — määramise puhul kohtuniku kaalumisele jätta igal üksikul juhtumusel küsimust, kas süüteoos väljenenud süütegija iseloom nõuab selle kindlustusabinõu tarwitamist ja misugusel määral, silmas pidades, et §§ 18 ja 19 ettenähtud õigused ise mitmesugust iseloomu kannawad. Selle tõttu arwas komisjon võimaliku olevat § 20 tähendada, et §§ 18 ja 19 ettenähtud õiguste kaotused võivad ärawõetud saada wangimaja mõistmisel, kas kõik koos või üksikult. Uhes sellega on weel järgmine kitsendus tehtud: arwesse võttes, et kuritegude liik väga laialdane on ja sinna hulka kuuluvad sõrdlemisi õige väikesed süüteod, leidis komisjon, et nende süütegude juures, mille karistuse ülemmäär 1 a. wangistust on, õiguste ärawõtmise küsimus ainult sel juhtumusel üles võib tõusta, kui see eriosa wastawas paragrahwis eriti ette on nähtud. On aga karistuse ülemmäär üle 1 a., siis võib igal juhtumusel õiguste ärawõtmise küsimust käsitada. Selle määrusega on ka teataval määral alal hoitud wahekorid wene parandusmaja ja türmi wahel, nii nagu see väljendub wene U. N. S. § 27.

§ 21.

Räässolewas paragrahwis on, sõrrelde wene U. N. S. § 31, ühtlustatud wene seaduse 1. jaos ettetulewad tähtajad, võttes wangimaja (ühendatud parandusmaja ja türm) mõistetute rehabiliteerimise tähtajaks wiis aastat.

Wene seaduse teisest jaost on välja jäetud nõue, et lühendatud tähtajal rehabiliteeritu peaks elama vähemalt 2 aastat ühel kohal, kui meie oludes mittekohane ja tarwiline tingimine.

§ 22.

Räässolewas paragrahwis on, sõrrelde wene U. N. S. § 33, wahesed muudatused ette võetud. Wene § 33 p. 4, mis wastab meie

p. 3, on wälja jäetud waimulikkude õiguste kaotuse tähtajad, sest waimulikkude teenistusalaalised süüteod on eriofajst wälja heidetud (waata märkused eriofaja juurde). Niisama on wälja jäetud selle punkti lõpp, mis räägib keelust tagandamise puhul sama wõi kõrgemat teenistuskohhta pidada kunagi, sest see juhtumine puudutab, wene U. N. S. eriofaja järgi, ainult waimulikke.

Wene U. N. S. § 33 p. 2, mis wastab meie p. 4, on muudetud, sest et meil wastaw erikapitaal puudub.

§ 23.

See seadus wõib Eesti oludes erilise tähtsuse omada, kui filmas pidada, et wäljamaalaste arv meil alatafa suureneb. Et kohane ei ole kuritegijaid wäljamaalasi riigis sallida, siis on wäljasaatmise wõimalust weel suurendatud, teda endise türmi karistuse peale laiendades.

§ 24.

Käesolewas paragrahwis on, wõrreldes wene U. N. S. § 36, 1. jaos p. 1 muudatus ette wõetud. Selles paragrahwis käiwad wene teksti järgi konfiskeerimise alla 3 liiki asju: 1) asjad, mille walmistamine j. n. e. keelatud oli, 2) süüteo kordasaatmiseks walmisfeatud wõi tarwitatud asjad juhtumusel, kui nende ärawõtmine seaduses eriti ette on nähtud, ja 3) muud seaduses eriti nimetatud asjad. Silmas pidades, et 2. juhtumine selguseta on, sest wene seadustikus wastawaid erimäärusi ei ole ja, nagu motiividest näha, kawatseti neid erimäärusi protsesi seadustikku paigutada, seal aga ilmunud ei ole; teisest küljest aga oleks süstemaatiliselt ekslik materjaal seaduses saateid protsesi seadusse teha; sellepärast leidis komisjon tarwiliku olewat jeda liiki asju kindlalt fikseerida. Komisjon konstateeris, et peale ülewalnimetatud 1. ja 3. juhtumuse ainult need asjad konfiskeerimise alla kuuluvad, mis süüteo kordasaatmiseks walmis featud wõi tarwitatud olid ja mis harilikult ainult süüteo kordasaatmiseks tarwitatakse konkreetse isiku käes; nii näiteks on muukraudad harilikult seesugused asjad; kui need aga lukusepa käes on, siis muutub nende iseloom, sest wiimase käes on nemad harilikud tööriistad. Sellepärast tuleb selle punkti järgi konfiskeerimist ettewaatlikult otfustada, konfiskeerides asju ainult siis, kui nad käesolewa kuritegija käes ainult süüteo kordasaatmiseks tarwitatawad olid. Wastasel korral wõiksid sagedasti kolmandad isikud kannatada, kes laenates näituseks laske-riista teisele heas ufus, ainult sellepärast oma warandusest ilma jääwad, et teine isik selle riistaga süüteo korda saatis.

Niisama on käesolewas paragrahwis, wastandina wene seadusele, määratud, et ärawõetud asjad tunnistatakse riigi omanduseks, ilma et nende eest müügil saadud raha erikapitaali jaoks antakse, filmas pidades, et meil sarnast erikapitaali ei ole.

4. peatükk.

Karistuse kandmisest tingimisi
wabastamine.

Käesolew peatükk sisaldab eneses instituuti, mis wene U. N. S. weel ajet ei leidnud. Küll ilmusid Wenemaal peale 1905 aasta kaks projekti selle instituudi maksmapanemiseks, kuid ükski neist teostamist ei leidnud. Käesolewa peatüki kokkuseadmisel on arwesse wõetud peaaesjalikult välisriikide seadusandlust sellel alal, eriti uuema aja seadusandlust, kui ka meie wastawat seadust 2. juulist 1920 a. („R. T.“ 1920 — nr. 119/120). Nagu 2. juuli 1920 a. seaduses, nii on ka käesolewa peatüki põhijoontes aluseks wõetud n. n. prantsuse-belgia süsteem, mille tõttu eriti tarwitusele ei tulnud ülewalwe organide konstruktsioon, sest komisjon leidis, et seefuguse ülewalwe organiseerimine meie oludes pikemat aega nõuab. Alljärgnewates märkustes on wõrdlewalt maksma 2. juuli 1920 a. seadusega muudatused ära tähendatud. Nimetatud seaduse normidest on täiesti wälja langenud §§ 2, 3 ja 6, kuna §§ 2 ja 6 sisaldawad eneses protsessi ja täitmise määrusi, millede koht ei ole kriminaal seadustikus; § 3 kohta waata märkused eelnõu § 28 juurde.

§ 27.

Käesolew paragrahw sisaldab eneses karistuse kandmisest tingimisi wabastamise instituudi tarwitusele wõtmise aluseid. Neid on kolm: 1) määratud karistus ei tohi raskem olla 3 aastast wangimajast ilma õiguste kaotuseta; 2) süüdlane ei tohi waremalt sunnitööga wõi wangimajaga karistatud olla; 3) kohus peab arwamisele jõudma, et karistuse kandmisest tingimisi wabastamise käsitamine süüdlast paranemisele wiib, nõnda et ta edaspidi kuritegewusele enam ei andu. Wõrreldes 2. juuli 1920 a. seadusega on wälja heidetud tarwitatava juhtumuse karistuse ülemmäär arwestamine, kui ülearune ja otstarbetu. Niisama on laiendatud karistuse kandmisest tingimisi wabastamise piirid (3 a. pro 6 kuud wangistust j. n. e.). Nagu kohtupraktikast selgunud, on 6-kuuline ülemmäär tarwitamise juures liig madal.

Wälja jäetud on ka teistkordse tingimisi karistuse kandmisest wabastamise keeld (waata märkusi § 32 kohta).

§ 28.

Selles paragrahwis määratakse katseaja tähtaeg ära. Katseaja pikkus on jäänud endiseks. Ära on langenud nõue, et süüdlane peab kohtule kohustuse andma, et ta uusi süütegusid korda ei saada (2. juuli 1920 a. sead. § 3). Wiimane määrus leiti asjata olewat, sest seefugune kohustus iseenesest ei kohusta kedagi

ja ei raskenda karistust selle rikkumisel. Teisest küljest seob ta aga kohtuniku käsi, andes otskui süüdlase kätte otjustamise, kas käesolewal juhtumusel tingimisi karistuse kandmisest wabastamisi tarwitusele wõtta wõi mitte.

§ 29.

Käesolew paragrahw on, wõrreldes 2. juuli 1920 a. seaduse § 4, selgemini redigeeritud. Uuendusena wõimaldatakse karistuse kandmisest tingimisi wabastamist ka siis tagasi wõtta, kui katseajal uue kordajaadetud süüteo eest süüdimõistmine järgneb kahe aasta jooksul peale katseaja lõppu. See laiendus on wajalik, arwesse wõttes, et kohtute tegewuselt erakordset kiirust nõuda ei wõi. Ühtlasi on täiendawalt tähendatud, et täitmisele pööramisel tarwitatakse kokkuarwamise määrusi.

§ 30.

Käesolew paragrahw on, wõrreldes 2. juuli 1920 a. seadusega, uus. Ta on tingitud praktikast ja korraldab juhtumust, kui katseaja kestel kohtu otjustamisele tuleb tingimisi mõistetud isiku teine süütegu, mis aga ka enne katseaja määramist korda jaadetud oli. Siin arwestatakse ainult mõistmisega sunnitööle ja wangimajja, kusjuures tingimisi mõistmine tagasi wõetakse ja mõlemad karistused koostatakse. Aresti ja rahatrahwile mõistmise juhtumused, kui tähtsusetad, on kõrwale jäetud.

§ 31.

Wastab täielt 2. juuli 1920 a. seaduse § 5.

§ 32.

Wastandina 2. juuli 1920 a. seaduse § 4, on käesolewas paragrahwis üleswõetud norm, mille järgi hea ülespidamine katseaja kestel kustutab karistuse, ei wabasta aga süüist; wiimane norm 2. juuli 1920 a. seaduses on nähtaw eksitus, mis süstemaatiliselt käesolewasse prantsuse-belgia eeskujul ülesehitatud instituuti ei kuulu. Käesolew paragrahw iseenesest on aga tarwilik, et fikseerida tingimisi karistuse kandmisest wabastamise tagajärgi. Ühtlasi on sellest normist tingitud ka 2. juuli 1920 a. seaduse § 1 lõpu muutmine; kui karistus kustunud on käesolewa (32) paragrahwile järele, ei ole wormilist põhjust keelata teistkordset tingimisi karistuse kandmisest wabastamist. Ka siifuliselt on täiesti wõimalik käesolewat instituuti korduvalt tarwitada, kuigi korduv tarvitamine erilist ettewaatust nõuab.

5. peatüft.

Enne tähtaega tingimisi wabastamine.

Enne tähtaega tingimisi wabastamise instituut puudus wene eelnõust, — kui mitte arwesse wõtta § 23 ettenähtud võimalust sunnitööliisi üle wiia asumisele ja asumiselt wabastada, — kuid ei ole mitte uus, waid maksis juba 1909 a. jaadik (w. wangistuse seadus §§ 416—436); praegu maksab ta sel kujul, nagu ta ümber korraldati wene ajutise walitsuse 1. VIII 1917 seadusega (Собр. Узак. pt. 1326). Kommisjon luges wajalikuks jeda instituuti wäljamaa seadusandluse eeskujul kriminaal seadustikku fiske wõtta tema normide materjaal-seaduslise iseloomu tõttu, jättes karistuse täitmise seaduse hooleks ära määrata, mis sugune orgaan ja mis korra järele saab jeda käsitada. Wõrreldes praegu sellel alal makswa seadusega on siin peatükis tehtud järgmised muudatused: wälja on jäetud mitmesugused lisatingimused (1. VIII 1917 seadus § 6), mille käsitamine eeldab erilise walwe orgaanide wõrgu fiske seadumist; komisjon arwas, et ei ole mõtet patronaate fiske seada ainult tingimisi ennetähtaegselt ja karistuse kandmisest tingimisi wabastatute jaoks, waid kui juba, siis kõikide wangist wabastatute jaoks; weel arwas komisjon, et riigi poolt organiseeritud patronaadid ei tase — nagu ka wäljamaa katsed näitawad — waewa; nad tuleks ellu kutsuda jeltskonna enese poolt ja riik ainult toetaks neid rahaliselt, siis ei näeks nad mitte wangist wabanejatele peale sunnitud asutuseks, millest nad eemale saawad hoidma, waid jeltskonna poolt wäljasirutatud abiandwaks käeks, millest iga wang wõib kinni haarata, kui tal tahtmist on kuritegemusest loobuda; ei ole tal aga jeda tahtmist, siis ei aita ka sunduslik walwe. Teatawat walwet wangist wabanejate üle teostab riigiwõim ikka (nad registreeritakse kriminaalpolitseis ja peetakse alatise walwe all nende kurikaldumuse kohaselt), kuid see walwe ei suuda lisatingimuste täitmise järele walwata; jeltskonna poolt ellukutsutud patronaadid wahest suudaks jeda, kuid neid endid on raske nii hästi organiseerida, et nende andmete najal teha inimestele raskeid järeldusi. On võimaldatud ennetähtaega tingimisi wabastada ka korduvalt, muidugi kus selleks täiesti kaaluwad põhjused olemas (§ 37).

§ 33.

Komisjon leidis, et 1. VIII 1917 seadusega wähen datud minimaalne karistuse-aeg tuleb uuesti suurendada — $\frac{1}{2}$ pealt $\frac{2}{3}$ peale; wähemate karistuste juures jääks see aeg muidu liiga lühikeseks wangi iseloomuga põhjalikumalt tutvunemiseks, liiategi kuna tähele on pandud, et wangid sagedasti head ülespidamist simuleerivad, mis muidugi hõlbus on lühikeste tähtaegade juures.

§ 36.

Uue raske kuriteo või kuriteo kordasaatmise puhul arvas komisjon wabastamise tagasiwõtmist teha obligatoorseks.

6. peatükk.

Süüsarvamise ja kuritegelikkuse tingimused.

§ 40.

Süüsarvamise ea alammäärä tõstis komisjon 10 a. pealt 12 a. peale, kuna meie põhjamaa oludes mõistusline wäljaarenemine rohkem aega wõtab, kui endise wene riigi laiaade piiride kohaselt wälja arwatud keskmine tähtaeg; pealegi näitawad wälisriikide uuemad kriminaal kodeksid kalduwust jeda alammäärä üldse kõrgendada.

§ 41.

Wõrreldes wene tekstiga heideti wälja III ja IV jagu; esimene sellepärast, et wajadust ei ole siin kohtu äranägemist piirata, teine sellepärast, et meil naisklooftrid ei ole.

§ 43.

Teise jao redaktsioon on muudetud ja teine pool wälja heidetud, kuna ta sisaldab eneses paljast sõnade mängu (небрежность — неосторожность).

7. peatükk.

Süüdluse liigid.

Selles peatükis on muudatus tehtud ainult § 52. Nimelt on wene mõiste asemele osawõtmine ühingust raske kuriteo või kuriteo kordasaatmiseks (участіе въ сообществѣ для учиненія тяжкаго преступленія или преступленія) wõetud mõiste „teise või mitme isikuga kokkuleppimine raskest kuritegu või kuritegu korda jaata“. Seejulgune muudatus on terwes eelndus järjekindlalt läbi wiidud ja lähemad motiivid selleks on mahutatud § 76 juurde.

8. peatüft.

Karistuste fergendamine ja wahetamine.

§ 53.

Selles paragrahwis fjalduwad muudatused wene tekstiga wõrreldes on peajasjalikult tingitud asjaolust, et eelnõu eriofas on fanktsiooni määramise wiifi muudetud. Wene kodeksi eriofas määratakse üksikutes paragrahwides karistus kolmel wiifil: 1) teatav karistus määratakse terwes tema feaduslikus ulatuses, f. o. alam-määraft kuni ülemmäärani, näit. karistatakse parandusmajaga (заключениемъ въ исправительномъ домѣ), f. o. 1½ aastast kuni 6 aastani; 2) fikseeritakse karistuse alammäär, kusjuures ülem-määraks jääb feaduslik ülemmäär, näit. karistatakse: parandusmajaga mitte alla 3 aasta ja 3) fikseeritakse karistuse ülemmäär, kusjuures alammääraks jääb feaduslik alammäär, näit. karistatakse parandusmajaga mitte üle kolme aasta. Seefuguseid karistuse määramise wiife ei leidnud komisjon mitte otstarbekohase olewat alles jätta. Rääkimata sellest, et see karistuste määramise wiifi asjata keeruliseks teeb, leiti nimelt, et üldpräventiooni feifukohalt on otstarbekam igas eriofa paragrahwis süüteo eest määratava karistuse ülemmäära ära tähendada, mida kohus määrata võib. See näitaks igale ühele selgesti, kui suure karistuse ülemmäära alla on feaduse andja tahtnud ühte või teist süütegu tõmmata. Alammääraks oleks siis alati feaduslik alammäär. Seefugune lihtne fanktsiooni määramise wiis on ka hollandi krim. kodeksis läbi wiidud ja väljendub käesolewas eelnõus fõnadega: karistatakse: sunnitööga, wangimajaga, arestiga mitte üle teatava määra.

Mis puutub küsimusse, kas see ei too enesega kaasa karistuste ulatuse muutumist üksikute süütegude eest wene kodeksiga wõrreldes, siis peab tähendama, et feda ainult ühel juhtumusel võib ette tulla, nimelt neil kordadel, kus wene paragrahwi järele on karistuseks määratud sunnitöö, parandusmaja, türm või arest mitte alla teatava määra. Neil kordadel ei wõinud kohus süüd kergendamatel asjaoludel § 53 alusel järgmise alama liigi karistuse peale üle minna, kuid eelnõu järele võib ta feda teha. Seefugune muudatus ei tohiks aga mitte heidutatada, fest et süütegude wõrdlew raskus ei wõiks mitte oleneda karistuste alammääraft waid ülemmääraft; ka kõige raskemalt karistatavas süüteo liigis võib juhtumus ette tulla, kus kordafaadetud süüteo eest õiglane oleks õige kerget karistust määrata. Nii on hollandi kodeksi järele tapmise eest määratava karistuse maksimum 15 aastat, miinum aga ainult üks päew.

Lõpuks peab tähendama, et käesolewa § p. 3 on wangimaja alammäär ära tähendatud, et mitte wõimalust anda tähtaegfelt sunnitöölt alla minnes liiga kerget karistust määrata.

§ 54.

Eelwangistuse sisearvamise juures karistusajasse on arvesse võetud ka arest rahatrahvi vahetusena. Leiti nimelt, et see oleks järjekindlam süsteemi mõttes, kui et kohtul õigus oleks neil kordadel ainult rahatrahvi vähendada § 53 korras, nagu vene kodeksi järele oli mõeldud.

§§ 55—57.

Allealiste vastutuse suhtes arvati kohaseks vastutuse alam-määra tõsta nimelt kümne aasta pealt kaheistkümneme aasta peale. Kõik uuemad kodeksid ja eelnõud on sellel arvamisel, et liiga noortele ei võdi mitte süütegu inkrimineerida ja on seda alammäära isegi kuni 14 aastani tõstnud. Peale selle on eelnõus allealiste vastutuse süsteemi püütud lihtsustada. Vene kodeks pani maksuma selles suhtes ülearu keerulise 4 järgulise süsteemi: 10—14 aastani, 10—17 aastani, 14—17 aastani ja 17—21 aastani. Seesuguse keerulise mittewajaduse peale on kriitika omal ajal nii mitu korda tähelepanu juhtinud. Kõike seda arvesse võttes on eelnõu järele allealiste vastutuse suhtes ainult kaks liiki kindlaks määratud — 12—17 ja 17—20 aastani. Lõpuks on eelnõu järele tahetud rohkem alla kriipsutada allealiste vastutuse suhtes parandamise momenti ühelt poolt ja kuritegemusega harjumust ja selle tegemise äriasjaks muutumist teiselt poolt. Selleks on esimesel juhtumisel kohtule laialdane võimalus antud parandusajutust määrata ja teisel juhtumisel wangimajja mõistmine sunduslikuks tehtud.

§ 58.

Surmanuhtluse juures ei leidnud komisjon mingit alust naisterahvastele iseäralikku kergendust anda, nagu seda vene seaduse järele oli mõeldud. Sellel põhjusel on käesoleva paragrahvi lõputause välja jäetud.

9. peatükk.

Vastutust raskendavad asjaolud.

§ 60.

See paragrahv sisaldab määrust ideaal konkurentsi kohta. Mingit sisulikku muudatust selle paragrahvi sisevõtmise enesega kaasa ei too. Ka vene kodeksi kokkuseadjad olid arvamisel, et karistuste määramisel tuleb toimetada nii, nagu käesolevas paragrahvis on öeldud, kuid nad arvasid, et see on enesest mõistetav ja et sellepärast seda positiivselt kodeksis väljendada ei tule. Komisjon leidis siiski, et seesuguse määruse sisevõtmine tarvilik on, sest et muidu ei oleks mitte seaduslikku alust, mille järele

kohus igakord peaks sarnaseid süütegusid inkrimineerima ainult selle paragrahwi järele, kus kõige raskem karistus ette on nähtud. Peale selle lihtfustab see paragrahw eriosa redaktsiooni, sest et sealt selle tõttu kõik saated raskema süüteo või karistuse peale kui ülesarused ära jääwad, näit. wene §§ 541, 554 j. t.

§ 61.

See paragrahw täiendatakse määrusega, mille järele kohus ei või kõige raskemat karistust suurendada ka siis, kui wangimaja tuleb koostada parandusafutusega või wastutuslise walwe alla andmisega. Wene kodekxis oli see puudutamata jäetud ja sellepärast selguseta.

§ 63.

Sellele paragrahwile on osaliselt uus redaktsioon antud, et selgemini jama mõtet väljendada, mis sisaldub ka wene wastawas paragrahwis.

§ 64.

Siin on wangimaja, parandusafutuse ja wastutuslise walwe alla andmise sõrdlew raskus juurde lisatud, mis wene seaduses puudub, kuid siiski koostamise juures praktiliselt tähtis on.

§ 65.

See paragrahw annab võimaluse karistust suurendada nii sugustele retsidivistidele, kelle juures lootus paranemise peale enam-wähem on kadunud. Sarnaste paranemata kuritegijate isoleerimiseks on tarwilik kohtule võimalus anda neid pikemaajalise karistuse määramise teel seltskonnast eemaldada. Seda on ka wene kodeksi kokkuseadjad filmas pidanud, kuid nad ei ole siiski tarwilisel määral seda teinud asjus, kus karistuseks on parandusmaja ja türm. Sellepärast annab eelnõu kohtule õiguse ka wangimaja karistuse juures seda pikendada kuni seadusliku ülemmääraneni, s. o. 6 aastani ehk ka üle minna tähtaegsele sunnitööle.

Tuleb tähendada, et kolme üksteisele järgnema momendi hulgaft — wandekohtunikkude werdikt, kohtu resolutsioon ja kohtuotsus — tuleb määrajaks lugeda seda, mis igas käesolewas asjas kõige enne kätte jõudis.

§ 67.

Paragrahwi muutmine on tingitud peaasjalikult karistusredeli muutmisest (§ 2). Peale selle sisaldab p. 5 määrust wangimaja ühendamise kohta parandusafutusega või wastutuslise walwe alla andmisega ja parandusafutuse ühendamise wastutuslise walwe alla andmisega. Seda ei olnud wene tekstis, mille tõttu küsimus lah tine ja selguseta oli.

10. peatükk.

Karistatavust kõrvaldavad asjaolud.

§ 69.

Komisjon lihtsustas süütegude liigitamist aegumise suhtes, määrates aegumise ajaks raskete kuritegude puhul endise 15 ja 10 a. asemel — 10 aastat, kuritegude puhul endise 8 ja 5 a. asemel — 5 aastat; p. 3 ettenähtud kohtuotsuse all mõistab komisjon seda kohtuotsust, mis seadusjõusse astus, ja täitmisele pööramise päeva all seda päeva, mil karistatav täitja võimurätte sattub. Vene § 68 teine jagu langeb ära ühes § 99.

§ 72.

Esimesest jaost on välja heidetud vaimulikud kohtud ja juurde võetud uus teine jagu, mis vajalik uute 4. ja 5. peatüki tõttu.

§ 73.

On ümber redigeeritud meie põhiseaduse kohaselt.

Eriosa.

Eriosa üksikutes peatükkides tehtud muudatused ei ole ühe-
suguse ulatusega; kuna mõnedes peatükkides muudatusi pea sugugi
ei olnud tarvis ette võtta, tuli neid teistes palju ja suure ula-
tusega teha.

Raks U. N. S. peatükki on hoopis välja heidetud: pt. 2. —
usulistest süttegedest ja pt. 24. — kahewõitlusest.

Kommisjon leidis, et usuliste süttegede asjus on waja nii
põhjalikke muudatusi ette võtta, et ka tarwidus eripeatüki järele
kaob.

Rõige pealt ei wõidud pooldada wene seadustiku konstrukt-
siooni, mille järele Sumala teotamine oma ette sütteona esineb.
Mitte Sumal ei waja kaitset teotamise wastu, waid uskliku inimese
usutunne, mis Sumala teotamise läbi haawatud wõib saada. Sel-
lega oleks siis Sumala teotamine ainult abinõu sütteo kordasaat-
miseks, mis seisab usutunde haawamises, nagu see ka saksa 1919
a. eelnõu järele (§ 215) on konstrueeritud. Wastaw paragrahm
käsolewas eelnõus on paigutatud 27. peatükki.

Edasi leiti usulistes asjus wajaliku olewat saksa 1919 a.
eelnõu eeskujul kaitsta korda usuliste talituste ja rongikäikude
ajal, ning furnute rahu. Wastawad normid leiduwad eelnõu §
250 kolmandas jaos ja § 265.

Mis puutub kahewõitlusesse, siis heideti see peatükk välja selle
sihiga, et enam mingit wahet teha kahewõitlusel tekitatud keha-
wigastuse wõi surmamise ja harilikku kehawigastuse wõi surmamise
wahel. Kahewõitlus wõiks ehk mõnedel kordadel harilikuks sүүid
wähendawaks asjaoluks olla, mida kohus muidugi § 53 põhjal
arwesse wõib wõtta, kuid kaugemale minna ja seesuguseid süttegeusid
eesõigustatud seisukohale seada ei arwatud tarwis olewat.

Meil Eestis ei ole duell kunagi sūgawaid juuri ajanud, kui
mitte arwesse wõtta üliõpilaste korporatsioon, kus seda keskaja
kommet päris kunstlikult on kultiveeritud. Seesuguse kombe lewi-
nemiseks ei ole waja mingisuguseid soodustusi luua, waid tema
lõpulikuks kadumiseks peab seadusandlus samme astuma.

Teisest küljest on eelnõusse kaks uut peatükki juurde wõetud:
nimelt 3. — sütteod rahwaalgatamise, rahwahäätamise ja wali-
miste alal ning 4. — sütteod wälisriigi wastu. Nende sisewõtmist
ja eraldamist eripeatükkidesse loeti sūsteemi hoidmiseks tarwilikuks.

Mis puutub sanktsioonide määramise viisi muutmise, siis leiduvad motiivid selle kohta üldosa § 53 juures.

Lähemad märkused järgnewad iga eriosa peatüki kohta eraldi.

1. peatükk.

Süüteod kõrgema riigivõimu vastu.

U. N. S. §§ 99, 103—107 langevad arusaadavalt välja. Uued on §§ 77—79.

§ 74.

Wastawas wene paragrahwis (100) tarwitatakse käesolewa süüteo defineerimiseks sõnu „НАСИЛЬСТВЕННОЕ ПОСЯГАТЕЛЬСТВО“. Selle mitte küllalt täpse termini all taheti mõista niihästi kordajaadetud süütegu kui ka ainult selle katset. Komisjon leidis, et nende kahe mõiste ühendamiseks ei oleks mingisugust tarvidust ja ei ole see ka juriidiliselt lubatav; sellepärast räägib § 74 esimene jagu ainult kordajaadetud süüteost, kuna selle katse on välja eraldatud teise jakku.

§ 76.

Wene terminist „osawõtt ühingust“ (участие въ сообществе) loobus komisjon käesolewa süüteo defineerimise juures ja asus jaksu 1919 a. eelnõu seisukohale (§ 139), et täpsem oleks siin tarwitada sõnu „teise wõi mitme isikuga kokkuleppimine“. Wene kohtu praktika selle paragrahwi käsitamisel on näidanud, et termin „osawõtt ühingust“ ei ole tegelikul käsitamisel soodne seesuguse mõiste loomiseks, mis oleks selge ja wastaks oma ulatuse poolest seaduseandja tõelisele tahtmisele. Komisjon leidis, et uus termin „teise wõi mitme isikuga kokkuleppimine“ seda paremini soodustab. Kokkuleppe konstateerimiseks on waja muidugi tahtmise awaldust kas suusõnal, kirjas wõi konkludent tegudega.

§§ 77—79.

Nende normidega tahetakse kaitsta Riigikogu, Wabariigi Walitsuse ja Riigikohtu tegewust ja nende liigete teenistuskohuste täitmist. Esimene paragrahw on määratud nimetatud asutuste eneste tegewuse kaitseks, teine paragrahw nende asutuste liigete teenistuskohuste täitmise kaitseks ja kolmas kaitseb nende asutuste vastu lugupidamist. Peale kõrwaliste isikute langeks §§ 77 ja 78 ettenähtud süüteo eest karistuse alla ka Riigikogu liige, kui ta selle süüteo Riigikogu wõi tema liigete vastu korda saatis väljaspool Riigikogu koosolekut wõi ka koosolekul, kuid koos kõrwaliste isikutega. Muil kordadel tuleks Riigikogu liige wastutuse alla Riigikogu kodukorra põhjal.

Mis puutub kõrvalise isiku mõistesse, siis tuleb seejuures lageda igaihte, kes ei kuulu selle asutuse koosseisu, kelle vastu süütegu oli sihitud.

2. peatükk.

Riigi äraandmine.

Räesolevas peatükis sisalduvad U. N. S. §§ 108—119 sõnastatud muudatustega. Välja jäetud on wene § 118², kuna seal olem materjaal on jaotatud ja laiali paigutatud eelnõu §§ 83—91 ja 96 sisse, sest komisjon leidis, et see on käsitamisel hõlbustuseks, wastab süsteemi nõuetele ja oleks ülewaaatlikum.

§ 80.

Siin on sõnastatud U. N. S. § 108 suuremad redaktsioonilised parandused ette wõetud: 2. jagu on välja jäetud; selle p. 2 on mahutatud eelnõu 2. jao p. 4, kuna p. 1 täiesti välja jäi kui harilik süüdraskendam moment, mis erikvalifikatsiooni ei tarwita. Wene paragrahwi 3. jao p.p. 1 ja 2 on wastawalt eelnõu 2. jao p.p. 1 ja 2 alla mahutatud, kusjuures redaktsiooni on lihtsustatud. Wene paragrahwi 3. jao p. 4 on välja heidetud tapmise erikvalifikatsioon, kuna see punktide ümberpaigutamise tõttu langeb eelnõu 2. jao p. 4 alla. Suurde lisatud on eelnõu 2. jaos p. 1 — „sõja lennuriist“, mille sissewõtmine lähemat motiveerimist ei tarwita.

§ 84.

Räesolewas paragrahwis on, sõnastatud wene U. N. S. § 111¹, muudetud 1. jao p. 2 sanktsiooni, et süüdraskuse suhtes mahet teha selle ja 2. jao p. 1 wahel.

§ 88.

Komisjon leidis tarwiliku olewat 1. jao sanktsiooni tõsta.

§ 89.

Suurde lisatud on 1. jaosse traadita telefoni sisseseadmise keeld, mis meie ajal juba tarwilik.

§ 94.

Siia on, sõnastatud U. N. S. § 116, sisse wõetud uus 3. jagu. Poliitiliste konstellaatsioonide tõttu võib olukord tekkida, kus Wabariigi esitaja sunnitud on lepingu läbirääkimisi või lepingu tegemist jatkama ka siis, kui nad mitte kasulikud ei ole, et ära hoida veel suuremat kahju, mis läbirääkimiste katkestamise läbi tekkiks. Et ta selle tõttu ei sattuks 1. jao sanktsiooni alla, tuli see täiendus ette wõtta.

wõimu poolt eriti selleks seatud ja wolitatud isiku peal lasub. Walijate nimekirjade kokkuseadmine on teatud asutuste ametlik funktsioon, ja need asutused peawad ka wastutama kokkuseatud nimekirjade õige siju eest, mitte aga kodanik, kellelt ühed wõi teised teated ammutatud. Wastasel korral, kui jeda wastutust üle kanda kodanikkude peale, kaotawad need nimekirjad igasuguse stabiilsuse. Samuti ei wõi mõlemaid, niihästi ametnikku kui ka kodanikku karistada, sest ühest teo tagajärjest wõib ainult üks süütegu tekkida (arušaadawalt ka mitme osalisega), aga mitte mitu süütegu. Neil põhjustel on § 103 wälja jäetud.

Wastawad teenistusallalised süüteod on üldistatud kujul ette nähtud eriosa 36. peatükis. § 105 on wälja heidetud, arwesse wõttes, et käesolew seadus eneses wõib hõlaldada ainult wastawat teenistusallalist süütegu, mis eelnõu § 603 on ette nähtud. Craiifikut selles teo koosseisus süüdistada ei wõi, sest et temal wõimalus puudub tutwuneda walimistegewusega ühendatud saladustega; juhtumisel kui aga walija ise teistele teatab asjaolusid, mis temal õigus oli salajas pidada, ei wõi ka neid teisi isikuid selle saladuse edasi awaldamise eest wastutusele wõtta. § 106 ei wasta üldse karistusseaduse konstruktsiooni nõuetele, eriti kus sanktsiooni tõttu kuriteoga tegemist on. Iga karistusseadus peab täpselt ära tähendama teo koosseisu, mida aga käesolewa seaduse kohta tõendada ei wõi. Kommisjon leiab, et wõimalikud teenistusallalised deliktid küllaldaselt laialt ette on nähtud eelnõu 36. peatükis ja seewõtt eriteenistusallalise karistusseaduse järgi tarwidust ei ole. Arusaadawatel põhjustel on wälja jäetud §§ 107 ja 108, eriti kuna § 107 kaetud ka eelnõu üldosa § 66.

Lõpuks peab tähendama, et sellesse peatükki on asetatud ka omawalitsuse walimised, kuna wiimaste walimiseadused enamwähem analoogilised on Riigikogu walimise seadusele ja samasuguseid sanktsioone wajawad.

§ 98.

Siia on koondatud Riigikogu walimise seaduse § 96 — ilma pettuse momendita — ja § 97, kusjuures sanktsiooniks on wõetud § 97 oma kui kõige kõwem.

§ 96 dispositsioonist jäeti wälja pettus, kuna jedawiisi normaal mõistusega inimest takistada ei saa; mõeldaw on, et üks teisele ette luiskab: walimised on edasi liikatud jne., kuid arwesse wõttes, et walimise tähtajad awalikult ja üldiselt wälja kuulutatakse, et igale ühele nimelised tunnistused ja sedelid kätte saadetakse, ei ole ka seegi wõimalus reaalne.

§ 97 tekstis ettenähtud korratuste tekitamine, hirmutamise ja läbikäimisteede kinnipanek käiwad isiku kallal wägiwõlla tarwitamise ja karistatava ähwarduse mõiste alla.

§ 99.

See paragrahv käsitleb eelmisest väljajäetud pettust valimiste alal, kuid niisugusel viisil, mil pettus mõeldav on — pettuse abil kaldutas allkirja andma, hääletama või valima oma õige tahtmise vastu või tühifelt; näit. kui keegi kirjaoskamatule kätte annab vale valimise või hääletamise sedeli ehk annab nõu oma nime sedelile alla kirjutada või ümbrikku midagi muud paberit juurde lisada jne.

Sanktsiooniks on võetud valimisseaduse § 96 kohaselt vangimaja mitte üle 1 aasta.

§ 100.

See paragrahv kordab Rk. valimise seaduse § 100, muudatustega, et siin on „taju andis“ asemele võetud „taju pakkus“; komisjon arvas nimelt, et avalikuks võib käesoleval juhtumisel tulla ainult taju pakkumine, mitte aga kordajaadetud tegu ise, kuna siis mõlemate poolte huvides seisab seda varjata, need taju pakkumised ja võtmised aga alati sünnivad ilma tunnistajateta.

Järjekult on küllalt kui andja kohta saab selgeks teha ainult taju pakkumist, kuna saaja loomulikult karistuse alla langeb alles peale taju vastuvõtmist.

§ 101.

See paragrahv reprodutseerib Rk. valimise seaduse § 92, kusjuures dispositiiv osas on tarvitatud ainult mõistet „kihustöö takistamine“, kuna selle alla iseenesest mõista käivad kõik need nähtused, mida § 92 üle loeb, ja ka need, mida seal ei ole ette nähtud, kuid mis võivad tulevikus käsitusele tulla; abinõude nimekirja on täiendatud võimu kuritarvitamise mõistega ja sanktsioonis võimaldatud vangistuse kõrval käsitada ilma motiivveerimata ka aresti.

§ 102.

Selle paragrahvi esimeses jaaku on koondatud valimise seaduse § 95 jagu 1. ja § 98 jagu 1., kuna teise jaaku on koondatud § 95 jagu 2. ja § 98 jagu 2.; esimese jaaku dispositiiv osa räägib „... valimiste korraldamise või läbi viimise takistamisest“, mille alla käivad valimisorganide tegemise takistamine (§ 95 jagu 1.) ja valimise ning rahvahääletamise õige korra toimetamise takistamine jaoskonna komisjoni ruumes (§ 98 jagu 1.), kui ka muud võimalikud nähtused sellel alal; abinõudena on üle loetud vägivald isiku kallal, karistatav ähvardus ja võimu kuritarvitus, kuna välja on jäänud korratuste sünnitamine, sedelite ja kastide rikkumine, kuna see ei ole mitte abinõu, vaid teo tagajärg.

Mis puutub sanktsiooni, siis walis komisjon walimisseaduse §§ 95 ja 98 ettenähtud sanktsioonide hulgast keskmise — wangi-
maja mitte üle 3 aasta.

Teise jao dispositiiv osa katab § 95 teist jagu ja § 98 teist jagu sama eranditega, mis eelpool samade paragrahwide esimeste jagude kohta öeldud; sanktsiooniks wõetud raskem senistest, s. o. § 98 teise jao oma.

§ 103.

Sellesse paragrahwi on sisse wõetud Rk. walimise seaduse § 102 muudetud kujul. Wiimase paragrahwi 1. jao dispositsiooni on muudetud ja lihtsustatud. Hääletamisest osawõtmise asemel ilma hääleõigusega on wõetud uus moment: hääletamine wale nime all, kuna komisjon leidis, et oma nime all hääletamine ilma wasta-
tawa hääleõigusega wõimata on, sest makswate walimisseaduste järgi kontroleeritakse walimise juures nimed wastawate nimekir-
jade järgi ja ei wõi oletada, et hääleõigusega isik neisse nimekir-
jadesse sisse on kantud. Wiimane juhtumine, kui ta ette peaks tulema, sisaldab eneses teenistusalaalt sүүtegu nimekirjade kokku-
seadja poolt. Rk. walimiste seaduse § 102 jagu 2. on muutma-
talt siia sisse wõetud. Sanktsioonina leidis komisjon õiglaseks wõtta wangimaja mitte üle 1 aasta.

4. peatükk.

Sүүteod wälisriigi wastu.

Sellesse uude peatükki on koondatud wälisriike puutuvad paragrahwid U. N. S. 5. ja 28. peatükkidest (§§ 135, 136, 137 ja 534). See on wajalik sellepärast, et kõiki neid norme süs-
teemi nõuete tõttu raske oleks paigutada kuhugi teise peatüki alla; ka on see käsitamisel tuntawaks hõlbustuseks.

§ 104.

Peale redaktiooniliste muudatuste on tehtud ka sisulik muu-
datus; nimelt on lõpus wälja jäetud wastastikkuse nõue teo karis-
tatawuse suhtes. Leiti nimelt, et ka sarnase paragrahwi puudumine mõne wälisriigi kriminaal seadustikus ikkagi ei wõiks põhjuseks olla meil karistamata jätta tegu, mis meie territooriumil selle riigi wastu sepiitsetakse, kuna seesuguste tegude karistamatus meie soowimata wälisrekeldusi wõib kaela tuua.

§ 106.

Selle paragrahwi ületoomine U. N. S. 28. peatükist on eel-
pool põhjendatud; tema jaotamine kahte jakku oleneb meie 27. peatüki konstruktsioonis tehtud muudatustest.

5. peatükk.

Süüteod awaliku forra vastu.

Wõrreldes II. N. S. 5. peatükiga on siin välja heidetud wene §§ 121, 124—128 ja 135—137. § 121 heideti välja sellepärast, et üks osa (kaastundmuse awaldamine õpetusele) juba ajast ja arust on, muud dispositiiv osad aga sisalduwad teistes paragrahwides; § 124 käib põhiseaduse vastu, mille järgi meil laialdane ühinemise wabadus on lubatud. Isikud, kes kuritegelise eesmärgiga seltsi asutawad, wastutawad isiklikult harilikus korras üldiste kriminaal seaduste järgi. §§ 125—127 käsitawad jotsiaalse korra wägiwaldse kukutamise ettevalmistusi. Kommisjon leiab, et jotsiaalse korra wägiwaldne kukutamine ilma riigikorra kukutamiseta waewalt mõeldaw on ja sellepärast isikud, kes seda tegu kawatsewad, kahtlemata tegewust awaldama peawad, mis eelnõu §§ 74—76 ette nähtud ja nende paragrahwide järgi ka karistuse alla langewad. § 128 on wastawalt meie oludele muudetud kujul üle kantud 1. peatükki (§ 79). §§ 135—137 on samuti välja heidetud käesolewast peatükist ja üle kantud uude 4. peatükki (waata märkused selle peatüki juurde).

§ 108.

II. N. S. § 120 j. 2. on välja heidetud, kuna selle dispositioon on liig üksikasjaline ja tegelikul käsitamisel mõnikord raske on wahet teha selle dispositiooni ja teiste dispositiiv osade wahel. Wastawalt on välja heidetud ka wene 3. jao keskmine osa.

Sisse wõetud on kõiges kolmes osas ka „koosoleku“ mõiste rahwakoondumise kõrwal, sest et ka awalikul koosolekul selles paragrahwis ettenähtud juhtumused ette tulla wõiwad ja järjelikult sanktsioneeritud peawad olema.

§ 109.

II. N. S. § 122 p. 1 teine osa, mis käsitab süüteo motiive, on välja heidetud, kuna komisjon leidis, et see liig üksikasjalik ja osalt sihilikki on. Otstarbekohaseks leiti täiendusena sisse wõtta ka wõõra waranduse häwitamise ja waldamisele wõtmise juhtumused.

§ 110.

§. 2 dispositiiv osja on sisse wõetud „fõja lennuriist“ ja välja heidetud üksikasjaline krediitafutuste ülelugemine, kuna üldise mõiste alla kõik wene paragrahwis tähendatud krediitafutused langewad.

§§ 111 ja 112.

Wastawalt koosoleku seadusele leiti tarwilik olewat käesolewat peatükki täiendada nende kahe uue paragrahwiga, milles

sisaldub keeld awalikku koosolekut kokku kutsuda selleks keelatud kohas või ajal, või aga ilma seatud korras sellest teatamata.

§ 113.

Räesolevast paragrahvist on U. N. S. § 129 p.p. 1 ja 2 välja heidetud, kuna esimene punkt iseenesest on kaetud meie p. 4 ja teine punkt ära langeb, sest et wene §§ 125—127 on välja jäetud. Uuena esineb p. 3, mis sisse võetud, filmas pidades wastawaid välisriikide, eriti Saksamaa, kriminaal seadustikke ja nende kawasid. Wägivalla tegude all tuleb eriti mõista rüüstamisi kui ka üleastumisi wägivalla teo iseloomuga. Välja on jäetud peale selle wene p. 6 kui meie oludele mittewastaw dispositsioon. Juurde lisati meie p. 4 peale õhutamise raskele kuriteole ka õhutamine kuriteole, kui ettetulew ja kahtlemata karistataw tegu. Mõlemates osades on wene üksikasjaliste sanktsioonide asemele võetud üldsanktsioonid kui paenduwamad.

§ 114.

Siia on kokku liidetud U. N. S. §§ 130 ja 131, kui üheaolised. Välja jäetud on wene § 130 p.p. 1 ja 2 kokkukõlas meie § 113; samuti on välja jäetud wene 1. jao lõpp, kui liiga üksikasjaline ja isegi sihilik; eelmise paragrahwi eeskujul lisati juurde peale õhutamise raskele kuriteole ka õhutamine kuriteole ja üksikasjaliste sanktsioonide asemele asetati üldsanktsioonid.

§ 115.

U. N. S. § 132 p. 1 on välja heidetud kui seadus, mille dispositsioon wastuwõetaw ei ole; esimesele sanktsioonile lisati juurde normaal karistusena arest.

§ 117.

U. N. S. § 134 on arusaadawalt välja langenud p.p. 1 ja 2 ja 2. osa; wene p. 3 on meie olude kohaselt ümber töötatud; sanktsiooni leiti otstarbekohase olewat märksa pehmemdada.

§ 118.

See paragrahw võeti sisse, et kaitsta Eesti Wabariigi kodanikkude kodanikutunnet haavamiste vastu jultunud teo või awaldufe läbi.

6. peatüff.

Walitsuswõimudele wastuhaffamine.

U. N. S. §§ 141, 150 ja 152 heideti välja. Waieluste jatkamine peale koosoleku lõpetamist või omawoliline koosoleku uuesti awamine ei või mingit hädaohtu sisaldada, kuna seesugus-

tel juhtumustel vastuvõetud otsustel nii kui nii ühtegi jurii-
diliselt jõudu ei ole. Süüteod valimiste vastu on koondatud eelnõu
3. peatükki; need ülesanded aga, mis enne valitsusliste rakkide
täita olid ja mille kohta käib § 152, on nüüd juba osalt neilt ära
võetud (abiellulahutamine), alles jäänud ülesanded aga (ümberlõi-
kamine jne.) ei waja wist küll kriminaal seaduse kaitset.

§§ 120 ja 121.

Neis paragrahvides on sanktsiooni kõwendatud. Praktika
sundusliikkude määruste ja valitsuswõimude korralduste rikkumise
asjus näitab, et need süüteod alates juba ilmaõja päewilt hoogsalt
on kaswanud. Sellepärast kõwendati R. L. S. § 29 sankt-
siooni juba Kerenski ajal ja suurendati weelgi Eesti riigi algusel
(„R. L.“ nr. 8 — 1918). Seefuguste süütegude arwu suurenemine
on seletatav muidugi erakorraliste aegade ja valitsuswõimu
autoriteedi kõikumisega. Kuigi armata wõib, et normaal aegade
tagasitulekuga nende süütegude arw jälle väheneb, siiski peab
sellega weel wist küll aastaid ootama. Neil põhjustel on siin
sanktsiooni tõstetud, kuigi mitte jellel määral, nagu seda praegu
maksew seadus ette näeb.

§ 122.

Wastawas wene paragrahwis (140) ettenähtud seisusline asu-
tus jäeti wälja, sest et meil seisusi enam ei ole. Selle vastu on
sisse wõetud ka riigiasutused, kus seefugused süüteod samuti ette
tulla wõiwad.

§ 124.

Räesolewa paragrahwi lõpuosas on peale kaubanduse järel-
walwe ette nähtud ka tööstuse järelwalwe, et kaitset luua ka
wiimasele, kuna see meie suur-, kesk- ja väiketööstuse seadusega
(„R. L.“ nr. 28 — 1920) laialisele alusele on seatud.

§ 130.

Teisest jaost jäeti wälja saade raskema süüteo peale kui üle-
arune § 60 tõttu.

§ 134.

Räesolew paragrahw on 27. juunil 1922 wäljaantud Riigisipu
seaduse kohaselt („R. L.“ nr. 84/85 — 1922) täiendatud.

§ 135.

Kodakondfusse seaduse § 20 järele („R. L.“ nr. 136 — 1922)
on Eesti riigi kodanikule keelatud samal ajal ka mõne teise
riigi kodakondfuses olla, sest et ta enne teise riigi kodakondfusse
astumisel Eesti kodakondfusest wabastamist peab nõutama. Nende

määruste sanktsioneerimiseks on käesolew paragrahw seadustikku sisse wõetud. Sanktsiooni määramisel leiti küllaldaseks represiooniks arest mitte üle kuue kuu wõi rahatrahw mitte üle wiiekümnetuhande marga.

7. peatükk.

Süüteoõ õigusmõistmise wastu.

Süü peatükist on U. N. S. § 175 wälja heidetud, sest et meil asumisele saatmist ei ole.

§ 138.

Käesolewasse paragrahwi on retsipeeritud maksma U. N. S. § 939¹ (1913 a. redaktsioonis), millele wastaw norm U. N. S. puudub. Selle seaduse siht on wõitlus ühiskondlise pahega, n. n. nurgaadwokatuuriga, misfugune nähtus ka meie oludes sagedasti ette tuleb, kusjuures sanktsiooni isegi kõwendati. Teist osa sellest seadusest arwas komisjon wälja jätta, leides, et retsidiim selle süüteo alal üldiste reeglite järele rahuldawalt lahendatud on.

§ 139.

Wälja on heidetud „tõotus“, kokkukõlas „R. L.“ nr. 70 — 1919 awaldatud seaduse nr. 135 § 3.

§ 140.

Wälja on heidetud teine jagu, kuna see dispositiiv osas sisaldab ainult kvalifikatsiooni tõenduste kohta rasket kuritegu käsitawas kriminaal asjas, sanktsioon aga erineb nimelt karistuse miinimumiga, wõrreldes esimese löikega. Kokkukõlas üldpõhimõttega, et sanktsioonides ainult tähendada karistuse maksimumi ja arwesse wõttes kvalifikatsiooni wõrdlewat tähtsusetust, leidis komisjon wõimaliku olewat nimetatud teist löiget wälja heita.

§§ 144, 145, 147 ja 149.

Neis paragrahwides on wälja heidetud saade § 99 (wene U. N. S.) peale, mis ise eelnõust wälja on heidetud.

§ 155.

Wälja on jäetud esimesest löikest lause „kui süüdlase poolt korrasaadetud tegu mitte raskema süüteoona ei esine“, kui üleaarne, sest see sisaldab eneses n. n. ideaal konkurentsi juhtumust, mis juba üldosas § 60 lahendatud.

8. peatükk.

Süüteod riigikaitse-, naturaal- ja maksu-
kohuste vastu.

Käesolev peatükk astub U. N. S. 8. peatüki asemele, millega võrreldes on juuremaid muudatusi ette võetud. Esmimesena on U. N. S. §§ 179—192 asemel võetud praegu maksvast N. S. §§ 506, 508, 508¹, 510 j. 2. ja 511—519, mis tingitud sellest, et U. N. S. väljatöötamise ajal maksvat riigikaitse kohuse seadust on vahapeal tuntavalt muudetud; samuti on ka muudetud karistusnorme, mis aga U. N. S. sisse ei sattunud. Et meil praegu veel wormilisel makse on vene Riigik. koh. seadus viimases vene redaktsioonis, siis ei võinud wananenud kriminaal seadused eelnõusse sisse jääda endisel kujul. Samastel kaalutlustel võeti peatükki sisse makswa N. S. §§ 541³, 520¹⁻² ja 544¹. Selle tõttu on käesolev peatükk kokkukõlas praegu wormilikult makswa riigikaitse kohuse seadusega. Kui aga praegu väljatöötamisel olev uus riigikaitse kohuse seadus jõusse astub, siis peab arusaadavalt ka vastavad paragrahvid käesolevas peatükis temaga kokkukõlastatama. Peale selle peab tähendama, et käesolevasse peatükki on võetud ka maksukohuste rikkumised, kui lähedalt suguluses naturaalkohuste rikkumistega. Sellest seisukohast välja minnes on tingitud peatüki pealkirja täiendus. Sisse võetud on vene otsekoheste maksude seaduse §§ 189, 190, 579 kuni 582 ja 584—587, „Riigi Teatajas“ 1923 a. nr. 44 ilmunud sead. nr. 66 § 16 ja Tulumaksu seaduse („R. T.“ 1920 a. nr. 63/64) §§ 74—78. Ule on toodud käesolevasse peatükki U. N. S. 16. peatükist §§ 327 ja 328 samadel põhjustel.

§ 159.

Wõrreldes N. S. § 506 on välja jäetud dispositiiv osast mõiste „призывной участок“, kuna meil vastaw asutus puudub.

§ 160.

Käesolevasse paragrahvi on koondatud N. S. §§ 508, 508¹, 513 ja 514², kuna nende dispositiiv osad üksteisega lähedases suguluses ja lahkuminevad sõndlemisi väiksed; viimased leiduvad dispositiiv osa teises jaos. Sanktsioonid on vastavalt eelnõu karistusjüsteemile ümber redigeeritud.

§ 161.

Sellesse paragrahvi on koondatud N. S. §§ 511 ja 512, kui ühesihhilised süüteod ainult lahkuminevate abinõudega. Arusaadavalt on sõjaväelise sanktsiooni asemel võetud vastaw üldsankt-

siin, mis aga muidugi tarwiduse korral kaitsewäe teenistuses olid jate kohta kaitsewäelise karistusega wahetatud wõib saada.

§ 162.

Sellesse paragrahwi on koondatud maksma N. S. §§ 514 ja 514¹. Esimesest on wälja jäetud: 1) erimäärus kaasaaitamise kohta, mis lahendust leiab meie § 51, 2) erimäärus süüteo äriasjaks muutumise kohta, mis lahendatud meie § 65, 3) N. S. § 514 j. 3., mis üleliigne ja iseenesest arusaadaw, ja 4) selle paragrahwi märkused, milledest esimene — protsesinorm on ja teine — ülekarne.

§ 164.

Räesolew paragrahw sisaldab eneses ainult N. S. § 510 j. 2., kuna 1. jao koht on kaitsewäe kriminaal seadustikus.

§§ 167—171.

Need paragrahwid sisaldawad eneses N. S. §§ 516—519, osalt lihtsustatud dispositiiv osadega ja ilma sisuliste muudatuseta. Eelnõu § 171 juures leidis komisjon otstarbekohase olewat aresti kõrwal ka rahatrahwi karistust võimaldada.

§ 172.

Räesolewasse paragrahwi on U. N. S. § 123 kõrwal wõetud ka N. S. § 541³, kuna wiimane täiendab esimest.

§§ 177—180.

Need paragrahwid sisaldawad eneses Tulumaksu seaduse („R. L.“ 1920 a. nr. 63/64) ettenähtud karistusnorme (§§ 74—78), kusjuures karistused on kokkukõlla wiidud üldise karistusüsteemiga.

§§ 181—187.

Räesolewad paragrahwid sisaldawad eneses maksmaid Otsekoheste maksude seaduse §§ 579—582 ja 584—587, ning meie aegset täiendust „R. L.“ nr. 44 — 1923 a. seaduses nr. 66 § 16. Neis normides ei ole sisulikke muudatusi ette wõetud. Sanktsioonid on üldise süsteemiga, nii palju kui võimalik, kokkukõlla wiidud.

9. peatükk.

Süüteo rahwa terwishoiu wastu.

Sellest peatükist jäeti wälja U. N. S. §§ 216, 217 ja 219. Esimesed kaks olid antud wene tee kaitsmaks, misjulgust wajadust meil ei ole, ja kolmas leiti ükskõikne olewat rahwa terwishoiu juhtes.

§ 191.

Wälja heideti wiimane lause, mille järele karistuse alla ei kuulunud isik, kes tasuta kangemõjuliste või kihwtiste ollustega arstiabi andis. Leiti nimelt, et ilma arstipraktika õigusega või pärast selle õiguse kaotamist ka tasuta ravitseda ei tohi kangemõjuliste või kihwtiste ollustega, sest et meil arste küllalt on ja niisuguste hädaohklikkude heategijate järele vajadust ei ole.

§ 192.

Selle paragrahvi teise jaot redaktsioon on muudetud, et teda kokkukõlla wiia selle paragrahvi kohta käivate motiividega. Nimelt järgneb motiividest, et ämmaemandat, kes arsti ei kutfunud, tuleb paragrahvi teise jaot järele karistada, vaatamata selle peale, kas enneaegne sünnitamine tekkis ämmaemanda tegewuse tagajärjel või ilma selleta.

§ 206.

Räesolew paragrahw wastab R. L. S. § 103, kuid redaktsiooniliste muudatustega.

§§ 207 ja 208.

Tarwilise puhtuse ja korrapidamise kaitseks toiduainete ning jookide suhtes leiti wajaliku olewat sanktsiooni wähe kõwendada. § 208 p. 1 alla käib ka piimasaaduste wäljawaeto kontrolli seaduse („R. L.“ nr. 85/86 — 1924) määruste wastu eksimine.

§ 213.

Kolmas jagu heideti wälja. Leiti nimelt, et kuna see jagu oli määratud ainult wene suhkrutööstuse kaitseks saharini jne. wõistluse wastu, siis tal meie oludes mõtet ei ole.

§ 215.

Teises jaos on wälja jäetud sõna „inimeste“ (людей), sellega käib see jagu ka nende juhtumuste kohta, kus wesi kahjulikuks muutus ka loomade terwisele, sest et ka wiimast juhtumust samuti kwalifitseerida tuleks.

10. peatükk.

Güüteod seltsfondliku ja isikliku julgeoleku wastu.

§ 222.

Selles paragrahwis on wälja jäetud sõnad „wõi foola tööstuse“, kuna meil sarnast tööstust ei ole.

§ 226.

Arvesse wõttes liikumise abinõude arenemist ja sellest tingitud julgeoleku hädaohtu, leidis komisjon tarwiliku olevat U. N. S. § 231 täiendada uue 2. jaoga, milles wastawalt 1. jaole sanktsioneeritud on ülearu kiire wõi ettewaatmata sõit autol, mototsükletil wõi trammil wõi nende juhtimise usaldamine selleks teadwalt wõimetu wõi joobnud isiku kätte. Et hädaoht julgeolekule nende liikumise abinõude suhtes suurem on, kui hobusega sõitmise juures, siis leiti tarwiliku olevat ka wastawalt raskemat sanktsiooni tarwitusele wõtta.

§ 228.

Selles paragrahwis leiti otstarbekaks sanktsiooni vähendada.

§ 234.

Selles paragrahwis on wälja heidetud sõna „politseile“, sest et käesolew kriminaal seadus on saateseadus ja wastawas algseaduses wõi määruses iseenesest ära tähendatud peab olema, kellele tulekahju juhtumusest teatada tuleb.

11. peatükk.

Süüteod rahwa heaoluforra wastu.

Pealkirjas tõlgiti „благосостояние“ — heaolukord; wälja heideti U. N. S. §§ 240, 241, 252—254 ja 259—261 järgmistel motiividel: § 240 — meil on walla magaski aidad ära kaotatud ja neid nähtawasti enam ellu ei kutsutagi, kuna abiandmine wastawatel kordadel sünnib hoopis teistel alustel; § 241 — praegu makswate seaduste järele ei lasu kellegi peal niisugust kohust, mida selle paragrahwiga sanktsioneeritakse; erakordsetel aegadel (sõja aeg) korraldatakse abiandmist erakordsete abinõudega (toitlusministeerium) ja eriliste ajutiste seadustega, mis muu seas ka sanktsioone määravad; § 252 — ei ole kokkukõlas seisukohaga, mis § 17 muutmisel aluseks wõetud; § 253 — neist erimäärustest maksis Eesti territooriumil ainult kalapüügi seadus Pihkwa järwel (sead. kogu, XII k., põllumajand. sead. §§ 560—572), kuid see määrus on osalt makswuse kaotanud ja wõib igatahes meie § 240 läbi sanktsioneeritud olla; § 254 — see norm baseerus kokkuleppel Wenemaa, Inglismaa ja P. A. Ühisriikide wahel ja meil käsitusele ei tule; § 259 — ei tule meil käsitusele; § 260 — ei ole kokkukõlas § 17 motiividega; § 261 — ei ole kokkukõlas meie weejuhimise seadusega („R. T.“ nr. 118 — 1921), mis on rajatud tsiviil wastutusele.

Suurde on wõetud § 236.

§ 235.

Arvesse võttes meie hangeldamise ja liigkasu võtmise seadust („R. L.“ nr. nr. 14/15 ja 143/144 — 1920), on siin sanktsioone kõwendatud.

§ 236.

See uus norm baseerub meie hang. sead. § 5; sanktsioon on määratud kokkukõlas § 235 esimese jao karistusega.

§ 240.

Kommisjon arvas otstarbekaks mõlemaid sanktsioone kõwendada.

§ 241.

Wälja heideti wene p. 2, kuna see on kaetud p. 1; loeti otstarbekaks mõlemaid sanktsioone kõwendada.

§ 243.

Kommisjon luges otstarbekaks sanktsioone kõwendada.

§ 244.

Wälja heideti loomad, keda meil ette ei tule; sanktsioon lihtsustati ja kõwendati.

§ 245.

Sanktsiooni on kõwendatud ja juurde võetud uus teine jagu, mille wajalikkus on enesest mõistetav.

12. peatükk.

Güüteod awaliku rahu wastu.

Wälja heideti U. N. S. §§ 270 ja 278. Esimene sellepärast, et wäljamaale minekut ilma wälispassita sanktsioneerida tarwis ei ole. Teine paragrahw sanktsioneerib kitsendusi juudi usu jumalateenistuse suhtes, mis suguseid kitsendusi meil ei ole.

§ 250.

Uudisena on sellesse paragrahwi üles võetud karistus ulaka teo kordasaatmise eest ja korra rikkumise eest usuliste talituste täitmise wõi rongikäigu ajal. Ühtlasi on ka sanktsioone wähe kõwendatud, et awalikku korda mõjuwamalt kaitsta.

§ 253.

Räesolew paragrahw redigeeriti ümber meie olude kohaselt, mille tõttu ära jäi õhutamise rändamisele ühest wabariigi osast teise,

kui hädaohuta nähtus. Ka teine jagu heideti välja, sest et juba väljarännanud isiku majandusliku seisukorra ruineerimine ei tohiks mitte küllaldaseks põhjuseks olla selle süüteo kvalifitseerimiseks.

§§ 254 ja 257.

Sanktsioone leiti kohasema olevat fikseerida hariliku rahatrahvi määramise viisi järele.

§ 258.

Sanktsioonina lisati juurde aresti kõrwale alternatiivselt ka rahatrahvi.

§ 259.

Räesolewa paragrahwi p. 1 räägitakse „nimest“, mis wastab wene teksti sõnadele: имя ja фамилия; p. 2 räägitakse „autähest“, „aumärgist“, „teenistumärgist“ ja „teenistuswormiriidest“. Wiimane esineb uudisena, mida wene tekstis ei ole, kuid mille mitte-lubatud kandmine samuti karistataw peaks olema kui autähete j. n. e. mittelubatud kandmine. P. 3 järele karistatakse mitte-lubatud kutse omastamist; „kutse“ astub wene sõna „звание“ asemele.

§ 261.

Sellesse paragrahwi tõmmati kokku U. N. S. §§ 274 ja 275. Neis kahes paragrahwis ettenähtud süüteod (праздношата́ние ja бродяже́ство) ühendati ja konstrueeriti jaksa 1919 a. eelnõu § 277 alustel, mis rohkem rõhku paneb tööpõlgamise momendi peale.

§ 262.

Leiti ajakohane olevat kerjamist üldiselt ära keelata, mille tõttu ka paragrahwi wastawalt muudeti.

§ 263.

Räesolewat paragrahwi üldistati igasuguse awaliku korjanduse kohta, milleks luba ei olnud. (Korjanduste loa kohta waata „R. T.“ 1919 a. nr. 4 ja 30/31.)

13. peatükk.

Süüteod kõlbluse wastu.

Sellest peatükist on välja heidetud U. N. S. §§ 285 ja 288; esimene sellepärast, et meil hulgalt wiinajoomist kroonu wiinapoodide läheduses olemas ei ole; pealegi langewad joobnud

olekus awalikku kohta ilmujad ja rahurikkujad iseeneest juba meie §§ 270 ja 271 järele karistuse alla; teine sellepärast, et ta oma siisu tõttu ei kuulu käesolevasse peatükki; seal ettenähtud süüteo, kuiwõrd nad meie oludes mõeldavad, kuuluvad käesolewa eelnõu §§ 292, 294 ja 295 alla. Käesolevasse peatükki (§ 265) on sisse wõetud osa U. N. S. § 79 muudetud kujul.

§ 265.

Komisjon heitis wälja U. N. S. 2. peatüki (waata üldmärkused eriosa juurde) ja sellest peatükist järele jäänud materiaalist, mida tarwiliku leiti olevat sanktsioneerida, on käesolevasse paragrahwi sisse wõetud matmispaiga, furnukeha wõi selle põrmu rüwetamise keeld. Komisjon leidis otstarbekohase olevat wene § 79 — 1. jaos ette nähtud sanktsiooni pehmendada. Wiimases paragrahwis ettenähtud kvalifitseerim ja priwiligeerim juhtumine jäeti wälja, kui meie oludes mittetarwilikud, kuna seda wastawalt üldosas ettenähtud karistuse kergendamise ja raskendamise wõimalustele lahendada wõib.

§ 266.

Käesolewa paragrahwi teine jagu on wõrreldes U. N. S. § 280 muudetud. Wälja jäeti sõnad „sugukirglikes wõi muus kõlbluswastases teos, mis awatlust teistes wõis äratada“; nende asemele paigutati sõnad „suguihade rahuldamises awalikus kohas“ järgmistel kaalutlustel: tsiteeritud wene seaduse teksti mõtte raskus lasub awatluses, sest kuna mõlemad jaod räägivad kõlbluswastastest tegudest, siis on kvalifikatsioon tingitud ainult sellest mõjust, mis tegu teiste isikute peale awaldab; komisjon leidis aga, et kohtunik kahtlemata kompetentne ei ole selle mõju konstateerimises ja waewalt on leida tunnistajaid, kes seda asjaolu konstateerida tahaksid wõi wõiksid. Jääb üle kindlat objektiivset koosseisu fikseerida, mis rippumata oleks pealtwaatajate subjektiivsetest tunnetest, ja seesuguse objektiivse momendina on wõetud tegu, mis seisib „suguihade rahuldamises awalikus kohas“. Siinjuures tuleb tähendada, et seesugune tegu ei seis mitte ainult suguihenduses, waid ka igas muus suguihade täitmise poole sihitud teos, waatamata selle peale, kas suguiha tõepoolest rahuldatud sai wõi mitte. Sama jao sõnad „kui tema ei lange raskema karistuse alla liiderlikkuse eest“ on wälja jäetud, kui ideaalkonkurentsi juhtumine, mis lahendatud üldosas § 60.

§ 267.

Wastawalt meie perioodiliste trükitoodete struktuurile ja sellekohasele seadusele on selles paragrahwis, wõrreldes wene § 281, sõna „toimetaja“ asemel paigutatud „wastutaw toimetaja“.

§ 268.

Räesolemas paragrahwis on, wõrreldes U. N. S. § 282, wälja jäetud 1. jaos sõnad „kui tema tegu ei sümmita üllirasket wõi rasket kehawigastust“, kui ideaalkonkurentsi juhtumine, mis lahendatud on üldosas § 60. Peale selle on wälja heidetud wene seaduse 2. jagu täiesti, kuna meil tsunsti korraldust, kus õpilast tuli lugeda meistri perekonna liikmeks, enam ei ole.

§ 270.

Kommisjon leidis tarwiliku olewat sanktsioone mõlemates jagudes kõwendada wastawalt elunõuetele.

§ 271.

Räesolew paragrahw on muudetud niihästi dispositiiv osas kui ka sanktsioonis. Leiti, et kangete jookide joomine awalikkudes kohtades on osalt juba seadustega normeeritud, osalt aga seefugune normeerimise õigus antud linna ja maakonna omawalitjusele, mispärast üldistatud dispositiioon otstarbekohasem on, kui wene jaolt spetsialiseeriw koosseis. Ka sanktsioon on raskendatud, kokkukõlas § 270 ja wastawalt meie elunõuetele.

14. peatükk.

Güüteod fooliseaduse wastu.

Sellest peatükist on wälja heidetud U. N. S. § 291, kuna juudi noorsoo hariduse järele meil erilist walwet, eraldi üldisest, ei peeta.

§ 274.

Erakoolide awamise ja pidamise kohta on meil wormiliselt weel maksew wene seadus (sead. kogu XI k., teadus- ja õppeasutuste seadustik §§ 3712 ja järgm.), sellepärast tuli ajutiselt jisse jätta wene eelnõu § 290 esimese jao esimene punkt ainult eraõppeasutuste kohta, kusjuures komisjon arwas, et loa nõutamise all meil ka registreerimist tuleb mõista.

Wälja heidetud on sellest paragrahwist wene p. 2, mis oli peajasjalikult sanktsiooniks korraldusele, et poliitiliselt kahtlased isikud, kes walwe all, ei saaks noorsoole ka kodustki õpetust anda; meil wõidakse ära wõtta õigust — olla õpetajaks wõi kaswatajaks — ainult käesolewa seadustiku §§ 19—20 korras, tegelikult peab igauks selleks kutjeliselt registreeritud olema ja kaugemale minna kitsenduste tegemisel ei luba põhiseaduse § 19.

Wälja heideti ka teine jagu motiividel, mis on ette toodud § 17 juures. U. N. S. §§ 290 ja 291 wastawad wana nuhtl.

sead. §§ 1049—1053; viimased on 1912 ja 1914 aastatel muudetud ja täiendatud, kuid eelpool p. 2 kohta ette toodud motiivid ei arvanud komisjon vajalikuks neid muudatusi ja täiendusi arvesse võtta.

§ 275.

Põhjeneb aval. algkool. sead. („R. L.“ nr. 75/76 — 1920) § 19 esimese jao ja märkus 2 peal; komisjon luges otstarbekaks karistusest aresti välja heita, kuid rahatrahvi kõrgendada; vastavalt on pt. 17 välja heidetud sama norm (N. S. § 365).

§ 276.

Põhjeneb aval. algkool. sead. §§ 8, 9, 15, 16 ja 19 juurde kuuluva märkus 2 peal; komisjon luges hoopis vastuvõtmataks käsitada siin kohal aresti trahvi, kuid kõwendas selle asemel rahatrahvi ülemmäära.

15. peatükk.

Trükitoodete ja avalikkude etteannete valvemääruste rikkumine.

Käesolevasse peatükki mahutatud karistusnormid vastavad väheste muudatustega praegu maksvale seadusele („R. L.“ nr. 43 — 1923, sead. nr. 45) ja nimelt järgmises järjekorras: 277 = 1, 278 = 2, 279 = 3, 280 = 4, 281 = 5, 282 = 7, 283 = 8, 284 = 9, 285 = 11, 286 = 12, 287 = 6, 288 on uus, 289 = 13, 290 = 18, 291 = 19, 292 = 14, 293 = 15, 294 = 16, 295 = 17.

Maksvas seaduses puudub paragrahv, mis vastaks eelõdu § 288, kuid ta on olemas U. N. S. (§ 307) ja komisjon leidis, et teod, mis selles paragrahvis ette nähtud, ei või mitte karistamata jääda. Sihtipeale tuleb ette, et trükitootete autor, väljaandja, trükiasutuse juhataja või raamatukaupleja, perioodilise trükitootete suhtes aga vastutava toimetaja mitte küllalt hoolikalt järele ei vaata, et trükitoode, milles süüteo tundemärgid sisalduvad, läbikäivusse ei sattuks. Kui seesuguse ettevaatamatuse pärast süütegu sisaldav trükitoode tööpoolest laiali saadeti, siis ei või selles süüdi olewad isikud karistamata jääda. Selle peal lasub kohustus valvata selle järele, et süütegu sisaldavad trükitooted läbikäivusse ei sattuks, see peab seda kohust ka hoolikalt täitma. Karistus ei ole mitte suur: ainult rahatrahvi. Kui aga selgub, et siin ettevaatamatusega tegemist ei ole, vaid seesugune trükitoode süüdlase poolt meelega laiali saadeti, või koguni ka kokku seati, siis vastutab ta muidugi kui süüteo osaline või ainukene kordajaatja.

Et karistus käesolevas paragrahvis ettenähtud süüteo eest väike on, mille tõttu ta enam-vähem ligidal seisab seesugusele süüteoiligile, kus nõndanim. objektiivne süüksarvamine maksew on, siis leiti võimaliku ja ühtlasi ka tarviliku olevat periood. trükitoote vastutava toimetaja süüid ettevaatmatuuses praesumee-rida, kuni ta ise wastupidist ei tõesta.

§ 278.

See paragrahw läheb lahku maksuast seadusest (§ 2): 1) redaktsiooniliselt ja 2) selles, et siin ei räägita mitte süüdlasest üldse, waid on kindel isik nimetatud, kes süüdi võib olla, nimelt trükiasutuse juhataja — perioodilise trükitoote suhtes, ja kirjastaja — mitteperiood. trükitoote suhtes. Seda leiti wajaliku olevat fikseerida sellepärast, et muidu oleks tegelikult raske kindlaks teha, kes siin dieti süüdi on; nüüd on see teada ja sellepärast saawad tähendatud isikud ka hoolikamad olema, teades, et nad wastutust kannawad.

Trükiasutuse juhataja peale pandi wastutus perioodiliste trükitoodete asjus sellepärast, et praegu wäljakujunenud ajalehtede wäljaandmise tehnilise korra juures nad trükikojast otseseid laiali saadetakse trükiasutuse juhataja korraldusel.

§ 280.

Maksu seaduse (§ 4) kitsendus, et ainult kuulutusi awaldaw ajaleht kohustatud oleks kohtuotsust ära trükkima, heideti wälja, sest et kohtuotsuste awaldamise jaoks § 289 p. 2 põhjal peaks ikkagi ruumi leiduma, seda enam, et seesugused awaldamised mitte sagedad ei ole.

§ 291.

Maksu seaduse (§ 19) sõnad: „wõi et ta esialgses teadaandes tähendatud asjaolude muudatuselt ei teatanud“, heideti wälja, kuna seda tähtsaks ei arwatud.

§§ 294 ja 295.

Sanktsioone on tõstetud maksu seadusega wõrreldes, arwesse wõttes § 293 (maksew seadus § 15) sanktsiooni, sest et need süüteod üheraskused peaksid olema.

16. peatükk.

Tööstuse ja kaubanduse walwemääruste rikkumine.

Käesolewast peatükist ja ühtlasi ka terwest seadustikust on wälja heidetud U. N. S. §§ 314, 320, 321, 334, 336—340, 346,

350, 354 ja 355 järgmistel kaalutlemistel: 314 — meie piirituse- ja wiinamüügi seaduse III osa p. 1 järele („R. T.“ nr. 48 — 1921, 1. VI 1921 sead. nr. 44) võidakse meil awada ainult I järgu res-toraane, kus aga jõogiainete müük piiratud ei ole (w. trahteri sead. § 3); 320 ja 321 — niisugune riikline hoolekanne lähed liiga kaugesele; igaiüks peab ise teadma, kas ja misuguseid kuponge maksab maksuna vastu võtta; 334 — tsunfti seadused wanal kujul ja alusel meil põhisead. § 19 tõttu ei maksa; kui loetakse edaspidi vajalikuks seadusandlisel teel käsitööstuse ala korral-dada, siis tuleb sama seadusega tarbekorral ka sanktsioon luua; 336 — pühakujude kaitse asemele on meil 27. peatükki võetud üldine usutunde kaitse määrus; 337—340 — kiriku küünalde ja kiriku lambiõli tööstus ja müük ei waja meil erilist kaitset; 346 — rahwas on rohkem haritud ja peale üksikute juhtumuste waewalt keegi lasseb ennaft sedawiisi tüsjata; 350 — on kaetud meie § 326 p. 2 läbi; 354 ja 355 — kulla lademeid meil ei ole. Mele on wiidud 8. peatükki U. N. S. §§ 327 ja 328, kus nende õigem koht.

Uuesti sisse võetud ja muudetud paragrahwide motiivid järg-nemad allpool.

§ 296.

Wõrreldes wene tekstiga on kaubandus- ja tööstusettevõtete üleluge mine, mis pealegi poolik oli, wälja heidetud ja tarwitatud „tööstus- wõi kaubandusettevõte“, misuguse mõiste alla kõik üleloetud tüübid (ka apteegid) muidugi kuuluvad; kokkukõlas meie suur-, kesk- ja väiketööstuse seaduse („R. T.“ nr. 28 — 1920) §§ 16, 18 ja 20 on esimese jao dispositiiv osa täiendatud „peale sisseseadmisest töötamisest alustas wõi ettevõtte sisseseadet, saaduste wäljatöötamise määra wõi wiisi tuntawalt muutis“.

§ 297.

„Mürgitamise“ asemele võeti „rikkumine“, kui laiem mõiste, kuna õhk, wesi ja maapind ei tarwitse mitte alati nimelt mürgi-tatud olla selleks, et naabruses elamist ja majapidamist võima-taks teha.

§ 300.

On käsitatud üldmõiste „trahteri asutus“; wene p. 3 on wälja heidetud; wanaduse alammäära, mil lubatakse awalikus joogikohas juua, on kõrgendatud 14 a. pealt 17 a. peale; sanktsiooni on kõwendatud.

§ 301.

§ 3 on täiendatud „sundusliku määrusega“, kuna praegu maksima linnaseaduse § 108 p. 11 järele on linnawolikogul õigus sellel alal sund. määrusi wälja anda; sanktsiooni on kõwendatud.

§ 302.

§. 1 on wälja heidetud tulewase lõikuse pantimise wõimalus kui meil üldse tundmata nähtus; wene p. 2 on wälja heidetud samal põhjusel; III jaost on wälja heidetud „lahutamata perekonna-liikmed“ kui mittewajalik moment.

§ 303.

§. 1 on sisse jäetud ainult aktšiaselts ja osaühisus, kuna meie seaduste järele ainult nende tekkimiseks riigiwõimu luba ja seatud korraft kinnipidamist nõutakse; p. 2 on wõetud üldmõiste „krediit-asutus“, mis suguse mõiste alla käiwad makswa krediidi seaduse järele ka pangakontor ja rahawahetuse asutus; wälja on jäänud „omawalitsuslik wõi era“, kui ülearune definiitsioon, sest kolmanda tüübi — riigi krediit-asutuse awamine ei wõi üldse selle § alla käia; seda punkti on täiendatud kooperatiiw-asutustega, kuna maksew seadus nende asutamise juures seatud eeskirjadest käseb kinni pidada.

§ 305.

„Pangaasutuse“ asemele on makswate seaduste kohaselt wõetud täpssem mõiste „pangakontor“.

§ 306.

Rubneri asemele on meil astunud ilma wahendita rahaministeerium.

§ 307.

On sisse wõetud aktšiaselts ja osaühisus, kuna makswate seaduste järele nemad ainukesed kaubandus- ja tööstuslikud ettevõtted on, kes wõiwad wäärtpaberid (aktšiaid, osatähti) sedawiisi wälja lasta.

§ 310.

Siin ettenähtud rahamärkide all ei tule pangatšhekkidid mõista, mis küll meil weel seadusega legaliseeritud ei ole, kuid üldiselt ja riigiwõimu teadmisel laialdase käsitluse omanud.

§ 311.

Sisse on wõetud kooperatiiw-asutus ja wälja heidetud wastastikku kinnituselts, kuna ta makswa kooperatiiwseaduse järele kuulub kooperatiiw-asutuse mõiste alla; wälja heidetud „walitsuse loaga asutatud“, kui ülearune definiitsioon.

§ 315.

I jaost on wälja heidetud sõnad „kõigis paigus wõi käesolewas piirkonnas“ kui mõttetud meie põhiseadusliku korra juures ja sellepärast ülearused.

Wälja on heidetud wene III jagu, kuna meil juutidel on teiste kodanikkudega ühesugustel alustel liikumise wabadus.

§ 316.

See uus paragrahw sanktsioneerib Baltiski wabajadama seaduse („R. L.“ nr. 59 — 1921) § 4.

§§ 317—319.

Need uued §§ sanktsioneerivad seemnemüügi korralduse seaduse („R. L.“ nr. 20 — 1921) §§ 2, 3, 5 ja 6 ja astuwad §§ 8 ja 9 asemele; fiskewao keeld on sanktsioneeritud ühistel alustel muude fund. määrustega; sanktsioonid on wiidud wõrdlewasje tafakaalu teiste krim. seadustiku sanktsioonidega.

§ 324.

Muudetud wastawalt meie awalikkude etenduste pealt wõetawa löbustusmaksu seadusele.

§ 325.

„Graweerija“ on wälja heidetud, asemele jättes üldse süüdlasi, kuna meil pitsferid ja templid teewad mitte ainult graweerijad, waid ka gummitööstused.

§ 326.

Muudatus wõrreldes wene tekstiga on tingitud meie proowi-seadusest („R. L.“ nr. 74 — 1924, sead. nr. 37), mis räägib üldse kuld- ja hõbeasjadest ilma erimäärusteta lehtkulla, lehthõbeda, kudetööstuse ja ebaehete tööstuse saaduste jaoks.

§ 327.

On kokkukõlastatud meie proowiseaduse §§ 1—4.

§§ 328—330.

On oluliselt ja redaktiooniliselt kokkukõlastatud meie proowiseadusega.

§ 331.

See sanktsioneerib meie proowiseaduse §§ 11 ja 23 ja astub sama seaduse § 25 asemele.

§ 337.

Selle paragrahwi uus teine lõige sanktsioneerib meie laewakinnistusseaduse § 15 („R. L.“ nr. 77/78 — 1924, sead. nr. 40) ja astub sama seaduse § 28 asemele.

§§ 339—342.

U. R. S. § 363 asemele on kokkukõlas 3. VII 1916 uue kaalude ja mõõtude seadusega (Собр. Узак. 1916 pt. 1671) — mis

uuendas N. S. §§ 1175, 1176, 1177 ja 1399, kustutas N. S. §§ 1178 ja 1179 ja täiendas N. S. uute §§ 1395¹ ja 1395², — konstrueeritud neli uut paragrahwi, kusjuures on asetatud „töös-
turi“ mõiste alla: „tehase, wabriku ja käsitööstuse omanik, pidaja
ja juhataja, meister, wabrikant ja juweliir“, „kaupleja“ mõiste
alla muu seas ka „joogiainete ja klaasnõudega kaupleja“; selle
tõttu awanes wõimalus paragrahwide arwu vähendada ja koonda-
tud sai: esimesesse paragrahwi nende seas — N. S. § 1175, §
1176 III lõige, § 1177 I lõige ja § 1399; teise — § 1176 I lõige
ja § 1177 III lõige; kolmas astus N. S. § 1395¹ ja neljas —
§ 1395² ajemele; wälja on heidetud §§ 1175 ja 1399 ettenähtud süü-
teo kordamise juhtumused, kuna wajalikuks ei peetud liht korda-
mist kvalifitseerida, retsiidiw aga nii kui nii üldosa järele karista-
takse; wälja on heidetud ka trahwirahade määramised eriotstarwe-
teks; komisjon kriipsutab alla, et käesolewates normides ette-
nähtud „kaalu“ mõiste alla kuuluvad ka kaalu pommid.

17. peatükk.

Töökaitse määruste rikkumine.

Komisjon muutis peatüki nimetust sellepärast, et algseaduste
grupp, mis on peasjalikult käesolewa peatüki normide aluseks,
on wiimasel ajal meil kindlasti töökaitse seaduste nimetuse omanud;
mõned paragrahwid ei wasta küll täpselt sellele nimetusele, kuid
arwati, et nime walimisel mõõduandew on suurema osa normide ise-
loom.

Peatükist on wälja heidetud U. N. S. §§ 365 (üle wiidud
14. peatükki — § 275), 368, 369, 373, 374, 375, 376 ja 377 järg-
mistel kaalutlemistel: § 368 — nagu allpool meie § 352 puhul
selgub, on komisjon streigi keeldu põhiseaduse § 18 (III ja IV
jagu) kohaselt piiranud ainult nende juhtumustega, mis kas sea-
duses ehk sunduslikus määrukses saawad ära tähendatud, ja sankt-
siooni pehmenanud, üle wiies keelatud streiki kuritegude liigist
üleastumiste liiki; streigile kihutamine tuli sellepärast üldosas wali-
tud põhimõtete kohaselt (§ 51, III jagu) karistuse alt hoopis
wabastada; §§ 369 ja 373 — komisjon leidis nende tsiriwil wahe-
kordade sanktsioneerimise ülearuise ja wananenud olewat; § 374
— kuna meie põllut. tööaja ja palga seadus otse palka naturas
ette kirjutab; §§ 375 ja 376 — meie seadused ja tegelik elu
niisugust teenistuslepingu lehte ei tunne; § 377 — see on ajast ja
arust jäänud norm.

Üle on toodud tööstuslise töö seaduses ettenähtud karistused,
et nende suhtes wõiksid käsitusele tulla üldosa määruksed, kusjuures

lahtiseks jäi küsimus, kas neid süütegusid kohtu kompetentse võtta või jätta senisel alusel töökaitsekommisjaride lahendamada.

§ 343.

Wene ülelugemise afemele on siin suur-, kesk- ja väiketööstuse seaduse („R. T.“ nr. 28 — 1920) kohaselt võetud „tööstusettemõte“, mille alla käivad kõikjugu tööstusettemõtete liigid; sissejuhatust on täiendatud sõnadega „seaduse või fund. määruse eeskirju rikkudes“, misjugu tingimuse alla kõik järgnevad punktid käivad; komisjon leidis, et meil riigivõim on töö ja kapitaali vahekorra lahendamise oma kätte võtnud, korraldades seda seaduste ja fundmäärustega, ja et selle tõttu sedawiisi mitte normeeritud suhteid kui tsiviilõiguslikke ei ole vaja sanktsioneerida; seefama ka §§ 344 ja 345 kohta; p. 2 tekstis on wene väljenduse „mitte rahaga“ afemele võetud „raha afemel“, kuna meie oludes palka osaliselt sagedasti ainetega on kohuseks tehtud tasuda; p.p. 4 ja 5 on võetud tööstusl. töö sead. § 214 p.p. 1 ja 2; sama paragrahvi viimane punkt on kaetud käesoleva paragr. 2 ja 3 punktiga.

§ 344.

See kordab tööstusl. töö seaduse § 212; sanktsioon on lihtsustatud ja kõvendatud ärakasutamiseks neil kordadel, kui seefugused väärnähtused harilikuks kipuvad minema.

§ 345.

See kordab tööst. töö seaduse § 213 ja tema juurde kuuluvat märkust; sanktsiooni on kõvendatud; wene teksti p. 1 on üle viidud käesoleva paragr. teise jakku ühes wene märkusega; wene p. 2 on välja heidetud isikutunnistuste pidamine, kuna see meil igal pool kohusline ei ole; wene p. 6 on välja heidetud; see sanktsioneerib tööst. sead. § 104, kuid komisjon arwas, et § 104 käsitamist ei võiks ettemõtte juhatajale kohuslikeks teha, vähemalt karistuse ähwardusel mitte.

§ 346.

Wene teine jagu on välja heidetud, kuna meil erikapitaalid puuduvad; kui kinnitusefelfidele ja haigekasjadele on abi vaja, siis küsitagu seda eelarwe korras, siis saab rahwaesitus kontroolerida nende kasjade ja felfide olukorda ning abi vajalikkust.

Juurde on võetud uus teine jagu, mis sanktsioneerib osaliselt põllutöölaliste tööaja ja palgaolude seaduse („R. T.“ nr. 102 — 1921) § 2 ja § 13 märkust ning astub § 42 ettenähtud karistuse afemele.

§ 347.

See § sisaldab enefes kahe 15. nov. 1906 a. seaduse (Собр. Узак. 1906 pt. 1894 II osa ja pt. 1895 II osa) karistusnorme.

§ 349.

Wälja on heidetud afutuse nimetus, kellele nimelt teateid peab saatma, mis ka siin kohal wajalik ei ole; efmese jao sanktsioon on lihtjustatud, teise jao oma — pehmendatud liigi poolest, kuna komm. arwates wangimaja karistus siin kohal ülearu karm oleks.

§ 351.

On tehtud samad muudatused, mis eelmiseski paragrahwis.

§ 352.

See paragrahw on rajatud uuele alusele ja nimelt kokkukõlas meie põhiseaduse § 18 deklareeritud streigi wabadusele; streik kui niisugune üldse ei ole enam keelatud ka siis, kui ta wõib „kahjulik olla kohalise rahwa huwidele“; ta on kodanikkude põhioigus, mida wõib piirata ainult awaliku julgeoleku huwides, näituseks sõja ajal ja teatawates ettevõtetes, mis sõja oludes peawad edasi töötama. Sellekohane põhiseadusega lubatud eriseadus ei ole küll weel ilmunud, kuid komisjon leidis siiski wõimalikuks karistusnormi juba nüüd sisse wõtta, pealegi kuna ta sai nii redigeeritud, et ta ilma algseaduseta ei tulegi käsitusele; samuti arwas komisjon otstarbekaks kwalifitseerida streiki kui üleastumist, karistades teda ainult arestiga.

§ 353.

Ra see on uus norm ja sihitud n. n. lokaudi wastu; sisse on ta wõetud samadel kaalutlemistel, mil eelminegi norm, nimelt et tuleb wälja anda algseadus, mis teatud tingimustel ettevõtjale ära keelab oma ettevõtet fulguda.

§ 354.

Arwesse wõttes, et wäljaspool kodumaad laewalt ära ajamine wõib äraaetawa äärmiselt rasketesse elutingimustesse asetada, kõwendas komisjon sanktsiooni.

18. peatüff.

Süüteod ehitustööde, teede ja liikumisabinõude kohta käiwate määruste wastu.

U. N. S. §§ 379, 380, 381, 384, 404 ja 405 on wälja heidetud, sest et neis ettenähtud tegusid meie oludes karistada ei oleks waja.

Tuurde on wõetud uus § 381.

§ 358.

Tehniku ja tööettevõtjaga kõrwuti on seatud ka inseneering temale samuti kvalifitseeritud karistus määratud selles paragrahwis ettenähtud süüteo eest.

§ 362.

Wõrreldes wene tekstiga on siin dispositiiv osa juurde wõetud mõned momendid: „laewade..... registreerimise, mõõtmise... kohta; laewale märkide wõi nimetuste ülestähendamise kohta“; sanktsiooni luges komisjon otstarbekaks kõwendada.

Wene meriseadust (sead. kogu XI k. II j. II raamat) on meie ajal muudetud 1) kaubalaewade mõõtmise ja registreerimise seadusega („R. T.“ nr. 18 — 1919), 2) laewakinnistusseadusega („R. T.“ nr. 77/78 — 1924) ja 3) laewade mõõtmise seadusega („R. T.“ nr. 85/86 — 1924); esimene neist, praegu weel maksmas ojas, muudab ja täiendab wene meriseaduse §§ 122—148, teine täiendab §§ 149—154, kolmas astub §§ 108—121 asemele.

Muudetud kujul korraldawat: a) laewade registreerimist — „R. T.“ nr. 18 — 1919 awaldatud seaduse §§ 4 ja 9 ja wene meriseaduse §§ 124, 135 ja 136; b) laewade mõõtmist — „R. T.“ nr. 85/86 — 1924 awaldatud seaduse §§ 2, 5 ja 8, samuti ka „R. T.“ nr. 18 — 1919 seaduse § 15; d) laewade warustamist märkide ja nimetustega wene meriseaduse §§ 98 ja 98¹, „R. T.“ nr. 85/86 — 1924 seaduse §§ 12, 14 ja 18 ja „R. T.“ nr. 18 — 1919 seaduse § 13.

Nende korralduste sanktsioneerimiseks ongi ettetoodud täiendused siia sisse wõetud, kuna nad senini osalt sanktsioneerimata olid, osalt aga karistatawad meriseaduse järele.

19. peatükk.

Süüteod perekonnaõiguste wastu.

Wälja on heidetud U. N. S. §§ 413—418, 425 ja 426. U. N. S. §§ 413, 425 ja 426 sisaldawat waimulikkude isikute süütegusid abielu sõlmimise ja meetrika raamatute pidamise juures; kuna aga mõlemad tegevused nüüd riiklisteks funktsioonideks jaanud on, ei ole wastawaid erinorme waimulikkude jaoks tarwis; kui nende peale kirjeldatud funktsioonid seadusega pannakse, siis wastutawat nemad kui riigi wõi omawalitsuse teenijad (waata motiivid meie § 587 juurde). U. N. S. §§ 415 ja 417 ettenähtud tegusid ei wõi meie oludes üldse karistatawateks lugeda, samuti ei wõi U. N. S. § 414 ettenähtud tegu karistatawaks lugeda, sest iseenesest ei järgne igakord seal kirjeldatud abielu tühistamine. Liiga noorte isikute abielu astumine on waewalt mõeldaw, wähe

aega enne täisiga abiellu astunute abielu aga jääb harilikult tühistamata abikaasade abielulise täisea kättejõudmise tõttu enne kohtu otjust; sellega oleks siis ka sanktsioon ülearune. U. N. S. § 416 on wälja heidetud, kuna komisjon leidis, et seefuguse abielu tühistamine iseenesest küllaldane sanktsioon on. Niisama ei leidnud komisjon võimaliku olewat sisse jätta U. N. S. § 418, leides, et seal kirjeldatud teo küllaldaseks tagajärjeks on abielu lahutamine ja süüdi tunnistamine selles protsessis.

§ 384.

Dispositiiv osa on kitsendatud, nimelt on wälja jäetud keeld hõimlasega abielluda kokkukölas meie §§ 470 ja 471 redaktsiooniga.

§ 386.

Wälja on heidetud tingimus teo karistamatuse kohta wastawate usuliste määruste olemasolekul, kuna abielu meie oludes puht riikliseks instituudiks on saanud. Ühtlasi leidis komisjon otstarbekohase olewat wene tekstis ettenähtud sanktsioone wähen-
dada, leides neid üleliiga karmid olewat.

§ 387.

Wälja on heidetud punktid 2 ja 3, arwesse wõttes, et punkt 2 otstarbekohaselt muudetud kujul eelnõu §§ 484 (p. 1) ja 437 ette on nähtud, p. 3 on aga meie oludes oma mõtte kaotanud.

§ 388.

Wälja on heidetud p. 1 teine osa, mis eneses sisaldab ideaal konkurentsi juhtumust ja mis üldosas § 60 lahendatud. Peale selle on, wastawalt 30. mai 1922 a. seadusele („R. L.“ nr. 74/75 — 1922), muudetud p. 3, täisea määra suhtes.

§ 392.

Dispositiiv osa on muudetud wastawalt meie perekonna seisu seadusele („R. L.“ nr. 139/140 — 1920).

20. peatükk.

Rahamärfide, wäärtpaberite ja wäärt- märfide wõltsimine.

§ 393.

Selle paragrahwi I jao p.p. 1 ja 2 on wõetud wene nimestiku asemele meie oma nimestik.

§ 397.

§. 2 ettenähtud kokkuleppe üle waata motiivid § 76 juurde.

§ 400.

Esimene sanktsioon on pehmendatud; see oli vajalik selle tõttu, et vahet teha selle ja teise jao sanktsiooni vahel; wene formulatsiooni järele oli see wahetegemine teisiti võimalik.

21. peatükk.

Dokumentide tõlkimine.

Wälja on heidetud U. N. S. §§ 437, 446 ja 447 kui meie oludele mittewastawad.

§ 407.

Isikutunnistuste, sõidu- ja puhkelubade juurde on lisatud weel peatusload, mis meil tarwitusel ja millede järeletegemine jne. samuti karistataw peaks olema.

§ 411.

Wälja heideti sõnad „kui selle teo eest eriwastutust ei ole määratud“ kui ülearused § 60 tõttu.

§ 412.

Järeletegemise objektiks selle paragrahwi järele on arwatud Eesti Wabariigi suur riigipitser.

22. peatükk.

Surmamine.

§§ 417 ja 418.

Nendesje paragrahwidesje on ühendatud U. N. S. §§ 454, 455 ja 456. Urwesje mõttes wälisriikide waremat kui ka nüüdsjet seadusandlust käesolewate normide alal, samuti ka meie oludes paratamataks saanud süütegude wõrdlewa raskuse ümberhindamist, leidis komisjon tarwiliku olewat käesolewas peatükis ettetulewate raskemate juhtumuste juures sanktsioone kõwendada. Kuid teisest küljest ei wõi komisjon tähendamata jätta, et tema arwates need süüteod huupi surmanuhtluse alla kuuluda ei wõi, sest karistuse iseloomu ja raskuse määrab lõpuks ikkagi igal üksikul juhtumusel süütegija iseloom. Et nüüd aga kohtutele võimalust jätta ka normaal juhtumustel (s. o. ilma § 53 tarwitamata) surmanuhtlust mitte tarwitada, on surmanuhtluse kõrwale sanktsiooniks pandud ka tähtajata sunnitöö. Selle tõttu on karistuse amplituud küllalt suur ja võimaldab, komisjoni arwates, igal üksikul juhtumusel

kõige otstarbekohasema karistuse tarvitamist. § 417 on ette nähtud need raskemad tapmise juhtumused, mis surmanühtlusega sanktsioneeritud. Dispositiiv osa aluseks võeti U. N. S. § 454 ja juurde lisati U. N. S. § 455 p.p. 6 ja 7 ning § 456. Omaltpoolt leidis komisjon tarviliku olewat siia paragrahwi asetada Eesti Vabariigi Riigivanema tapmise juhtumuse. Meie olud võrreldes vene omadega on riigipea julgeoleku suhtes muutunud, kuid siiski leidis komisjon tarviliku olewat Riigivanema elu erilise kaitsega kindlustada. Sellega moodustavad need 5 juhtumust meie § 417 erilise raske sanktsiooniga. Suurem osa U. N. S. § 455 ettenähtud juhtumusi on paigutatud meie § 418 alla; wälja jäeti p.p. 2 ja 5, milledest esimene on kvalifitseeritud juhtumus usulise süüteo iseloomuga ja teine — juhtumus, milles tahetakse sanktsioneerida ühiskonna patriarhaalset korda. Mõlemad juhtumused ei võiks meie oludes kvalifitseeritavad olla, waid peawad üldkorras karistamisele kuuluma. Wälja jäänud on samuti U. N. S. § 455 p. 4 — 1. osa, mis ilma pikema seletusteta, arusaadawalt meie oludes oma mõtte on kaotanud. Sanktsioonist leiti tarviliku olewat teist osa wälja jätta, sellega üldsanktsiooni suurendades.

§ 419.

Muudetud on 1. jao dispositiiv (kokkuleppimine pro osawõtmine ühingust) wastawalt üldosa § 52.

§ 422.

Rindluse asemele mitte üle 3 aasta võeti wangimaja mitte üle 2 aasta.

§ 425.

Allea ülemmäära on muudetud (20 a. pro 21 a.) wastawalt 30. mai 1922 a. seadusele („R. T.“ 1922 nr. 74/75).

§ 427.

Räesolewas paragrahwis on karistust pehmendatud. Komisjon leidis, et wene tekstis on ülemäära raske karistus ette nähtud; kuigi abort karistataw tegu on, ei saada siiski liiga raske karistusega soowitud tagajärge kätte, seda enam, et — nagu kohtupraktika on näidanud — selle karistuse alla kahjuks enamasti ainult wäesemate kihtide perekonna emad ja wallalised naisifikud langewad.

§ 428.

Räesolewasse paragrahwi on uus 2. jagu sisse võetud, mille järgi kvalifitseeritakse aborti tegemist äriasjana. Selle süüteo karistuseks leidis komisjon õiglase olewat määrata wangimaja mitte üle 6 aasta. Wastawalt tuli siis ka 1. jao sanktsiooni wähenendada.

23. peatüff.

Kehawigastamine ja wägitwald isifu
kassal.

Wälja on heidetud sellest peatükist U. N. S. § 480, kuna walla-
wanem kuulub riigi ja omawalitsuse teenija mõiste alla ja ta
wastawate paragrahwide kaudu umbes jamaasuurte sanktsioonide
kaitse all seisab.

§ 430.

Wene teine jagu on wälja heidetud, kuna meie karistuste
redeli järele selle ja esimese jao sanktsioonide wahel wahet ei saa
näidata.

§ 433.

On täiendatud uute 2 ja 3 punktidega; esimene kaitseb Riigi-
wanemat, olgugi ka mitte teenistuskohuste täitmisel wõi nende täit-
mise pärast, teine samal alusel wälisriigi riigipead; selle tõttu
langeb wälja wene § 472; esimese jao kerge kehawigastuse ja
teise jao raske ning kerge kehawigastuse sanktsioonid on muudetud
meie karistusredeli omapärasuse tõttu.

§ 438.

Teise jao tekstis on ära nähtud ainult riigi wõi omawalitsuse
teenija, kuna politsei wõi muu waht käib selle mõiste alla.

§ 440.

Teine ja kolmas sanktsioon on muudetud meie karistusredeli
omapärasuse tõttu; wälja on heidetud wiimane jagu, kuna wangi-
waht käib riigiteenija mõiste alla ja komisjon õigeks ei lugenud
teda wangi wastu nõrgemalt kaitsta, kui teisi riigi wõi oma-
walitsuse teenijaid.

24. peatüff.

Hädaohtu jätmine.

Käesolew peatükk wastab U. N. S. 25. peatükile. Muutusena
tuleks märkida ainult § 449 esimese jao sanktsiooni kõwendamist,
mille tõttu selle paragrahwi teine jagu wälja kukkus.

25. peatüff.

Süüteod isikuvabaduse vastu.

§ 450.

Muudetud on 2. jao sanktsiooni meie karistuste redeli oma-
pärasuse tõttu, et vahet teha selle ja järgmise paragrahvi sanktsioo-
nide vahel.

§ 451.

Muudetud on p. 3 sõnu, välja heites selle esimest osa, mis
meie oludes oma mõtte kaotanud.

§ 452.

Komisjon leidis tarvilikuks p. 2 kaitse alla viia kõiki
naisiisikuid, rippumata sellest, kas nemad sugukõlvatuslega äri aja-
wad või mitte. Selle normi vajadust on sellekohases erikirjanduses
korduvalt toonitatud.

§ 454.

1. jao sanktsiooni muutmine on tingitud meie karistuste redelist.

§ 457.

21 aastase vanaduse ajemel mõdetud 20 aastane täiseasus, was-
tawalt 1922 a. seadusele („R. T.“ 1922 a. nr. 74/75).

§ 460.

2. jaos on välja jäetud lause „ja kui fundija kordasaadetud
süüteo osalisena raskema karistuse alla ei lange“, kuna see lahend-
datakse üldosa § 60 järele; 1. jao sanktsiooni muutmine on tingitud
meie karistuste redelist.

§ 461.

2. jagu on välja jäetud, kuna komisjon leidis ülearuse
olewat üht osalist käesolevas süüteos erikaristuse alla heita, lep-
pides karistusega, mille alla tema langeb § 51 järele.

§ 462.

Välja on jäetud wene p. 2, kui juhtumus, mis usulise süüteo
isefoomu kannab ja meie oludes erikvalifikatsiooni alla ei peaks
kuuluma.

§ 463.

1. jaos on välja jäetud lause „kui süüdlane tuli seesugusesse
hoonesse või ruumi salaja või omavoliliselt“, kuna komisjon
leidis, et vaatamata selle peale, kas isik legaalselt või illegaalselt
hoonesse tuli, juba selles omavoli tarvitamine on, kui tema pere-
mehe nõudmise peale seesugusest ruumist ei lahku.

§ 464.

Suurde on mõetud jüüteo kordasaatmise abinõude nimekirja walewõti.

26. peatüff.

Sugufõlswatud teod.

§ 467.

Sanktsiooni on lihtfustatud, kuna meie karistusredeli järele wene redaktsiooni järele ettenähtud wahetegemist ei saa wäljendada.

§ 468.

Arwesse wõttes, et niihästi kriminaal- kui ka arstiteaduse uuemates wooludes on kindlasti eitawale seisukohale asunud pederaastia karistamise wastu tema normaal kujul ja et seesugune karistamine wõib heaks pinnaks olla shantasheerimisele, heitis komisjon wene eimese jao wälja.

§ 470.

Sanktsioon on ühiseks tehtud niihästi ülenewa kui alanewa sugulase kohta, kuna meil asumisele saadmist ei ole.

§ 471.

Wälja on heidetud wene p. 2, kuna meil Gestis, kus Lutheri usu waated prävaleerimad, suguuhendust abikaasa sugulastega weresegamiseks ei loeta.

§ 476.

Wanaduse alammäär on alandatud 21 a. pealt 20 a. peale.

§ 482.

Wälja on heidetud U. N. S. § 529 teine jagu, kuna see jüütegu on juba ette nähtud meie § 452 p. 2.

27. peatüff.

Teotamine.

Wõrrelde wene 28. peatüki konstruktsiooniga, on kwalifitseeritud teotamised — wene §§ 532 ja 533 — jagatud, samuti nagu see on aluseks mõetud wene §§ 530 ja 531 konstrueerimisel, kumbki kaheks, s. o. isiklikuks haawamiseks ja laimamiseks, sest et peale nõupidamist kohtutegelaste ja ajakirjanduse esitajatega leidis kom-

misjon, et karistatawale — eriti § 533 järele — ei ole kaugeltki ükskõik, kas teda on süüdlaseks mõistetud haawamises wõi laimamises; wene eelnõus olid kumbagis paragrahwis (532 ja 533) need momendid ühise nimetuse — teotamise — alla kokku liidetud ja sellepärast oli pärast kohtuotsusest raske aru saada, kumbas teotamise liigis karistatu süüdlaseks on tunnistatud. Rõkkukõlas sellega on kumbagile põhiparagrahwile wahendita lastud järgneda kvalifikatsioonid.

Sii peatükist on 4. peatükki üle wiidud wene §§ 534 ja 535 ja sisse on wõetud kolm uut.

§ 484.

Nagu eelpool öeldud, kujutab see norm enesest mõttelise poole wene § 532, s. t. selle osa, mis käsitab isiklikku haawamist häbitawa ümberkäimise wõi avalduse läbi; wõrreldes wene tekstiga on wene p. 2 wälja heidetud; meie p. 2 on sisse jätud ainult riigi wõi omawalitsuse teenija mõiste, mille alla kõik wene p. 3 üleloetud isikud käiwad; samal põhjusel on teisest lõikest wälja heidetud ka wangimahi.

§ 485.

See norm kujutab enesest wene § 533 seda osa, mis käsitab isiklikku haawamist, muidugi ilma teise lõiketa.

§ 486.

See Eesti Wabariigi riigipea kaitse norm astub osaliselt wene § 103 asemele; wõrreldes eelmiste paragrahwidega leiti kohaseks jün sanktsiooniks wõtta wangimaja mitte üle ühe aasta.

§ 488.

Räesolew paragrahw kujutab enesest wene § 532 teist mõttelist osa, mis käsitab laimamist samade muudatustega, mis tehtud wene § 540.

§ 489.

See paragrahw kujutab enesest wene § 533 teist mõttelist osa, mis käsitab laimamist; teises lõikes arwas komisjon õigemaks karistada rahatrahwiga ainult per. trükitoote wäljaandjat ja nimelt ka ainult wormilise süü olemasolekul.

§ 490.

See Riigivanema kaitse norm astub osaliselt wene §§ 103 ja 104 asemele, kusjuures kohaseks peeti, wõrreldes eelmisi paragrahwe, sanktsiooniks määrata wangimaja mitte üle kahe aasta.

§ 491.

Wälja on heidetud teine jagu, sest et riigi wõi omawalitsuse teenija teotamine — seal hulgas ka politseiniku teotamine — ei

ole karistatav §§ 479 ega 483 järele, vaid §§ 480 ja 484 järele, mille kohta käesolev § üldse ei käi.

§ 496.

Komisjon luges, välja heites wene eelnõus ettenähtud usukaitse ja waimulikkude kaitse määrusi, õigeks iga kodaniku usutunnet kaitsta (waata üldmäärused erioja juurde).

28. peatükk.

Galaduste awaldamine.

§ 497.

Selle paragrahwi 1. jaos on wene „званіе“ asemele mõtte kohaselt pandud „teenistus ja tegewus“ ja § 60 tõttu välja jäetud lause „kui süüdlane ei lange seesuguse awaldamise eest karistuse alla nii kui teotamise eest“; 2. jao sanktsiooni on kõwendatud, arwesse wõttes, et hariliku laimamise eest on ette nähtud § 487 järgi wangimaja mitte üle 6 kuu, siin aga süü suureneb saladuse hoidmise kohustuse rikkumise läbi.

§ 498.

2. jaos on § 60 tõttu välja jäetud lause „kui süüdlane ei lange karistuse alla nii kui teotamise eest“; sama 2. jao sanktsioonist on välja heidetud rahatrahw kui mitterastaw süü raskusele.

§ 500.

1. jao dispositiiv osast on välja jäetud panga kontor, kuna see makswa krediidi seaduse järgi krediitajutuse mõiste alla kuulub; juurde on lisatud osaühisus, kuna osaühisused meil tegutsewad ühistel alustel aktiwaaltsidena, ja kooperatiivafutus.

§ 502.

1. jao dispositiiv osast on välja jäetud komisjoni liikmed, sest nemad käiwad riigi wõi omawalitsuse teenija mõiste alla, ja nende suhtes on käesolew süütegu juba sanktsioneeritud § 603 läbi; täiendatud on sõnadega „wõi tulumaksu“, kuna neis samad wäärnähtused võimalikud on.

29. peatükk.

Waranduse rikkumine ja üldhädasohtlikud süüteod.

Sellest peatükist on välja heidetud kirikliste waranduste rikkumine, ilma tahtmifeta kellegi usutunnet haawata (§ 553), kuna

See tegu nii kui nii juba üldse wõõra waranduse rikkumise alla käib ja kvalifitseerimise vajadust ei ole; peale selle on peatüki nimetus lihtjustatud.

§ 505.

§. 2 tekstis on eeldatud, et teede ehitamiseks rajamise tööde tegemise loa andmine kuulub meil mitte ainult riigivalitsuse, waid ka omawalitsuste wõimkonda (maanteed).

§ 506.

§. 1 teksti paigutas komisjon ka omawalitsust, kuna mälestusfammaste ehitamine peajasjalikult omawalitsuste wõimkonda peaks kuuluma; p. 2 tekstis on juurde wõetud feltskondline hoiukoht, olgugi et mujal on „общественный“ tõlgitud ainult sõnaga „omawalitsusline“; meil on muuseumide ja muude sarnaste hoiukohtade ellukutsumine senini lasunud peajasjalikult feltskonna õlgadel; p. 5 tekstis on „высокой цѣнности“ tõlgitud „kõrgewäärtusline“, mis siin kohal sündsam, kuna § 511 tekstis on sama sõna tõlgitud „kõrgehinnaline“; p. 9 täiendati „plahmatusega“, kuna sarnased süüteod meil sõjaajast saadik laialdaselt maad on wõtnud.

§ 516.

On täiendatud inseneeriga, kuna nemad meil peajasjalikult ehitustöid juhivad; suurtööetteõtja asemele arwas komisjon õigemaks wõtta tööetteõtjat, kuna raske on wahet teha suurtööetteõtja ja tööetteõtja wahel.

§ 518.

Wene p. 1 on wälja heidetud samadel motiividel, mil järgnes U. N. S. § 553 wäljaheitmine.

§ 519.

Paragrahw on teisiti konstrueeritud, nimelt on kokkulepe paigutatud teiseks jaoks.

§ 523.

§ 60 tõttu on wälja heidetud sõnad „kui selle eest ei ole ette nähtud raskemat karistust“.

30. peatükk.

Seiu teatamatajätmine, wõõra waranduse omastamine ja usalduse furitarwitamine.

§ 528.

Esimese jao sanktsiooni rahatrahwi suhtes on lihtjustatud.

§ 530.

See norm kordab 23. VI 1912 a. tööstuslike töö seadusega (Собр. Узак. pt. 1229) maksmapandud karistusnormi, kusjuures teine ja järgmised jaod on kokkukõlastatud käesoleva seadustiku süsteemiga.

§ 533.

Siin on wene „опекунъ“ tõlgitud meie tsiviil seadustiku kohaselt „eestkostja või hooldaja“.

§ 534.

Sisse on võetud kooperatiivafutus ja kustutatud wastast kinnitusfelts, mis kuulub kooperatiivafutuse mõiste alla; kustutatud on ka lause „walitjuse loaga ajutatud“, kui mittewastaw meie feltside afutamise korrale.

§ 536.

§. 1 on sisse võetud ka ojaühisus, kuna tema awamine meie seaduse järele („R. T.“ nr. 18 — 1919, sead. nr. 44 § 2) on ühetaolisele alusele seatud aktiaafeltsiga; wälja on heidetud wene teine lõige, kuna seal ettenähtud isikud käiwad kas 36 peatüki määruste alla või, kui nad riigi või omawalitjuse teenijad ei ole, — esimese lõike alla.

31. peatükk.

Wargus, röövimine ja wäljapressimine.

Wälja on jäetud siit peatükist U. N. S. § 588, mis karistas pühade asjade wargust; meil riigi ja kiriku lahutamise tõttu tuleb seda üldistel alustel karistada.

§ 539.

§. 2 on sisse võetud sissetungimine walewõtme abil.

§ 540.

Peale eelmises paragrahwis ettenähtud täienduse on siin ka fanktsiooni raskendatud.

§ 541.

1. jao dispositiiv osa aluseks on võetud N. S. § 1654¹ ja 2. jakku on koondatud U. N. S. § 581 1. ja 2. jao dispositsioonid.

§ 543.

2. jao dispositiiv osas on „parandusmaja“ asemele võetud „wangimaja üle 1 aasta“, mis on tingitud parandusmaja ja türmi ühendamisest.

§ 544.

Wene 2. jao p. 6 on wälja jaotatud eriliseks 3. jaoks ühes raskendatud sanktsiooniga; wälja jäetud on wene 2. jao p. 2 — rööwimine kirikus, mis peaks karistatav olema üldistel alustel.

32. peatüff.

Kelmus.

Käesolewast peatükist on wälja heidetud wene § 593, mis oli, nagu motiividest näha, sisse wõetud ainult ajutiselt, kuni hüpoteegi süsteem weel igal pool läbiwiimata; et meil aga see ammu teostatud, siis ei ole ka wajadust selle sanktsiooni järele.

§ 546.

Wene p. 2 on wälja heidetud, kuna ta on täiesti kaetud p. 1.

§ 548.

See norm kordab R. S. § 1682 ja R. T. S. § 177 (1912 a. red.).

33. peatüff.

Bankrott, liiakasuwõtmine ja muud karistatavad seaduswastased teod waranduse asjus.

Siit peatükist on wälja heidetud wene §§ 609, 610 ja 618; esimesed kaks sellepärast, et meie oludes niisuguseid liiakasuwõtjaid (küllakulak) tähele ei ole pandud ja üksikud nähtused üldise liiakasuwõtmise alla käiwad; wiimane — sellepärast, et ta kaetud on § 570 ja seda süütegu kvalifitseerida waja ei ole.

§ 555.

Wälja on heidetud sõnad „kommerts kohtupidamise korras“ ja asemele wõetud „kaubandusliselt“, kuna kommertskohtuid meil ei ole ja teadmata on, kas ja kunas neid ellu kutsutakse; mõiste selle tõttu ei muutu.

Kaubandusliselt kuritahtlise maksujõuetuse definiitsioon siin ja eelmises paragrahwis, samuti nagu U. N. S. § 599, ei wasta täpselt samale definiitsioonile makswas kommerts kohtupidamise seaduses, sellepärast eeldas wene autor, et see seadus tuleb käesolewaga kokkukõlla wiia; sama eeldus jääb ka meil maksma.

§ 556.

Wälja on heidetud sõnad „omawalitsuse wõi era“, kuna krediidi seaduse järele krediitafutused jagunewad kolme liiki: riiklised, omawalitsuslised ja era krediitafutused; U. N. S. oli riiklised krediitafutused siit wälja jätnud eeldusega, et nende ametnikud käiwad riigiteenija mõiste ja järjekult 36. peatüki määruste alla; see ei ole aga mitte alati nii, sest sellekohase seadusega (näit. Eesti Panga põhikiri, tulewase Maapanga põhikiri jne.) wõidakse ka teisiti otsustada; sellepärast on ettevaatlikum riiklikke krediitafutusi ka siia alla wõtta juhtumuseks, kui nende ametnikkudele riigiteenija õigusi ei peaks antama; juurde on wõetud kooperatiivafutused motiividel, mis ette toodud waremalt.

§ 558.

Wälja heideti, kui ülearune, wene tekstis klambrites olem sõna „lihtpanktrott“.

§ 560.

Wõrreldes wene tekstiga on siit wälja heidetud sõna „lühikeajaaline“, kuna ka pikaajalise krediitafutuse (näit. immobiilpank, hüpoteegipank jne.) põhikiri wõib teatawate tingimuste kätte jõumisel afutuse likwideerimist ette näha.

§ 562.

Arwesse wõttes, et wene eelnõusse oli selle paragrahwi esimene punkt, samuti nagu terwe § 593, sisse wõetud ajutiselt kuni hüpoteegi süsteemi elluwõimiseni, meil see juba teostatud on ja jarnased süüteod ette tulla ei wõi, otustas komisjon p. 1 siit wälja heita, jättes wõimalikke arusaamatusi tšiwiiil seadustiku lahendada.

§ 563.

Wälja on heidetud p. 2, mis baseerub wene X köite § 2023 peal ja meie tšiwiiil seadustikust tingitud ei ole.

34. peatükk.

Süüteod autoriõiguste ja ainuõiguste vastu.

§ 574.

Räesolewas paragrahwis on wälja jäetud märkus, mis eneses sisaldab protsesjuaalselt normi ja mille koht on selle tõttu protsesi seadustikus.

35. peatüff.

Wõõra waranduse omawoliline
fajutamine.

Sellest peatükist on wälja heidetud wene § 632, misfuguseid maapõue warandusi meil kaitsta ei ole; edaspidi astuks siia asemele tulewase mäseaduse karistusnormid.

§ 575.

Teise jao p. 1 on „звѣрь“ ja „птицы“ tõlgitud „jahiloom“.

Kolmandast jaost on wälja heidetud aiaga ümbritsetud park wõi loomaaed, millel waba ühendus puudub naabruses olevate maadega; komisjon leidis, et need teod peawad waljemini karistatud saama; siit kustutamise puhul langewad nad kas wõõra waranduse rikkumise, warguse wõi warguse katse alla, kus sanktsioonid ongi kõwemad.

§ 576.

Esimese jao p. 2 on kustutatud „wõi teise isiku poolt mahaldigatud puu“, misfugust tegu komisjon soowis hariliku warusena karistada.

§ 584.

Sanktsiooni pidas komisjon otstarbekaks kõwendada.

36. peatüff.

Teenistusalalised füüteod riigi ja omawalitsuse teenistuses.

Siit peatükist on wälja heidetud wene § 647, kuna harilikult meil need ülesanded riigi ega omawalitsuse peal ei lasu, waid ühistegeliselt lahendatakse, ja § 668, misfugust füütegu meil olagi ei wõi.

§ 585.

Selle paragrahwi wiimane jagu määrab ära, keda tuleb mõista käesolewa seadustiku käsitamisel riigi wõi omawalitsuse teenija mõiste all; wene motiivide kohaselt käiwad siia alla kõik, kes teostawad awalik-õiguslikku wõimu wõi selle wõimu üksikuid ülesandeid; sealjuures wõiwad nad olla koosseisudes ettenähtud kohtadel, wabapalgalised wõi ajutiselt tegutsemisele kutsutud; olla ametisse nimetatud wõi walitud, olgu wabatahtliselt ülesande juurde asunud wõi funduslikult sinna kutsutud; rippumata sellest, kas neil on riigiteenistuse õigused wõi ei, kas neid kutsuti tegutsema featud korra kohaselt wõi korravastafelt; siia alla käiwad ka Riigikogu, linnawolikogu, maakonnanõukogu, aleviwolikogu ja wallanõukogu liikmed.

Selle mõiste väljendamiseks luges komisjon kõige jändsamaks „riigi või omavalitfufe teenija“, kusjuures wene defintfiooni tekstist wälja heideti üleaarufed sõnad, nagu „ametliku isikuna, politfsei või muu wahina või teenijana jne.“, mis nii kui nii on juba antud defintfiooniga kaetud.

§ 590.

Wiimast jagu täiendati administratiiv kohtu asjadega.

§ 599.

Komisjon luges õiglaseks fiin sanktfiooni kõwendada, kuna meie põhiseadufe järele on isikupuutumatus üks esimestest kodanikkude põhioigustest, mille teaduswastast wõtmist tuleb raskelt karistada.

§ 600.

Komisjon luges õiglaseks fiin kõiki sanktfioone kõwendada.

§ 601.

Teist jagu täiendati telefoni asutufe ja kõnega, kuna telefoni asjandus on meil riigi kätte monopoliseeritud.

§ 605.

Sõnaga „omawalitfus“ on täiendatud 2 punkti.

§ 608.

Selles paragrahwis olnud wene sõna „ВЫМОГАЛЬ“, samuti nagu eelmises paragrahwis olnud sõna „ВЫНУЖДАЛЬ“, on ühtlaselt tõlgitud „wälja pressis“.

§ 614.

Esimest jagu on täiendatud sõnaga „omawalitfus“.

§ 618.

Selles paragrahwis olnud sõna „НЕБРЕЖНО“, samuti nagu § 616 olnud sõna „НЕУМЫШЛЕННО“, on ühtlaselt tõlgitud „ettevaatmataft“.

§ 624.

Täiendatud administratiiv kohtu asjadega.

§ 627.

Täiendatud telefoni asutufe ja telefoni kõnega.